

دغدغه قلبی امروز من، حتی انرژی هسته‌ای هم نیست از
دغدغه‌های قلبی من احیای طب اسلامی ایرانی است،

به آن پردازید.

مقام معظم رهبری (حفظه الله)

این مجموعه نسخه‌های معصومین (ع) و بزرگان طب،
برای کارهای درمانی کافی است. حکیم پروفور خیراندیش

سرشناسه: میرزایی ، رضا،
عنوان و نام پدید آور: میرزایی ، رضا،
مشخصات نشر: قم
مشخصات ظاهری:..
فروست: مجموعه کتب سبک زندگی اسلامی.
شابک :
شابک دوره:
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: پزشکی سنتی.
موضوع: بیماری ها
موضوع: پزشکی اسلامی - احادیث.
شناسه افزوده: بهرامی ، رضا ،
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی :

نسخه های معصومین و بزرگان طب اسلامی ایرانی (جلد ۹)

شماره های کوارشی

مؤلف: رضا میرزایی ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

همکاری: رضا بهرامی ۰۹۱۹۱۶۰۱۹۵۰

مرکز پخش دفتر مؤلف: ۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶

EMAIL: Tebeslamiqom@gmail.com

سامانه پیامکی: ۱۰۰۰۰۱۱۰۱۱۰۱۱

بیماری های کوارشی

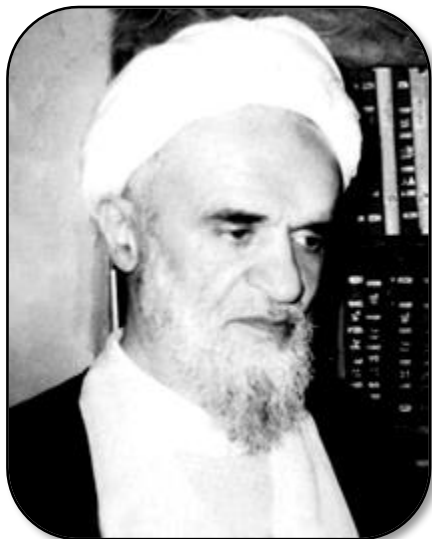

مؤلف: رضا میرزایی

همکاری: رضا بهرامی

تقدیم بہ محضرمولا صاحب الزمان عجل اللہ تعالیٰ فرجہ الشریف و

سردار آن مضرت
عارف واصل ، آیت مق

حاج شیخ علی آقای پهلوانی
تهرانی (سعادت پرور)

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب
در ارتحال این عارف پارسا
بسم الله الرحمن الرحيم

جناب مستطاب حجت الاسلام و المسلمین

آقای حاج شیخ حسن آقای پهلوانی تهرانی (دامت برکاته) با تأسف و تأثر، خبر رحلت برادر بزرگوارتان عالم عامل و عارف پارسا و پرهیزکار مرحوم حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج شیخ علی آقا پهلوانی تهرانی را دریافت کردم. آن بزرگوار، عمر طیب و طاهر و همراه با تلاش مبارکی را، در تعلیم و ترویج معارف الهی و توحیدی گذراندند، و نمونه ای از صفا و اخلاص بودند. امید است، لطف و فضل الهی، و مغفرت و رحمتی که به بندگان صالح خود وعده فرموده است، شامل حال این بنده پاک و بی آلایش باشد. اینجانب به جنابعالی و خانواده محترم و مکرم ایشان صمیمانه تسلیت عرض می کنم . والسلام علیکم ورحمة الله سید علی خامنه ای ۱۳۸۳/۰۹/۰۷

برای تربیت نفس و درمان بیماریهای روحی، روانی، اعتقادی و غیر جسمی به علماء ربانی از جمله شاگردان این عارف واصل مراجعه نمایید. ارتباط با علماء ربانی سرچشمه همه خیرات و سلامتی جسم و روح است.

لطفاً حتماً بخوانید

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم عليه توكلت واليه انيب ولا توفيق الا بالله واسئل الله من فضله وصلى الله على محمد واله الطاهرين.

علم غرب نتیجه معکوس داده است

مواد سمی (نگهدارنده ها) غذاهای صنعتی و آماده در واقع خاک و مواد سمی هستند. اسید بنزوات، مازولتن، کلر و... مواد کشنده ای هستند که ذره ذره به مردم میخورانند و ذره ذره مردم را میکشند. پزشکی جدید بخاطر استاندارد دانستن این کشتار دسته جمعی که از اصلی ترین عوامل بیمار کردن مردم است فقط همین مهر استاندارد برای رد پزشکی جدید کافی است. ده ها دلیل دیگر مانند این مورد وجود دارد. پس یقین کنید که اگر پزشکی جدید نبود بیماری کمتر بود. اسم این کشتار را پیشرفت گذاشته اند. همه پیشرفت غرب اینطور است.

امام صادق (ع) فرموده اند: رسول خدا (ص) خود را از زکام درمان نمی کردند و همواره می فرمودند: در هر کسی رگ جذام هست که زکام آن را ریشه کن می کند.^۱ پزشکی غربی فوراً چرک را خشک میکند در نتیجه چرک از بدن دفع نمیشود و از چرک روان تبدیل به عفونت محکم می شود تکرار این رویه از عوامل ویرانی همه بدن و حتی سرطان و... است. طب جدید حتی یک بیماری را ریشه کن نمیکند بلکه علامت بیماری را رفع میکند و به این دلیل و ده ها دلیل دیگر اصلی ترین عامل توسعه بیماری ها همین پزشکی غرب است. علوم غرب در همه زمینه ها درست عکس آنچیزی است که عنوان آن را دارد. با روانشناسی مردم را روانی تر کرده است، با مسکن سازی سکینه

و آرامش را از مسکن ها گرفته است. با ابزار ارتباطی، ارتباط سالم انسانی را از انسان سلب کرده است. با علوم انسانی، انسانیت و حقیقت انسانی را از بشر سلب کرده است. صریحا میگویند ما حیوانیم و انبیا ما را از حیوانیت مان دور کرده اند. بنام آزادی، بشر را چنان در بند انواع شهوات کرده اند که لحظه ای نمیتواند از این زندان نا مرئی رها شود. برای آزادی و برابری زنان فمینیسم را مطرح کردند که زنان غرب در نظر شوهران غربی پست تر از سگها شدند و زیبایانشان اسباب بازی مردان هستند و هرگاه زشت شدند کیسه بوکس مردان هستند و تنها و مطرود میشوند.

نتیجه همه علوم غرب دقیقا عکس آن چیزی است که باید باشد. عرفان غرب هر چیزی هم داشته باشد خدا ندارد که دقیقا عکس حقیقت عرفان است. هرچه ابزار آلات نو میسازند رفاه واقعی کمتر و گرفتاری بیشتر و تامین هزینه ها سخت تر میشود. بشر امروز زندگی میکند تا ابزار آلات بهتر تهیه کند نه اینکه ابزارالات تهیه میکند تا زندگی بهتر کند. یعنی هدف اصلی تهیه ابزار بهتر و پیشرفته است نه زندگی بهتر و...

به نظر شما چرا اینطور شده است؟ جواب یک جمله است. چون بشر علم را از غیر اهل بیت (ع) یعنی از ابلیس و یهود و عوامل او می جوید. حتی اهل دین نیز دین را جدا از علم میدانند و فقط تربیت را از اهل بیت و علم را از غیر ایشان می جویند. سرچشمه این علم شخص ابلیس است. تا منبع و مبدا علم اسلام نباشد بشر هر روز از خدا دورتر خواهد شد. کمر اسلام زمانی شکست که علم را به دانشگاه دادند و دین را به حوزه دادند. و مدرسه را از مسجد جدا کردند. این اشتباه مهلک تا حد زیادی قابل رفع و اصلاح است. متأسفانه علما و مومنین و مسوولین حتی اراده این اصلاح را ندارند. حتی ممکن بودن آن را باور ندارند. حتی اجازه مطرح شدن این موضوعات را نمی دهند.

انقلاب اسلامی واقعی که همان کاربردی کردن علوم اهل بیت است تنها راه نجات اسلام

و بشر است. که میتواند جهان را اسلامی کند. قطعاً این اتفاق بسیار سریع و زود خواهد افتاد. و علوم اهل بیت (ع) بسیار سریع و زودتر از آرزوهای ما احیا و کاربردی خواهد شد. و حجت بر همه جهان تمام خواهد شد. قطعاً شما میتوانید نقشی بزرگ در این مورد داشته باشید. باید بکل همه علم غرب را دور بریزیم و بنایی نو برافزاییم. اسلام دین کامل است و هیچ نقصی ندارد. تحریم ۸۰۰۰۰۰۰۰ هشتاد میلیون مسلمان و شیعه یک شوخی است. بیایید علم اهل بیت (ع) را مانند فقه و اصول و کلام احیا و عملی کنیم. لا اقل تلاش کنیم. لا اقل مانع این کار نباشیم. اگر حوزه های علمیه وارد این عرصه نشود هر روز منزوی تر و نا کارآمدتر خواهد شد. برای اینکار اول باید از قید و بند سیستم و ساختار علمی غرب و دانشگاه خارج شویم. و حوزه امام صادق (ع) را احیا کنیم. شاگردان امام صادق (ع) شیمی، ریاضی، نجوم و... می آموختند. متأسفانه حتی مراکز علوم انسانی حوزوی که برای اسلامی کردن علوم تاسیس شده اند برای کسب اعتبار داخل در سیستم و ساختار غربی اند. تا از این سیستم بکل خارج نشویم کار نتیجه مطلوب نمیدهد. آنها باید بیایند نقایص علوم انسانی را از ما بیاموزند.

راهی برای گسترش سریع تشیع در جهان

مردم جهان امروز اسیر هوای نفس و علم زده است. حتی توحید و معاد و کرامات اخلاقی را رد میکنند. راحت میگویند محسوس نیست.

پیامبران هر عصری با مهمترین مسئله برای مردم آن زمان مبعوث میشدند. این زمان عصر علم و بیماری و گرفتاریهاست.

برای ورود به قلعه دشمن ابتدا باید در قلعه باز شود. برای این مرز شکنی گزینه ای بهتر از طب نیست. اگر بیمار غربی و غرب زده ها و بت پرستان و خلاصه غیر اهل حق (اکثریت جهان) با طب شیعه و امامان درمان شوند بعد سراغ سایر آموزه های امامان نیز میروند.

این نکته بسیار مهم است. تا زمانی که امام صادق (ع) علم طب شان را اشکار نکرده بود، دانشمند کافر، امام را رد میکرد. حتی میخواست به اما آموزش دهد. یعنی در نفس خود حالت برتری حس میکرد ولی بعد از اظهار گوشه ای از علم طب توسط حضرت، آن دانشمند هندی گفت: راست گفته ای و من نیز گواهی می دهم که خدایی جز الله نیست و محمد، پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و بنده اوست و تو آگاه ترین کسان روزگار خویش هستی.

طب راهی برای مسلمان شدن دانشمندان غیر مسلمان است. و عوام دنباله رو خواص هستند. بشر امروز دنبال علم ملموس است. طب کاملاً ملموس و قابل تجربه و وجدانی است. نیاز به استدلال و توضیح و حتی سواد ندارد. حتی دیوانه و معاند و دشمن و جاهل و غافل و خلاصه همه آن را درک میکنند و از درون به حقانیت و قدرت علم اهل بیت پی میبرند. و آن را تصدیق میکنند. ولی عقاید و اخلاق و احکام و فلسفه و کلام و سایر علوم دینی و علوم انسانی حتی علوم اقتصادی یا سیاسی این ویژگی را ندارد. در میان علوم اهل بیت (ع) این ویژگی ها را فقط در طب اسلام میتوان یافت. الناس عبید الدنیا و العلم سلطان و..

آیت الله بوشهری رئیس حوزه علمیه قم میگویند: غرب با پزشکی وارد فرهنگ و افکار و خانه های مسلمین شد و..

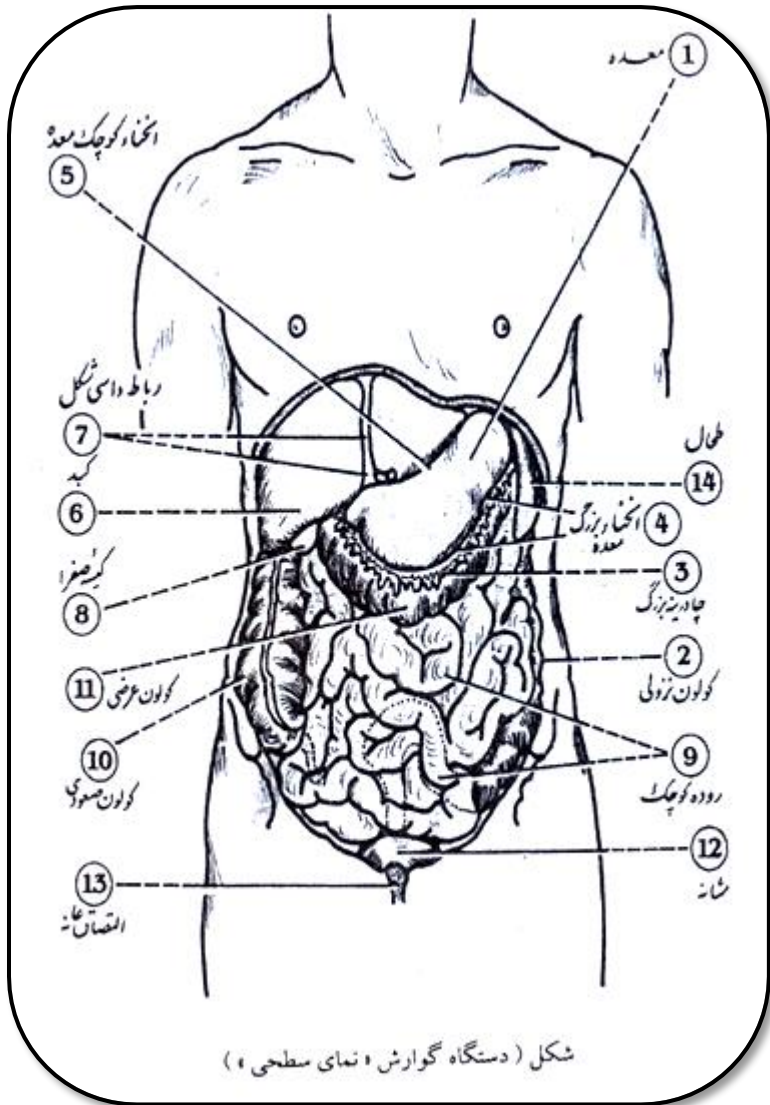

دین و سعادت غرب زدگان را ویران کرد. امروز خطر تهاجم فرهنگی بسیار جدی است. ما برای حفظ و تقویت مسلمین بخصوص دانشجویان و دانشمندان باید علم اهل بیت(ع) را عرضه کنیم. فقط اخلاق و اعتقادات و احکام و فلسفه و کلام کافی نیست. در این موضوع طب بهترین گزینه است.

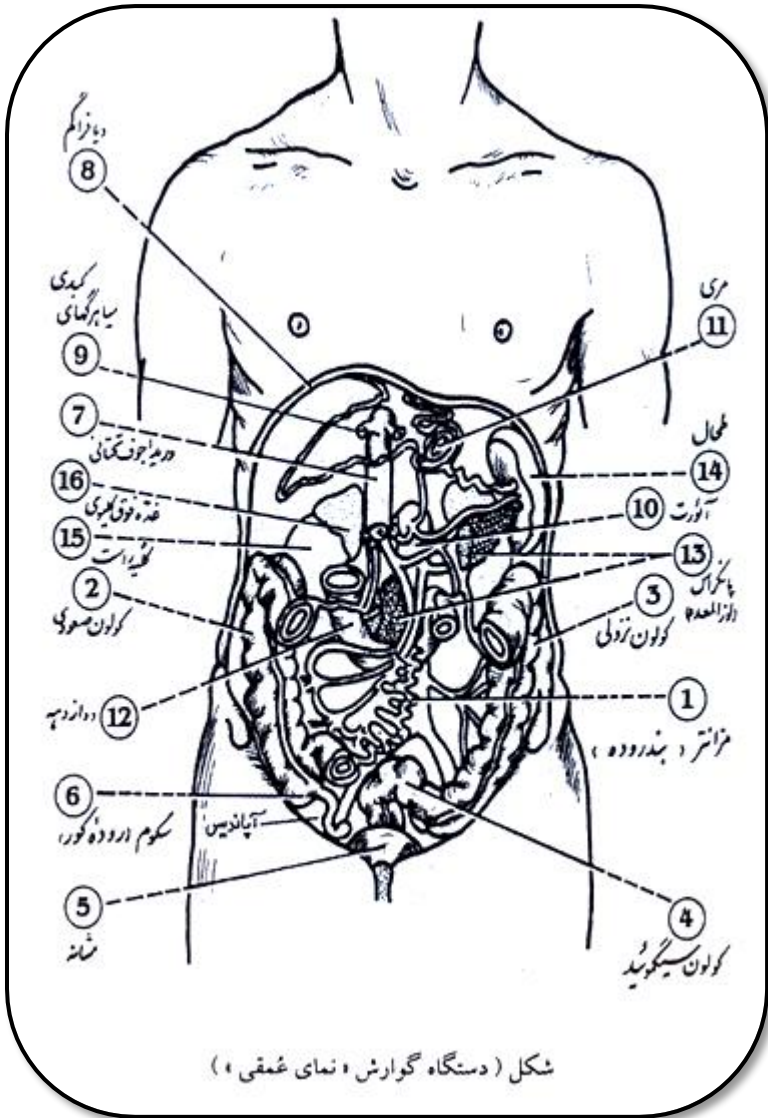
در جهان امروز امامان ما که تنها راه جهان هستند به اندازه شخصیت های کارتونها هم شناخته شده نیستند. و بشر امروز همه بیمارند. بیش از ۹۹ درصد مردم مشکل جسمی و بیماری دارند. طب جدید هم هر چه توسعه می یابد بیماری بیشتر میشود. خود غربی به ناکار آمدی طب غرب اعتراف دارد

من به عنوان یک طلبه قسم میخورم که طب اسلامی حتی بسیاری از بیماری های لاعلاج را درمان میکند. من خودم شاهد بودم. گزارشات درمانی مطب های سنتی در برخی بیماریها به چند هزار میرسد. ولی مافیای دارو و پزشکی که درآمدش شرکت های نفتی را در جیب می گذارد و منافع برخی پزشکان، نمی گذارند مردم ماجرا را بفهمد. بعد از مناظره طیب هندی با امام صادق(ع) بعد از آنکه به گوشه ای از علم امام(ع) آگاهی یافت شیعه شد. در جهان علم زده امروز ما چاره ای جز کاربردی کردن و ابراز علم معصومین(ع) نداریم. حتما و حتما باید این برنامه عملی شود. معصومین(ع) هم به ما امر کرده اند که محاسن کلامشان را بیان کنیم. بیایید لااقل در کنار فرع الفرع هایی که خودمان را معطل آنها کرده ایم و شاید در کل عمرمان یک بار هم به آن نیازمند نشویم به کاربردی کردن علوم اهل بیت هم بپردازیم. اگر هر کدام ما فقط روی کاربردی کردن یک حدیث تمرکز کنیم در کمتر از ۲۰ سال آینده علم و دین و قلب حق جویان جهان علوی میشود.

آناتومی دستگاه گوارش (نمای سطحی)

آناتومی دستگاه گوارش (نمای عمقی)^۲

۱- درمان مشترک بیماریها و اختلالات دستگاه گوارش و هضم

درمان مشترک بیماریها و اختلالات دستگاه گوارش و هضم (روایات)

ریزه های سفره

امام کاظم(ع) فرموده اند: کسی که از سوءهاضمه به امام صادق(ع) شکایت کرد. ایشان به وی فرمودند: چرا از ریزه های فرو ریخته از سفره نمی خوری؟!^۳

انار شیرین با پرده های سفید آن

حارث بن مغیره می گوید: از سنگینی معده و نامرتبی گوارش خود به امام صادق(ع) شکایت کردم. ایشان فرمودند: این انار شیرین را با پرده های میان دانه های آن بخور که معده را کاملاً پاکسازی می کند و نامیزانی گوارش را سامان می بخشد و غذا را هضم می کند و در دل تسبیح خداوند می گوید.^۴

نان خشک مصلح ترنج

امام باقر(ع) فرموده اند: ترنج وقتی خورده می شود سنگین است و نان خشک آن را هضم می کند.^۵

عطسه

امام الرضا (علیه السلام): بدان که علت عطسه آن است که خداوند، چون بنده ای را نعمتی دهد و او سپاسگذاری از آن را از یاد ببرد، خداوند، بادی بر او چیره می سازد که در تن وی می چرخد و سرانجام، از سوراخهای بینی او بیرون می آید و شخص،

۳ الکافی: ج ۶، ص ۳۰۰

۴ طب الائمه ص ۱۳۴

۵ بحارالانوار: ج ۶۶، ص ۱۹۱

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

خداوند را بر آن عطسه، سپاس گوید و خدا، این سپاس گفتن را سپاس آن نعمت قرار می دهد. همچنین، هیچ کس عطسه نمی کند، مگر این که غذایش گوارا می شود.^۶

ترشی بعد از غذا

ابراهیم بن حسن جعفری می گوید: امام صادق (ع) به یاران خود فرموده اند: پزشکان شما چه دستوری درباره ی ترنج می دهند؟ عرض کردند: ای پسر رسول خدا می گویند آن را پیش از غذا بخورید.

حضرت فرمودند: پیش از غذا چیزی بدتر از آن پیدا نمی شود و پس از غذا چیزی بهتر از آن وجود ندارد. پس، از خوردن مربای آن دریغ نکنید که در دل بوی خوشی چون بوی مشک دارد.^۷

ترشیجات را هنگام خالی بودن معده نباید مصرف کرد، که عوارض زیادی دارد مثلاً باعث ترشی معده، ضعف اعصاب، افت فشار و ... می شود. ولی صرف اندک آن بعد از غذا یا همراه غذا فواید فراوان دارد. ویک ضد عفونی کننده، رقیق کننده خون، عامل باز شدن انسدادها، سلامت حافظه و عقل، از بین برنده ی قند و چربی اضافی بدن و خون و .... می شود.

ریحان کوهی در ابتدا و انتهای غذا

ایوب بن نوح می گوید: کسی که با امام کاظم (ع) همسفر بود برایم نقل کرد که آن حضرت ریحان کوهی طلب کرده و فرمودند: من دوست دارم غذای خود را با آن آغاز کنم که گشاینده ی مجاری بسته شده، اشتها آور و زداینده ی چشم درد است و من آنگاه که غذا را با آن آغاز کنم، باکی ندارم که پس از آن چه غذایی بخورم و

۶ الف الف الايمنسوب للامام رضا (ع) ص ۳۹۱

۷ کافی ج ۶ ص ۳۶۰

دیگر از هیچ بیماری و آسیبی هراس ندارم و آنگاه که غذا تمام شد بار دیگر ریحان کوهی طلب کرده و دیدم که برگه ای از آن را که روی غذا افتاده بود برداشته و خوردند. به من نیز داده و فرمودند: غذای خود را با آن پایان ده که گوارنده ی غذای پیشین و اشتها آور غذای پسین است. سنگینی معده را زدوده و دل و دهان را خوشبو می کند.^۸

آویشن و سیاه دانه

آورده اند که روزی رسول خدا(ص) هضم کننده ی غذا و سوسنبر و سیاه دانه را طلیبدند. ایشان هرگاه شیر یا غذای زیان آوری می خوردند، نخست پیش از غذا اینها را کوبیده و در هم آمیخته، به همراه نمک نیم کوفته میل می کردند و می فرمودند: دیگر باکی ندارم که چه می خورم و همواره می فرمودند: معده را تقویت و بلغم را قطع می کند و از انحراف فک ایمن می سازد.^۹

آغاز غذا با...

امام رضا (علیه السلام): غذای خود را با سبک ترین غذایی که بدنت را به اندازه عادت و بر حسب اقامتگاه و فعالیت ها و زمانه ات تغذیه می کند، آغاز کن.^{۱۰}

زرده تخم مرغ

نزد امام رضا (علیه السلام) از مشکل گوارش غذا اظهار ناراحتی کردم. فرمود: «زرده تخم مرغ بخور». این کار را انجام دادم و از آن، سود بردم.^{۱۱}

۸ کافی: ج ۶، ص ۳۶۴

۹ مکارم الاخلاق: ج ۱، ص ۴۰۷

۱۰ طب الامام رضا ص ۱۵

۱۱ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۳۵۲

در هیچ غذا و هیچ کاری نباید زیاده روی کرد. مخصوصا در امثال تخم مرغ که در سایر روایات از آن نهی شده پس بیشتر احتیاط شود.

کندر

امام رضا (علیه السلام): فراوان کندر بخورید، آن را در دهان نگه دارید و بجوید. برای من، جویدن آن، دوست داشتنی تر است؛ بلغم معده را می زداید و آن را تمیز می کند، عقل را استحکام می بخشد و غذا را می گوارد.^{۱۲}

دراز کشیدن به پشت بعد از غذا

امام حسین (علیه السلام): پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به من فرمود: فرزندم! به پشت بخواب تا شکمت کوچک شود، آب را به مکیدن بنوش تا خوردنت بر تو گوارا آید، به شمار دفعات فرد، سرمه بکش تا چشمانت روشن شود و یک روز در میان، روغن بزن تا به سنت پیامبر خویش، عمل کرده باشی.^{۱۳}

کاهو

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): کاهو بخور، که خواب آور است و غذا را هضم می کند.^{۱۴}

خرمای برنی

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): درباره خواص خرمای برنی :- این جبرئیل است که به من خبر می دهد که در آن (خرمای برنی)، نه ویژگی است: بوی دهان را خوش می سازد، معده را می پالاید و غذا را گوارش می دهد.^{۱۵}

۱۲ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۲۳ ح ۱۴۴۲

۱۳ دعائم الاسلام ج ۲ ص ۱۶۴ ح ۵۹۱

۱۴ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۳۹۶ ح ۱۳۴۴

۱۵ الخصال ص ۴۱۶ ح ۸

قاووت بعد از کله پاچه

امام صادق (علیه السلام): سوئق، کله پاچه را هضم می کند.^{۱۶}

مسواک

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): هر کس در هر روز، دوبار مسواک بزند، سنت پیامبران را استمرار بخشیده است، در برابر هر نمازی که بخواند، خداوند، برایش پاداش صد رکعت می نویسد، از فقر به غنا (و بی نیازی) در می آید، دهانش خوش بو می شود، حافظه اش فزونی می یابد، فهمش استوار می گردد، غذایش گوارش می یابد، درد دندان هایش از میان می رود، بیماری از او دور می گردد، و فرشتگان، به واسطه نوری که بر او می بینند، با او دست می دهند و دندان هایش تمیز می شود.^{۱۷}

آب خنک

امام الرضا (علیه السلام): درباره آب خنک، روایت می کنم که حرارت بدن را فرو می نشاند، صفرا را آرام می سازد، غذا را هضم می کند، پس مانده ای را که در سر معده هست، ذوب می سازد و تب را از میان می برد.^{۱۸}

نباید خیلی سرد باشد و با فاصله از غذا نوشیده شود مگر در مواقع ضروری.

گلابی

امام صادق (علیه السلام): گلابی، معده را می پالاید و تقویت می کند و با به، همگون است. خوردنش روی غذا سودمندتر است تا چاشت ناخورده. هر کس هم که احساس سنگینی می کند، از آن (بر روی غذا) بخورد.^{۱۹}

۱۶ الکافی ج ۶ ص ۳۰۶ ح ۱۰

۱۷ جامع الاخبار ص ۱۵۱ ح ۳۴۰

۱۸ الفقه المنسوب الامام رضا ص ۳۴۶

۱۹ کافی ج ۶ ص ۳۵۸

آویشن

امام کاظم (علیه السلام): داروی امیرمومنان (علیه السلام)، آویشن بود. اومی فرمود:
آویشن برای معده، پرزی همانند پرز پارچه های مخمل می شود.^{۲۰}

آویشن با نمک

امام صادق (علیه السلام) فرمود: چهارچیز، چشم راجلا می دهد، سودمنداست و هیچ
زیانی ندارد.

درباره آنها از امام (علیه السلام) پرسیدند.

فرمود: آویشن و نمک، وقتی باهم باشند، نانخواه و گردو، وقتی باهم باشند.

به ایشان گفتند: این چهارچیز، وقتی باهم باشند، به چه کار می آیند؟

فرمود: نانخواه و گردو، (چون در برهم قرار گیرند، بواسیر رامی سوزانند، باد را دور می
کنند، رنگ پوست را زیبا می سازند، معده را سختی (مقاومت) می دهند و کلیه ها را گرم
می کنند. اما آویشن و نمک، (چون در برهم قرار گیرند، بادها را از دل بیرون می
رانند، انسدادها را می گشایند، بلغم را می سوزانند، آب (منی) را زیاد می گردانند، بوی
دهان را خوش می سازند، معده را نرمی می دهند، بوهای بد را از دهان می برند و آلت را
سفتی می بخشند.^{۲۱}

سویق (قاووت) عدس

امام صادق (علیه السلام) فرمود: سویق عدس، تشنگی را از میان می برد، معده را تقویت
میکند، درمان هفتاد درد در آن است، صفرا را خاموش می کند و درون را سردی
میبخشد.

۲۰ الکافی ج ۶ ص ۲۷۵ ح ۱

۲۱ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۱۶ ح ۱۴۱۰

ایشان، چون سفر می کرد، از این سویق، جدایی نداشت و چون در کسی از خدمت گزارانش خون به جوش می آمد، به وی می فرمود: از سویق عدس بخور؛ چرا که جوش آمدگی خون را فرو می نشاند و حرارت را خاموش می کند.^{۲۲}

اختلالات دستگاه هاضمه (خیر اندیش)^{۲۳}

۳- تا ۵ گرم قنطاریون رقیق را که خشک باشد در ۵ دسی لیتر آب جوش بریزید، بهتر است یک قاشق سوپ خوری قنطاریون رقیق را در یک لیوان آب جوش به مدت ۱۲ دقیقه دم کنید بعد آن را صاف کنید و با عسل شیرین کنید و یک فنجان قبل از هر غذا بنوشید (این دم کرده خیلی سریع ترشی معده، نفخ شکم و سنگینی آن را درمان خواهد کرد)

۱۰ تا ۳۰ گرم ریشه جنتیانای خشک را بکوبید تا گرد شود و بعد آن را در یک لیتر آب جوش بریزید و ۴ ساعت به حال خودش بگذارید تا دم بکشد. بعد، آن را سرخ کنید و با عسل شیرین سازید و بعد از غذا یک فنجان از آن را بنوشید. این دم کرده عمل هضم شما را آسان کرده و ترشی معده تان را از بین خواهد برد و احساس خواهید کرد که دیگر از غذا سنگین نشده اید.

۶- گرم ریشه (بیخ) شب بو را که خشک کرده و به صورت گرد (پودر در آورده اید) در یک قاشق عسل مخلوط کنید و بخورید. یا قبل از غذا ۳۰ تا ۵۰ قطره تنطور بیخ شب بو را در کمی آب بخورید. این نسخه برای اختلالات تخامه، ترشی و تبلی معده موثر و مفید است.

۲۲ الکافی ج ۶ ص ۳۰۷ ح ۱

۲۳ عسل ص ۸۰

- نصف قاشق سوپ خوری عسل را در یک لیوان آب جوش سرد شده حل کنید و هر ساعت یک قاشق سوپ خوری از آن را بنوشید و از رژیم غذایی معتدلی پیروی کنید (برای افرادی که دچار سوء هاضمه شدید شده اند نسخه مفیدی است).

تنظیم سیستم گوارش (خیراندیش)

- با مصرف ۷ عدد انجیر شبانگه به مدت ۱۴ شب.
- با مصرف ۷ عدد زیتون صبح ها تا ۱۴ روز.
- خوراک سرکه انگبین (۲ واحد سرکه + ۲ واحد عرق نعناع + یک واحد عسل هر شب با یک لیوان آب مخلوط کرده به مدت ۱۴ شب می شود.
- حفظ آرامش و پرهیز از ترس و نگرانی
- پیشگیری از یبوست و درمان آن.
- پرهیز از غذاهای ممنوعه
- با نوشیدن شربت عسل درد معده به مرور کمتر خواهد شد.
- مصرف شربت عسل با تعداد خیلی کمی لیموترش تازه به آرامی و جرعه جرعه میل شود.

بیماری های گوارش (خیراندیش)^{۲۴}

عسل ماده ای است ملین و کمک دهنده به هضم غذاها که مصرف اندک ولی دائمی آن برای فعالیت طبیعی دستگاه گوارش توصیه شده است. عسل با داشتن آهن و منگنز بالا به عمل هضم کمک می کند و از ترشح اسید اضافی ممانعت می کند (زیرا خود اسیدی است) عسل با سایر خواصی که دارد، به طور غیرمستقیم باعث تنظیم ترشح شیره معده می شود و به عنوان یک مرهم موجب التیام زخم های معده می شود. در

واقع اثر التیامی عسل روی زخم های معده به علت ایجاد آرامش عصبی در فرد مصرف کننده عسل است زیرا بیشتر زخم های معده و اثنی عشر منشا عصبی دارند. خواص لینت دهندگی (نرم کنندگی) و ضد میکروبی عسل باعث تقویت و تسهیل عمل دفع و لینت (نرمی) مزاج می شود و با عفونت ها مبارزه می کند. مصرف عسل در حالت ناشتا و به خصوص به صورت محلول در آب برای بهبود زخم های معده و روده توصیه می شود.

پرهیزهای عمومی در مشکلات گوارشی (ضیایی)^{۲۵}

مواردی که باید پرهیز شود:

- ۱- ترشیجات مانند: آبلیمو ترش، لیمو عمانی، گوجه سبز (برای کسانی که سر سوزه معده دارند)
- ۲- به همراه غذا چیزهای تند و تیز مانند: فلفل، سس فلفل، سس مایونز و انواع سس
- ۳- چیزهای نفاخ خوردن مانند: نوشابه های گازدار، دوغ گازدار، پوست حبوبات،
- ۴- بعد از غذا لم دادن و خوابیدن
- ۵- خوردن غذاهای چرب، مخصوصا در شبها
- ۶- غذاهای حجیم خوردن مانند: شله، آش
- ۷- نان را در غذاهای آبکی مخلوط کردن (ترید کردن)
- ۸- غذا را با آرامش و به خوبی نجویدن (اگر شخص دندانهایش نیاز به تعمیرات دارد، اقدام نماید)
- ۹- به همراه غذا یا قبل از آن و یا بعد از آن چای، قهوه، نسکافه، کاکائو و شکلات خوردن

۱۰- استرس (یعنی نگرانی مستمر)، اضطراب (یعنی دلهره)

عفونت دستگاه گوارش (بنی هاشمی)

یک نخود بره موم زنبور عسل را به همراه یک لیوان عرق آویشن شبها میل کنید.

هضم کننده غذا (تبریزیان) ۲۶

مرکب ۷ (۲ ماهه) - مرکب مفاصل - هضم کننده

بادکش ریه

اندیکاسیون ها:

- درمان تکمیلی آسم شدید

- درمان تکمیلی در افراد شیمیایی

- درمان تکمیلی مسمومین

- درمان تکمیلی آنفلوآنزا

- درمان تکمیلی اختلالات گوارشی

این بادکش با بخور آب گرم تکمیل می شود و

جهت بادکش از بالا به پایین و از سمت چپ به

راست می باشد.

بیماری های معده و روده و اثنی عشر (ضیایی) ۲۷

برای رفع ناراحتی ها و زخم های معده، روده ها و اثنی عشر خوردن عسل همراه با

برخی مواد دیگر به صورت تجویزهای زیر توصیه می شود:

۱- حلوی آرد گندم، عسل و زعفران برای تقویت کار معده

۲۶ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۷ نسخه های مورد تایید استا...

- ۲- گرد بالنگک با عسل برای تقویت کار معده و روده ها
  - ۳- مخلوط شیر و عسل برای تقویت عمومی بدن و کار دستگاه گوارش
  - ۴- ۵ مخلوط مساوی از عسل و انجیر برای درمان زخم معده
  - ۵- دو فنجان جوشانده صاف شده برگ ریشه کاسنی با عسل قبل از صبحانه
  - ۶- شربت عسل در آب ولرم یا معمولی برای رفع درد و ناراحتی
- تقویت گوارش (یکتا)^{۲۸}**

داروهای تقویت گوارش عبارتند از:

- ۱- نعناع
- ۲- شوید
- ۳- مرزه
- ۴- پونه
- ۵- کاسنی
- ۶- شاهتره
- ۷- آویشن
- ۸- کاکوتی

۹- سبوس، مخصوصاً سبوس گندم که به شدت برای یبوست مفید است و متأسفانه آن را از غذاهایمان حذف کرده اند. سبوس را به هر صورتی می توان مصرف کرد مثلاً می توان آن را همراه با غذا دم کرده و مصرف کرد و یا خود سبوس را جوشاند و به آن عسل زد و میل کرد ولی نباید در مصرف سبوس زیاده روی کرد. کسی که یبوست دارد اگر در یک روز مثلاً دو سه وعده سبوس بخورد خیلی خوشش می آید چون خوب جواب می دهد و در نتیجه فردا و پس فردا هم می خورد، ناگهان می بیند خود سبوس باعث یبوست شده است. بهترین غذا و دوا اگر بیش از حد مصرف شود به مرض تبدیل می شود.

۱۰- مرزنجوش. البته کسانی که مشکلات کلیدی دارند در مصرف آن احتیاط کنند و یا اصلا مصرف نکنند.

۱۱- اسطوخدوس ۱۲- بومادران ۱۳- هل

۱۴- دارچین. البته همان طور که گفتیم نباید در مصرف آن زیاده روی کرد. اگر به همان صورتی که گفتیم تقسیم بر ۵ بشود در این صورت خاصیت دارویی دارد.

۱۵- شیرین بیان ۱۶- عناب

۱۷- پودر و عصاره شیرین بیان. راحت ترین مصرفش همان گرد است

۱۸- زیتون هم از داروهای گوارش است ولی باید با غذا خورده شود.

۱۹- زرشک ۲۰- زنیان ۲۱- رازیانه

۲۲- بهار نارنج ۲۳- زیره ۲۴- بنفشه

۲۵- سیاه دانه ۲۶- بادرنجبویه ۲۷- ترخون

۲۸- مسطکی ۲۹- عسل

سفتی و سنگینی معده و زیاد شدن آب دهان (روازاده)

پرسش: حدود ۱۱ سال است گاهی اوقات فشار زیادی به زیر جناق سینه ام می آید و احساس سفت شدن و سنگینی در معده می کنم و بزاق دهانم هم چند برابر می شود و نفسم بند می آید، علت چیست؟

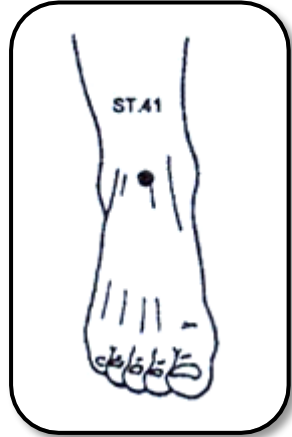
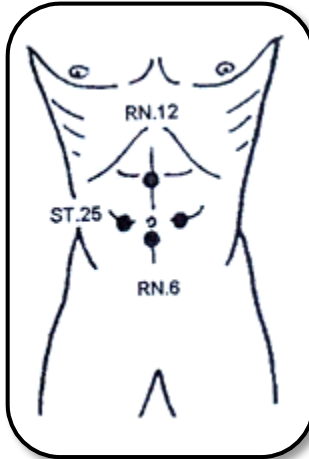
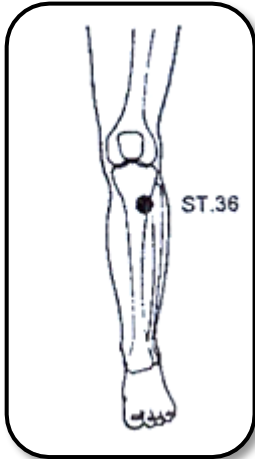
پاسخ: معده شما سرد است، حتما هفته ای ۳ بار شربت زنجبیل و عسل بخورید، مدتی از خوردن ترشیجات (پرتقال - نارنگی) خودداری کنید و عسل زیاد بخورید. عرق انیسون روزانه دو بار نصف استکان میل کنید^{۲۹}.

۲۹ (پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۵۱)

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

سوء هاضمه و مشکلات گوارشی^{۳۰}

۲-درمان دردهای ناحیه روده بزرگ

در روایات میتوانید به نسخه های درد درون و درد شکم نیز عمل کنید.

درد ناحیه روده بزرگ (کولون) (دریایی) ^{۳۱}

بیماری های ناحیه کولون بسیار زیاد است ... تعداد زیادی از افراد از دردهای این ناحیه احساس ناراحتی و شکایت دارند. برای درمان عوارض ناشی از این گونه ناراحتی توصیه می شود:

یک قاشق غذاخوری سیاه دانه آسیاب شده و یک قاشق عرق شیرین بیان را با عصاره گلابی مخلوط کرده، صبح و شب میل نماید؛ درد ناحیه کولون سریعاً از بین خواهد رفت.

درمان دل پیچه و دل دردهای روده ای (دریایی) ^{۳۲}

روده با میکروب ها و باکتری ها آلوده می شود. درمان آن با سیاه دانه بدین قرار است: به مقدار مساوی زیره و نعناع و انیسون را جوشانده و ۷ قطره روغن سیاه دانه به آن می افزاییم و با عسل خالص آن را شیرین کرده در موقع دل پیچه و دل درد از آن بنوشید.

---

۳۱ سیاه دانه و عسل ص ۲۹

۳۲ سیاه دانه و عسل

۳- انگل و کرم روده و معده

الف: معرفی بیماری

انگل روده - معده^{۳۳}

تقریباً ۲۵٪ ایرانیان آلوده به انگل (روده یا معده یا هر دو) هستند - توجه داشته باشید اگر فرد مشکوکی در خانواده انگل داشت باید به تمام افراد خانواده داروی ضد انگل داد (به نسبت های مختلف - برای ، زنان حامله ممنوع است)

علائم

لاغری - خارش مقعد (انگل روده) - دل درد (انگل معده) - ضعف عمومی - تپش قلب - مدفوع سفید (تخم انگل است) - کم خونی - بی اشتها یا پر خوری (که شخص چاق نمی شود) - کسالت - اسهال - انسداد روده (انگل روده)

مضرات

شستن دستها پس از منزل آمدن (بسیار مهم است) و پیش از غذا.

جویدن ناخن ها

سبزیجات خوب شسته نشده

گوشت و جگر سیاه خوب پخته

آب های مشکوک

غذاهای رستورانی

غذاهای مانده (گرما دیده)

غذاهای در هوای آزاد مانده (مگس ها در آن تخم ریزی می کنند)

میوه های خوب شسته نشده

۳۳ درمانهای گیاهی قسمت انگل روده و معده

ب: نسخه ها

کرم و انگل و عفونت شکم (روایات)

سرکه

امام صادق (علیه السلام): سرکه شراب، لئه را تقویت می کند، جنبندگان شکم را می کشد و عقل را استحکام می بخشد.... سرکه هر جنبنده ای را در درونت میکشد.^{۳۴}

ترک گوشت خام

امام رضا (علیه السلام): خوردن گوشت ناپخته ، در شکم ، کرم ایجاد می کند.^{۳۵}

نمک قبل و بعد از غذا

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): خداوند (عزوجل) به موسی بن عمران وحی کرد که: بانمک، آغاز کن و بانمک، پایان ده؛ چرا که در مان هفتاد درد، در نمک است و کمترین این دردها دیوانگی، جذام، پیسی، گلودرد و دندان درد و شکم درد است.^{۳۶}

برنج

امام صادق (علیه السلام)، شکم درد داشت. فرمود برای او برنج بپزند و بر آن، سماق بیفزایند. آن گاه، آن را خورد و بهبود یافت.^{۳۷}

پودر برنج

نزد امام صادق (علیه السلام) بودم. ایشان شکم درد (اسهال) سختی داشت. شامگاهان، در حالی که بسیار بر حال ایشان نگران بودم، از نزد وی رفتم، فردا روز،

۳۴ کافی ج ۶ ص ۳۳۰

۳۵ طب الرضاع) ص ۲۸

۳۶ المحاسن ج ۲ ص ۴۲۵ ح ۲۴۹۰

۳۷ کافی ج ۶ ص ۳۴۲

نزد ایشان باز گشتم و دیدم دردی که داشته ، فرو نشسته است . گفتم : فدایت شوم !
 شامگاه دیروز که از تو جدا شدم ، آن چنان بیمار بودی ؟!
 فرمود: گفتم قدری برنج آوردند، شستند، خشک کردند و آسیاب کردند. سپس از آن،
 دارویی (سفوفی) ساختم (و خوردم) و شکمم ، بند آمد. ۳۸

گردوی پخته

مردی از شکم دردی که چیزی نمانده بود باعث مرگش شود، به نزد علی بن موسی
 الرضا (علیه السلام) نالید و از ایشان خواست برای او در پیشگاه خداوند (عزوجل) دعا
 کند؛ چرا که دارو و درمان های فراوانی که به وی داده اند، او را به ستوه آورده است و
 نه فقط او را سودی نرسانده ، بلکه بر شدت درد او نیز افزوده است .
 امام - که درود خدا بر او باد - لبخند زد و فرمود: نیک بخت ! دعای ما به درگاه
 خداوند، جای خود دارد و من از خداوند می خواهم به مدد و نیروی خود، درد تو را
 بکاهد، اما چون درد بر تو غلبه کرد و از آن به خود پیچیدی ، گردویی بردار و بر آتش
 بگیر تا هنگامی که بدانی آنچه در درون آن هست ، کباب شده و آتش ، رنگ پوست
 آن را نیز دگرگون کرده باشد. در این هنگام ، آن را بخور که در دم ، درد را آرام می
 کند. ۳۹

خرمای عجوه

امام صادق (علیه السلام): هر کس به هنگام خواب، هفت خرمای عجوه بخورد، خرماها
 کرم های شکم او را می کشند. ۴۰

۳۸ المحاسن ج ۲ ص ۳۰۴ ح ۲۰۱۲

۳۹ طب الائمه ص ۱۰۱

۴۰ کافی ج ۶ ص ۳۴۹

انگل (خیراندیش)

یک قاشق مربا خوری اسپند را با نصف لیوان آب قورت دهید به مدت یک هفته روزی یک قاشق چای خوری سیاهدانه به آرامی جویده شود به مدت یک هفته .

معالجه کرم های روده (خیراندیش)^{۴۱}

- پانزده تا پنجاه گرم ریشه فوژر (پرسیاوشان) را در یک لیتر آب سرد بریزید و ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا به جوش آید و نیم ساعت بجوشد. بعد، آن را صاف کنید و باعسل شیرین سازید و صبح ناشتا چند فنجان از آن را در فاصله یک ساعت به یک ساعت بنوشید.

- یک قاشق سوپ خوری پوست بوردن را در یک فنجان آب جوشان بریزید و یک قاشق سوپ خوری تخم سنار را به آن اضافه کنید ده دقیقه دم بشکد و آن را بنوشید. این دم کرده که خاصیت مسهلی دارد بعد از جوشانده فوژر موجب دفع و خروج کرم کدو و کرم های روده می شود. ولی در این مورد باید این نسخه را با توجه کامل تهیه کنید و صبح ناشتا مصرف نمایید.

انگل (تبریزیان)^{۴۲}

زمین و تماس بدنی و شیر دستشویی و توالت و... از راهای انتقال انگل است . باید بهداشت رعایت شود مخصوصا در مدارس و مکانهای عمومی و... نشانه انگل خارش در مقعد، آب دهان زیاد و دندان قروچه است - خوردن سرکه شراب انگوری طبیعی صبح ناشتا یک قاشق مفید است و یا ۹ عدد خرما صبح ناشتا میل شود.

۴۱ عسل

۴۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

کرم دستگاه گوارش (بنی هاشمی)

۱- اگر انجیر خشک را در سرکه ۴۰ شب استراحت دهند سپس اول صبح ناشتا یا آخر شب مصرف شود.

۲- سیاه دانه با سرکه بسیار خوب است.

۲- برگ تازه بادام را میتوان بشکل سبزی خورد یا بشکل جوشانده استفاده کرد

دفع کرم، انگل (ضیایی) ۴۳

تذکره: با دست نشسته غذا نخورید، سبزی نشسته و میوه نشسته نخورید، بعد از مستراح

(توالت) دستهای خود را با شامپو یا صابون بشوید

درمان: ۱- مغز خام تخمه هنداونه

۲- روغن بادیان خورده شود، کرم کش و ضد انگل است.

۳- خوردن تمر هندی.

۴- آنقوزه (صمغ درختچه انجدان - صمغ درختچه کما = حلتیت = حلتیت متن = آنقوزه

هراتی) [توجه: زیاده روی در مصرف آنقوزه نشود زیرا سرگیجه و مسمومیت میآورد.]

۵- آب ۲۰ الی ۳۰ گرم کلم برگ هر روز خورده شود، نابود کننده انگل های معده و

روده است و رفع انگل اطفال می کند.

۶- ۲۰ گرم از گل های درختچه کوسو (شجره الکوسو یا شجره الجشیه) را در ۲۵۰

گرم آبجوش ریخته و مدت نیم ساعت دم شود، تمامی آن گلها و آبجوش ولرم را

بخورید (بعد از خوردن این دمکرده تشنه می شوید، ولی آب نخورید و بجای آن یک

قاشق آب لیموترش تازه بخورید)، سپس روغن زیتون خورده، یک ساعت که گذشت

برای دفع مدفوع به دستشویی بروید [توجه: تا ۷ ساعت بعد از خوردن این دارو تمامی

کرم ها خارج می شود، از آن به بعد می توانید غذای روزانه بخورید]

۷- صبح ناشتا، ۷ عدد خرماي خشک بخورید (غیر از خرماي برنی)

۸- هنگام خواب ۷ عدد خرماي خشک بخورید.

۹- قبل از غذا، خوردن سرکه طبعی انگور عسکری.

۱۰- خوردن یک قاشق چایخوری پودر پوست میوه انار به همراه یک لیوان آب گرم در دفع کرم آسکاریس، بسیار موثر است.

۱۱- فوفل در درمان منوراژی و درمان کرمهای نواری و ضد سرفه (نظیر قدومه شیرازی که ضد سرفه و ملین است).

۱۲- به مدت دو هفته، بزرگسالان روزی یک قاشق چایخوری اسفند بخورند (منع مصرف در حاملگی) در درمان کرم روده ای از نوع نواری (tapeworm) موثر است.

۱۳- جوشانده یا دمکرده برگ درخت گردو ضد کرم کدو است.

انگل و کرم روده (بنی هاشمی)

در طب جدید با داروهایی مثل مترونیدازول آن را کنترل میکنند اسفند میتواند نقش

مترونیدازول را برای درمان و کنترل این بیماری بازی کند و برای کرم کدو سیاهدانه با آب حنظل که بر اطراف ناف طلا کنند قوی الاثر است.

انگل (خدادادی)

- علل متعددی برای این بیماری ذکر شده که عبارتند از:

- یبوست مزاج که یکی از عوامل اصلی این بیماری می باشد.

- استفاده از سبزیجات آلوده و شسته نشده.

- عدم رعایت بهداشت فردی و اجتماعی.

اما درمان آن به قرار زیر می باشد:

- به مدت یک ماه از مصرف گوشت قرمز و لبنیات و تخم مرغ خودداری شود.

- خوردن مغز تخم کدوی خام برای دفع انگل مفید می باشد.

مصرف شربت عسل با خاکشیر شسته جوشیده و سیر خام.

خوردن دو قاشق سوپ خوری مغز تخمه کدوی خام قبل از خواب به مدت یک هفته

بهترین روش سریع در دفع انگل کرم کدو می باشد.

دفع انگل (روازاده)

- ساده ترین درمان آن مصرف یک قاشق مرباخوری اسپند به مدت سه روز به هنگام

ناشتا و یا مصرف نصف استکان مغز تخم کدو و یا سه روز صبحها مقداری قره قورت

را در آب حل کرده و میل نماید.

انگل (ضیایی)^{۴۴}

- خوردن دمکرده یک قاشق چای خوری گل بومادران با یک قاشق غذاخوری عسل به

مدت حداقل یک هفته تا ده روز.

- مصرف شربت عسل با خاکشیر شسته شده.

- خرمای ناشتا - ضد عفونتها - ترشیجات - سیر - عسل

کرم آسکاریس^{۴۵}

۸ گرم گرد گل بومادران را با ۱۰۰ گرم عسل مخلوط کنید و در یک نوبت قبل از

صبحانه مصرف کنید.

۴۴ نسخه های مورد تایید استاد...

۴۵ نسخه های مورد تایید استاد...

کرم کدو در افراد بالغ (ضیایی)^{۴۶}

الف - ۷۵ گرم مغز تخم کدو را بکوبید و پس از اختلاط با ۱۰۰ گرم عسل، در یک نوبت و قبل از صبحانه مصرف کنید.

ب - ۱۰۰ گرم عسل را با یک فنجان آب پونه و مقداری نمک مصرف کنید.

کرم کدو در کودکان (ضیایی)^{۴۷}

الف - ۴۰ گرم مغز تخم کدو را بکوبید و آن را با ۳۰ گرم عسل مخلوط کنید و به جای شام و قبل از خواب به کودک بخورانید.

ب - دو حبه سیر متوسط را در یک لیوان شیر بجوشانید و آن را با یک قاشق عسل شیرین کنید و قبل از خواب به کودک بخورانید.

انگل روده ای (باقری)^{۴۸}

برای درمان انگل روده ای روش زیر تجویز می گردد: یک لیوان معجزه سبز را با نصف استکان آبغوره مخلوط کرده ذره ای ارکا (RK) به آن زده با یک قاشق غذاخوری پر از عسل طبیعی مخلوط کنید. روزانه سه وعده (صبح و ظهر و شب) هر وعده یک استکان میل کنید.

توجه

۱- ارکا بسیار تلخ است. ۲- داروی فوق، کرم های بزرگ را دفع می کند.

نکته مهم

چون داروی فوق تلخ مزه است کسانی که نمی توانند این دارو را مصرف کنند به روش زیر عمل کنند:

۴۶ نسخه های مورد تایید استاد...

۴۷ نسخه های مورد تایید استاد...

۴۸ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۱۰

ترخون را جویده بلافاصله یک عطر گرم (مثل عطر گل محمدی یا عطر گل نرگس) را به دو سوراخ بینی خود زده سپس داروی فوق را بیاشامند. در این صورت نه طعمش را می فهمند و نه بویش را.

دفع کرم معده و روده (دریایی)^{۴۹}

خوردن هر شب ۵ گرم (۱ قاشق مرباخوری) از پودر سیاه دانه که در مقداری سرکه حل شده باشد در موقع خواب از بین برنده کرم معده و روده است. دستور دیگر: هر شب یک گرم سیاه دانه را نرم کوبیده با ۲ قاشق غذاخوری سرکه در نصف لیوان آب حل کرده وقت خواب میل نمایید. هم چنین مالیدن سیاه دانه سوخته پودر شده با آب حنظل بر اطراف ناف در دفع کرم به ویژه کرم کدو موثر است.

درمان کرم ها و کرم کدو (دریایی)^{۵۰}

برای دفع کرم و کرم کدو توصیه می شود یک قاشق غذاخوری روغن زیتون و یک قاشق روغن سیاهدانه و سه پره سیر که با دستگاه سیر خردکن خمیر و له شده باشد و ده عدد تخم کدوی سفید را باهم مخلوط کرده و هر روز صبح ناشتا به مدت سه روز از این مخلوط میل نمایید. و فقط یک بار در انتهای سومین روز درمان، به اندازه نصف استکان روغن کرچک را برای پاکسازی شکم میل نمایید.

عفونت روده

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

۴۹ سیاه دانه و عسل

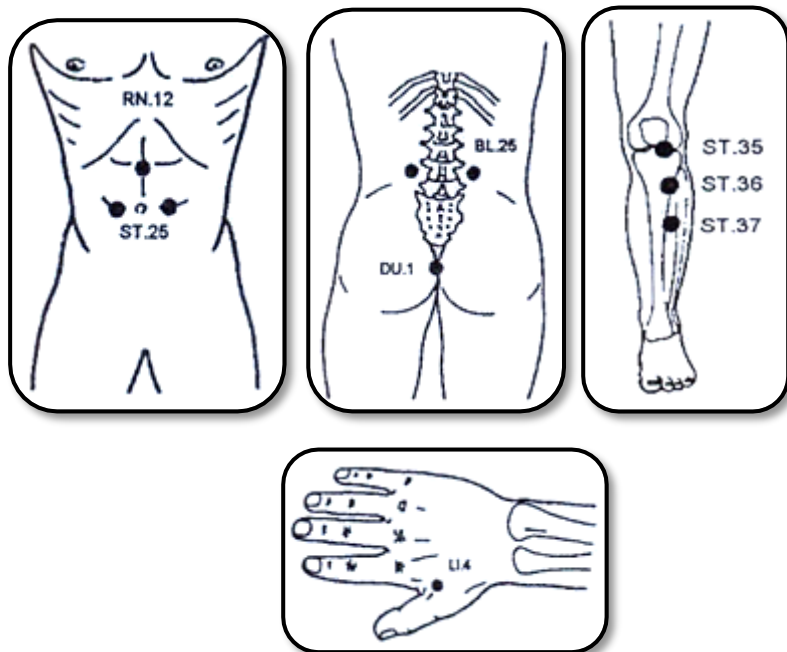
۵۰ سیاه دانه و عسل ص ۳۳

– عفونت شدید باکتریائی روده

برای حمله شدید لحظه ای روده ای: ST25 – ST37 – LI4

برای عفونت روده ای مدت دار:

ST36-ST35-DU1-ST35-BL25-RN12-LI4^{۵۱}

۴- روده تحریک پذیر

الف: معرفی بیماری

سندرم روده تحریک پذیر (I.B.S)^{۵۲}

بیماری جوانان (کمتر از ۴۵ سال) است ولی افراد پیر را هم درگیر می کند. این بیماری در بین افراد مبتلا به میگرن یا افسردگی یا خستگی ناشی از فیرومالژی شایع است.

علائم

احساس دفع ناگهانی مدفوع - اسهال شبانه وجود ندارد - گاز روده زیاد - تهوع - بی اشتها - تری می معده - اسهال یا یبوست - دل درد (چپ سمت پایین) - احساس عدم تخلیه کامل - چنگ شدن (کرامپ) شکم

علل

حساسیت غذایی (۴۴٪) - سندرم فیرومالژی - پرکاری سمپاتیک یا پاراسمپاتیک (اختلال) - فیبر (زیاده روی) - استرس و اضطراب - T.M.S- (التهاب عضله بعد از استرس)

توجه: این بیماری بسیار شبیه (پنومانوز روده) است که با رادیوگرافی توسط متخصص گوارش تشخیص داده می شود.

مضرها

فیبرها (زیاده روی)

الکل

قهوه

استرس

حبوبات

کلم

کوکوها	لبنیات (بجز ماست)
صبر زرد	شیرینی جات مصنوعی
زرده تخم مرغ	غذاهای آماده یا سرخ کرده
بادمجان	بادام زمینی
آدامس های	کمر بند یا گن سفت - لباس تنگ
سس ها	گوجه فرنگی - رب
سویا	

سندرم روده تحریک پذیر یا آی بی اس (IBS)

نوعی اختلال در عملکرد روده است که با درد مزمن در ناحیه شکم، احساس ناراحتی، نفخ و تغییرات در عادات روده ای بدون هرگونه علت ارگانیک دیگری، مشخص می شود. اسهال یا یبوست می توانند علامت غالب باشند که ممکن است به صورت متناوب ظاهر شوند.

یک واقعه استرس زا در زندگی و یا شروع بلوغ، می تواند بدون علت پزشکی دیگری، آغازگر آی بی اس باشد. حالت های مختلفی از جمله عدم جذب فروکتوز، بیماری سلیاک، عفونت های خفیف و عفونت های انگلی مانند ژiardiaزیس، انواع بیماری های التهابی روده، یبوست مزمن عملکردی، و دردهای عملکردی مزمن در ناحیه شکم ممکن است به صورت آی بی اس تظاهر کنند. در آی بی اس، آزمایش های معمول بالینی هیچ گونه اختلالی را نشان نمی دهند، هر چند روده ها ممکن است حساسیت بیشتری نسبت به برخی محرک های خاص مانند تست عبور بالون نشان دهند.

علی رغم آنکه علت دقیق آی بی اس مشخص نیست، رایج ترین تئوری این است که آی بی اس از اختلال در تعامل میان مغز و دستگاه گوارش پدید می آید،

انواع

نوع «اسهال غالب» (آی بی اس نوع D)

نوع «یبوست غالب» (آی بی اس نوع C)

آی بی اس با الگوی متناوب مدفوع (آی بی اس نوع A یا درد غالب)

آی بی اس بعد از عفونت: در برخی از افراد، آی بی اس ممکن است شروع حادی داشته و پس از یک بیماری عفونی توسعه پیدا کند، که این نوع با دو یا چند علامت از این علائم مشخص می شود: تب، استفراغ، اسهال، یا کشت مثبت مدفوع.

علل بیماری

علت سندرم روده تحریک پذیر شناخته شده نیست، اما چندین فرضیه پیشنهاد شده است. عفونت های حاد دستگاه گوارش خطر گسترش و توسعه آی بی اس را افزایش می دهد. عوامل دیگری که احتمال ابتلا به انواع این سندرم (به غیر از نوع بعد از عفونت) را زیاد می کنند، جوانی، تب طولانی مدت، اضطراب و افسردگی می باشند.

علائم

علائم اولیه سندرم روده تحریک پذیر عبارتند از: درد یا احساس ناراحتی در ناحیه شکم همراه با اسهال و یبوست های مکرر و نیز تغییر در عادات روده ای. همچنین ممکن است احساس ضرورت برای اجابت مزاج، احساس تخلیه ناقص یا زورپیچ، نفخ و گشادگی شکم نیز وجود داشته باشد. افراد مبتلا به آی بی اس اغلب بیش از دیگران دچار ریفلاکس معده ای مری، علائم مربوط به دستگاه تناسلی - ادراری، علائم روانی از قبیل افسردگی و اضطراب، فیبرومیالژیا، سندرم خستگی مزمن، سردرد و کمردرد می شوند.

ب: نسخه ها

روده تحریک پذیر (خیر اندیش)

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

اگر همراه با اسهال باشد علت آن گرمی است و در درمان آن مصرف ماست شیرین مفید می باشد و اگر تهوع داشته باشد ناشی از سردی است و درمان آن مصرف جوشانده عرق نعناع با بارهنگ که با کمی عسل شیرین شده باشد قبل از غذا می باشد.

داروهای گیاهی برای روده تحریک پذیر

روغن نعناع: کپسول های پوشش دار روغن نعناع در آی بی اس در کودکان و بزرگسالان پیشنهاد شده است. شواهد خوبی از اثرات سودمند این کپسول ها وجود دارد و توصیه می شود که نعناع در بیماران مبتلا به آی بی اس استفاده شود. به دلیل اینکه بی خطر بودن نعناع در دوران بارداری تاکنون ثابت نشده است، برای مصرف آن در زنان باردار احتیاط لازم است.

عصاره چند گیاه: پس از چهار هفته معالجه با این عصاره کاهش قابل توجهی در هر دو مقیاس درد شکمی و علائم آی بی اس نسبت به دارونما مشاهده شد.

طب سوزنی و... نیز مفید است

روده تحریک پذیر (تبریزیان)^{۵۳}

اگر اسهال دارد داروی جامع با آب مورد و اگر اسهال شدید باشد جامع با مورد ولی مقدار مورد زیادتر باشد مثلا حدود ۵۰ تا ۷۰ گرم مورد را بجوشانید و آب آن را با داروی جامع بنوشید و سویق گاورس هم مفید است.

روده تحریک پذیر (روازاده)

پرسش: برای درمان روده تحریک پذیر چه روش درمانی پیشنهاد می فرمایید؟

پاسخ: باید موارد ذیل مراعات شود: ۱. آب چشمه یا آب جوشیده مصرف شود؛ ۲. حدود یک ماه ناشتا آب جوشیده یا آب چشمه را به صورت ولرم مصرف کنند؛

۵۳ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳. غذای سالم، پخته و تازه مصرف کنند؛ ۴. سیرابی مصرف کنند؛ ۵. غذای خام و پخته را با هم مصرف نکنند؛ ۶. مرکبات و میوه‌های ترش مصرف نکنند؛ ۷. از مسافرت‌های طولانی پرهیزند؛ چرا که تغییر آب و هوا آنها را اذیت می‌کند؛ ۸. ورزش‌های سنگین انجام ندهند؛ ۹. سوپ بال جوجه برایشان بسیار مفید است؛ ۱۰. روزی یک لیوان آب هویج بخورند؛ ۱۱. مراقب باشند هرگز یبوست نگیرند.^{۵۴}

۵۴ (پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۱۰۸)

۵- درمان مشترک بیماریها و اختلالات روده ها

مقوی روده

هر روز به مقدار نصف قاشق چایخوری نارمشک مخلوط با عسل گردد و میل شود.

برای اختلالات روده ها (دریایی)^{۵۵}

یک لیوان جوشانده نعناع که با عسل شیرین شده باشد، ناشتا بنوشید. این جوشانده برای بیماری کولیت عصبی و قولنج و گرفتگی شدید روده مفید است. این معجون برای بحران های قاعدگی زنان نیز مفید است.

- برای به جریان افتادن خون قاعدگی زنانه یک لیوان جوشانده آویشن که با عسل شیرین شده باشد، روزانه دو نوبت صبح و شب نوشیده شود.

- برای گشودن جریان خون قاعدگی: یک لیوان آب جوشانده زیره و رازیانه (از هر کدام دو قاشق مرباخوری) که با عسل شیرین شده، سه بار در روز و نیز جوشانده تخم شنبلیله (یا قاشق مرباخوری) که با عسل شیرین شده همراه با ریختن هفت قطره روغن سیاه دانه در جوشانده برای دردهای ناشی از قاعدگی بسیار مفید است.

بیماریهای روده (روازاده)

پرسش: آیا خوردن خوئک از نظر طب سنتی بلامانع است؟

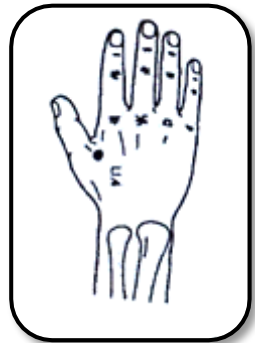
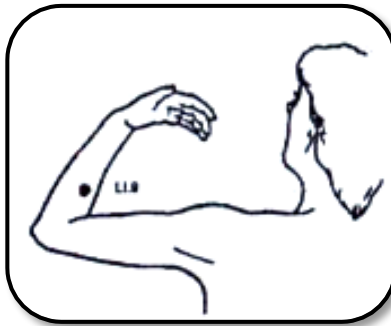
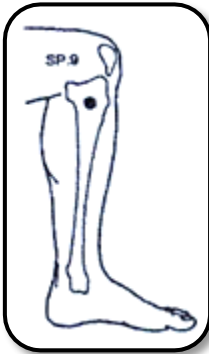
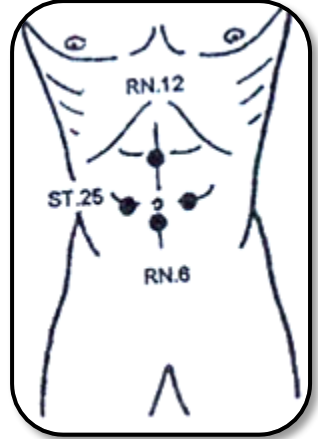
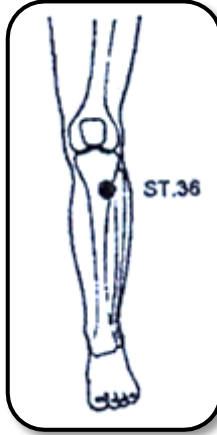
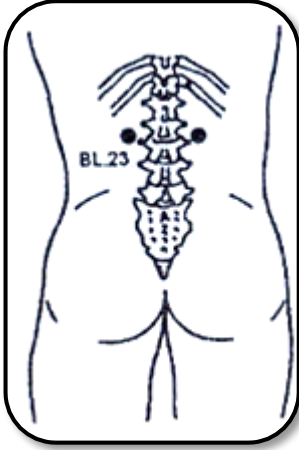
پاسخ: مصرف خوئک هیچ مانعی ندارد و برای بیماری های روده خوب است.^{۵۶}

۵۵ عسل ص ۳۶۱

۵۶ پرسش های شما، پکتاب درمان جامع طب سوزنیاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۱۰۷

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

– درد و ناراحتی روده ها

۶- شقاق مقعد

الف: معرفی بیماری

شقاق مقعد یک پارگی یا زخم سطحی (tear)

در ناحیه آنودرم (پوشش سلولی مقعد) است. این زخم خطی، بصورت طولی در فاصله خط دندانه ای و پوست قرار دارد و چون این ناحیه گیرنده های حسی بسیار زیادی دارد، یک وضعیت فوق العاده دردناک ایجاد می کند.

علت ایجاد شقاق، ترومای ناشی از عبور مدفوع سفت و یا اسهال طولانی می باشد. همچنین مواردی مانند زایمان، سابقه جراحی مقعد و مصرف نابجای ملین ها نیز جزء علل این بیماری ذکر شده اند.

علائم و نشانه های شقاق مقعدی

علامت شاخص شقاق مقعد، درد شدید و خونریزی، موقع اجابت مزاج است. خونریزی معمولاً روشن بوده و بصورت رگه ای روی مدفوع دیده میشود. گاهی بیمار تا ساعتها بعد از اجابت مزاج از درد و اسپاسم مقعد رنج می برد. در معاینه فیزیکی، با کنار زدن دو طرف باسن ممکن است، شقاق دیده شود اما اگر دیده نشد، دلیل عدم وجود این بیماری نمی باشد. معمولاً درد بیمار، آنقدر شدید است که امکان معاینه انگشتی رکتوم و یا رکتوسکوپی وجود ندارد. در صورتیکه شکی در مورد تشخیص وجود دارد و یا احتمال بیماریهای دیگر مانند آبسه پری آنال وجود دارد باید بیشتر بررسی شود.

شقاق حاد خود را بصورت یک زخم خطی نشان می دهد. اما شقاق مزمن زخم وسیعتری است که لبه های برجسته دارد و فیبرهای سفید عضله اسفنکتر داخلی در کف آن دیده میشود. اغلب در سمت خارجی این زخم یک منگوله پوستی (Skin tag)

و در سمت داخلی آن یک پایلای مقعدی هیپرتروفیه (sentinel pile) یا زائده نگهبان دیده میشود.

درمان شقاق مقعدی در طب جدید

جهت درمان باید سیکل درد، اسپاسم و ایسکمی شکسته شود. اولین قدم درمانی تجویز ملین هایی است که مدفوع را حجیم و شل می کنند و همراه با آن نشستن در لگن آبگرم را توصیه می کنیم. در این مرحله تجویز پماد آنتی هموروئید (حاوی مواد بیحس کننده، کورتون و مواد نرم کننده می باشد) و یا ژل لیدوکائین می تواند کمک کننده باشد

ب: نسخه ها

شقاق مقعد (ضیایی) ۵۷

شقاق مقعد به زبان فارسی، ناسور (ناصر، نواصیر) به زبان عربی، فیشر به زبان انگلیسی، و فیشر به زبان فرانسوی، گفته می شود.

۱- لباس زیر را هر روز عوض کنید.

۲- هر بار بعد از اجابت مزاج، خود را با یکی از محلولهای زیر شستشو دهید:

محلولهای شیمیایی: الف. پرمنگنات، ب. بتادین، ج. سایلون (ساولون)

محلولهای گیاهی: الف. آب سرکه، ب. گل بابونه، ج. گل بومادران

۳- به طور مرتب از داروهای لینت دهنده مزاج استفاده کنید:

ملین ها مثل: تره، کاسنی، زنیان، گردو، برگ سنا، گل ختمی (سفید و خبازی)، انجیر،

کاهو، آلو بخارا، گلابی، گیلاس، طالبی، خربزه، انگور.

مسهل ها مثل: روغن زیتون، گلگند، شیره توت، شربت انجیر، مخلوط گلاب+ پودر گل محمدی + شیره توت.

۴- استفاده از پمادها و داروهای خشک کننده زخم: ضماد پودر زردچوبه خالص روی محل گذاشته با پارچه نخی روی آنرا ببندید و بگذارید از شب تا صبح باشد.

۵- هر روز گل بومادران، مریم گلی، برگ مورد، سعد کوفی، پوست انار، بلوط، مازو، همه اینها را به نسبت مساوی بجوشانید و در آب صاف کرده ی آن به مدت ۲۰ دقیقه بنشینید.

۶- در درمان شقاق مقعد ناشی از گرمی و حرارت (و یا گرم مزاجی) بایستی هر روز اینها را بخورد:

مغز خیار بوته ای، لعاب به دانه با شیر خشت و شکر زرد خوزستان، آب کدو مخلوط با شکر زرد خوزستان

شقاق مقعد (تبریزیان)

با پودر سعد مقعد بعد از دستشویی مقعد را بشویند.

تمیز کننده مقعد (تبریزیان)

پودر سعد مقعد

درمان شقاق مقعد (ضیایی)^{۵۸}

هر یک از انزوات (صمغ سفید قرمز، زرد رنگ) و مغز گردو را آسیاب کرده و به نسبت مساوی مخلوط کنید، و هر روز یک قاشق مرباخوری میل کنید.

شقاق مقعد (موسوی)^{۵۹}

۵۸ نسخه مورد تایید استاد

۵۹ زالودرمانی ص ۷۴

مانند زالو درمانی در بواسیر می باشد. مداومت در مصرف هر روزه برگه هلو وزردآلو و آلوی بخارا که شب خیس شده و صبح ناشتا میل شود لازم است. بخور تخم گشنیز، نعناع و آویشن را روی مقعد انجام دهید و با کرم مرطوب کننده عصاره گریپ فروت و کنجد مرتب مقعد را چرب کنید. بهداشت و رفع یبوست و اصلاح مزاج و ... لازم است.

شقاق مقعد (ضیایی)^{۶۰}

محل شقاق با مخلوطی از یک عدد زرده تخم مرغ + یک قاشق غذاخوری عسل + یک قاشق غذاخوری روغن کرچک بعد از هر بار دفع اطراف و داخل مقعد با انگشتان چرب شود.

شقاق مقعد و بواسیر (بنی هاشمی)

ضماد حنا همراه با عسل و زرده تخم مرغ بسیار کمک کننده است.

^{۶۰} نسخه های مورد تایید استاد...

۷- بواسیر

الف: معرفی بیماری

بواسیر

بواسیر یا هموروئید (به انگلیسی: Hemorrhoid) به اتساع رگ های وریدی در مجرای مقعدی می گویند که به کنترل مدفوع کمک می کنند. آن ها زمانی که متورم یا ملتهب می شوند «بیمارگونه» یا همان بواسیر می شوند. آن ها در حالت فیزیولوژیک خود مانند بالشتکی مرکب از مجرای سرخرگی-سیاهرگی و بافت همبند عمل می کنند. علائم بواسیر بستگی به نوع آن دارد. بواسیر داخلی معمولاً همراه با خونریزی مقعدی بی درد است اما بواسیر خارجی ممکن است علائم کمتری داشته باشد یا اگر ترومبوز باشد همراه با درد و تورم در ناحیه مقعد خواهد بود. بسیاری از مردم به اشتباه هر نوع علامت رخ داده در اطراف منطقه مقعدی-راست روده ای را «بواسیر» می دانند و دلایل جدی این علائم را نادیده می گیرند اگرچه علت اصلی بواسیر ناشناخته است، تعدادی از عوامل که باعث بالا رفتن فشار درون شکمی می شوند، به ویژه یبوست، نقش اصلی را در رشد آن دارند.

بواسیرها ناشی از گرفتاری سیاهرگ های ناحیه مقعدی هستند. اگر به هر علتی، فشار بیش از حد به پایین راست روده (رکتوم) و ناحیه مقعدی وارد شود، به طور غیرطبیعی این سیاهرگ ها متورم می شوند. فشار زیاد، ممکن است به علت وارد آمدن فشار مکرر به سیاهرگ های مقعد یا راست روده عوامل افزایش دهنده خطر، رژیم غذایی بدون فیبر، نشستن یا ایستادن به مدت طولانی، چاقی، یبوست، کم شدن توان عضلانی در سنین بالا، جراحی راست روده یا پارگی مجرای تناسلی به هنگام زایمان و دوختن آن،

بیماری کبدی، سرطان روده بزرگ، نزدیکی از مقعد، بالا بردن فشار خون در سیستم سیاهرگی دستگاه گوارش باشد. بواسیرهای خارجی به صورت توده نرم و متورم و یا توده سفت در اطراف ناحیه مقعدی ظاهر می‌شوند بواسیرهای داخلی در داخل کانال مقعدی ایجاد می‌شوند.

بواسیر داخلی و خارجی ممکن است شکل‌های متفاوتی داشته باشند؛ البته ممکن است بسیاری از افراد ترکیبی از هر دو را داشته باشند. خون‌ریزی به حدی که موجب کم‌خونی شود نادر است، و خون‌ریزی خطرناک برای حیات فرد از آن هم نادرتر. بسیاری از مردم در مواجهه با این مشکل احساس شرم می‌کنند و معمولاً زمانی به سراغ درمان پزشکی می‌روند که مشکل پیشرفت کرده است.

علت دقیق بواسیر در طب جدید ناشناخته است. برخی عوامل که احتمال نقش آفرینی دارند عبارتند از: روش‌های نامنظم دفع یبوست یا اسهال، کمبود تمرینات بدنی، عوامل تغذیه‌ای (رژیم‌های کم‌فیبر)، افزایش فشار درون شکمی (کشیدگی طولانی‌مدت، آب‌آوردگی شکم، توده درون شکمی، یا بارداری، ژنتیک، نبود دریچه درون رگ‌های بواسیری، و افزایش سن). سایر عواملی که ممکن است احتمال ابتلا را افزایش دهند عبارتند از: مرض چاقی، نشستن طولانی‌مدت سرفه مزمن و نقص در عملکرد لگن. البته شواهد مرتبط با این دلایل ضعیف است.

در طول بارداری، فشار از طرف جنین روی شکم و تغییرات هورمونی باعث بزرگ شدن رگ‌های بواسیری می‌شود. همچنین زایمان منجر به افزایش فشارهای درون شکمی می‌شود زنان باردار در موارد نادر نیاز به درمان با جراحی دارند چراکه علائم معمولاً پس از زایمان از بین می‌روند.

ب: نسخه ها

بواسیر (روایات)

۱- شستشوی منظم

رسول خدا (ص) به برخی از زنان اهل ایمان فرمودند که خود را به - خوبی با آب بشوئید که پاک کننده اطراف مخرج وزداینده بواسیر است.^{۶۱}

۲- ترک زیاد نشستن در مستراح

در حکمت لقمان آمده: زیاد نشستن در توالت مایه دچار شدن به بواسیر است.^{۶۲}

۳- خربزه: و آورده ند که خربزه بواسیر را دفع می کند.

۴- انجیر

رسول خدا (ص) درباره انجیر فرموده اند: اگر پرسی چه میوه ای از بهشت فرود آمده من می گویم: آن میوه همین انجیر است زیرا میوه بهشت بدون هسته است پس آن را بخورید که بواسیر را برطرف می کند. [و برای درمان نقرس مفید است].^{۶۳}

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله وسلم): انجیر، تازه و خشک، بخورید؛ چرا که بر قدرت همبستری می افزاید، بواسیر را ریشه کن می کند و برای درمان نقرس و سردی مزاج، سودمند است.^{۶۴}

۶- سوره یاسین

کسی از بواسیر به حضرت رضا (ع) شکایت کرد. حضرت به وی فرمودند: سوره (یس) را با غسل (روی کاغذ یا شیشه تمیز یا ..) بنویس و آن را بنوش.^{۶۵}

۶۱ کافی: ج ۳، ص ۱۸.

۶۲ تهذیب الاحکام: ج ۱، ص ۳۵۲.

۶۳ بحار الانوار: ج ۶۶، ص ۱۸۶.

۶۴ طب الرضلا ص ۶۳

۷- هویج

رسول خدا (ص) فرموده اند: هویج (مخصوصا هویج زرد) مایه ایمنی از قولنج و بواسیر بوده و آدمی را در آمیزش یاری می دهد.^{۶۶}

۸- کاهش تخم مرغ

در کتاب (طب الرضاع) آمده: از باهم خوردن تخم مرغ و ماهی پرهیز زیرا هرگاه این دو باهم در معده آدمی جمع شوند، بیماریهای نقرس و قولنج و بواسیر و دندان درد به وجود آیند.^{۶۷}

۹- پرهیز از خاک

امام باقر (علیه السلام): هر کس خاک بخورد، تنش به خارش می افتد، به بواسیر گرفتار می شود، بیماری و بدی در درونش برانگیخته می گردد، و نیرو از پاهایش می رود، هر چه نیز در این فاصله، یعنی از دوره سلامت پیش از خوردن خاک تا بهبود دوباره، از اعمال (عبادی) او کم شود، بر آن، باز خواست گردد و کیفر ببیند. ۶۸

مولف: مواد شیمیایی و افزودنی، بر غذا و نوشیدنی و بویدنی های غیرطیب و کارخانه ای و شیمیایی را میتوان نوعی خاک حساب کرد.

۱۰- تره

از امام صادق (علیه السلام) درباره تره پرسیدند. فرمود: «آن را بخورید که در آن، چهار ویژگی است: بوی دهان را خوش می سازد؛ بادها را از بدن می راند؛ بواسیر را ریشه

۶۵ بحار الانوار: ج ۹۵، ص ۸۲

۶۶ کافی: ج ۶، ص ۳۷۲.

۶۷ بحار الانوار: ج ۶۲، ص ۳۲۱.

۶۸ ثواب الاعمال ص ۲۹۳

کن می کند؛ و هر کس را که بدان مداومت داشته باشد، از جذام، ایمن می دارد.^{۶۹}

۱۱- خرما باروغن گاو

امام رضا(ع) فرموده اند: هر کس می خواهد از درد باسن در امان بوده و به بواسیر دچار نشود، باید هر روز (و در نسخه دیگری آمده: هر شب) هفت دانه خرمای برنی را با روغن گاو بخورد و میان بیضه هایش را با روغن زنبق خالص چرب کند...^{۷۰}

۱۲- نسخه امام صادق (ع)

عمر بن یزید صیقل می گوید: روزی در حضور امام صادق (ع) بودیم که شخصی خدمت ایشان رسید و تکلیف خود را می پرسید. او بواسیر شدید داشت و برایش پیاله ای شراب ناب تجویز کرده بودند و او به قصد درمان نه به قصد لذت از آن می نوشیده. حضرت به وی فرمودند: ننوش حتی یک جرعه!

من عرض کردم: چرا؟

حضرت فرمودند: زیرا شراب حرام است و خداوند دوا و شفا را در آنچه حرام کرده قرار نداده است. مقداری تره فرنگی تهیه کن و قسمت سفید آن را جدا کن و بدون اینکه آن را بشوری خرد کن. مقداری کوهان شتر تهیه و آن را آب کن و بر روی تره های خرد شده بریز. همچنین ده عدد گردو تهیه پوست آنها را گرفته و آنها را با ده درهم پنیر ایرانی بکوب. آنگاه تره فرنگی را سرخ کن. وقتی که تره فرنگی آماده شد آمیزه گردو و پنیر را به آن اضافه کن سپس آن را از روی آتش بردار. سه یا هفت روز آن را ناشتا و به همراه نان بخور و از خوردن هر گونه غذای دیگر پرهیز کن. پس از این مقداری میوه سرو کوهی کم پخته شده را با نان و هویج و گردوی بدون پوست

۶۹ کافی ج ۶ ص ۳۶۵

۷۰ بحار الانوار: ج ۶۲، ص ۴۳۲.

بخور. آنگاه به نام خداوند سه ونیم مثقال روغن کنجد را ناشتا بخور و هفت مثقال کندر را کوبیده و به صورت خشک می خوری و سپس سه ونیم مثقال دیگر روغن کنجد را تا سه روز خورده و خوردن را تا بعد از ظهر عقب بیانداز، که خوب خواهی شد.^{۷۱}

۱۳- پرهیز از درمان با حرام و شراب

عمر بن اذین میگوید: نامه ای به امام صادق (ع) نوشتم و از ایشان درباره ی وظیفه ی کسی پرسیدم که بیماری بواسیر دچار شده و برایش شراب تجویز کرده اند و او پیاله ای از آن را به قصد درمان و نه به قصد لذت مینوشد.

امام (ع) جواب دادند که ننوشند، حتی یک جرعه

و اضافه کردند: خداوند نه دوا را و نه شفا را در هیچ یک از آن چیزهایی که حرام کرده قرار نداده است.^{۷۲}

اسباط می گوید: در خدمت امام صادق (ع) بودم که شخصی به آن حضرت عرض کرد: فدایت شوم من بیماری بواسیر دارم و جز شراب هیچ دارویی برایم مناسب نیست.

امام (ع) سه بار فرمودند: تو را با آنچه که خدا و رسولش حرام کرده اند چه کار؟!

۱۴- سعد

امام کاظم (ع) فرموده اند: هر کس پس از مدفوع، خود را با سعد بشوید و بعد از غذا نیز دهان خود را با آن شستشو دهد هیچ بیماری دهان وی را تهدید نکند و از دچار شدن

به بواسیر نهراسد.^{۷۳}

۷۱ وسایل الشیعه: ج ۱۷، ص ۲۷۶.

۷۲ وسایل الشیعه: ج ۱۷، ص ۲۷۶.

۷۳ کافی: ج ۶، ص ۳۷۸.

۱۵- نیشکر

امام کاظم (علیه السلام): نیشکر، انسدادها را می گشاید و هیچ بیماری و عارضه ای در آن نیست. ۷۴.

۱۶- نسخه امام باقر (ع)

اسحاق جریری می گوید: روزی امام باقر (ع) به من فرمودند: ای جریری! رنگ تو پریده آیا به بواسیر دچار شده ای؟! عرض کردم: آری، ای پسر رسول خدا از خدا می خواهم که مرا از پاداش آن محروم نکند.

حضرت فرمودند: آیا دارویی برای تو معرفی کنم؟

عرض کردم: ای پسر رسول خدا به خدا سوگند تا به حال با بیش از هزار دارو خود را درمان کرده ام اما فایده ای نداشته است. از بواسیر من خون می چکد!

حضرت باقر (ع) فرمودند: وای بر تو ای جریری، من پزشک پزشکان و سر آمد دانشمندان و حکیمان و معدن پزشکان و آقای فرزندان پیامبران روی زمینم!! عرض کردم: همینطور است ای آقا و مولای من.

حضرت فرمودند: آیا بواسیر تو مونث است و از آن خون می چکد؟

عرض کردم: آری ای پسر رسول خدا.

حضرت فرمودند: بر تو باد که موم و روغن سوسن و غسل لبنی و سماق و سرو کتان را باهم در ملاقه ای روی آتش بگذار. وقتی که به خوبی امیخته شد، به اندازه یک نخود آن را برداشته و به مقعد خود بمال که به اذن خداوند خوب خواهی شد.

به خدای یکتاتنها یک بار آن را انجام داده بودم که خوب شدم و پس از این دیگر هیچ خون و دردی احساس نکردم. سال بعد که به زیارت امام (ع) رفتم حضرت فرمودند: ای

ابو اسحاق بحمدالله خوب شده ای!
عرض کردم: آری، فدایت شوم.

حضرت فرمودند: بواسیر شعیب بن اسحاق مانند بواسیر تو نیست بواسیر او مذکر است. به او بگو: تخم کتان را تهیه و آن را سه قسمت کند و حفره کوچکی درست کرده و آتش روشن کرده و آجری تهیه و سوراخی در آن ایجاد کرده و دانه کتان را در آتش نهاده و آجری روی آن گذاشته و بر روی آن بنشیند و باید سوراخ آجر در برابر مقعد او باشد تا وقتی بخار آن بلند شده و حرارتش به وی رسیددقیقا در برابر مقعد باشد. وقتی که بخار آن بلند شد و حرارت به آن رسید باید از بین برود. احتمالاً باید بین پنج تا هفت زگیل باشد پس اگر آن را ذوب کرد آن را کنده و دور اندازد و اگر نشد تکه دوم را در آتش اندازد که حتماً آن را از ریشه بر می کند. آنگاه مرهمی از موم و روغن سوسن و عسل لبنی و سرو کتان بر آن بگذارد. این داروی بواسیر مذکر است. او باید همانگونه که به تو گفتم انجام دهد.

من باز گشتم و سخن امام را به شعیب بن اسحاق گفتم. او به دستور امام عمل کرد و خوب شد. سال آینده که به حج رفتم حضرت فرمودند: ای ابو اسحاق! از شعیب چه خبر؟ عرض کردم: ای پسر رسول خدا، به آن کسی که تو را بر همه بشریت برتری داد و حجت خود را در روی زمین قرار داد سوگند که او بیش از یکبار انجام نداد.^{۷۵}

۱۷ - ترک نزدیکی با شکم پر

پیامبر اکرم (ص) فرمود: مبدا کسی در حالی که از قضای حاجت خود داری میکند، نزدیکی کند، چرا که این کار بواسیر می آورد. و مبدا کسی در حالی که پیشاب خود را

نگه داشته، نزدیکی کند، چرا که این کار ناسور(شقاق و بواسیر) می آورد.^{۷۶}

۱۸ - گوشت هوبره^{۷۷} ۱۹ - طهارت با آب سرد^{۷۸}

۲۰ - پاک کردن مقعد با مشکک بعد از قضای حاجت^{۷۹}

بواسیر یا هموروئید(ساجمه ای) (تبریزیان)^{۸۰}

سعد کوفی - خوب جویدن غذا - رفع یبوست - میوه سرو - زیره سیاه - زرده تخم مرغ نپخته بصورت شیاف درست کنید و داخل مقعد قرار دهید - هویج - قرص خون

بواسیر ماده (خونریزی) (تبریزیان)^{۸۱}

سعد کوفی (مقعد را با سعد ماساژ دهید) - قرص خون - لبن اعل(شقاق) - رفع یبوست

از علل بواسیر موارد زیر است که باید رفع شود: یبوست - اسهال - پرخوری - خوردن گل - نوشیدن آبی که زیر آفتاب مانده - ماهی و تخم مرغ با هم - طهارت با آب گرم و.....

بیرون زدگی مقعد(روازاده)

- یکی از علل این بیماری ورم مقعد می باشد که این ورم گاهی سرد و گاهی گرم است که این مشکل معمولا بعد از مصرف ادویه گرم ایجاد می شود که با خارش و سوزش و درد و التهاب همراه می باشد که درمان آن عبارت است از:

۷۶ کنز العمال ج ۱۶ ص ۳۵۵

۷۷ کافی ج ۶ ص ۳۱۳

۷۸ تهذیب الاحکام ج ۱ ص ۳۵۴

۷۹ کافی ج ۶ ص ۳۷۸

۸۰ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۸۱ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

- خوردن اسفرزه و عناب و آلو و عسل
- قرار دادن مخلوطی از سفیده تخم مرغ با روغن حیوانی که در هاون قلعی تهیه شده باشد بر موضع بیماری.
- اگر بیمار علائم گرمی را نداشت مالیدن چربی مرغ و یا مخلوطی از زرده تخم مرغ با روغن گل و کمی مقل مفید می باشد.
- نشستن در جوشانده بابونه و ختمی و بنفشه و برگ گل کلم و شلغم و تخم کتان.
- مالیدن روغن بابونه و یا روغن شوید به مقعد موجب نرم شدن و به محل اصلی خود بازگشتن مقعد می شود.
- مالیدن مواد قابض مثل مورد، گلنار، پوست انار به صورت پودر شده به مقعد و یا نشستن در جوشانده آنها.
- انجام حجامت از پایین کمر نیز مفید و موثر می باشد.

بواسیر (بنی هاشمی)

یکی از بهترین درمانهای بواسیر ترکیب آویشن و گردو است و بهترین ساعت مصرف آن آخر شب است.

بواسیر = همورئید (ضیایی)^{۸۲}

انواع بواسیر: داخلی، خارجی

۱- خونی یا غیرخونی ۲- بادی ۳- ساچمه ای ۴- دگمه ای

پرهیز شود از: میوه موز، بیسکویت سفید، نان سفید، شکر، سینه مرغ، اسانسهای شیمیایی (نوشابه های گازدار، آبمیوه های شیمیایی و...)، کم تحرکی، اضافه وزن.

درمان:

۸۲ نسخه مورد تایید استاد

۱- بواسیر خونی: سماق (یک قاشق چایخوری صبح و یک قاشق چایخوری شب)، تره یک مشت با ناهار، خرفه یک مشت با شام، جوشانده ریشه درخت انار، تره فرنگی، برگ درخت انگور، میوه به یا مربای آن با قند، دمکرده گل بابونه با قند، دمکرده گل بومادران با قند، هلیله کابلی [برای درمان ادم شکمی، افزایش دهنده بزاق دهان، ضدنفخ، مقوی معده (کمک به هضم غذا نظیر کاسنی)، درمان بواسیر خونی]، گلنار فارسی (درمان منوراژی، درمان بواسیر خونی، پیشگیری از آترواسکلروز)، شاه بلوط (بلوط الملک) دو عدد

۲- بواسیر بادی: هر روز عصرانه سه خوشه انگور با هسته آن بجوید و بخورید، یک قاشق چایخوری انیسون (زیره سبز شیرین) را با یک قاشق چایخوری تخم کرفس و یک قاشق مرباخوری قند نرم بکوبید و هر روز بخورید، دو الی سه بار نشستن روی خشت داغی که حوله روی آن انداختید.

۳ و ۴- بواسیر ساچمه ای و بواسیر دگمه ای: الف: یک قاشق چایخوری زنیان یا نصف استکان عرق زنیان با دو مغز گردو با همدیگر جویده و خورده شود، ب: پودر هسته هلیله زرد مخلوط با سفیده تخم مرغ را هر شب تا صبح بر محل گذارند تا بهبودی کامل حاصل شود.

درمان عمومی بواسیر: ۱- دمکرده یا جوشانده ریشه حشیشه البواسیر (علف بواسیر)، ۲- خوردن کوبیده کندر با قند، ۳- جوشانده برگ حساس و ریشه حساس (گیاه حساس = گل قارگون = مستحیه) [توجه: زیاده روی در خوردن دمکرده یا جوشانده برگ و ریشه حساس، مسمومیت می آورد و موجب ریزش مو می شود].

بواسیر (روازاده)

مصرف جوشانده ۵۰ گرم خارشتر با سه لیوان آب به طوری که در اثر جوشیدن یک لیوان از آن باقی بماند؛ سپس تا صبح بماند و بعد از صاف کردن روزی یک لیوان از آن به مدت ۵ روز میل شود.

محل مقعد را با روغن های طبیعی مثل روغن زیتون روزی دوبار چرب نمایید.

بواسیر (خدادادی)

- مالیدن روغن کنجد به موضع بیماری و گرفتن طهارت با آب سرد و خنک.

بواسیر (موسوی)^{۸۳}

روی کعب پا و بین انگشت سوم تا انگشت کوچک پا و در مواقع لزوم اطراف مقعد زانو انداخته شود. داروهای پاک کننده مزاج از قبیل انجیر و آلو بخارا و مسهل عام و غیره مقدم بر زالودرمانی است. بهداشت و رفع یبوست و سایر مسلمات لازم است.

بواسیر (خیر اندیش)

اول باید یبوست را درمان کرد سپس با حجامت و زالودرمانی اقدام به معالجه نمود.

بواسیر = هموروئید (گزارش درمان)^{۸۴}

علت مراجعه: هموروئید نام بیمار: خانم س. ر سن: ۵۷ سال

علائم بیماری: بیمار با شکایت هموروئید از ۲ ماه پیش، شقاق، نفخ شدید معده،

پرکاری تیروئید و سیاتالژی چپ بدلیل فتق دیسک L4-L5 به اینجانب مراجعه کرد. از

ایندرال، کلرودیازپوکساید و متی مازول استفاده می کرد.

درمان های انجام شده:

۱- حجامت عام ۲- داروی آبزین ۳- آلو بخارا و انجیر خشک ۴- منضج سودا

۸۳ زالودرمانی ص ۷۴

۸۴ حجات درمانی ص ۳۶۴

سیر درمان: در ضمن در جلسه اول بیمار از لنگش مداوم پای چپ و سنگینی شدید آن شاکی بود. حتی از پله های مطب به سختی بالا آمد. جلسه دوم حدود یکماه بعد بود (با توجه به مقارن شدن با عید) که بیمار لنگش نداشت و آنقدر علائم بیمار خوب شده بود که به قول خودش در تمام فامیل توصیه به حجامت کرده بود. به دلیل وجود هموروئید در جلسه دوم برایش حجامت ساکرال انجام شد. حدود ۴ روز بعد که هموروئید معاینه شد هیچ علائمی به نفع آن دیده نشد و کاملاً هموروئید خوب شده بود. شقاق با داروی گیاهی ۱۰۰٪ خوب شده بود و کلاً بیمار بسیار بسیار راضی بود. دیگر هیچ مشکلی نداشت. در ضمن بیمار فقط دوز کمی از متی مازول را مصرف می کرد.

پزشک معالج: عضو موسسه تحقیقات حجامت ایران

هموروئید (گزارش درمان)^{۸۵} نام بیمار: آقای ه.ح. سن: ۵۷ سال

علت مراجعه: خونریزی از مقعد

علائم بیماری: بیمار با شکایت خونریزی از مقعد مراجعه نمود. در ضمن یبوست مزمن نیز داشت.

درمان های انجام شده: حجامت عام و ساکرال

سیر درمان: در تاریخ ۷۷/۱۱/۱۲ حجامت عام انجام شد که خون سودائی تخلیه شد. در تاریخ ۷۷/۱۱/۲۷ حجامت چهاربند انجام شد و پودر پسیلیوم و استفاده از تشت بتادین تجویز گردید. بیمار در تاریخ ۷۷/۱۲/۱۲ مراجعه نمود که احساس رضایت داشت. خونریزی قطع شده بود. چند بار دیگر حجامت ساکرال انجام شد. بیمار احساس

رضایت تقریبا کامل داشت به نحوی که تقریبا تکمه های بواسیری به سختی لمس می شد. در پیگیری بعدی در تاریخ ۸۷/۳/۲ بیمار کماکان راضی بود.

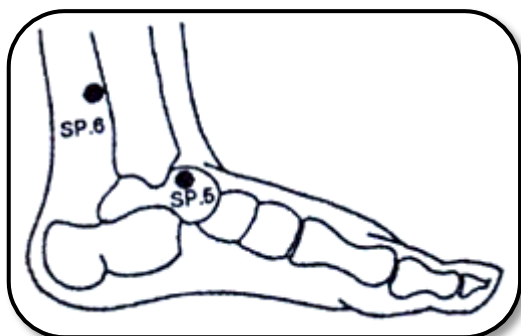
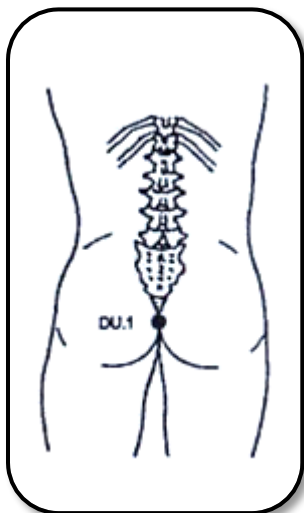
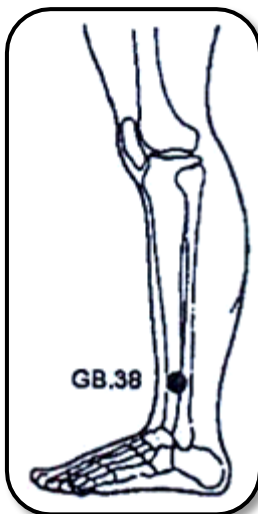
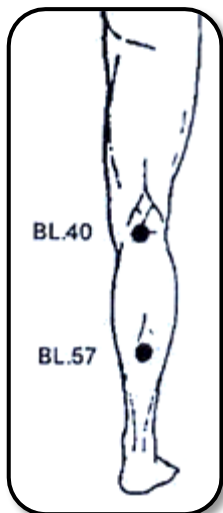
پزشک معالج: دکتر فرشاد فیروز

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی

درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

– هموروئید، بواسیر و شقاق^{۸۶}

۸- پولیپ روده

پلیپ روده همراه اسهال (تبریزیان)^{۸۷}: داروی جامع با آب مورد
 پلیپ روده همراه با یبوست (تبریزیان)^{۸۸}: سنای مکی با گل محمدی
 (گزارش درمان جواد اسلامی پور)^{۸۹}

بیمار: آقای م.ح.ا. سن ۱۷ سال

علت مراجعه: پولیپ روده

علائم بیماری: بیمار با تشخیص پولیپ روده که به طور معمول روزانه ۵ بار دچار
 خونریزی از مقعد می شد به این مرکز مراجعه نمود. قبل از مراجعه بررسی های مختلف
 از جمله کولونوسکوپی جهت بیمار انجام گرفته و تنها راه درمان را عمل جراحی
 (برداشت ناحیه مبتلا) دانسته بودند.

درمان های انجام شده: بعد از مراجعه به این مرکز، درمان زیر برای بیمار تجویز گردید؛

۱- خوراک بارهنگ

۲- حجامت عام در مرحله اول و بعد حجامت ساکرال

۳- اسطوخدوس

۴- پودر سنجد به همراه عسل

۵- دوسین

۶- کاسنی

۷- ذکر

۸۷ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۸۸ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۸۹ حجامت درمانی ص ۱۳۴

سیر درمان: پس از ده روز درمان خونریزی از روزی ۵ بار به روزی ۲ بار کاهش یافت

و درمان زیر تجویز گردید؛

۱- خوراک بارهنگ

۲- عرق اسطوخدوس

۳- پودر سنجد به همراه عسل

۴- دوسین

۵- زیتون

پس از ۶ هفته دفع خون بطور کامل قطع گردید و تنها روزانه یکبار بلغم دفع می شود.

بعد از آن بیمار دچار خونریزی نگردید و با انجام معاینات تکمیلی توسط متخصصین،

بهبودی بیمار مورد تایید قرار گرفت.

پزشک معالج: دکتر محمد جواد اسلامی پور

۹- آروغ زیاد یا بدبو زدن

الف: معرفی بیماری

آروغ زدن

عبارت از بیرون دادن گاز موجود در دستگاه گوارشی از راه دهان است. آروغ معمولاً با صدا و بو همراه است.

علت آروغ زدن در بیشتر موارد به سبب ورود هوا به همراه غذا یا نوشیدنی به معده است.

یکی از علت‌های بلع هوا عصبی شدن است. برخی به هنگام عصبی شدن هوا را بلع می‌کنند تا گلوی خشک شده خود را نرم کنند. برای رفع عصبانیت می‌توان از روش‌های دیگری مانند پیاده‌روی استفاده نمود.

نوشابه گازدار نیز به علت داشتن هوای فشرده می‌تواند موجب آروغ زدن شود. هنگام جویدن آدامس نیز به خاطر تشکیل بزاق بیشتر و بلع بزاق هوا وارد معده می‌شود. نوشیدن مایعات با نی امکان خوردن هوا را زیاد می‌کند. بهتر است به جای نی از لیوان و فنجان استفاده نمود.

غذاهای هوادار که بعد از پخت پف می‌کنند امکان آروغ زدن را زیاد می‌کنند. همچنین برخی افراد نسبت به برخی غذاها حساسیت دارند و با خوردن آنها آروغ می‌زنند. برخی از شایع‌ترین این غذاها عبارتند از شیر، تخم‌مرغ، گندم، ذرت، سویا، بادام زمینی، مرکبات، کوکاکولا، تربچه و شکلات. می‌توانید غذاهایی که به آنها حساسیت دارید را بیابید. در این صورت حتماً از حساسیت خود به این غذا مطمئن باشید تا یک منبع مفید را از غذاهای خود حذف نکنید.

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

اسید معده در صورت زیاد بودن باعث زخم معده می شود و اگر کم باشد باعث کندی هضم غذا و آروغ زدن می شود. برای این کار می توان اسید معده را آزمایش نمود. با انجام آزمایش هایدلبرگ می توان اسید معده را اندازه گیری کرد. در صورت کمبود اسید معده می توان با تجویز پزشک از قرص اسید کلریدریک با تجویز پزشک استفاده نمود .

ب: نسخه ها

آروغ (روایات)

آروغ، از علائم سردی معده است و درمان آن مصرف شربت عسل با زنجبیل و پرهیز از خوردن غذاهای خام و پخته باهم و همچنین از میوه های خام.

حوک (ریحان کوهی)

امام صادق (علیه السلام): حوک (بادروج) سبزی پیامبران است . بدان که در آن، هشت ویژگی است؛ هضم کننده است؛ گرفتگی های عروق و مجاری را می گشاید؛ آروغ را خوش بو می سازد؛ دهان را بوی خوش می بخشد؛ غذا را دوست داشتنی می سازد؛ درد و بیماری را از درون بدن، بیرون می کشد؛ و امان انسان از جذام است؛ (و) چون در درون انسان جای گیرد، همه بیماری ها را فرو می نشاند.^{۹۰}

نفخ شدید همراه با آروغ و بوی شکم (خیراندیش)^{۹۱}

همه از سردی است یک قاشق بارهنگ را ۱۵ دقیقه در یک لیوان عرق نعنا جوشانیده و یک قاشق عسل بنزید ۲ هفته تا ۴ روز هر روز یک استکان یا عسل ناشتا و اسپند شبانه (۱۴ تا ۲۱ روز)

۹۰ الکافی ج ۶ ص ۳۶۴ ح ۴ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۳۸۸ ح ۱۳۰۹

۹۱ سخنرانی تربت حیدریه

آروغ زدن و خشکی دهان (روازاده)

پرسش: دکترها می گویند چیزیت نیست. دو سال است این مشکل را دارم. بعد از غذا پشت سر هم و بلند آروغ می زنم. اشتها ندارم ولی به زور غذا می خورم. دهانم خشک می شود ولی آب دلم نمی خواهد. زیر پا، کف دستها و دلم گرم است.

پاسخ: غذا خوب بجوید. از نوشیدن آب و سایر نوشیدنی ها در بین غذا بپرهیزید. کمی نمک اول و آخر غذا میل کنید.

خاکشیر یک قاشق در یک لیوان آب جوش با کمی عسل صبح ناشتا میل کنید.

بعد از غذا دم کرده آویشن یک استکان میل کنید. رب سیب تهیه کنید و روزی ۲-۳ قاشق میل کنید خیلی مفید است.^{۹۲}

درمان آروغ (روازاده) / زن/سن ۵۲ سال / بهشهر

پرسش: معمولاً هنگامی که عصبانی می شود و یا فکرش درگیر مسائل خاصی میشود، آروغ میزند. می خواستم ببینم آیا راهی برای جلوگیری از این موضوع می باشد و یا درمانی دارد؟

پاسخ: بله هر روز یک قاشق بادرنجبویه در آب جوش داخل قوری دم کرده میل نمایند.

هر روز یک استکان عرق رازیانه با یک قاشق عسل مخلوط و میل کنید.^{۹۳}

۹۲. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روزاده ج ۲ ص ۵۸

۹۳. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روزاده ج ۳ ص ۱۵۵.

۱۰- تب روده

تب روده (باقری) ۹۴

برای درمان تب روده چنین عمل کنید:

۱- گل بنفشه (یک واحد) + گل خطمی سفید (۲ واحد) + عناب (۲ واحد)

این ها را در عرق کاسنی یا عرق بید دم کرده سه وعده هر وعده، بزرگ ترها یک لیوان یا یک استکان بزرگ و بچه ها یک استکان کوچک از این دم کرده را میل کنند.

طرز تهیه

ابتدا عناب را خط انداخته یا بشکنید سپس عناب ها را داخل عرق ریخته بجوشانید ۲ دقیقه آخر حرارت را کم کرده و گل های بنفشه و خطمی سفید را داخل آن ریخته تا دم بکشد.

در همه دستورالعمل های گیاهی توجه داشته باشید که هیچ گاه گل بنفشه را نجوشانید چون لطیف است و خاصیتش را از دست می دهد.

۲- پیاز را رنده کرده بالای سر تب دار بگذارید که هم در درمان او موثر بوده و هم باعث می شود بیماری به دیگران سرایت نکند. در همه انواع سرماخوردگی ها و تب ها این کار را انجام دهید.

۱۱ - هیرشپرونک (مگا کولون)

الف: معرفی بیماری

این بیماری یک ناهنجاری مادرزادی است بدین شکل که روده از بدو تولد عملکرد طبیعی ندارد. این بیماری بیشتر در پسرها دیده می شود. در این بیماری بدلیل عدم وجود بافت عصبی کامل در انتهای روده، این قسمت تحرک کافی ندارد، در نتیجه مدفوع در پشت قسمتی که اعصاب کامل ندارد، تجمع پیدا می کند و این قسمت بطور مزمن گشاد و بزرگ می شود.

ب: علائم بالینی: این بیماری در سنین مختلف، علائم متفاوت دارد:

۱- مهمترین علامت در بدو تولد عدم دفع مدفوع در ۲۴ تا ۴۸ ساعت ابتدای حیات است. بی اشتهایی، استفراغ همراه با لکه های صفرایی و اتساع شکم جزء علائم اولیه می باشد. گاهی هم علائم انسداد روده دیده می شود.

۲- در بچه های بزرگتر رشد کودک به کندی صورت گرفته و یبوست و اتساع شکم جزء علائم اصلی است. ممکن است دوره هایی از اسهال و استفراغ نیز وجود داشته باشد که اسهال به شکل انفجاری و آبکی می باشد.

۳- در سنین بالاتر علائم به شکل مزمن در می آیند که عبارتند از یبوست، مدفوع نواری و شدیداً متعفن، اتساع شکم، کم خونی و حرکات روده فوقانی از جدا نازک شکم قابل رویت می گردد.

ج. تشخیص آزمایشگاهی:

۱- باریم انما: در صورت شک به این بیماری، ابتدا عکس رنگی روده بزرگ از راه مقعد تهیه می شود که اتساع روده فوقانی و باریک بودن روده تحتانی در آن قابل

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

مشاهده است. در عکس تاخیری (پس از ۲۴ ساعت) مشاهده باریم در روده ها نشان دهنده بیماری است که در کودکان سالم این حالت به وجود نمی آید.

۲- مانومتري: میزان شل شدن عضله مقعد به هنگام پر شدن انتهای روده (رکتوم) با آن اندازه گیری می شود.

۳- بیوپسی: قطعی ترین راه تشخیص است.

۱۲- سم و مسمومیت ها

الف: معرفی بیماری

مسمومیت

(به انگلیسی: intoxication) مجموعه‌ای از اختلالات بدن است که در اثر جذب ماده‌ای بیگانه که به آن سم گفته می‌شود بروز می‌کند. جذب ماده سمی می‌تواند از راه‌های زیر صورت بگیرد:

استشمام نوعی گاز، بخار، دود یا گرد و غبار
دستگاه گوارشی (خوردن یا آشامیدن)

تماس پوستی (از طریق انتشار از اپی‌درم و یا عبور از زخم یا سوختگی)

تزریق در خون

مسمومیت‌های غذایی اغلب در اثر تکثیر میکروب‌ها یا زهرابه آزاد شده از آنها (همچون بوتولیسم) و یا جذب مواد غیر خوراکی (همچون برخی از قارچ‌ها) ظاهر می‌شوند. علت مسمومیت‌های دارویی نیز مصرف داروی نامناسب و یا جذب بیش از حد آن است. اعتیاد نیز نوعی مسمومیت اختیاری به الکل، تریاک، کوکائین، هروئین، مرفین و غیره است، و موجب وابستگی به آن ماده می‌شود.

تابش‌های مواد رادیواکتیو نیز موجب مسمومیت می‌شوند.

ب: نسخه‌ها

سم و مسمومیت (روایات)

بعد از عمل به روایاتی که مستقیماً به سم و مسمومیت اشاره فرموده اند عمل به روایات پاکسازی معده و درمانهای مشترک و مصرف ضد عفونتها، مخصوصاً استفراغ و تنقیه

و حجامت نیز مفید است.

خرمای عجوه

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): عجوه از بهشت است و درمان زهر، در آن است. امام صادق (ع) فرموده اند: هر کس روزانه هفت خرمای عجوه از خرماهای عالیه را ناشتا بخورد، هیچ سمی و سحر هیچ شیطانی به او آسیب نرساند.^{۹۵}

قاووت

امام صادق (علیه السلام): برای مسمومیت، دارویی سودمندتر از سویق (قاووت) سیب، سراغ ندارم.^{۹۶}

نمک روی محل نیش

به نقل از محمد بن مسلم، از امام باقر (علیه السلام): کژدمی، پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را نیش زد. پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: خدایت لعنت کند که هیچ برایت تفاوتی نمی کند که مومنی را بگزی یا کافری را! سپس قدری نمک خواست و جای گزش مالید و در نتیجه درد، فرو نشست. اگر مردم از آنچه در نمک هست، آگاهی داشتند، با وجود آن، دیگر هیچ پادزهری نمی جستند.^{۹۷}

آب قارچ

رسوا الله (ص) فرموده اند: قارچ همان غذایی است که خداوند از آسمان برای بنی اسرائیل فرو فرستاد و مایه شفای چشم است. و عجوه که نوعی از برنی است، میوه ای از بهشت است و مایه ی شفا از مسمومیت است.^{۹۸}

۹۵ کافی: ج ۶، ص ۳۴۹

۹۶ الکافی ج ۶ ص ۳۵۶ ح ۷

۹۷ کافی ج ۶ ص ۳۲۷

سیب

امام کاظم (ع) فرموده اند: سیب برای درمان چند بیماری خوب است: مسمومیت، سحر و جادو، جنونی که از اجنه ناشی می شود، و بلغم چیره شده. هیچ چیز سریعتر از سیب اثر مثبت ندارد.

امام صادق (ع) فرموده اند: برای مسمومیت، دارویی بهتر از سیب رنده شده نمی شناسم.

کاسنی

رسول الله (ص) فرموده اند: هر کس کاسنی بخورد و سپس بخوابد، تا بامداد هیچ سحر و سمی در وی اثر نکند و هیچ حیوان گزنده ای از مار و عقرب به وی نزدیک نشود.^{۹۹}

مسمومیت

- خوردن یک قاشق چای خوری عسل با نصف لیوان آب و چند قطره آب لیموی تازه.
- برای درمان، ابتدا باید محتویات معده را با استفراغ و قی کردن عمدی تخلیه نمود
آنگاه هر دو ساعت چند قاشق شربت آب لیموی تازه مخلوط با عسل و مقداری عرق نعناع یا دارچین میل نمود

مسمومیت (تبریزیان)^{۱۰۰}

مرکب ۱ - برای همه مسمومیت ها داروی جامع با آب انغوزه.

انواع مسمومیتها (تبریزیان)^{۱۰۱}

مانند خوردن یا بوئیدن مواد سمی و شیمیایی یا مارو عقرب گزیدگی و...

۹۸ بحارالانوار: ج ۶۶، ص ۱۲۷

۹۹ بحارالانوار: ج ۶۶، ص ۲۱۰

۱۰۰ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۰۱ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

داروی جامع + آب انفوزه ۳ مرحله - کاشم - جامع + یک لیون جوشانده رازیانه -
حجامت - تنقیه - استفراغ عمدی - سویق سیب.

انواع مسمومیت ها (تبریزیان) ^{۱۰۲}: داروی شافیه ۱۴ ماهه

مسمومیت معده (باقری) ^{۱۰۳}

مصرف مرغ و تخم مرغ ماشینی یکی از علل ایجاد مسمومیت است. مسمومیت معده را با روش های زیر درمان کنید:

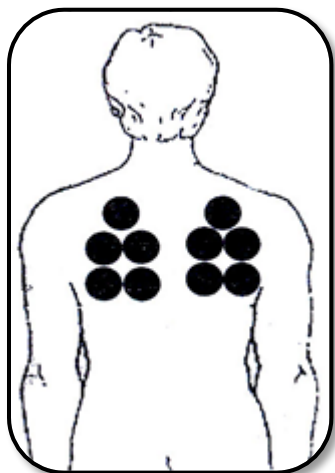
- ۱- لیموترش را با دوغ طبیعی مخلوط کرده، میل کنید.
- ۳- دوغ و آبلیموی تازه را باهم مخلوط کرده، میل کنید.
- ۳- عسل طبیعی را با روغن زرد حیوانی میل کنید.

بادکش مسمومیت

اندیکاسیون ها

- درمان تکمیلی آسم شدید
- درمان تکمیلی در افراد شیمیایی
- درمان تکمیلی مسمومین
- درمان تکمیلی آنفلوآنزا
- درمان تکمیلی اختلالات گوارشی

این بادکش با بخور آب گرم تکمیل می شود و جهت بادکش از بالا به پایین و از سمت چپ به راست می باشد.

۱۰۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۰۳ طب اصولنگرای اسلامی ص ۰۸

درمان اورژانسی مسمومیت (روازاده)

/ مرد / ۲۶ سال / مشهد مقدس

پرسش: دارویی که برای درمان سریع اسهالی در سخنرانیتان تجویز فرمودید بسیار عالی و مثر ثمر بود می خواستم بدانم برای درمان اورژانسی و سریع مسمومیت هم داروی وجود دارد لطفا راهنمایی بفرمایید.

پاسخ: برای درمان مسمومیت‌های غذایی، دم کرده آویشن و زنیان و نبات میل کنید.^{۱۰۴}

۱۰۴. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روزاده ج ۳ ص ۱۴۸.

۱۳- استفراغ و تهوع

الف: معرفی بیماری

استفراغ یا هراش خروج با فشار محتویات درون معده جانداران از راه دهان و گاه از راه بینی به بیرون است. این محتویات می تواند غذای خورده شده و یا دیگر مواد درون دستگاه گوارش مانند زرد آب صفرا باشد. هراش یا استفراغ ممکن است به دلیل نوع ماده بلعیده شده (مثلاً غذای فاسد) و یا واکنش مغز به علت وجود [تومور] [حاملگی] [استرس های عصبی] و غیره باشد. به حالتی که پیش از استفراغ (هراش) در بیمار ایجاد می شود تهوع (بالا آوردن) می گویند. اگر هراش (استفراغ) ادامه داشته باشد، برای جلوگیری از پیامدهایی همچون دهیدراسیون (از دست دادن آب بدن) باید درمان گردد.

استفراغ یا قی کردن

(برگشت غذا) که غذای هضم شده از راه مری به دهان برمی گردد اما بدون فشار است و منجر به جهیدن به بیرون نمی شود تفاوت دارد. تهوع و استفراغ یک واکنش محافظتی در پاسخ به علل متعددی هستند این علل شامل طیف وسیعی از اختلالات، مانند شرایط کاملاً خوش خیم تا شرایط اورژانسی است. تهوع و استفراغ هر کدام می توانند به طور مستقل رخ دهند اما معمولاً با یکدیگر مرتبطند. معمولاً تهوع منجر به ایجاد استفراغ می شود. تهوع با رنگ پریدگی، تعریق، و احساس گرگرفتگی همراه است. استفراغ تخلیه ی همراه با فشار محتویات معده از دهان است. اوغ زدن انقباضات مکرر عضلات دیافراگم و دیواره ی شکم است که اغلب منجر به استفراغ می شود یا با استفراغ همراه است

استفراغ دو علت دارد یکی مرکزی و دیگری رفلکسی..از علل مرکزی:

داروهای کموتراپی و نارکوتیک ها .عفونت های حاد خصوصاً در بچه ها .علل متابولیک: حاملگی (اول صبح ها) ،اورمی،DKA،هائپرکلسمی ..از علل رفلکسی :

التهاب و تحریک- GI آپاندیسیت -کوله سیستیت -پانکراتیت -گاستریت حاد یا پریتوننت ها -گاستروانتریت های ویروسی یا باکتریایی -مواد استفراغ آور مثل اپیکاک زخم گوارشی (بلافاصله بعد از خوردن غذا) .انسداد: -انسداد روده ی کوچک یا بزرگ (در شرح حال بیمار استفراغ با بوی مدفوع دارد) -تنگی پیلور یا آشالازیو..(استفراغ چند ساعت بعد غذا و حاوی تکه های هضم نشده) .علل عصبی - مرکزی - :افزایش فشار داخل مغز- ICP لایبرنتینیت گوش داخلی -آسیب سر -میگرن -بیماری حرکت .علل سایکوژنیک: -تصاویر و بوهای زننده -آنورکسی و بولیمی سایر علل- MI :درد شدید مثل تورشن بیضه ها -بدخیمی های وسیع

ب: نسخه ها**تهوع (روایات)**

نوشیدن آب آیه الکرسی

رسول خدا (ص) فرموده اند: هر کس آیه الکرسی را بشوید و بنوشد دل پیچه او زدوده می شود. و آورده اند که خرما کرمهای شکم را می کشد. ^{۱۰۵}

استفراغ (تبریزیان) ^{۱۰۶}

مرکب ۱ را برای استفراغ آب زرد یا سبز صفرا بر مصرف شود برای تهوع هم مرکب ۱ (مرکب سفرجل) مفید است. و اگر علت تهوع صفرا باشد صفرا بر مصرف شود.

۱۰۵ مسند زید: ۴۸۲.

۱۰۶ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

اسهال و استفراغ باهم = هیضه (بنی هاشمی)

هیضه اسهال و استفراغ باهم است رب انار همراه با مقداری سماق و زیره برای بیماری هیضه مفید است.

استفراغ خون (موسوی)^{۱۰۷}

اگر استفراغ خون با غلظت و همراه با سودای فراوان باشد روی هر دست بیمار ۱۰ عدد زالو بیاندازید. این در حالی است که توان بیمار اجازه چنین کاری را بدهد. در این بیماری نیز حق تقدم مانند بیماری قی با داروهای گیاهی است. اصلاح مزاج و یبوست و خون رعایت مسلمات و اعضای بدن لازم است.

استفراغ (خدادادی)

استفراغ علل مختلفی دارد؛ مانند مسمومیت های غذایی، داشتن ویار در زنان باردار، نوشیدن یا خوردن بعضی از غذاها، دیدن بعضی از مناظر، یا شنیدن بعضی از بوی های نامطبوع، سرماخوردگی، عصبی شدن، سرفه های شدید و برخی از ناراحتی های گوارشی و کبدی و ...

- یک چهارم قاشق چای خوری پودر زنجبیل را با یک لیوان شربت عسل جرعه جرعه نوشیده شود خنک بودن این شربت موجب می شود که حالت تهوع زودتر برطرف شود. مصرف عرق نعناع، عرق زنیان و شربت آبلیموی تازه یا آب خنک بسیار مفید می باشد. از مصرف غذاهای مختلف با یکدیگر پرهیز شود.

درمان تهوع (یکتا)^{۱۰۸}

۱- اگر غلبه صفرا و گرمی باعث تهوع شده باشد. زیره سیاه را با سماق بکوبید. سماق

ترجیحا قرمز باشد چون قوی تر عمل می کند. یک قاشق چایخوری از این کوبیده را داخل یک فنجان آب خنک ریخته و میل کنید.

۲- راه دیگر مصرف زنجبیل است. درباره زنجبیل گفته شده که داروی بین المللی تهوع است. زنجبیل را دم کرده بگذارید خنک شود چون در تهوع، خوردن دم کرده گرم خوب نیست. زنجبیلش را هم بگذارید ته نشین شود تا وقتی می خورید دوباره باعث تهوع نشود. وقتی ته نشین شد یک فنجان از آن را میل کنید. برای تهیه یک فنجان دم کرده زنجبیل، یک سوم قاشق چایخوری زنجبیل کافی است. تهوع اگر از غلبه صفرا بود نباید از زنجبیل استفاده کرد اما اگر از غلبه سردی بود زنجبیل بخورید و اگر در کنارش دارچین هم بخورید قوی تر عمل می کند.

تهوع و استفراغ (باقری)^{۱۰۹}

برای درمان تهوع و استفراغ روش های زیر توصیه می گردد:

- ۱- صبح ناشتا، مربای بالنگ بخورید. توجه داشته باشید که مصرف بالنگ در شب، خوب نیست و باعث لوچ چشمی می شود.
- ۲- زیره سیاه را نیم کوب کرده و با سماق کوبیده شده، و با آب سرد مخلوط کرده میل کنید.
- ۳- مریم گلی، هل، گل محمدی، آب برنج، گل همیشه بهار، یولاف و گل دو سر را دم کنید - هل را نیز دم کنید و بخورید.
- ۴- وقتی برنج را می جوشانید و می خواهید آن را آبکش کنید، آن آب را نگه داشته و مصرف کنید که برای درمان تهوع و استفراغ مفید است.
- ۵- زنجبیل را جوشانده مقداری آب لیموی طبیعی و نمک دریا به آن زده میل کنید.

این مخلوط هم اشتها آور است هم ضد تهوع.

هنگام مسافرت قدری پودر زنجبیل و قدری پودر لیمو عمانی همراه داشته باشید کسانی که در مسافرت حالت تهوع می گیرند قدری از آن را روی آب ریخته به هم زده و میل کنند.

۶- برای کسانی که زیاد استفراغ می کنند دوغ محلی، آلبیموی طبیعی، روغن زیتون، آش، عرق زیره و جوشانده سماق، مفید و کارساز است.

۷- برای درمان تهوع و استفراغ بچه ها به آن ها هویج و سیب یا آب هویج و آب سیب بخورانید.

تهوع، آروغ زدن، استفراغ (ضیایی)^{۱۱۰}

۱- کسانی که قبل از غذا خوردن یا به محض دیدن غذا استفراغ می کنند، آبغوره طبیعی (یک قاشق غذاخوری) یا یک قاشق مرباخوری رب غوره، قبل از غذا مصرف کنند.

۲- عصرانه خوردن انار شیرین با پرده نازک روی دانه ها؛ زیرا به علت داشتن ویتامین B6 ضد تهوع بوده و درمان ویار زنان باردار است و همچنین در درمان لک های قهوه ای و سیاه پوست مفید است، خوردن انار میخوش (انار ترش و شیرین = رمان المز) جهت رفع ویار بسیار مفید است.

۳- شوید برای رفع استفراغ و رفع سکسکه مخصوصا در افرادی که چربی خون بالا دارند.

۴- ضد ویار زنان حامله و ضد تهوع و ضد آغ زدن و ضد استفراغ، قبل از غذا دم کرده سبزی سوسنبر (چای نعنا فلفلی)، بعد از غذا راه برود سپس یک استکان آب سیب

رسیده شیرین (اگر نفخ یا یبوست ندارد یک عدد سیب رسیده بخورد) سپس راه برود و نصف استکان عرق نعنا بخورد.

- ۵- بو کردن پوست پرتقال و خوردن $\frac{1}{4}$ آن، یا بو کردن پوست لیمو و خوردن $\frac{1}{4}$ آن.
 ۶- درمان استفراغ خونی: الف. مخلوط آب تازه سبزی تره + آبغوره طبیعی، ب. دمکرده گلکهای گلرنگ (برای مردان)، ج. دمکرده گل خار مریم (برای بانوان)، د. هر ۶ ساعت دو عدد میوه شاه بلوط بخورد.

استفراغ (تهوع)^{۱۱۱}

بالا آوردن غذا یا خوراکی خورده شده را گویند، اگر استفراغ از معده باشد، PH آن اسیدی است و اگر از ابتدای روده باشد، زرد رنگ است (به علت صفرا)

علل استفراغ

انسداد پیلور (یک ساعت پس از غذا خوردن)، اورمی (در ساعات اولیه صبح)، مسمومیت (دقایقی پس از صرف غذا)، ریفلاکس، مننژیت، هپاتیت A، سیروز، تومور مغزی (تهوع ناگهانی در اوایل صبح همراه با سردرد)، حاملگی (هنگام صبح)، حساسیت غذایی، ایجاد سنگ در کبد (پس از صرف غذا)، زخم معده (پس از صرف غذا، ورم آپاندیس، میگرن، کاهش هورمون کورتیزول و ...)

مضرات

غذاهای مانده یا چرب و ثقیل   غذاهای آماده و کنسروها

رب   ترب ها

نوشابه گازدار   مایعات همراه غذا

۱۱۱ درمانهای گیاهی قسمت تهوع

شیر ولرم	فلفل (زیاده روی)
ماهی سرخ کرده	میوه های خشک
شربت زعفران	نیمرو
برگ بو	قارچ
شنبلیله	سیگار کشیدن
حشره کش ها	تماس با مواد شوینده
بوی رنگ تازه اطاق ها	

حالت تهوع در سفر (روازاده) زن / سن ۳۱ سال / تهران

پرسش: من و همسر هر وقت پایمان را از تهران بیرون می گذاریم، حالت تهوع میگیریم و کلاما همیشه باید در هر شهری برویم بیمارستان و سرم بگیریم خیلی اذیت می شویم آقای دکتر تو رو خدا به ما راه حلی نشان بدهید.

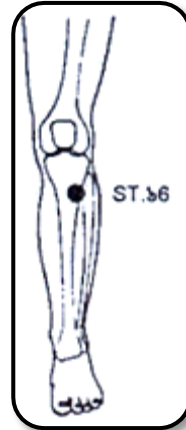
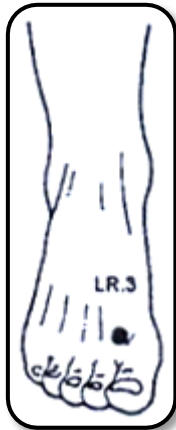
پاسخ: دارای معده ضعیف و مریض هستید که باید اصلاح شود. تغذیه سالم و اصول مربوطه را کاملاً رعایت نمایند. ضمناً برای تقویت معده موارد ذیل توصیه می شود: غذا را خوب بجوید: عادت کنید که هر لقمه را آنقدر بجوید که داخل دهان کاملاً تبدیل به مایع غلیظ شود و بعد آنرا بلعید. تا زمانی که لقمه قبلی را خوب نجویده اید و نبلعیده - اید لقمه بعدی را آماده نکنید. آب و نوشیدنی وسط غذا نخورید. در شروع و پایان غذا کمی نمک میل کنید. برای تقویت معده زیره، زنیان، سیاهدانه و آویشن را به نسبت مساوی و جداگانه آسیاب کنید و پس از هر غذا یک قاشق مرباخوری آنرا میل کنید. سعی کنید آنرا بدون آب میل کنید و اگر نیاز به آب بود با آب گرم میل کنید. روزی

یک لیوان شربت عسل هم میل کنید. با این دستورات در صورتیکه بطور مرتب و منظم انجام شود رفع مشکل خواهد شد.^{۱۱۲}

- حالت تهوع و استفراغ (رهایی سریع از درد)

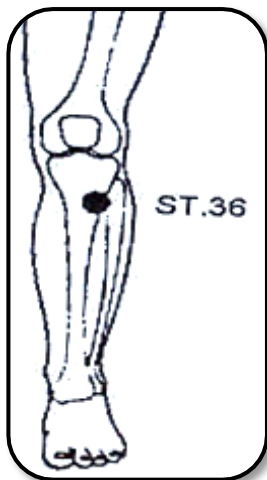
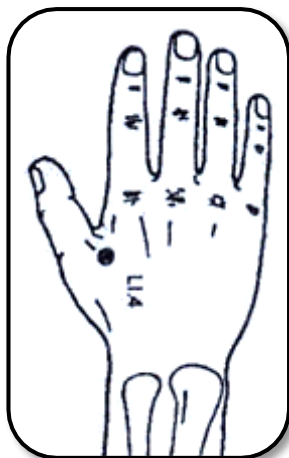
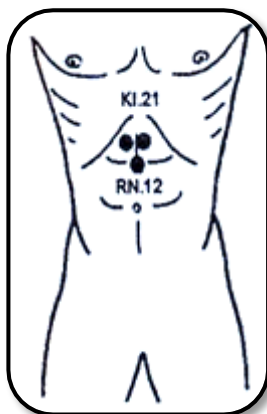
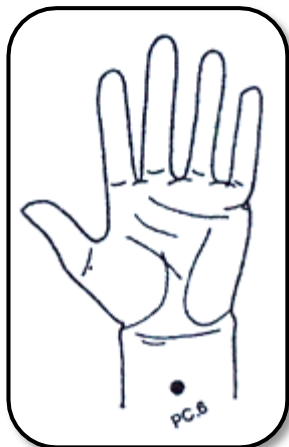
نقاط فشاری - حالات تهوع بعد از خوردن غذاهای مانده و فاسد^{۱۱۳}

۱۱۲. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روزاده ج ۳ ص ۱۷۶.

۱۱۳ کتاب درمان جامع طب سوزنی

نقاط فشاری - حالت تهوع و دریازدگی^{۱۱۴}

۱۴- شکم کلن

(روایات)

امام صادق (علیه السلام): مبادا کسی از شما آنچه را با آن خلال می کند، فرو دهد؛ چرا که شکم کلن، از آن می خیزد.

۱۵- مجرای غیرطبیعی خروج مدفوع (فیستول مدفوعی، باسور مقعدی)

مجرای غیرطبیعی مدفوع (فیستول مدفوعی، باسور مقعدی) (ضیایی)^{۱۱۵}
الف. روغن بنفشه طبی معطر را با یکی از موارد زیر مخلوط کرده و به محل بمالید:
۱- مورد (از همه قوی تر است)، ۲- روغن هلو، ۳- باروغن شفتالو، ۴- روغن تخم خیار.
ب. نصف استکان جوشانده برگ حساس و ریشه حساس (گیاه حساس = گل قارکون = مستحیه) بخورید [توجه: زیاده روی در خوردن دمکره یا جوشانده برگ و ریشه حساس، مسمومیت می آورد و موجب ریزش مو می شود]

۱۶- ورم مری

ورم مری (موسوی)^{۱۱۶}

ورم مری با توجه به نوع خلط غالب با زالو درمانی روی دست‌ها همراه با داروهای گیاهی درمان می‌شود. تکرار آن به تشخیص پزشک بستگی دارد.

ورم مری^{۱۱۷}

- جوشانده ۵۰ گرم پوست نازک سنگدان مرغ که قبلاً با آب نمک شسته و ضد عفونی شده باشد با هفت لیوان آب تا یک لیوان باقی بماند؛ از این جوشانده قبل از هر غذا یک قاشق چایخوری میل شود.

---

۱۱۶ زالوی ایرانی

۱۱۷ مجرای غیرطبیعی خروج مدفوع (فیستول مدفوعی، باسور مقعدی)

۱۷- کولیت روده

الف: معرفی بیماری

کولیت زخمی یا کولیت اولسروز یا پس روده آماس زخمی (به انگلیسی: Ulcerative colitis) فرمی از بیماری التهابی روده است که روده ها به خصوص روده بزرگ شامل پس روده (کولون) و راست روده (رکتوم) را درگیر می کند و نوعی پس روده آماس (کولیت) است. علت اصلی و دقیق این بیماری مشخص نمی باشد اما به نظر می رسد باکتری و ویروس های ناشناخته ای باعث بروز آن می شود. همچنین استرس و زندگی در محیط شهری باعث تشدید این بیماری می گردد.

این بیماری با نام های رکتو کولیت هموراژیک یا التهاب زخمی شونده روده بزرگ و به اختصار UC نیز شناخته می شود. علامت ویژه بیماری اسهال خونی است که به طور تدریجی بیشتر می شود. گاه نام بیماری به خاطر نماد (IBD)، اغلب با نام (IBS) یا سندرم روده تحریک پذیر اشتباه می شود، که یک بیماری مشکل ساز ولی خفیف است. التهاب زخمی پس روده شباهت به بیماری کرون دارد که شکل دیگری از بیماری التهابی روده است. کولیت زخمی یک بیماری متناوب است، با دوره های تشدید علائم و دوره های بهبودی که در آنها تقریباً هیچ گونه علامتی دیده نمی شود. با وجودی که علائم التهاب زخمی پس روده گاهی می تواند خودبه خود بهبود یابد، ولی این بیماری معمولاً نیازمند درمان است.

کولیت روده (قولنج روده) باقری^{۱۱۸}

در کولیت روده، ماهیچه های عصب روده خشک و قولنج شده، نمی تواند مدفوع را

دفع کند، کار نمی کند، اسهال و راست روده می شود و هضم و جذب نمی شود. کولیت روده گاهی همراه با خروج خون و گاهی بدون خروج خون است. کولیت از دردهایی است که امروزه دانشمندان در درمان آن مانده اند. در طب مدرن درمان اساسی نمی شود آنقدر با دارو از آن جلوگیری می کنند تا تبدیل به سرطان روده می شود. برای درمان هر یک از انواع کولیت دستورالعملی جداگانه وجود دارد.

ب: نسخه ها

کولیت روده = اسپاسم عصبی روده (ضیایی) ^{۱۱۹}

پرهیز شود از: جوش زدن، خودخوری، استرس، اضطراب، اختلال هراسی (پانیک)، افسردگی و ...

درمان: دادن مسهل قوی در گرم مزاجان، مسهل قوی در سرد مزاجان و علاوه بر آن:

۱- شبرم = فرفیون (بسیار گرم گرم است):

گاو کشک = شبرم

شبرم قرمز = بنت فسول

شبرم کبیر = ماهودانه

۲- سنا مکی، سنا حجازی (توجه: زیاده روی در مصرف سنا مکی موجب کولیت -

التهاب - روده می آورد)

۳- صبح: هوفاریقون (گل راعی، قطره هایپیران) با آب یا با عسل، [منع مصرف در

کودک زیر سال و در زن حامله و در زن بچه شیرده]

۴- ظهر: چای کوهی به همراه عسل

۵- شب: گل ساعتی (قطره پاسی پی، قرص والی فلور) به همراه آب

- ۶- گلقلند، پودر گل محمدی با عسل و یک لیوان آب
- ۷- مخلوط برگ سنا (زن حامله نخورد) + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی به نسبت مساوی در یک لیوان آب
- ۸- مخلوط گلبرگ محمدی + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی به نسبت مساوی در یک لیوان آب
- ۹- شیر سرد صبحگاهی با عسل، دمکرده گل گلرنگ مسهل و زیاد کننده اسپرم
- ۱۰- ۴ لیوان آب سرد عادی، ۴ لیوان آبجوش ولرم در شبانه روز
- ۱۱- آلو بخارا (۷ الی ۱۴ عدد)، آب آلو (یعنی در یک لیوان آب ۷ عدد آلو خیسانده شود)
- ۱۲- مغز خیار، طالبی، گلابی، کاهو، گیلاس
- ۱۳- انجیر (۷ عدد)، دو قاشق غذاخوری مربا یا شربت آن با قند یا با شیر توت (در بیماران دیابتی)
- ۱۴- توت، توت فرنگی، کیوی با پوست آن بدون پرز (زیرا پرز کیوی بیماری آسم یا تنگی نفس می آورد)
- ۱۵- سه تا ۱۰ سانتیمتر فلوس، هر بار مغز آنرا تراشیده در آبجوش ریخته، مخلوط کنید و با عسل یا قند بخورید، هر نوع یبوستی درمان می شود.
- ۱۶- بعد از هر غذا یک قاشق چایخوری سیاهدانه
- ۱۷- دارو مرکبه ضد کولیک و اسپاسم: بادرنجبویه (۱۵ گرم) + دانه شوید (۱۵ گرم) + مرزنجوش (۱۵ گرم) + آویشن (۲۵ گرم) + تخم کرفس (۲۵ گرم) + دانه گشنیز (۲۵ گرم)، این مخلوط را پودر کرده و یک قاشق مربا خوری از این مخلوط در دو لیوان آب بجوشانید و پس از صاف کردن، قبل از هر وعده غذایی نیمی از آن را میل کنید.

گل میخک دارویی (غنچه های باز نشده): ضد نفخ، محرک اشتها، خوشبو کننده دهان، تقویت اعصاب، تقویت لثه (به عنوان دهان شویه) [کودکان زیر ۷ سال و زنان حامله استفاده نکند]

گلپوره: ضد اسپاسم و مسکنی قوی برای دردهای دستگاه گوارش و افزایش دهنده اشتها. کاکوتی: ضد نفخ و مقوی معده، ضد دل پیچه (اسپاسم دستگاه گوارش)، کمک به درمان اسهالهای آمیبی.

نفخ شکم و کولیت (بنی هاشمی)

۵ عدد انجیر را در شیر یا ماء العسل بجوشانید تا زمانی که انجیر کاملاً له شود سپس آن را قورت دهید.

کولیت روده بدون اسهال (تبریزیان) ^{۱۲۰} : سنای مکی + جامع.

کولیت روده با اسهال (تبریزیان) ^{۱۲۱} : داروی جامع با آب مورد.

کولیت روده (تبریزیان) ^{۱۲۲} : اگر اسهال ندارد از سنای مکی استفاده کند اگر اسهال دارد جامع با آب مورد مصرف کند.

درمان روده (تبریزیان) ^{۱۲۳} : داروی جامع به اندازه دو عدد جو با یک لیوان شربت عسل مصرف شود

جایگزین شیرین بیان و گل گاوزبان (تبریزیان) ^{۱۲۴}

۱۲۰ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۲۱ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۲۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۲۳ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۲۴ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

مرکب ۲ جایگزین می باشد چون شیرین بیان و گل گاو زبان در روایات نیامده است بنده (استاد تبریزیان) هر مشکلی داشته باشم با مرکب ۲ ظرف مدت ۵ دقیقه رفع می شود.

زخم روده (تبریزیان)

داروی زحیر، مرکب از ۴ ماده: گل ارمنی + خریق سفید + صمغ عربی + اسفرزه. اگر زخم در انتهای روده بزرگ باشد، تزریق عسل با داروی جامع تزریق شود قرص خون هم مفید است. داروی جامع با عسل بخورد و اگر زخم در انتهای روده باشد تزریق کند.

زخم روده و کولیت (بنی هاشمی)

ابتدا مقداری گل ارمنی را بدون آنکه خرد شود در ۲ لیوان آب جوش بمدت ۱۰ دقیقه جوشانده صاف کنید و یک قاشق غذاخوری بذربارهنگ را اضافه کرده مجدداً ۵ تا ۶ دقیقه با حرارت ملایم بجوشانید تا بارهنگ شکفته و ژله ای شود سپس در طول روز استفاده نماید یک وعده صبح ناشتا بهتر است که ۱۵ تا ۲۰ دقیقه قبل از غذا مصرف شود.

IBS و کولیت و نفخ (بنی هاشمی)

ترکیبی از آویشن و بابونه بصورت دمنوش مصرف کنند یا بصورت پودر روی غذا بریزند.

درمان کولیت روده (یکتا) ۱۲۵

یکی دیگر از مشکلات گوارشی «کولیت روده» است. کولیت روده که همان قولنج روده است حالتی برای روده است که انگار روده گره و پیچ دارد و مدفوع به سهولت دفع نمی شود و گاهی وقت ها عمل دفع به طور کامل انجام نمی شود. گاهی وقت ها معده هم روان کار می کند ولی چون روده گره دارد فضولات راحت دفع نمی شود.

کسی که کولیت روده دارد اگر یبوست هم داشته باشد باید یبوستش را هم درمان کنیم. چون خود یبوست، کولیت روده را تشدید می کند.

کولیت یا عصبی است یا عفونی است. حالا عصبی و عفونی را چطوری می توان تشخیص داد؟ کسی که کولیت روده دارد اگر ضعف اعصاب و افسردگی نیز دارد معلوم است کولیت او عصبی و در غیر این صورت، کولیت او عفونی است.

اگر کولیت، عفونی بود نعناع، پونه، آویشن، اسطوخدوس، کاکوتی، بومادران، بابونه، مرزنجوش و اسفرزه را مخلوط کرده و دم می کنیم. اسفرزه در این ترکیب کمک می کند تا دفع عفونت راحت تر انجام شود. سه وعده، هر وعده یک ربع تا نیم ساعت قبل از غذا یک فنجان از این دارو را مصرف می کنیم.

اگر کولیت، عصبی بود بادرنجبویه و بهار نارنج را به ترکیب فوق اضافه می کنیم و به مقدار اسطوخدوس نیز می افزاییم و در مجموع بادرنجبویه، بهار نارنج و اسطوخدوس باید حداقل یک سوم کل دارو را تشکیل دهد تا برای درمان اعصاب نیز کارساز باشد. آن گاه سه وعده، هر وعده ۲۰ تا ۳۰ دقیقه قبل از غذا یک فنجان از این دارو را مصرف می کنیم.

روش درمانی دیگر که هم برای کولیت عصبی و هم برای کولیت عفونی مفید است بادکش دور ناف با فاصله دو انگشت است.

کولیت (التهاب و زخم روده) خدادادی

در این بیماری نواحی وسیعی از جدار روده بزرگ ملتهب و زخم می شود و حرکات قولون آن قدر شدید می شود که موجب اجابت مزاج و اسهال های مکرر می شود. حفظ آرامش و دوری از استرس و عصبی شدن.

- در صورت داشتن اسهال های مکرر، شربت عسل همراه با عرق نعنا و این کار را به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت و در صورت شدید بودن اسهال تا ۷۲ ساعت ادامه دهد.

- بعد از هر وعده غذا بافاصله حدود نصف لیوان عرق نعناع میل کند.

- ساعات خواب و خوراک خود را تنظیم کند.

کولیت روده (گزارش درمان دکتر بهرام حیدریان)^{۱۲۶}

نام بیمار: آقای ح. ع. سن: ۴۰ سال

علت مراجعه: ۱- کولیت روده (از ۶ سال قبل)

۲- یبوست (۳ سال آساکل مصرف کرده)

درمان های انجام شده: ۱- ۷ مرحله حجامت عام ۲- دستور رژیم غذایی

سیر درمان: هم اکنون ناراحتی ندارد و از دارو استفاده نمی کند.

پزشک معالج: دکتر بهرام حیدریان

کولیت روده (گزارش درمان دکتر بهرام حیدریان)^{۱۲۷}

نام بیمار: آقای ح. ع. سن: ۴۰ سال

علت مراجعه: بیمار با شکایت خونریزی از مقعد مراجعه نمود.

علائم بیماری: چندین سال قبل بیمار به کولیت روده مبتلا شده بود و به طور متناوب

مبتلا به اسهال و یبوست متناوب می شد. بیمار از ۴ سال قبل از مراجعه دچار هموروئید

همراه با خونریزی شده بود.

درمان های انجام شده: بیمار اظهار می نمود که ۳ دوره تاکنون حجامت شده و بعد هم در تاریخ ۸۲/۲/۳ و ۸۲/۶/۲۳ و ۸۲/۹/۲۳ مجدداً برای بیمار حجامت انجام شد. دستوراتی هم برای رعایت رژیم غذایی داده شد.

سیر درمان: در حال حاضر، کولیت بیمار بهبودی یافته و مشکل هموروئید هم برطرف شده و بیمار از هیچ دارویی استفاده نمی کند. پزشک معالج: دکتر بهرام حیدریان

کولیت اولسروز (گزارش درمان اصلان شاهوردی)^{۱۲۸} نام بیمار: آقای م. ح. سن: ۳۷ سال علت مراجعه: خونریزی از مقعد

علائم بیماری: بیمار از چند سال قبل متعاقب درد و خونریزی از مقعد به پزشک مراجعه نموده و با تشخیص کولیت اولسروز تحت درمان قرار می گیرد.

در زمان مراجعه به مرکز بیمار سست و بی حوصله بود از بی حالی رنج می برد. ریزش مو هم داشت.

درمان های انجام شده: حجامت عام ۲ مرحله

سیر درمان: برای بیمار دو بار حجامت عام با فاصله یک ماه انجام شد و توصیه شد تا از سیاهدانه و عسل استفاده نماید. بعد از انجام حجامت دوم بیمار اظهار می دارد که اعصابش بهتر شده، رشد موها افزایش یافته و میزان خونریزی هم به اندازه قابل توجهی کاهش یافته است. پزشک معالج: دکتر اصلان شاهوردی

کولیت همراه با خروج خون (باقری)^{۱۲۹}

اگر کولیت همراه با خون باشد با روش های زیر درمان می شود:

۱۲۸ حجامت درمانی ص ۳۳۰

۱۲۹ طب اصولگرا اسلامی ص ۱۰۹

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

۱- اسطوخدوس (۲۰ گرم) + بومادران (۲۰ گرم) + مرزنجوش (۲۰ گرم) + بهار نارنج (۲۰ گرم) + شیرین بیان (۲۰ گرم) + پونه (۲۰ گرم) + نعناع (۲۰ گرم) + رازیانه (۲۰ گرم) + خارخاسک (۲۰ گرم) + شوید (۲۰ گرم) + آویشن (۲۰ گرم) + بادرنجبویه (۲۰ گرم) + کرفس خشک شده (۲۰ گرم) + زیره سیاه (۲۰ گرم) + بهمن پیت (۵۰ گرم) + انجبار (۱) + ناخنک (۵۰ گرم) + لیمو امانی (۵۰ گرم)

مواد فوق را در ۴ لیتر معجزه سبز جوشانده و صاف کنید. روزانه سه مرتبه (صبح و ظهر و شب) هر وعده - قبل از غذا میل کنید.

۲- فرمول بالا به تنهایی جواب می دهد ولی برای اطمینان کامل روزانه ۲ وعده (صبح و شب) هر وعده یک «قرص ورد» به اندازه نخود نیز بخورید.
فرمول ساخت قرص ورد:

گل سرخ (۳۰ گرم) + تخم هماغ (۳۰ گرم) + تباشیر (۳۰ گرم) + صمغ عربی بریان شده (۱۵ گرم) + کتیرا (۱۵ گرم) + نشاسته (۱۵ گرم).

مواد فوق را کوبیده تا پودر شود سپس باهم مخلوط کنید.

اسفرزه را در یکی از عرقیات (عرق نعناع، عرق پونه، عرق بومادران و یا عرق بابونه) جوشانده تا غلیظ شده سپس صاف کنید. و اگر اسفرزه، تازه است آب خودش را بگیرد، سپس پودر فوق را در اسفرزه جوشیده شده ریخته و خمیر کنید. از خمیر به دست آمده، قرص ورد بسازید.

نکته مهم

انواع کولیت روده به شرطی با نسخه های فوق قابل درمان است که پرهیز را جدی گرفته و از مواد سمی و نفتی و کارخانه ای و روغن نباتی جامد و مایع و سایر مواردی که قبلا یاد آور شدیم پرهیزید.

کولیت بدون خروج خون (باقری)^{۱۳۰}

اگر کولیت، معمولی است و خون همراه آن نیست به شکل زیر درمان می شود:

نعناع (۲۰ گرم) + پونه (۲۰ گرم) + کاکوتی (۲۰ گرم) + بومادران (۲۰ گرم) + آویشن
شیرازی (۲۰ گرم) + اسطوخدوس (۲۰ گرم) + بابونه (۲۰ گرم) + مرزنجوش (۲۰ گرم) +
اسفرزه (۲۰ گرم)

این ها را پودر و باهم مخلوط کرده سپس مخلوط را در ۴ لیتر معجزه سبز دم کرده و صاف کنید.

روزانه سه وعده (صبح و ظهر و شب) از آن مخلوط را با عسل طبیعی، شیرین کرده قبل از غذا میل کنید.

۱۸- درد نشیمنگاه

(روایات)

امام رضا (علیه السلام): هر کس می خواهد از درد نشیمنگاه در امان بماند و باد بواسیر، هیچ زبانی به او نرساند، هر شب، هفت خرماى هیرون با روغن گاو بخورد و بیضه های خود را با روغن زنبق خالص، چرب کند.

۱۹- امتلاء ناشی از شراب

رفع امتلاء ناشی از شراب (خیراندیش) ۱۳۱

کسی که معده اش از شراب مالا مال شد و به امتلاء دچار گردید علاجش این است که زود قی (استفراغ) کند و اگر میسر نشد آب زیاد بخورد و یا آب را با عسل میل نماید و بعد از قی کردن خود را در آبگاہ حمام بشوید و بدن را با روغن زیاد اندوده کند و بخوابد.

عسل ضد مستی (خیراندیش) ۱۳۲

عسل آثار الکل را از بین می برد؛ خاصیتی است که یک پزشک آلمانی که متخصص مسمومیت های ناشی از الکل است به آن پی برده است. وی حتی می گوید اگر همراه مشروب دو قاشق عسل خورده شود هر چقدر الکل قوی باشد الکل خیلی کمتر در بدن جذب می شود و مستی به وجود نخواهد آورد.

۲۰- سرطان گوارش

تبریزیان در همه انواع سرطان به نسخه سرطان عمل کنید.

سرطان گوارش (ضیایی) ۱۳۳

علل ایجاد سرطان گوارش: ۱- غذاهای مانده، ۲- غذای کپکی یا مربای کپکی یا نان کپکی یا...، ۳- مواد غذایی پرچرب مانند: خامه، سرشیر، کیک خامه ای...، ۴- غذاهای پرکالری، فست فودها (سوسیس، کالباس، همبرگر)، کله پاچه، پیتزا، ۵- وجود رنگ دانه های مصنوعی مانند، پفک هندی، پفک، چی توز، اسمارتیز، مزمز، چیپس، دلستر، ۶- نوشابه های گازدار، آبمیوه های شیمیایی، ۷- غذاهای سرخ شده (باعث افزایش سرطان گوارش می شود)، ۸- غذاهای سوخته (مانند سوخته نان، کوکوی سوخته...) و مایعات سوخته (مانند شیر، رب...)، ۹- سموم شیمیایی و میوه جات غیرارگانیک و سبزیجات غیرارگانیک، ۱۰- مصرف بی رویه سموم شیمیایی، آفت کش های شیمیایی و حشره کش ها... (که به مقدار ۱۰۰ تن در سال در ایران مصرف می شود)، ۱۱- زیاده روی در مصرف گوشت (مخصوصا گوشت گاو)، مصرف گوشت های حرام (سگ، خوک، سگ ماهی، کوسه...)، خوردن میته، خوردن بیضه سگ دریایی، خوردن بیضه گوسفند، روغنهای فاسد، خوردن ماهی دودی، خوردن گوشت منجمد چندین ماه، خوردن گوشت مصنوعی از نفت، گوشت در آفتاب خشک شده، ۱۲- مصرف دخانیات و الکل، ۱۳- خوردن و آشامیدن در ظروف سربی، پلاستیکی، تفلونی، آلومینیومی.

پیشگیری از سرطان گوارش: ۱- به همراه غذا: مخلوط سبزیجات تازه سالم بهداشتی تیره رنگ، در حالیکه این سبزیجات خوب شسته شده باشند [مانند: ریحان (کوهی، زراعی)، کاهو، تره، جعفری، نعنا، آویشن، سوسنبر، کاسنی، ترخون، خرفه، شوید، بادرنج]، ۲- به همراه غذا: استفاده از انواع کلم (الف. کلم برگ سبز و بنفش، ب. کلم سنگ، ج. کلم بروکلی)، ۳- انگور سیاه هر ۸ ساعت یک خوشه بخورد، ۴- بعد از غذا: یک قاچ خربزه رسیده شیرین یا یک عدد انار شیرین یا یک عدد سیب درختی رسیده شیرین یا هفت عدد خرما رسیده شیرین بخورد، ۵- در ۲۴ ساعت پنج وعده میوه رسیده سالم بهداشتی طبیعی (ارگانیک) بخورد، در حالیکه خوب شسته شده باشند، (یعنی سحر، صبح ناشتا، وسط روز، عصرانه، شب قبل از خواب)، ۶- به همراه ناهار یک عدد پیاز متوسط، و به همراه شام یک عدد سیر، ۷- خوردن اسفناج (مخصوصا در افراد مصرف کننده دخانیات و سیگاری و الکلی)

توجه: میوه جات طبیعی (غیرمسموم به سموم شیمیایی) و سبزیجات طبیعی سالم (غیرمسموم به سموم شیمیایی و آب فاضلاب) حدود ۱۸۰ ویتامین و املاح مفید وارد بدن می کند.

رعایت کلیات و مسلمات و درمانهای مشترک همراه با نسخه های درمانهای مشترک سرطاناتها مفید است.

۲۱- درمان قولنج

در روایات قولنج، نوعی باد معرفی شده است پس روایات قسمت بادهای بدن، در جلد اول، مفید هستند.

قولنج (روایات)

آمیزش در اوایل شب

امام باقر (علیه السلام): در آغاز شب، نه در زمستان و نه در تابستان، با زنان نزدیکی مکن؛ چرا که (در آن هنگام)، معده پر است و این کار، ناستوده، و از آن، بیم قولنج (باد کنج)، سست اندامی و کژدهانی، نقرس، سنگ، ریزش غیر ارادی ادرار، فتق و ضعف بینایی و هشیاری وجود دارد. اگر چنین کاری را بخواهند، باید در آخر شب باشد؛ چرا که بیشتر موجب سلامت بدن است، در آن بیشتر امید فرزند می رود و برای فرزندی که میان زن و مرد تقدیر می شود، هوش بیشتری را سبب می شود.^{۱۳۴}

انجیر

امام علی (ع): انجیر انسدادهارا نرم میکند و برای بادهای قولنج سودمند است در روز فراوان از آن بخورید و در شب هم بخورید اما نه فراوان. ۱۳۵

زردک (هویج سنتی)

امام صادق (علیه السلام): زردک، مایه ایمنی از قولنج و بواسیر است و توان نزدیکی را تقویت می کند.^{۱۳۶}

۱۳۴ طب الامام رضا ص ۶۴

۱۳۵ طب الأئمه ص ۱۳۷

۱۳۶ الکافی ج ۶ ص ۳۷۲ ح ۲

کدو

طب الاثمه (علیه السلام): به امام صادق (علیه السلام) گفتم: از امیرمومنان (علیه السلام) حدیثی درباره کدو روایت شده که فرموده است: کدو بخورید؛ چرا که مغز را افزون می سازد.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: آری. من نیز می گویم که برای درد قولنج، خوب است.^{۱۳۷}

تخم مرغ و ماهی

امام رضا (علیه السلام): باید از این پرهیزی که ... تخم مرغ و ماهی را همزمان در معده گرد آوری؛ چرا که هرگاه این دو با یکدیگر آیند، قولنج، باد بواسیر و دندان درد به وجود می آورند.^{۱۳۸}

کاسنی

امام صادق (علیه السلام): هر کس در حالی بخوابد که در درون او، هفت تا کاسنی باشد، به خواست خداوند، آن شب از قولنج، در امان است.^{۱۳۹}

قولنج (خیر اندیش)^{۱۴۰}

- پنج گرم ساقه و برگ خشک تاجریزی سیاه را در نیم لیتر آب جوش بریزید و دوازده دقیقه دم کنید. بعد، آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و هر روز دو فنجان از آن را بخورید.

این دم کرده برای معالجه انواع قولنج های کبدی موثر و مفید است.

۱۳۷ طب الاثمه ص ۱۳۸

۱۳۸ طب الامام رضا ص ۶۳

۱۳۹ الکافی ج ۶ ص ۳۶۲ ح ۱

۱۴۰ کتاب عسل

قولنج (تبریزیان)

معلول غلظت خون است و درمان آن صاف کننده خون است و اگر علت آن ورم روده باشد جامع با آب زیره و سنای مکی و طریفل و کاسنی تازه به تعداد ۷ برگ در شب داروی قولنج است.

۲۲- چسبندگی و تنگی روده

گرفتگی روده ها و تورم معده و روده و چسبندگی روده (ضیایی)^{۱۴۱}

کوشاد (ژانسیان = جنطیانا)، دمکرده گل بابونه

تنگی روده (تبریزیان)^{۱۴۲}

در طب جدید عمل جراحی می کنند که شاید خوب نشود ولی تنقیه شکم و روده را بزرگ می کند به یک فردی دستگاه تنقیه دادیم خوب شد و این باعث شد کلی دستگاه تنقیه میان مردم پخش کرده بود. انجیر زیاد بخورید داروی جامع و کاسنی توصیه می شود که هفت برگ تازه یا خشک کاسنی را با داروی جامع در شب استفاده کنید. زیره و سنای مکی (هر ۳ روز یکبار و هر ماه یک الی ۲ مرتبه) هم موثر است.

۱۴۱ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۴۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۳- کولون زخمی

کولون زخمی و کولیت زخمی، با خونریزی شدید (ضیایی) ^{۱۴۳}

پرهیز شود از: اسانسهای شیمیایی، چربیهای با ترانس بالا، میوه موز، خرما، فست فودها، سرخ کردنی و تف دادنی

درمان: ۱- میوه سنجد ۱۴ عدد در بین روز، ۲- میوه خرمالو یک عدد بعد از ناهار، یک عدد بعد از شام، ۳- بعد از هر غذا یک قاشق مرباخوری پودر هسته انار، ۴- خوردن سیاهدانه، ۵- دمکرده گل بابونه با شکر ۶- دمکرده گل بومادران با شکر، ۷- هفت عدد میوه آمله یا دو قاشق غذا خوری مربای آمله صبح و شب میل شود، ۸- حتما مخلوط کندر خوراکی با شکر وسط روز و عصرانه بخورید، ۹- حتما هر ۶ ساعت دو عدد میوه شاه بلوط بخورید.

کولون روده بزرگ (تبریزیان) ^{۱۴۴}

ورم می کند و خروج مدفوع به سختی انجام می گیرد. کاسنی هم پیشگیری و هم درمان می کند. داروی جامع امام رضاع با آب زیره سنای مکی با گل محمدی مفید است.

۱۴۳ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۴۴ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۴- کیسه های حبابی در روده = دیورتیکولوز و کیست های گوارشی

کیسه های حبابی در روده (دیورتیکولوز) ^{۱۴۵}

التهاب دیورتیکول (کیسه های حباب مانند در جدار روده بزرگ) که باعث عفونت می شود و در افراد بالای ۵۰ سال و چاق شایع تر است و از علل یبوست مزمن است که کمتر پزشک غیرمتخصص تشخیص می دهد.

علائم

(معمولا بصورت اتفاقی در عکس برداری اشعه X یا آلفای باریم مشخص می شود) - یبوست دائم - خون در مدفوع - دل درد (پایین، سمت چپ) - درد اطراف ناف.

علل

افزایش فشار روده (در اثر کم خوردن فیبرها) - استفاده زیاد از مسهل - یبوست طولانی.

مضرات

سیگار	غذاهای نفاخ
قهوه	الکل
چای (زیاده روی)	نان زیاد
غذاهای سرخ کرده	غذاهای حاضری، کنسروی
دانه کنجد (نان کنجدی)	آجیل ها
ملین های شیمیایی	سس ها
رب گوجه	تخم مرغ
غذاهای مختلف سر سفره	

۲۵- درمان آئروفاژی (بلعیدن هوا در معده)

درمان آئروفاژی (بلعیدن هوا در معده) (خیر اندیش)^{۱۴۶}

۲۰ تا ۵۵ گرم برگ و گل سیزاب را که خشک کرده اید در نیم لیتر آب سرد بریزید و ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا به جوش آید و چند دقیقه بجوشد. بعد آتش را خاموش کنید و بگذارید ۱۰ تا ۱۵ دقیقه دم بکشد. سپس آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و ۲۰ تا ۳۰ دقیقه قبل از غذا یک فنجان از آن را بنوشید. این جوشانده را اگر چند روز مصرف کنید به کلی ناراحتی آئروفاژی را در شما برطرف خواهد کرد.

کیست روده بزرگ (تبریزیان)^{۱۴۷}

تباشیر و آب عسل به روده تنقیه شود.

کیست گوارشی (تبریزیان)^{۱۴۸}: تباشیر و آب عسل.

۱۴۶ کتاب عسل

۱۴۷ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۴۸ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۶- درمان آسیت (آب آوردگی شکم)

آب آوردگی شکم (ضیایی)^{۱۴۹}

= ماء الاصفر = الحبن = تجمع مایع اضافی شبه سروزی بین صفاق و دیافراگم
درمان در طب جدید: همان رویه رازی را دارند، یعنی بین پرده صفاق و دیافراگم،
سونت می گذارند و مایع سروزی مانند را تخلیه می کنند.

درمان در طب گیاهی: ۱- گل اسطوخدوس ۲- افیمون ۳- چای سیاهدانه، سیاهدانه با
عسل، ماساژ با روغن آن. ولی بهترین دارو سه چیز است: ۱- خوردن دمکرده یا
جوشانده ریشه کاسنی (صبح و عصر)، ۲- جوشانده برگ بارهنگ (وسط روز و شب)،
۳- در شبانه روز یکبار به مقدار ۰/۰۶ تا ۰/۲۰ گرم از گرد میوه خشک شده حنظل
(هندوانه ابوجهل) مصرف شود [به شرطی که بیمار ورم معده نداشته باشد و همچنین
حامله نباشد]

تذکر: روایات شیعه عللی را برای آب آوردگی شکم ذکر فرموده: ۱- ایستاده شلوار
پوشیدن، ۲- در شب ایستاده آب خوردن، ۳- بلافاصله بعد از حمام آب خوردن،
۴- خون خوردن

آب آوردن شکم (تبریزیان)^{۱۵۰}

طریفل خشک کن است و آب های بدن را خشک می کند - مرکب ۱ - سنای مکی
اسهال می آورد و از بدن دفع می کند. باید منشأ آب شناسایی و اصلاح شود از قلب یا
سیروز کبدی یا کم کاری کلیه و ... باشد. باید اصلاح شود.

۱۴۹ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۵۰ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۷- غم باد یا گواتر

الف: معرفی بیماری

(به انگلیسی: goitre)، به معنای هر نوع بزرگ شدگی غیر طبیعی غده تیروئید است. گواتر علل متعددی می تواند داشته باشد. از اختلالات عملکردی تا علل ناشناخته در ایجاد آن می توانند مطرح باشند گواتر یکی از بیماریهای شایع است که به ویژه در نوجوانان (سنین مدرسه) از شیوع بالایی برخوردار است. گواتر در دختران جوان و در افرادی که در ارتفاعات بالا زندگی می کنند شایعتر است. گاهی دیده شده است میزان شیوع گواتر در خانمها ۸ برابر آقایان است.

علل بروز گواتر

ارث، کمبود ید در مواد غذایی، مصرف بیش از اندازه غذاهایی مانند کلم، گل کلم، کاساوا، چغندر و علل ناشناخته دیگر. گواترها به انواع گوناگونی تقسیم بندی می شوند که عبارتند از گواتر فامیلی، گواتر بومی (ساده)، گواتر تک گیر، گواتر چندندولی. گواتر در جلو گردن و در داخل غده تیروئید ایجاد می شود. غده تیروئید از دو قطعه تشکیل شده است که در جلوی نای و حنجره قرار می گیرد. بزرگی خوش خیم غده تیروئید که سبب افزایش حجم آن می شود و مانند غده بزرگی در زیر گلو و گردن پدیدار می شود، گواتر نامیده می شود.

علائم

وجود توده ای در ناحیه قدامی گردن که بیمار یا اطرافیان بیمار و یا پزشک آن را مشاهده می کنند. گاهی سیاهرگهای گردن بزرگتر می شود و هرگاه درد ناگهانی و سریع گواتر ایجاد شود یعنی اینکه در گواتر خونریزی ایجاد شده است و گاهی نیز هیچ علامتی در فردی که گواتر دارد مشاهده نمی شود و گاه در گواترهای ندولی

ساده و غیر سمی، پس از چند سال تغییراتی ایجاد می شود که به پر کاری غده تیروئید منجر شده و باعث نارسایی قلبی و سایر اختلالات خطرناک می گردد .

پیشگیری

برای پیشگیری از مبتلا شدن به گواتر توصیه می شود از غذاهای حاوی ید بیشتر استفاده کنید و از مصرف نمک ید دار غافل نشوید . اگر در مناطق کوهستانی و ارتفاعات بیشتری از سطح دریا زندگی می کنید، پس نیاز بیشتری به ید خوراکی دارید . از مصرف بیش از حد سبزیجات گواترزا بپرهیزید (به ویژه کلم و کاساوا).

گواتر

ذرت و سوپ ذرت بخورد، نمک ید دار هم مفید است ولی اگر فشار دارد نمک زیاد نخورد .

۲۸- انواع اسهال

الف: معرفی بیماری

اسهال در طب جدید

اسهال عبارت است از افزایش در تعداد دفعات دفع مدفوع یا کاهش قوام مدفوع (بیشتر آبکی شدن مدفوع). اگرچه تغییرات در تعداد دفعات دفع مدفوع و آبکی شدن مدفوع از یکدیگر متفاوت و به هم وابسته نیستند ولی اغلب اوقات این دو با هم هستند.

اسهال بایستی از ۴ وضعیتی دیگری که با آن اشتباه می شود افتراق داده شود. اگر چه این وضعیتهای همراهی با اسهال می کنند ولی اغلب دارای علل متفاوت و درمان های متفاوتی از اسهال هستند. این وضعیتهای دیگر عبارتند از:

۱- بی اختیاری مدفوع. که شامل عدم توانایی از خود نگه داشتن از اجابت مزاج تا زمان مناسب است، به عنوان مثال تا زمانی که فردی به توالت برسد.

۲- نیاز شدید مقعدی (rectal urgency)، که به صورت یک نیاز شدید دفع خود را بروز داده و آنچنان قوی است که اگر یک توالت فوراً در دسترس نباشد بی اختیار می شود.

۳- تخلیه غیر کامل. داشتن احساس اجابت مزاج بلافاصله بعد از یک دفع، به طوری که در دفعه دوم مشکل در دفع بیشتر مدفوع دارند.

۴- احساس مدفوع بلافاصله بعد از خوردن غذا.

اسهال را می توان بر اساس اصطلاحات مطلق و نسبی بر اساس تعداد دفعات دفع و یا قوام (آبکی بودن) مدفوع تعریف کرد.

-تعداد دفعات دفع. اسهال به معنی مطلق داشتن تعداد دفعات دفع بیش از حد طبیعی است. بنابر این از آنجایی که در افراد سالم حداکثر تعداد دفعات دفع مدفوع ۵ بار در روز است، اسهال را می توان تعریف کرد اگر تعداد دفعات دفع بیش از ۵ باشد. اسهال نسبی به معنی داشتن دفعات دفع بیش از معمول است. بنابر این، اگر فردی که معمولاً یک بار دفع

مدفوع روزانه دارد، دچار ۳ دفع روزانه شود، می‌گوییم دچار اسهال شده است، اگر چه بیش از ۵ بار در روز نیست و به معنی مطلق اسهال نیست.

-قوام مدفوع. تعریف اسهال به معنی مطلق کلمه بر اساس قوام مدفوع مشکل است، چون قوام مدفوع در افراد سالم بر اساس نوع غذا تغییر می‌کند. بنابراین، افرادی که از سبزیجات بیشتر استفاده می‌کنند مدفوع شل تری در مقایسه با افرادی که از سبزیجات کمتری استفاده می‌کنند دارند. مدفوع شل و آبکی معمولاً غیر طبیعی است و باید به عنوان اسهال قلمداد کرد. تعریف نسبی اسهال بر اساس قوام مدفوع ساده تر است. بنابراین، فردی که دارای مدفوع آبکی نسبت به قبل می‌شود دارای اسهال است، اگرچه مدفوع در اندازه طبیعی با در نظر گرفتن قوامش باشد.

چرا اسهال توسعه می‌یابد؟

با اسهال، مدفوع معمولاً آبکی تر است هرچند که تعداد دفعات دفع افزایش یابد یا خیر. این آبکی شدن مدفوع که از نرم تا کاملاً آبکی است به علت افزایش آب در مدفوع است. در خلال یک هضم طبیعی غذا توسط ترشح زیاد آب به وسیله معده، قسمت بالایی روده کوچک، غده لوز المعده (پانکراس)، و کیسه صفرا به صورت مایع در می‌آید. غذایی که هضم نشده است به صورت مایع به قسمت پایین روده کوچک و روده بزرگ (کولون) می‌رسد. قسمت پایین روده کوچک و عمدتاً روده بزرگ آب را جذب کرده و غذای هضم نشده را تبدیل به مدفوع کم و بیش جامد شکل گرفته می‌کند. افزایش میزان آب در مدفوع زمانی اتفاق می‌افتد که معده و یا روده کوچک مقدار زیادی مایع ترشح کند، قسمت پائین روده کوچک و روده بزرگ، آب کافی را جذب نکنند، و یا هضم نشده باقی بماند غذاهای مایع خیلی سریع تر از روده کوچک و بزرگ گذشته و آب کافی از آنها گرفته می‌شود. البته بیش از یکی از این روندهای غیر طبیعی ممکن است با هم در یک زمان اتفاق بیفتند.

علل شایع اسهال حاد چیست؟

شایعترین علل اسهال حاد عفونتهای ویروسی، باکتریایی، و پارازیتی است. باکتری ها همچنین می توانند موجب مسمومیت غذایی حاد شوند. سومین علت مهم اسهال حاد داروها هستند.

مسمومیت، غذایی

مسمومیت غذایی یک ناخوشی ساده است که به وسیله سمی که توسط باکتری ها تولید می شود ایجاد می گردد. سم موجب دل درد (دل پیچه) و استفراغ و همچنین موجب می شود که روده کوچک مقدار زیادی آب ترشح کند که منجر به اسهال می گردد. علائم مسمومیت غذایی معمولاً کمتر از ۲۴ ساعت طول می کشد. با بعضی از باکتری ها سم در غذا قبل از اینکه خورده شود تولید می شود، در حالی که با دیگر باکتری ها، سم در روده تولید می شود بعد از اینکه غذا خورده شد. علائم معمولاً در عرض چند ساعت ظاهر می شود زمانی که مسمومیت غذایی به علت سم شکل گرفته در غذا قبل از خوردن آن باشد. علائم دیر تر پیدا می شود زمانی که سم در روده شکل بگیرد (چون که باکتری برای تولید سم احتیاج به زمان دارد) بنابراین، در مورد اخیر، علائم معمولاً بعد از ۷ تا ۱۵ ساعت ظاهر می شود.

عوارض اسهال چیست؟

کاهش آب بدن (dehydration) زمانی اتفاق می افتد که مقدار زیادی آب و مواد معدنی (الکتrolیتها) از بدن به علت اسهال، همراه یا بدون استفراغ دفع شوند. کاهش آب بدن در بین بیماران بالغ با اسهال حاد که مقدار زیادی مدفوع دارند شایع است، به خصوص زمانی که دریافت مایعات به علت بیحالی کاهش یافته و یا همراه با استفراغ و حالت تهوع است. این همچنین در بین نوزادان و بچه های کوچک که دچار گاسترو انتریت ویروسی و عفونتهای باکتریال می شوند شایع است. بیماران با کاهش آب بدن ملایم ممکن است فقط تشنگی و خشکی دهان را تجربه می کنند. کاهش آب بدن متوسط تا شدید همراه با کاهش فشار در حالت ایستادن همراه با غش syncope ضعف کردن در حال ایستادن به خاطر کاهش حجم خون، که موجب افتادن فشار خون در زمان ایستادن می گردد، کاهش حجم ادرار، ضعف

شدید، شوک، نارسایی کلیه، پریشانی، اسیدوز (مقدار زیاد اسید در خون)، و بیهوشی است. الکترولیت‌ها (املاح) در زمانی که اسهال طولانی و شدید است، از دست می‌رود. و کمبود الکترولیت‌ها اتفاق می‌افتد. شایعترین کمبود های الکترولیتی باسدیم و پتاسیم اتفاق می‌افتد. میزان کلر و بیکربنات نیز ممکن است غیر طبیعی شود

ب: نسخه ها

درد شکم و اسهال (روایات)

تنقیه کردن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): بهترین درمانی که به کار می‌گیرید، تنقیه کردن است. شکم را بزرگ می‌کند، درد درون را می‌شوید و بدن را قوی می‌کند.^{۱۵۱}

عسل

مردی نزد پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) آمد و گفت: برادرم به اسهال مبتلا شده است.

فرمود: عسل بنوشان. وی به او عسل نوشاند و دیگر بار نزد پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) آمد و گفت: به وی خوراندم؛ اما بر اسهال وی افزود.

او سه بار مراجعه کرد و همین را گفت و پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نیز سخن پیش را به او فرمود. برای چهارمین بار، به حضور رسید و پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: به او عسل بنوشان. گفت: به او خورانده ام؛ اما فقط بر اسهالش افزوده است.

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ((سخن خدایت را باور بدار و شکم برادر خویش را باور مدار)). پس، آن مرد دیگر بار به او عسل خوراند و او نیز بهبود یافت.^{۱۵۲}

۱۵۱ خصال ص ۶۳۷

۱۵۲ صحیح مسلم ج ۴ ص ۱۷۳۶ ح ۹۱

عسل با سیاهدانه

پیامبر برای درد شکم فرمود: شربت‌ی از عسل بردار و ۳ یا ۵ یا ۷ دانه سیاهدانه در آن بیانداز و بنوش تا به اذن خدا بهبود یابی. او این کار را انجام داد و بهبود یافت.^{۱۵۳}

نکته: پختن گردوی با پوست و خوردن مغز آن^{۱۵۴} و گلابی (البته درد بدون اسهال) نیز درد درون را آرام میکند. نسخه سیاهدانه با عسل در اکثر موارد بسیار سریع اثر میکند.

برنج

نزد امام صادق (علیه السلام) بودم. ایشان شکم درد (اسهال) سختی داشت. شامگاهان، در حالی که بسیار بر حال ایشان نگران بودم، از نزد وی رفتم، فردا روز، نزد ایشان باز گشتم و دیدم دردی که داشته، فرو نشسته است. گفتم: فدایت شوم! شامگاه دیروز که از تو جدا شدم، آن چنان بیمار بودی!؟

فرمود: گفتم قدری برنج آوردند، شستند، خشک کردند و آسیاب کردند. سپس از آن، دارویی (سفوفی) ساختم (و خوردم) و شکمم، بند آمد.^{۱۵۵}

از شکم درد، نزد امام صادق (علیه السلام) اظهار ناراحتی کردم. به من فرمود: قدری برنج بگیر، آن را بشوی و در سایه، خشک کن. سپس، آن را آسیاب کن و در هر صبحگاه، به اندازه یک کف دست از آن بردار.

اسحاق جریری بدین افزوده است: آن را در آبی به وزن یک اوقیه بجوشان و آن گاه امام صادق (علیه السلام): سخت بیمار شدم و در این بیماری به شکم درد گرفتار آمدم و تنم تحلیل رفت. گفتم که قدری برنج در آب جوشانند و از آن، آشی ساخته شد و من، از آن استفاده می کردم. پس (نیروی) تنم به من باز گشت.^{۱۵۷}

۱۵۳ دعائم الاسلام ج ۲ ص ۱۳۵

۱۵۴ طب الائمه ص ۱۰۱

۱۵۵ المحاسن ج ۲ ص ۳۰۴ ح ۲۰۱۲

۱۵۶ الکافی ج ۶ ص ۳۴۲ ح ۶

نان برنج

امام صادق (علیه السلام): به کسی که شکم درد دارد، نان برنج بدهید؛ چرا که هیچ چیز، سودمندتر از آن به شکم چنین بیماری در نیامده است. آن، معده را پاک می کند و درد را به کلی از بدن بیرون می کشد.^{۱۵۸}

آرد گاورس

در مدینه بیمار شدم و به اسهال، گرفتار آمدم، امام صادق (علیه السلام)، برایم آرد گاورس نسخه کرد و مرا فرمود که آرد گاورس بگیرم و با آب زیره بخورم. این کار را کردم و اسهالم متوقف شد و بهبود یافتم.^{۱۵۹}

شیر شتر

درمان اسهال شما در شیر شتر است.^{۱۶۰}

اسهال (تبریزیان)^{۱۶۱}

داروی جامع با آب مورد، به اندازه ۲ عدد جو از داروی جامع با جوشانده مورد - مرکب ۱ و ظهیر هم برای اسهال خونی مفید است.

اسهال نوزاد (تبریزیان)^{۱۶۲} عسل - داروی جامع امام رضاع را در آب مورد پخته حل کنند و بنوشند.

اسهال در صفاوی ها (تبریزیان)^{۱۶۳}: صفا بر (پودر خرفه) مصرف شود.

۱۵۷ المحاسن ج ۲ ص ۳۰۴ ح ۲۰۱۱

۱۵۸ الکافی ج ۶ ص ۳۰۵ ح ۲

۱۵۹ الکافی ج ۶ ص ۳۴۵ ح ۲

۱۶۰ المصنف عبد الرزاق ج ۹ ص ۲۵۹

۱۶۱ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۶۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۶۳ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

اسهال با خونریزی (تبریزی) ^{۱۶۴}: گل ارمنی را تفت دهید و بخورید.

درمان اسهال با سیاه دانه (دریایی) ^{۱۶۵}

چنان چه ۱۰ گرم سیاه دانه و ۱۰ گرم شاهدانه را مخلوط کرده و به مدت ۳ روز جوشانده و بعد از هر وعده غذا میل نمایید در رفع اسهال که به علت سردی و رطوبت معده ایجاد شده بسیار مفید است.

باز شدن رنگ چهره و رفع زردی و چین و چروک صورت آن با سیاه دانه چنان چه سیاه دانه را نرم ساییده و با روغن زیتون خمیر نموده و هر روز صبح صورت را با آن چرب نماید موجب رفع چین و چروک صورت شده و چهره سرخ و گلگون می شود.

برای درمان اسهال (دریایی) ^{۱۶۶}

یک فنجان بزرگ شیر کم چرب با یک قاشق غذاخوری عسل مخلوط شده، آن را روزانه سه بار بنوشید، به سرعت اسهال را متوقف می کند.

برای درمان اسهال کودکان: یک بشقاب کوچک نشاسته را تهیه کنید، سپس یک لیمو به آن اضافه شود. کودک سه قاشق چای خوری که با عسل شیرین شده باشد در روز می نوشد. انشاءالله بهبود می یابد.

اسهال (روزاده)

- مصرف یک قاشق مرباخوری اسپند با یک لیوان آب

- یک قاشق چای خوری گلپر + یک قاشق مرباخوری اسپند در سه چهارم لیوان آب جوش به مدت ده دقیقه دمکرده و بعد از صاف کردن با یک چهارم لیوان عرق نعناع و یک قاشق چای خوری عسل، شیرین کرده و صبح و شب نصف لیوان میل شود که در درمان اسهال بسیار

۱۶۴ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۱۶۵ سیاه دانه و عسل ص ۳۶

۱۶۶ سیاه دانه و عسل ص ۳۵۹

موثر می باشد. اگر کودک شیرخوار باشد مصرف کردن مادر در درمان اسهال کودک موثرتر است ولی می توان به مقدار چند قاشق مرباخوری نیز به کودک داده شود.

درمان اسهال آمیبی

آمیب ها تک یاخته هایی هستند که وقتی وارد دستگاه گوارش می شوند به دیواره معده می چسبند و کمترین بی توجهی و اهمال در برخورد با این عارضه، موجب دل درد و دل پیچه و شکم روش یا اسهال شدید می گردد. به همین جهت اقدام سریع و به موقع در پیشگیری و درمان آن، عاملی موثر در سلامتی می باشد. در این شرایط با بهره گیری از «سیاه دانه» می توان جلوی پیشرفت و توسعه این عارضه را گرفت و زمینه بهبودی را فراهم ساخت توصیه می شود برای درمان اسهال آمیبی یک قاشق سیاه دانه آسیاب شده و سه پره از سیر کوبیده و نرم شده را مجموعاً با یک لیوان عصاره گوجه فرنگی (آب گوجه فرنگی که دارای نمک باشد)، به مدت حداقل بیست روز میل نمایید.

درمان اسهال (دریایی)

اسهال بیماری است که برخی کودکان و بزرگسالان به آن مبتلا می شوند علت آن هنوز معلوم نشده است - برای درمان اسهال با سیاه دانه یک قاشق غذاخوری از سیاه دانه آسیاب شده را با نصف استکان عصاره تره تیزک (شاهی) مخلوط کرده و پس از صرف غذا در سه وعده میل نمایید... با پایان یافتن اسهال درمان متوقف می شود (خوردن داروی فوق را قطع نمایید) ^{۱۶۷}

اسهال گرم (خیراندیش) ^{۱۶۸}

غذا هضم می شود و بعد از خوردن کنگد یا سیر یا گرمی زیاد اتفاق می افتد. پس اولاً گرمی را تعطیل کنید و بعد کمی ماست و خنکی بدهید.

^{۱۶۷} سیاه دانه و عسل ص ۲۵

^{۱۶۸} سخنرانی استاد در تربت حیدریه

اسهال بچه ها: اگر مقعد قرمز بود و خارش داشت. سردی ها به بچه بدهید و گرمی را قطع کنید.

اسهال شدید (ضیایی) ۱۶۹

باید دید بخاطر التهاب روده (کولیت روده)، یا سندرم روده تحریک پذیر به نوع دوم (IBS) که همیشه اسهال هستند، یا مشکلات جذب صفرا دارند (چون باید اکثر صفرای ترشح شده از انتهای روده کوچک جذب دستگاه گردش خون شود تا تعادل صفرا در بدن بهم نخورد) حال هر کدام را که دارند داروی آن سه چیز است: ۱- سنجد یا پودر آن، ۲- پودر هسته انار، ۳- خوردن یک قاشق مرباخوری مخلوط پودر عناب با پودر هسته آن، و جوشانده پوست درخت عناب را بنوشید، ۴- شاه بلوط (بلوط الملک) روزی دو عدد.

اسهال (باقری) ۱۷۰

برای درمان انواع اسهال ها - حتی اسهال خونی - به روش زیر عمل کنید

۱- دانه اسفند + گل پر + سماق

این ها را به طرز مساوی مخلوط کرده، آب جوش روی آن ریخته و بگذارید نیم ساعت خیس بخورد، روزانه از آب مخلوط فوق را همراه با یک قاشق چایخوری سماق میل کنید انشاءالله بهبود می یابید.

نکته های مهم

الف: اسفند را هیچ وقت پودر نکنید چون سمی است.

ب: داروی فوق هم اسهال را خوب می کند و هم استفراغ را

۲- جو را تفت داده همراه با ۱۰ عدد سیستان جوشانده از آب آن جوشانده میل کنید. این دستور العمل حرارت درونی بدن را خوابانده، بدن را ضد عفونی کرده و اسهال را بند می آورد.

۳- آهن یا سنگ تمیزی را در آتش داغ کرده در دوغ سنتی انداخته و میل کنید.

این دارو یک غذای کامل و مغذی و یک ضد عفونی کننده قوی بوده و برای درمان اسهال های قوی مفید و کارساز است.

۴- از آنتی بیوتیک های طبیعی قوی استفاده کنید. آنتی بیوتیک های قوی عبارتند از:

- پونه - زغال اخته : زغال اخته از پونه هم قوی تر است. زغال اخته را در فصل خودش تهیه کرده بخورید و اگر فصلش نبود، یک قاشق زغال اخته خشک را در ۲ لیوان عرق نعناع دم کرده میل کنید.

- عسل طبیعی - مخلوطی از سرکه طبیعی با عسل طبیعی

۵- مخلوطی از سرکه طبیعی، نمک دریا و آبغوره طبیعی

این مخلوط را تهیه کرده و با آن غرغره کنید. این مخلوط، ضد عفونی کننده گلو و بندآورنده اسهال است.

۶- تخم اسفرزه قورت داده و یا آب جوشانده اسفرزه را میل کنید. این دارو تسکین دهنده و ضد اسهال است.

۷- خرفه برای درمان اسهال های خونی و درمان کسانی که در اثر گرما و آفتابزدگی اسهال می شوند مفید است. از خود خرفه یا تخم آن استفاده کنید.

۸- آب زرشک، ضد اسهال، ضد زخم معده و روده بوده و خونریزی را نیز قطع می کند.

علائم و نشانه‌ها اسهال خونی (ضیایی)^{۱۷۱}

اجابت مزاج مکرر به صورت دفع مدفوع شل.

دفع خون و چرک در مدفوع.

خونریزی از مقعد.

احساس دفع ناقص و باقی ماندن مدفوع در شکم.

۱۷۱ نسخه های مورد تایید استاد...

احساس فوریت برای دفع.

دردهای شدید شکمی همزمان با حرکات روده.

درد در مفصل ها چراکه کولیت زخمی گاه علاوه بر دستگاه گوارش بر سایر اعضای بدن نیز تاثیر می گذارد و منجر به التهاب مفاصل و مشکلات پوستی و درد مقعد به صورت منقطع میشود

علل اسهال خونی: مسمومیت غذایی حتی با جیوه (ماده آمالگام در پر کردن دندان که سیاه رنگ است)

عفونت (سبزی خوب شسته نشده، میوه خوب نشسته...) - انسداد حاد روده (اسهال خونی همراه با تهوع و درد شدید شکم) - زخم معده یا روده - حساسیت غذایی (خوردن زعفران، سیر، تن ماهی...) - کم خونی ها

مضرات: غذاهای سرخ کرده یا چرب - الکل - لبنیات چرب (کره، شیر و ماست پرچرب، خامه...) - گلاب - رب گوجه فرنگی - سس ها

اسهال و خونریزی و ورم روده (ضیایی)^{۱۳۲}

خوردن میوه از گیل (زیاده روی در مصرف از گیل نشود، برای طحال ضرر دارد)

اسهال خونی (ضیایی)^{۱۳۳}

۱- خرد شده هسته انگور مخلوط با عسل، ۲- ۳۰ گرم میوه آلوچه (آلوچه وحشی و یا گوجه سبز ترش بهتر است) در یک کیلو آب بجوشانید تا آب آن نصف شود، پس از سرد شدن، از آن جوشانده بخورید، ۳- خوردن خرما لوب بصورت ناشتا، ۴- خوردن کوبیده کندر با شکر، ۵- مغز پسته خام را نرم کوبیده و بخورید، ۶- دمکرده گل نیلوفر آبی (در مردان و سرد مزاجان و بلغمی مزاجان خوب نیست؛ زیرا اسپرم مردان کم نموده و به صفر می رساند) ۷- شاه بلوط

۱۳۲ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۳۳ نسخه های مورد تایید استاد...

بلوط الملک) روزی دو عدد، ۸- پیچک مو، ۹- توت سیاه، ۱۰- میوه زرشک، ۱۱- برگ مو، ۱۲- پوست نارنج، ۱۳- اسفرزه (اسپرزه)

اسهال کودکان و نوزادان (ضیایی) ۱۷۴

نکته: نوزاد یا کودکی که اسهال دارد به دلیل کم آب شدن بدن، اشک کمتری هنگام گریه کردن جاری می شود.

علل اسهال کودکان و نوزادان

از شیر گرفتن نوزاد

تغییر شیرخشک نوزاد

ندادن درآوردن نوزاد (۷ ماهگی الی ۱۸ ماهگی)

ورم معده یا روده (اگر بلافاصله پس از صرف غذا رخ دهد)

کمبود روی (اسهال بدون علت خاص و طولانی)

آلودگی (دست آلوده به مگس، کثافات، قالی...)

ملین ها توسط مادر (اگر به نوزاد شیر می دهد)

رشته آش توسط مادر (اگر به نوزاد شیر می دهد)

مضرات: اگر نوزاد از شیر مادر استفاده می کند هر خوراکی ملین روی شیر اثر می گذارد

(هنداونه، لواشک، پفک، روغن زیتون، سیب زیاد را نباید مادر مصرف کند)

اسهال و استفراغ شدید در نوزاد ۹ ماهه: آب سیب، عرق نعنا، آبجوش عسل.

اسهال کودکان: صبح: یک قاشق مرباخوری شربت میوه ازگیل، ظهر: یک عدد میوه شاه

بلوط، شب: یک قاشق چایخوری مصطکی (مستکی)

علل اسهال همراه با استفراغ: مصرف غذاهای غیرمعمول و با اجزای مختلف (مصرف چند نوع

غذا باهم ...) - غذاهای آلوده - سنا - آلودگی دست ها - آلو - عوارض داروها و گیاهان

قبل از عمل به نسخه ها جلد اول و کتاب مزاج شناسی استاد خیراندیش را مطالعه نمایید

(صبر زرد) - پفک - آب آلوده - لواشک - آب نجوشیده - آب و مایعات بین غذا - غذاهای چرب - غذاهای آماده و ساندویچی - چربی های حیوانی (کره، گوشت چرب...) - خوراکی های سرد (یخچالی) - صبر زرد (آلونه ورا) - تنقلات

اسهال سرد وبایی (خیراندیش)^{۱۷۵}

علامت آن اینکه بدبو است و مواد غذایی هضم نشده دفع می شود و آبکی است. و خطرناک است چون آب زیاد دفع می شود. نسخه جوشانده بارهنگ (یک قاشق مربا خوری در یک لیوان عرق نعنا) + عسل بخورد ولی روزی چند استکان بخورد. اوج اسهال سرد، اسهال وبایی است.

اسهال شدید (بنی هاشمی)

دانه های زرد انار برای اسهال شدید مفید می باشد در طول روز به نسبت سن و جنس و میزان و شدت بیماری استفاده می شود میتوان آنرا قورت داد.

اسهال مزمن (بنی هاشمی)

بریان کردن به در آتش به قدری که رنگش تیره شود جهت قطع اسهال مزمن مجرب است.

اسهال (بنی هاشمی)

پوست پیاز را شسته و در مقداری آب بمدت ۱۰ دقیقه با حرارت متوسط بجوشانید سپس داخل پارچه ریخته فشار دهید تا شیره آن خارج شود بعد شیره را با شکر سرخ شیرین کرده و روزی چندبار مصرف کنید.

اسهال شدید دموی (بنی هاشمی)

ترکیب بذر بارهنگ و گل ارمنی مفید است.

۱۷۵ سخنرانی استاد در تربت حیدریه

اسهال و استفراغ باهم = هیضه (بنی هاشمی)

هیضه اسهال و استفراغ باهم است رب انار همراه با مقداری سماق و زیره برای بیماری هیضه مفید است. (بسیار مجرب)

انواع اسهال (ضیایی)^{۱۳۶}

اسهال و بانی (اسهال آب): پودر پوست میوه انار، البته باید توجه داشت چون سمی است باید مقدار آن به دستور پزشک متخصص گیاهی باشد و از یک قاشق چایخوری در شبانه روز بیشتر نباشد.

اسهال مزمن: بمدت چند روز دمکرده گل انار (گلنار فارسی یا گلنار وحشی).

اسهال کهنه: یک گرم پوست نازک روی مغزهای فندق را بسایید و بخورید.

اسهال و زخمهای مقعدی: برگ ابهل، چوب ابهل.

اسهال و بخارات اضافی مغز: هر روز به مقدار نصف قاشق چایخوری نارمشک مخلوط با عسل گردد و میل شود.

۲۹- درمانهای مشترک بیماریهای معده درمانهای مشترک بیماریهای معده (روایات)

گفتن بسم الله در شروع غذا

امام صادق (ع) فرموده اند: هرگز در معده ام احساس سنگینی نکرده ام و این بدان خاطر است که هیچ گاه دست به غذا نبرده ام مگر آنکه گفته ام (بسم الله) و دست از غذا نکشیده ام مگر آنکه گفته ام: (الحمد لله).^{۱۷۷}

دست کشیدن از غذا قبل از سیری

امام علی (ع) فرموده اند: هر کس می خواهد هیچ غذایی به وی آسیب نرساند باید پیش از گرسنگی غذا نخورد و به هنگام خوردن نام خدا را ببرد و خوب بخورد و باید تا هنوز اشتها داشته و بدان نیازمند است دست از غذا بکشد.

انار با پیه آن

حارث بن مغیره می گوید: از سنگینی معده و نامرتبی گوارش خود به امام صادق (ع) شکایت کردم. ایشان فرمودند: این انار شیرین را با پرده های میان دانه های آن بخور که معده را کاملاً پاکسازی می کند و نامیزانی گوارش را سامان می بخشد و غذا را هضم می کند و در دل تسبیح خداوند می گوید.^{۱۷۸}

امام صادق (علیه السلام): بر شما باد انار شیرین. آنرا بخورید؛ چرا که هیچ دانه ای از آن به معده مومنی در نمی آید، مگر این که بیماری ای از آن ریشه کن می کند و شیطان و سوسه را از او دور می سازد.

سوره ناس و فلق

امام کاظم (ع) فرموده اند: هر کودکی که مصمم باشد هر شب سه بار سوره فلق و ناس،

۱۷۷ من لا یحضره الفقیه: ج ۳، ص ۳۵۶.

۱۷۸ طب الائمه ص ۱۳۴

و صد بار) و اگر نتوانست پنجاه بار) سوره ی اخلاص را بخواند تا هنگامی که بر این پایبند باشد خداوند هر گونه کم خردی و بیماریهای کودکی و تشنگی و بیماری معده را از وی بگرداند تا اینکه جوان شود. و اگر در دوران جوانی نیز بر این تصمیم پایدار بماند تا هنگام مرگ در امان باشد.^{۱۷۹}

مسواک زدن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): هر کس در هر روز، دو بار مسواک بزند، سنت پیامبران را استمرار بخشیده است، در برابر هر نمازی که بخواند، خداوند، برایش پاداش صد رکعت می نویسد، از فقر به غنا (و بی نیازی) در می آید، دهانش خوش بو می شود، حافظه اش فزونی می یابد، فهمش استوار می گردد، غذایش گوارش می یابد) معده را سامان می بخشد) ، درد دندان هایش از میان می رود، بیماری از او دور می گردد، و فرشتگان، به واسطه نوری که بر او می بینند، با او دست می دهند و دندان هایش تمیز می شود.^{۱۸۰}

داروی مرکب

در کتاب طب الائمه برای درمان درد معده و سردی وضعف آن آمده: یک رطل خیارچنبر تهیه، آنها را کوبیده و یک شبانه روز در ظرفی ریخته و سپس آن را صاف کرده و تفاله اش را دور ریخته و عصاره اش را با یک رطل غسل و دو رطل گلابی و چهل مثقال روغن گل آمیخته و با آتش ملایم حرارت داده تا گرم شود آنگاه از روی آتش برداشته و صبر می شود تا خنک گردد.

پس از سرد شدن آن را با فلفل و هل و زنجبیل و دارچین و نارگیل مخلوط می کنیم. قبلا

۱۷۹ طب الائمه ص ۲۸۰

۱۸۰ جامع الاخبار ص ۱۵۱ ح ۳۴۰

باید سه مثقال از هر کدام از این مواد را کاملا آرد کرده و صاف نمود. وقتی این مواد اضافه شد آنها را کاملا به هم آمیخته تا سفت شود در بستوی سبز رنگ قرار داد. باید به اندازه دو مثقال آن را ناشتا و تنها یک بار خورد که به اذن خداوند معده را گرم و غذا را هضم و باد را از همه مفضلها بیرون می کند.^{۱۸۱}

ترک آب سرد و ققاع در حمام

امام صادق (علیه السلام): از نوشیدن آب سرد و ققاع در حمام، حذر کن؛ چرا که معده را تباه می کند.^{۱۸۲}

سوسنبر (آویشن)

امام کاظم (ع) فرموده اند: سوسنبر داروی امیرالمؤمنین (ع) بود و همواره می فرمودند: سوسنبر معده را همانند لباسهای پشمی پرز دار می کند.^{۱۸۳}

ترک آب وسط غذا و روی غذا

امام رضا (علیه السلام): هر کس می خواهد معده اش او را آزار ندهد، بر روی غذا آب نخورد تا هنگامی که غذا خوردن را به پایان می برد. هر کس چنین کند، بدنش به رطوبت می گراید، معده اش ضعیف می شود و رگ هایش نیروی غذا را به خود نمی گیرند؛ زیرا اگر پشت سر هم روی غذا آب ریخته شود، آن غذا در معده نارس و بدگوارش می گردد.^{۱۸۴}

شیر شتر

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): شیر شتر... برای کسانی که به ناراحتی معده

۱۸۱ بحارالانوار: ج ۶۲، ص ۱۷۵.

۱۸۲ من لا یحضره الفقیه ج ۱ ص ۱۱۳

۱۸۳ خصال: ۴۲۳

۱۸۴ طب الرضا (ع) ص ۳۵

(سوء هاضمه) مبتلا هستند، درمان است.

تخم مرغ و ماهی

امام رضا (علیه السلام): باید از این پرهیزی که .... تخم مرغ و ماهی را همزمان در معده گردآوری؛ چرا که هرگاه این دو با یکدیگر آیند، قولنج، باد بواسیر و دندان درد به وجود می آورند.^{۱۸۵}

میوه به شیرین با هسته

از امام صادق (علیه السلام) درباره حجامت در روز شنبه پرسیدم . فرمود: سستی می آورد.

گفتم: اصلا بیماری من، از ضعف و کم قوتی من است .

فرمود: در این صورت، به شیرین را با دانه اش بخور؛ زیرا ضعف را از بین می برد و معده را خوش بو می کند و آن را پاک می گرداند.^{۱۸۶}

امام علی (علیه السلام): خوردن به، نیرویی برای قلبی است که ضعیف شده باشد، معده را پاک می کند، بر توان دل می افزاید، ترسو را دلیر می کند و فرزند را نکو می سازد.^{۱۸۷}

قاووت عدس

امام صادق (علیه السلام) فرمود: «سویق عدس، تشنگی را از میان می برد، معده را تقویت می کند، درمان هفتاد درد در آن است، صفرا را خاموش می کند و دورن را سردی می بخشد».

۱۸۵ طب الرضا (ع) ص ۶۳

۱۸۶ طب النبی ص ۱۳۶

۱۸۷ الخصال ص ۶۱۲ ح ۱۰

ایشان، چون سفر می کرد، از این سویق، جدایی نداشت و چون در کسی از خدمتگزارانش خون به جوش می آمد، به وی می فرمود: «از سویق عدس بخور؛ چرا که جوش آمدگی خون را فرو می نشاند و حرارت را خاموش می کند».^{۱۸۸}

ترشی برای معده خالی ممنوع

ابراهیم بن حسن جعفری می گوید: امام صادق (ع) به یاران خود فرموده اند: پزشکان شما چه دستوری درباره ی ترنج می دهند؟ عرض کردند: ای پسر رسول خدا می گویند آن را پیش از غذا بخورید.

حضرت فرمودند: پیش از غذا چیزی بدتر از آن پیدا نمی شود و پس از غذا چیزی بهتر از آن وجود ندارد. پس، از خوردن مربای آن دریغ نکنید که در دل بوی خوشی چون بوی مشک دارد.^{۱۸۹}

(ترشیجات را هنگام خالی بودن معده نباید مصرف کرد، که عوارض زیادی دارد مثلاً باعث ترشی معده، ضعف اعصاب، افت فشار و ... می شود. ولی صرف اندک آن بعد از غذا یا همراه غذا فواید فراوان دارد.)

دینارویه

نزد امام باقر(ع) از ناتوانی معده ام شکایت کرده و از ایشان چاره جویی کردم. حضرت فرمودند:

دینارویه را با آب سرد بنوش. من چنین کرده و به آنچه می خواستم دست یافتم.^{۱۹۰}

معنای پرهیز

امام کاظم (ع) فرمودند: پرهیز، نخوردن نیست، کم خوردن است.^{۱۹۱}

۱۸۸ کافی جلد ۶ ص ۳۰۷

۱۸۹ کافی ج ۶ ص ۳۶۰

۱۹۰ کافی: ج ۸ ص ۱۹۱

برهیز برای درمان همه بیماریها ضروری است

خربزه ناشتا

امام رضا (ع) فرموده اند: ناشتا خوردن خربزه سستی و فلج آور (برای همه اعضای بدن) است.^{۱۹۲}

برای درمان همه بیماریها، باید توصیه های ریشه های بیماریها و سستی آورها رعایت شود و از درمانهای مشترک نیز در حد رفع بیماری استفاده شود.

ریحان کوهی

کسی که با امام کاظم (ع) همسفر بود برایم نقل کرد که آن حضرت ریحان کوهی طلب کرده و فرمودند: من دوست دارم غذای خود را با آن آغاز کنم که گشاینده ی مجاری بسته شده، اشتها آور و زداینده ی چشم درد است و من آنگاه که غذا را با آن آغاز کنم، باکی ندارم که پس از آن چه غذایی بخورم و دیگر از هیچ بیماری و آسیبی هراس ندارم و آنگاه که غذا تمام شد بار دیگر ریحان کوهی طلب کرده و دیدم که برگه ای از آن را که روی غذا افتاده بود برداشته و خوردند. به من نیز داده و فرمودند: غذای خود را با آن پایان ده که گوارنده ی غذای پیشین و اشتها آور غذای پسین است. سنگینی معده را زدوده و دل و دهان را خوشبو می کند.^{۱۹۳}

بیماریهای معده

ظرف ها را با سیم ظرف شویی نشوید، زیرا یک لایه آلومینیومی که ظرف را میپوشاند در موقع شستشوی ظرف نمایان می شود. و هنگام پخت غذا روی مواد غذایی آمده و داخل غذا نیز می شود این لایه عنصر آلومینیوم، جدار معده را می خورد که همیشه با

۱۹۱ احادیث پزشکی

۱۹۲ کافی: ج ۶، ص ۳۶۱.

۱۹۳ کافی: ج ۶، ص ۳۶۴

سوزش همراه است در نتیجه انسان، هیچ لذتی در خوردن غذاها احساس نمی کند. بنابراین، توصیه می شود که ظرف ها را با پودر ساقه گندم با آب و صابون یا با چوبک بشویید.

مشکلات معده (ضیایی) ۱۹۴

۱- مشکل دندانها را حل کنند و بعد از غذا و مسواک و خلال بکنند.

۲- غذا را خوب بچوند (به قول روایات)

۳- مختصری راه بروند حداقل ۷ قدم و نباید بلافاصله بعد از غذا بخوابند و صبر کنند دستشویی بروند و بعد بخوابند و قبل از خواب و بعد از بیداری وضو بگیرند.

۴- بعد از غذا سیب رسیده بخورند.

در جوشیدن ابتدای معده و سوزش سر معده و یا، و یار زنان بعد از غذا سیب یا آب سیب بخورند یا سیب زمینی را بتراشند و بعد از غذا بخورند که قلیایی شدید است. از هفتاد نوع سیب، سیب معطر قرمز لبنانی بهترین است و سیب ترش عقیمی می آورد و سیب کال بیوست می آورد.

- برای رفلاکس و ترشی معده یک قاشق چای نعناقللی یا همان سوسنبر را دم کنند و یک استکان قبل از غذا میل کنند.

درمان اساسی معده (باقری) ۱۹۵

اولین قدم برای درمان بیماری ها، اصلاح معده است و گرنه درمان های دیگر چندان فایده ای نمی بخشد.

برخی از بیماری های معده عبارتند از:

۱۹۴ نسخه های مورد تایید استاد...

۱۹۵ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۰۴

یبوست، ترشی معده، دل پیچه، درد معده (دل درد)، زخم معده، سوزش معده، نفخ معده، ضعف معده، مسمومیت معده، ورم معده و ترش کردن گلو.

برای درمان اساسی معده از «پودر مکمل اصلاح معده» استفاده می‌کنیم. این پودر از ترکیب ۳۰ نوع چیزهایی که برای ترش کردن، سوزش، زخم، ورم، نفخ و سایر ناراحتی‌های معده مفید است تهیه شده است و مصلح‌هایی نیز بدان افزوده شده است. این پودر را تهیه کرده و در داروهای اصلاح معده ریخته جوشانده و بعد با عسل طبیعی شیرین کرده و میل می‌کنیم. این دارو هر نوع ناراحتی معده را درمان کرده و اساساً برای تقویت معده و مقاومت در برابر بیماری‌ها نافع است. کسی که ناراحتی معده‌اش شدید است سه وعده و کسی که ناراحتی معده‌اش معمولی است دو وعده (صبح و شب) ناشتا هر وعده یک استکان از این جوشانده استفاده کند. کسانی که ناراحتی معده ندارند ولی در مسافرت یا غیر آن می‌خواهند معده خود را تقویت کنند اگر در هفته ۲ تا ۳ روز پشت سر هم یک نوبت ناشتا از این دارو استفاده کنند نافع خواهد بود. بنابراین، این دارو را همه می‌توانند برای اصلاح و تقویت معده خود مصرف کنند و مهم‌تر از همه، اصلاح کامل تغذیه و پرهیز از تغذیه‌های ناسالم است.

تقویت معده (بنی هاشمی)

۱- همان سرکنگبین معمولی را مصرف کنید و یا یک عدد میوه به را داخل سرکه بجوشانید و کف آن را بگیرید و صاف کنید و استفاده کنید میتوان بجای به از آب به استفاده کنید.

۲- اگر بادام را بو بدهید یعنی کمی تفت دهید بسیار موثر است.

۳۰- یبوست و بند آمدن مدفوع (مادر بیماری ها)

الف: معرفی بیماری

علل یبوست

علت اصلی معمولاً کندی سرعت عبور مواد از کولون و یا اختلال دفع است. برخی از بیماری ها موجب یبوست می شوند مانند رژیم کم فیبر یا کم آبی، کم کاری تیروئید، بیماری دیابت، تومورها و سرطان های روده.

عوامل تشدید یبوست

عوامل شایعی که یبوست را تشدید می کند عبارتند از: نوع رژیم غذایی، نداشتن رژیم غذایی حاوی سبزیجات و میوه ها، کم مصرف کردن مایعات و نداشتن فعالیت فیزیکی مناسب. مصرف برخی از داروها مثل داروهای ضد فشارخون بالا و برخی داروهای پایین آورنده چربی خون هم در ایجاد یبوست موثرند. شرایط فیزیولوژیکی مثل حاملگی و افزایش سن، تعدادی از بیماری ها که با کاهش حرکت همراه است مانند قطع نخاعی یا بیماری های عضلانی مثل دیستروفی عضلانی نیز از علل یبوست اند. برخی بیماری های روده بزرگ که به جهت اختلال در حرکات روده بزرگ می باشد مثل بیماری روده تحریک پذیر، بیماری های مرتبط به عضلات کف لگن و بالاخره افسردگی از علل دیگر ایجاد یبوست هستند. مصرف مواد مخدر و هم چنین قرص های حاوی مواد مخدر سنتی و صنعتی همانند ترامادول و متادون نیز میتواند باعث ایجاد یبوست گردد.

روش درمان در طب جدید

روش درمان براساس علت یبوست تعیین می شود. در ابتدا باید رژیم غذایی این افراد اصلاح شود. در صورتی که جواب مناسب گرفته نشد، از داروهای ملین و به ترتیب از

داروهای بی ضرر، کم ضرر و داروهای محرک شروع می کنیم تا به نتیجه مطلوب برسیم. البته تمام بیماران نیازمند مصرف دارو نیستند. در صورت امکان قطع داروهایی که منجر به یبوست می شود از راه های درمان است. درمان کم کاری تیروئید و سایر بیماری ها باید انجام شود.

برخی از ملینهای معروف عبارتند از هیدروکسید منیزیم، روغن های معدنی مانند پارافین، داروهای گیاهی مانند سنا، سی لاکس و پسیلیوم، ملینهای اسموتیک مانند لاکتولوز، بیزاکودیل و...

توصیه های تغذیه ای در منابع پزشکی جدید برای کاهش یبوست

تغییر در رژیم غذایی شامل توصیه به مصرف مواد غذایی پر فیبر مانند سبزیجات و افزایش مصرف میوه جات است. افزایش تحرک و فعالیت بیمار نیز توصیه می شود. نوشیدن آب و چای کمرنگ و سایر مایعات نیز توصیه می شود در ضمن در میان میوه ها گریپ فروت برای درمان این بیماری بسیار مفید است چای پررنگ نیز می تواند موجب یبوست شود افراط در نوشیدن قهوه به علت دارا بودن مقادیر زیادی از کافئین می تواند باعث ایجاد یبوست گرد

ب: نسخه ها

یبوست (روایات)

خرمای ناشتا همراه با آب

برای امام کاظم (علیه السلام): چنین نوشتم: یکی از شیعیان از بوی بد دهان، اظهار ناراحتی می کند. برای وی این گونه نوشت: «خرمای برنی بخور»
یکی دیگر برای وی نوشت و از خشکی مزاج، اظهار ناراحتی کرد. امام (علیه السلام) برای وی نوشت: «ناشتا، خرمای برنی بخور و بر روی آن نیز آب بنوش».

آن شخص، چنین کرد و از آن پس، چاق شد و رطوبت بر مزاج وی غلبه یافت.

دیگر بار به امام (علیه السلام) نوشت و از این پیشامد، اظهار ناراحتی کرد. برای وی نوشت: «ناشتا، خرمای برنی بخور؛ اما بر روی آن آب منوش». پس اعتدال یافت

ضد بواسیرها

اکثر ضد بواسیرها ضدیبوست هم هستند پس مواردی که جنبه پیشگیری از بواسیر را دارند را نیز رعایت کنید (اکثرروایات غذایی قسمت بواسیر بر یبوست نیز مفیدند. و موجب رفع یبوست میشوند. و جهت اختصار در اینجا تکرار نمیشود).

انجیر

امیرالمؤمنین (ع) فرموده اند: خوردن انجیر معده ی بسته شده را نرم می کند و برای قولنج مفید است. روز هنگام از آن زیاد بخورید و شب هنگام اندک .

یبوست شدید نوزاد (خیراندیش)^{۱۹۶}

در این حالت باید عسل همراه پونه و یا ریشه سوسن کبود (زنبق کبود) خام یا سوخته شیاف درست کرد و در مقعد کودک شیاف کرد یا اینکه کمی عسل شیاف کرد و شکمش را به آهستگی با زیت (روغن زیتون) بمالید و یا نافش را با زهره (کیسه صفرا) گاو و بخور مریم مالش داد.

رفع یبوست (خیراندیش)^{۱۹۷}

- یک تا سه شاخه جوان تاک سلیمانی را که تازه چیده اید در صد و پنجاه تا دویست گرم آب جوش بریزید و کمی هم تخم انیسون، به اندازه محتوی دو انگشت، به آن اضافه کنید و ده دقیقه بگذارید دم بکشد. بعد، این دم کرده را در پارچه بریزید و صاف کرده با عسل شیرین سازید و هر سه ساعت یک فنجان از آن بنوشید تا یبوست مزمن شما برطرف گردد.

۱۹۶ عسل ص ۱۰۵

۱۹۷ عسل ص ۳۲

- ده گرم ریشه خشک ماردارو را با یک لیتر آب سرد در ظرفی بریزید و یک یا دو ساعت بگذارید بخیسد بعد ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا به جوش آید همین که جوش آمد آن را از روی آتش بردارید و ده تا پانزده دقیقه بگذارید دم بکشد بعد آن را صاف کنید و ۴ فنجان قهوه خوری از آن را صبح ناشتا میل کنید چند روز که این کار را کردید یبوست به هر درجه ای باشد برطرف خواهد شد.

نسخه دیگر: برای رفع یبوست با ماردارو این است که ۴۵ گرم ریشه مارداروی خشک را با پانصد گرم عسل و یک لیتر آب و نیم لیتر سرکه انگور در ظرفی بریزید و آن ظرف را روی آتش بگذارید تا به جوش آید و نیم ساعت بجوشد بعد آن را سرد کنید و هر روز شش قاشق سوپ خوری از آن را بخورید به ترتیبی که بین هر قاشق دو ساعت فاصله داشته باشد.

نسخه دیگر: این است که ریشه بزرگ ماردارو را که تازه از خاک درآورده ای گود کنید و در گودی آن شکر بریزید و دوازده ساعت آن را در زیرزمین یا جای خنک و مرطوب بگذارید فردای آن روز در گودی ماردارو و شربت روشن با طعم مطبوع بدست خواهید آورد که اگر هر شب دو قاشق سوپ خوری از این شربت را بخورید در دراز مدت، آثار یبوست از بین خواهد رفت بدون اینکه روده های شما دچار تحرکی شده باشد.

یبوست (خیراندیش)

عامل یبوست کندی حرکات دودی روده هاست. وقتی غذاهای جذب نشده در روده باریک، برای دفع وارد روده بزرگ شود، چنانچه حرکات دودی روده بزرگ ضعیف باشد، مدفوع مدت بیشتری در آن باقی می ماند و در مدت توقف، مقدار زیادی از آب آن از دیواره ی روده جذب می شود و مرتب بر تراکم و سخت شدن آن اضافه می

شود و سرانجام با سختی و ناراحتی بسیار بیشتر دفع می شود مصرف غذاهای پریالیاف، مثل انواع میوه ها و سبزیجات، شیر، و غذاهای آبکی، مثل سوپ و آش توام با یک قاشق مربا خوری عسل با هر نوبت غذا، بهترین روش درمان یبوست است و شیر و عسل یک مسهل ملایم و خوب است.^{۱۹۸}

یبوست (خیر اندیش)

- تعداد ۷ عدد انجیر را داخل یک لیوان گلاب خیسانده و یک شب در میان قبل از خواب انجیرها میل شود و گلاب آن صبح نیم ساعت قبل از صبحانه میل شود و بعد ده دقیقه پیاده روی انجام شود. به مدت چهل روز.
- روزی یک خوشه انگور به مدت ده روز میل شود.

یبوست زنان باردار (خیر اندیش)

مصرف روغن زیتون با آلو و عرق نعنا با گلاب و عسل.

بواسیر (بنی هاشمی)

- ۱- به اندازه ۵۰ گرم تره له شده را با مقداری دنبه یا روغن دنبه ذوب کنید تا باهم ممزوج بشود بعد آن را در ظرف دیگر بریزید سرد که شد شب به شب استفاده کنید.
- ۲- ترکیبی از پودر بابونه و زرده تخم مرغ محلی و کمی تره تازه بصورت ضماد آخر شب استفاده شود. اگر در این ترکیب تره نزنید برای شقاق مفید است و اگر بیمار هموروئید دارد بابونه و تره و عسل ترکیب شود.
- ۳- پودر سیاه دانه جهت بواسیر خصوصا با رب مورد بنوشد عالی است.

یبوست نوزادان (خیر اندیش)

مالیدن روغن زیتون به شکم و ناف موجب تقویت روده ها و کم شدن یبوست می شود

و هفت عدد انجیر خشک را در یک لیوان آب خیسانده و از آب آن به مقدار یک قاشق مرباخوری به هنگام شب به نوزاد داده شود.

- مالیدن روغن کرچک یا سیاهدانه به شکم و ناف کودک علاوه بر رفع یبوست موجب تقویت روده و برطرف شدن نفخ و قولنج نیز می گردد.

یبوست (تبریزیان)^{۱۹۹}

غالباً از غلبه سوداست پس هم سودا بر بخورند و هم ملین بخورند اگر یبوست مداوم دارند یا تنگی روده دارند تنقیه کنند با آب ولرم. - مرکب ۹ (رب بسباسه) روزی ۷ یا ۸ مثقال با آب فاتر و پس از تمام شدن اسهال عسل میل شود - سنا مکی - مغز فلو س - سودا بر - پرهیز از خوردن خرما بدون آب - پرهیز از نگهداشتن مدفوع - پرهیز از آب شور نوشیدن.

بند آمدن ادرار و مدفوع

۱- به مدت سه روز، مخلوط صمغ شیرابه درخت کنار (از تیره عناب) + پودر بذر کرفس، روزی یک قاشق مرباخوری مصرف شود. و بعد از گذشت این سه روز شربت یا مربای انجیر که با قند یا شیره توت (در بیماران دیابتی) درست شده باشد، صبح و شب یک قاشق پلوخوری بخورید، ۲- روزی یک لیوان آب انگور تازه میل شود، ۳- به همراه غذا، کاهو بدون سس خورده شود، ۴- عصاره جوشانده وجع الکبد (سنگ شکن) که برگهای گیاه انگور خرس (عنب الدب) را به مدت ۱۵ دقیقه در آب بخیسانید سپس آب آنرا صاف کرده بنوشید (منع مصرف در زنان باردار و شیرده)

بذر های ملین (خدادادی)

خاکشیر، اسفرزه، بارهنگ، تخم شربتی، بالنگو، شیر خشت، ترنجبین و فلو س به مقدار

کم مصرف شود.

یبوست کودکان (روازاده)

- برای یبوست کودکان موارد زیر تجویز می شود:

- یک قاشق مغز فلوس را در یک لیوان آب جوش حل کرده و بعد از صاف کردن با یک استکان گلاب و سه قاشق مرباخوری روغن بادام شیرین مخلوط کرده و به کودک خورانده شود و مادر کودک هم میل کند.

- برای کودکان شش ماهه لعاب اسپند توصیه می شود به این صورت که مقدار یک قاشق چای خوری اسپند را در آب جوش ریخته و بعد از چند دقیقه آنرا صاف کرده و چند قطره از آن به کودک داده شود تا یبوستش برطرف شود.

- یک قاشق مرباخوری از مخلوط ترنجبین و شیرخشت را در یک استکان آب جوش ریخته و بعد از صاف کردن به کودک خورانده شود.

- شکم کودک را با روغن کنجد یا روغن زیتون چرب کرده و گرم نگه داشته شود.

- تنقیه جوشانده گل بنفشه و پنیرک و مغز فلوس با روغن بادام شیرین یا آب خالی - مادر کودک در صورت یبوست داشتن مقداری خاکشیر را با آب داغ و عسل مخلوط کرده و میل نماید که بسیار موثر می باشد.

- مصرف دمکرده غلیظ بارهنگ نیز مفید می باشد.

یبوست (روازاده) / زن / سن ۵ سال / مجرد / قد ۱۱۰ / وزن ۱۷

سوال: با سلام من دختری دارم ۵ ساله که از ابتدای تولد دچار یبوست شده است به طوریکه چند ماه اول تولد هفته ای یکبار به دستشویی می رفت ولی با این حال مشکلی نداشت ضمناً تاکنون از داروی خاصی استفاده نکرده است فقط گاهی جوشانده می - خورد الان که این مطلب را می نویسم دخترم شش روز است که به دستشویی نرفته

است و مشکل خاصی هم ندارد در ضمن بنده سه هفته است که رژیم غذایی ام را سالم کرده‌ام و خودم هم از زمان حاملگی دخترم دچار یبوست هستم.

پاسخ: یک قاشق غذاخوری مغز فلوس را در یک استکان آب جوش حل کنید و صاف نمایید، سپس یک استکان گلاب و ۳ قاشق روغن بادام شیرین اضافه کنید و آن را هر روز به دخترتان بخورانید انشاء الله مشکل حل می‌شود. خودتان هم می‌توانید از این دستور استفاده کنید.

همچنین مصرف میوه و سبزیجات و کاهو را بیشتر کنید. غذا را زیاد بجوید و این کار را با کودک خود نیز تمرین دهید و سعی کنید آب و نوشیدنی همراه غذا نخورید.^{۲۰۰}

یبوست در مسافرت (روازاده) زن/سن ۱۹ سال/زنجان

پرسش: در مسافرت شکم بسیار سفت می‌شود حتی تا چند روز هیچ تخلیه‌ای انجام نمی‌شود باید چه کار کنم؟

پاسخ: همیشه قبل از سفر کمی آب شهر خود را همراه ببرید و با آب شهر مقصد مخلوط کنید تا به آب آنجا عادت کنید.

مصرف یک قاشق خاکشیر با آب جوش و عسل صبح ناشتا مفید است.^{۲۰۱}

درد و سوزش هنگام مدفوع (روازاده)

پرسش: مدتی است که گاهی اوقات در هنگام دفع مدفوع دچار درد شدید می‌شوم. مدفوع حالت خشک و تیزی دارد، به طوری که تحملش برایم سخت است. در ناحیه مقعد، درد و احساس سوزش دارم. راه چاره چیست؟

۲۰۰. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده، ج ۲، ص ۱۲.

۲۰۱. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده ج ۳ ص ۱۴۸.

پاسخ: شما یبوست دارید که باعث می شود مدفوع شما خشک باشد. مدفوع باید روان باشد. روزانه دم کرده رقیق شده برگ سنا و گل محمدی (۲ قاشق برگ سنا با یک قاشق گل سرخ) را میل نمایید، آلو، انجیر تازه، یا خشک خیس شده و برگه آلو، برای یبوست مفید است. صبح و عصر یک لیوان شربت داغ خاکشیر (۲ قاشق چایخوری) میل کنید.^{۲۰۲}

پرهیزهای لازم در یبوست

کشک غلیظ، ماست چکیده، اسانسهای شیمیایی (آبمیوه های شیمیایی، نوشابه های گازدار، بستنی های صنعتی و ...)، میوه موز، نان سفید، کیک سفید، نان ساندویچی، آرد سفید، هسته انار، کم تحرکی، کمبود آب بدن، ماکارونی برنج سفید، شیر داغ، شکر شیمیایی، سینه مرغ، اضافه وزن، تفاله سیب، تفاله به، نگهداری مدفوع، پنیر بدون گردو همچنین بیماریهای زمینه ای نداشته باشید مثل: اسپاسم عصبی روده، تبلی و کندی حرکات دودی شکل روده، افتادگی رکتوم (راست روده)، حالت تلسکوپي شدن رود آنال، لجن صفاوی.

یبوست، درمان شقاق مقعد^{۲۰۳}

هریک از انزوت (صمغ سفید و قرمزوزرد رنگ) و مغز گردو را آسیاب کرده و به نسبت مساوی مخلوط کنید، و هر روز یک قاشق مرباخوری میل کنید.

شقاق مقعد (تبریزیان)^{۲۰۴}: پودر سعد مقعد

تمیز کننده مقعد (تبریزیان)^{۲۰۵}: پودر سعد مقعد

۲۰۲ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۴۳

۲۰۳ نسخه های مورد تایید استاد...

۲۰۴ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۰۵ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

یبوست مزمن (ضیایی) ۲۰۶

الف. مسهل های قوی:

- ۱- روغن کرچک (فقط به ناف و شکم بمالید. خوردنش عوارض جدی دارد)
- ۲- هر ۸ ساعت یک خوشه انگور با هسته آن بجوید و بخورید.
- ۳- مربای انجیر یا شربت انجیر (با قند در غیر بیماران دیابتی و با شیره توت در بیماران دیابتی درست شود)
- ۴- مخلوط یک استکان گلاب + پودر گل محمدی یک قاشق چایخوری + یک قاشق پلوخوری شیره توت، مخلوط شود و میل شود.
- ۵- مخلوط کاهو با شیره توت (برای افراد دارای کم خونی اسیدفولیک)
- ۶- مخلوط شیره انگور + شیره توت (برای افراد دارای کم خونی فقر آهن)
- ۷- مخلوط زنیان با مغز گردو (برای افراد بواسیری و همورئیدی)
- ۸- گیلاس، سبزی خرفه (برای افراد دیابتی نیز خوب است)
- ۹- فلوس (سه تا ۱۰ سانتیمتر، هر بار مغز آنرا تراشیده در آبجوش ریخته، مخلوط کنید و با عسل یا قند بخورید، هر نوع یبوستی درمان می شود)
- ۱۰ - مخلوط برگ سنا (در غیر زن حامله و مادر شیرده) + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی
- ۱۱- مخلوط گلبرگ گل محمدی (برای غیر زن حامله و مادر شیرده) + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی
- ۱۲- ظهرها قبل از ناهار: آب دوغ خیار بوته ای.

۱۳- مخلوط هلیله سیاه + پوست هلیله زرد + ملک باد + مقل ازرق + گل سرخ محمدی + مستکی رومی، به نسبت مساوی

ب. ملین ها:

- ۱- گلابی   ۲- کاهو   ۳- طالبی   ۴- تره   ۵- انگور
۶- گلاب   ۷- گلبرگ گل محمدی   ۸- برگ سنا   ۹- سوپ
۱۰- آبگوشت

۱۱- شیر سرد (اگر چه در بعضی افراد مسهل قوی است) ناشتا خوردن مخصوصا به همراه یک قاشق مربا خوری عسل.

بند آمدن مدفوع (یبوست شدید) (ضیایی) ۲۰۷

اگر بیماری تا ۲۰ روز مدفوع نکرده و روی شکم مریض مانند قلوه قلوه سنگ شده: استفاده از مسهل های بسیار قوی: ۱- صبح ۱۰ سانتی فلوس (داخل آنرا بتراشید و در یک استکان آبجوش دم کنید) سپس با قند بخورید، ۲- وسط روز یک استکان شیره توت با مخلوط برگ سنا + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی + برگ کاسنی، ۳- عصرانه: مخلوط یک استکان گلاب + یک قاشق چایخوری پودر گل محمدی + یک قاشق غذاخوری شیره توت، ۴- شبها تنقیه جوشانده گل ختمی با روغن کرچک غذای مخصوص: ۱- صبحانه: شیر سرد با عسل گون ۲- وسط روز: گلابی، طالبی، ۳- نهار: آبگوشت، به همراه کاهو بدون سس، ۴- عصرانه: انگور با هسته آن بجوید، ۵- اول شب هفت عدد انجیر، هفت عدد آلو بخارا، ۶- شام: سوپ رقیق + آبغوره + روغن زیتون، به همراه کاهو بدون سس

یبوست مزمن (ضیایی) ۲۰۸

۱- برگ سنا (در غیر زن حامله و مادر شیرده) + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی به نسبت مساوی مخلوط شود و پودر شود، سپس یک قاشق مربا خوری از آنرا با یک لیوان آب یا با یک لیوان دوغ شیرین شب قبل از خواب بخورید. ۲- خوردن میوه انجیر یا مربای انجیر که با شیر توت درست شده باشد. ۳- گلبرگ گل محمدی (برای غیر زن حامله و مادر شیرده) + برگ کاسنی + گل ختمی سفید + گل ختمی خبازی به نسبت مساوی مخلوط شود و پودر شود، ۴- خوردن کیوی به همراه خیار بوته ای، ۵- مخلوط پودر گلبرگ محمدی + پودر گل ختمی خبازی + دوغ شیرین خوردن، ۶- خوردن مخلوط شیر توت و شیر انگور، ۷- مخلوط پودر فلوس به همراه پودر مصطکی و مخلوط پودر فلوس به همراه پودر انیسون (زیره سبز شیرین) بخورد.

توجه: این موارد بالا از قرصهای سی لاکس یا سنا لاکس بهتر است؛ زیرا این قرصها، لیزی معده یا کولیت (التهاب) روده می شود.

یبوست کودکان (باقری) ۲۰۹

برای درمان یبوست کودکان از شیر خشت و ترنجبین استفاده کنید.

یبوست بچه های شیرخواره تا یکساله (باقری) ۲۱۰

برای درمان یبوست بچه های شیرخوار قدری روغن زیتون در ناف آن ها ریخته، آرام آرام ناف و اطراف آن را ماساژ دهید.

۲۰۸ نسخه های مورد تایید استاد...

۲۰۹ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۰۶

۲۱۰ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۰۶

یبوست (باقری) ۲۱۱

بعضی فکر می کنند اگر روزی یک بار و یا حتی اگر دو سه روزی یک بار اجابت مزاج داشته باشند این حالت، معمولی است در حالی که از نظر طب اسلامی کسی که در شبانه روز حداقل سه مرتبه اجابت مزاج نداشته باشد یبوست دارد. امروزه اکثر مردم دچار یبوست هستند.

اولین قدم در درمان معده، این است که معده، یبوست نداشته باشد. چون اگر یبوست داشته باشد سمومات جمع می شود. بنابراین اگر معده ما یبوست دارد قبل از هر گونه درمانی، یبوست آن را درمان کنیم. یبوست یعنی حبس کردن مواد سمی و زاید در بدن و پخش آن و جذب آن در خون. یبوست یعنی همه بیماری ها از جمله بداخلاقی، هموروئید (بواسیر)، شقاق مقعد و کولیت (قولنج روده).

یبوست در عملکرد تک تک اعضا و جوارح، مشکل جدی ایجاد کرده و فکر و روح نیز از تبعات آن در امان نیستند.

قبل از هر چیز باید به فکر پیشگیری باشیم چرا که در اسلام، پیشگیری مقدم بر درمان است. بنابراین باید از مصرف چیزی که یبوست آور است پرهیزیم. برخی از آن ها عبارتند از:

- ۱- برنج سفید (بدون سبوس)
- ۲- غذاهای ساندویچی و پیتزا
- ۳- برخی داروهای شیمیایی نظیر آنتی بیوتیک ها
- ۴- نان هایی که از گندم سفید و بدون سبوس تهیه شده است.
- ۵- قند و شکر سفید مصنوعی

۶- بستنی و فالوده صنعتی

۷- مواد خمیری و حجیم مثل ماکارونی

۸- چای برزنگ

۹- ماست به ویژه ماست بدون مصلح (مانندزیان) و از همه بدتر ماست پاستوریزه

برای درمان یبوست چنین عمل می کنیم:

۱- درمان اصلی یبوست های مزمن، سبوس گندم و برنج در غذاست. لذا این مساله را جدی بگیریم. البته متاسفانه موقع برداشت به سبوس برنج سم کرم ساقه خوار میزنند.

۲- صبر زرد (۱۰ گرم) + گل سرخ محمدی (۱۰ گرم) + حنظل (۱۰ گرم) + سنا (۱۰ گرم)

این ها را در یکی از عرقیات ملین (مثل عرق بابونه، عرق کاسنی، عرق شاهتره، عرق بیدمشک، عرق برگ گردو، عرق شنبلیله، عرق نعناع، عرق زیره و عرق جعفری) دم کرده میل کنید.

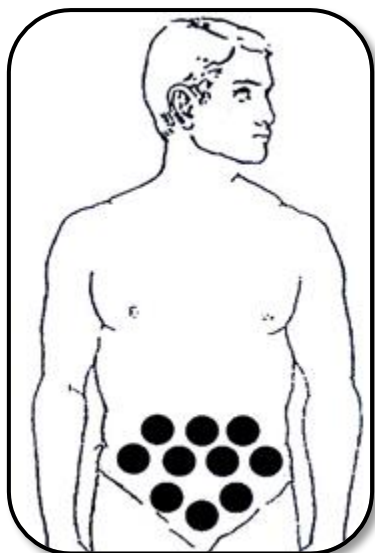
این دارو خیلی قوی بوده و ایجاد اسهال شدید می کند لذا تجویز آن به آدم های بالای ۴۰ سال خطرناک است. البته اگر مدت زمانی (مثلا ۲۰ روز) یبوست گرفته و معده اش بسته شده است دو سه روز از این دارو استفاده کند ولی همین که معده اش تخلیه شد باید این دارو را قطع کرده و ادامه ندهد.

۳- از ملین های زیر استفاده کنید:

تخم یا گیاه اسفرزه - پولک های داخل فلوس - خطمی سفید - ترنجبین - شیر خشت - بید خشت - خاکشیر - انجیر.

می توانید ملین ها را پودر کرده در ماست طبیعی یا دوغ طبیعی ریخته و میل کنید. ملین ها، اسهال شدید ایجاد نمی کند بلکه معده را نرم می کنند.

۴- انجیر را در روغن زیتون جوشانده میل کنید

بادکش شکم

-چاقی در بلغمی ها

-یبوست

-زخم معده

-مثانه نوروژنیک

-عفونت های تناسلی

-کولیک های کلیوی و شکمی

-دردهای مبهم شکمی

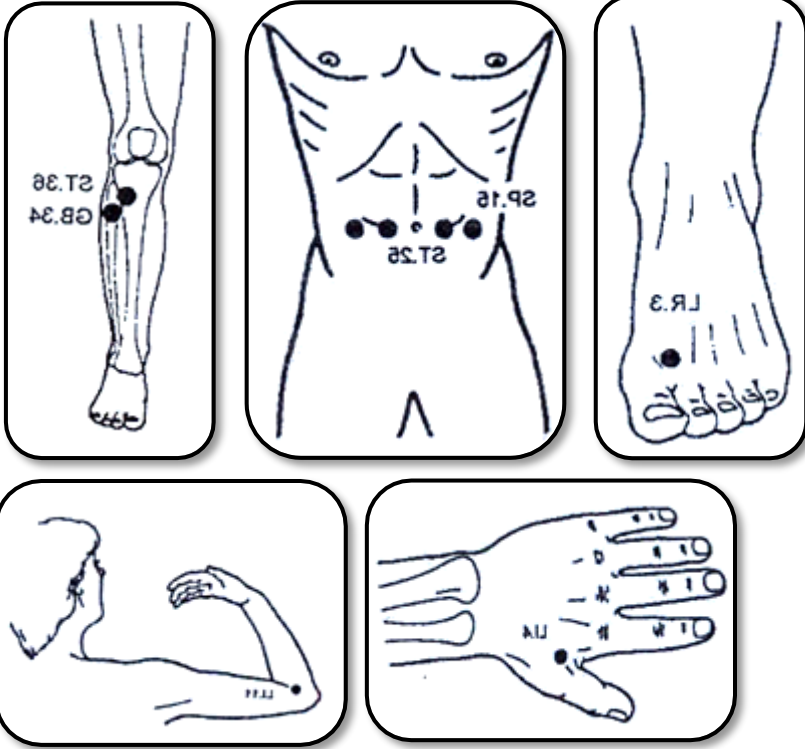
-آپاندیسیت (بادکش روی ناحیه آپاندیس)

عسل برای یبوست (دریایی)^{۲۱۲}

یک فنجان شیر سرد که با یک قاشق غذاخوری عسل شیرین شده باشد روزانه در دو نوبت صبح و شب نوشیده شود. مزاج را نرم کرده و یبوست را از بین می برد. همچنین نوشیدن نیم فنجان شیر ساقه نیشکر دارای تاثیر عجیب در درمان یبوست است.

- نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

- بیوست ۲۱۳

۳۱- چاقی، لاغری، بزرگی و کوچکی و تناسب شکم و اندام

الف: معرفی بیماری

لاغری^{۲۱۴}

علل

اختلالات غدد - پرکاری تیروئید (سمپاتیک فعال است) - رژیم های نامطلوب و وسواس در خوردن غذاها - کاهش بزاق - عفونت ها - سرطان (هنوز علت اینکه چرا سرطان باعث لاغری می شود کشف نشده) - ارثی - دیابت - سل - استرس - اعتیاد - نارسایی کلیه یا کبد - سلیاک - بی اشتها - زخم معده یا روده کاشکسی (ماراسموس) = فقر پروتئین همراه با فقر انرژی که علامت سرطان پیشرفته با بیماری مزمن ریوی است.

علائم کاشکسی: بی اشتها - لاغری - سیری زودرس - خستگی و ضعف عضلات

مضرات

حمام زیاد	ترش مزه ها
فلفل های تند	خردل
فعالیت زیاد	استمناء
نمک (زیاده روی)	انگور پس از غذا
ادرار آوها	گرسنه خوابیدن - شام نخوردن
مرکبات	دیگوکسین
کولسی سین	تاموکسی سین

تامو کسی فن سالفاسالازین

ب: نسخه ها

چاقی و لاغری (روایات)

گوشت خشکیده و پنیر و خرمای تازه به بارنشسته

اما آن سه چیز که خوراکی نیست و لاغر می کند عبارت اند: گوشت خشک شده ، پنیر و خرمای تازه به بار نشسته (و در حدیثی دیگر آمده است : گوشت راسته شتر و لرد روغن). آن دو چیزی هم که برای هر چیز سودمند است و برای هیچ چیز ضرر ندارد، عبارت اند: آب نیم گرم و انار. و آن دو چیزی هم که برای هر چیز زیان دارند و برای هیچ چیز مفید نیستند، عبارت اند: از گوشت خشک شده و پنیر).

(راوی می گوید:) گفتم: فدایت شوم! آن جا گفתי لاغر می کنند و این جا می گویی زیان می رسانند؟!)

فرمود: ((آیا نمی دانی که لاغری ، خود (مصدق های) زیان دیدگی است؟!)).^{۲۱۵}

اندوه

امام علی (علیه السلام): اندوه ، تن را ذوب می کند.^{۲۱۶}

گوشت

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): بر شما باد گوشت ؛ چرا که گوشت می رویاند. هر کس گوشت را چهل روز واگذارد، بدخوی می شود.^{۲۱۷}

امام علی (علیه السلام): بر شما باد این گوشت . آن را بخورید؛ چرا که خوی را خوش می سازد، رنگ را صفا می دهد و شکم را کوچک می کند.^{۲۱۸}

۲۱۵ الکافی ج ۶ ص ۳۱۵ ح ۷ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۲۶ ح ۱۴۵۳

۲۱۶ غررالحکم ح ۱۶۳۴

۲۱۷ صحیحہ الامام رضا(ع) ص ۲۴۳

حمام یک روز در میان

چنان بیمار شدم که گوشت تنم تحلیل رفت . در همین زمان ، (روزی) بر امام رضا (علیه السلام) - درودهای خدا بر او باد - وارد شدم . فرمود: آیا خوش داری که گوشتت باز گردد؟. گفتم: آری . فرمود: یک روز در میان ، حمام کن ، که گوشتت باز می گردد؛ اما مبادا به این کار (به صورت روزانه) عادت کنی ؛ چرا که اعتیاد به حمام ، سل می آورد.^{۲۱۹}

امام کاظم (علیه السلام): حمام رفتن یک روز در میان ، گوشت بدن را می افزاید؛ اما عادت به آن در هر روز، پیه کلیه ها را آب می کند.

خرمای برنی

برای امام کاظم (علیه السلام): چنین نوشتم : یکی از شیعیان از بوی بد دهان ، اظهار ناراحتی می کند. برای وی این گونه نوشت : خرمای برنی بخور .
یکی دیگر برای وی نوشت و از خشکی مزاج ، اظهار ناراحتی کرد. امام (علیه السلام) برای وی نوشت : ناشتا، خرمای برنی بخور و بر روی آن نیز آب بنوش .
آن شخص ، چنین کرد و از آن پس ، چاق شد و رطوبت بر مزاج وی غلبه یافت .
دیگر بار به امام (علیه السلام) نوشت و از این پیشامد، اظهار ناراحتی کرد. برای وی نوشت : ناشتا، خرمای برنی بخور؛ اما بر روی آن آب منوش . پس اعتدال یافت .^{۲۲۰}

به پشت دراز کشیدن پس از غذا

به پشت دراز کشیدن پس از غذا خوردن ، گوارا کننده است و عروق را به جریان می اندازد، و خواب پس از غذا خوردن نیز غذا را هضم می کند و گوارا می سازد.

۲۱۸ کنز العمال ج ۱۵ ص ۴۵۵ ح ۴۱۸۰۵

۲۱۹ احادیث پزشکی

۲۲۰ احادیث پزشکی

امام صادق (علیه السلام): به پشت دراز کشیدن پس از غذا خوردن، بدن را چاق می کند، غذا را گوارا می سازد و درد را (از درون انسان) بیرون می کند ۲۲۱

تنقیه کردن

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): بهترین درمانی که به کار می گیرید، تنقیه کردن است. شکم را بزرگ می کند، درد درون را می شوید و بدن را قوی می کند. ۲۲۲

سویق با روغن زیتون

امام صادق (علیه السلام): نوشیدن سویقی که با روغن زیتون فراهم آمده باشد، گوشت را می رویاند، استخوان را استحکام می بخشد، پوست را نازک می کند و بر توان جنسی می افزاید. ۲۲۳

گوشت و شیر

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): گوشت و شیر، گوشت می رویاند و استخوان ها را استحکام می بخشد؛ و گوشت، شنوایی و بینایی را افزون می کند. الدعوات: پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)، مردی چاق دید. پرسید: چه می خوری؟

گفت: در سرزمین من، غله نیست. من تنها گوشت و شیر می خورم ۲۲۴

سویق (قاووت) نزد امام صادق (علیه السلام) بودم. مردی به او گفت: ای پسر پیامبر خدا، فرزند، زاده می شود؛ اما در او کم عقلی و سستی است.

۲۲۱ الدعوات ص ۸۰

۲۲۲ خصال ص ۶۳۷

۲۲۳ کافی ج ۶ ص ۳۰۶

۲۲۴ الدعوات ص ۱۵۳-۴۱۸

پرسید: چه چیزی تو را از سویق ، باز داشته است ؟ آن را بخور و همسرت را نیز بدان فرمان ده ؛ چرا که گوشت می رویاند، استخوان را استحکام می بخشد و سبب می شود که جز فرزندان قوی از شما زاده نگردد.

امام صادق (ع) فرموده اند: آمیزه ی قاووت و روغن زیتون، آدمی را فربه، استخوان را محکم، پوست را لطیف و توان آمیزشی را افزایش می دهد.^{۲۲۵}

هر روز حمام کردن

امام صادق (ع) فرموده اند: سه چیز آدمی را فربه و سه چیز لاغر می کند. آنهایی که فربه می کنند عبارت اند از: پی در پی حمام کردن، و بوییدن بوی خوش و پوشیدن لباس های نرم. و آن چیزهایی که لاغر می کند عبارت است از همواره خوردن تخم مرغ و ماهی و طلع.^{۲۲۶}

البته مصرف مرغ و ماهی و طلع برای لاغر شدن توصیه نمی شود و چون عوارض دارد و برای لاغری از روش های دیگری باید استفاده کرد.

نوره

امام کاظم (علیه السلام): موی سر، چون بلند شود، آب کمر از جریان می افتد، مفاصل، سست می شوند و ضعف و سل به دنبال می آورد. اما نوره ، آب کمر را افزون می سازد، بدن را تقویت می کند، بر پیه کلیه ها می افزاید و بدن را چاق می کند.^{۲۲۷}

سنجد

امام صادق (علیه السلام): سنجد، گوشتش گوشت می رویاند، استخوانش استخوان را رشد می دهد و پوستش پوست را می پرورد. علاوه بر این ، سنجد کلیه ها را گرم می

۲۲۵ کافی: ج ۶، ص ۳۰۶

۲۲۶ خصال ۱۵۵۵

۲۲۷ احادیث پزشکی یا طب الاثمه

کند، معده را پاک می سازد، مایه ایمنی از بواسیر و تقطیر البول است، ساق پا را قوی می کند و رگ جذام را به کلی قطع می نماید.^{۲۲۸}

ماهی

پیامبر خدا "صلی الله علیه و آله و سلم": پیوسته خوردن ماهی تازه، گوشت را ذوب می کند.^{۲۲۹}

امیرالمؤمنین (ع) فرموده اند: از گوشت ماهی کمتر بخورید زیرا بدن را آب، بلغم زیاد و روح را خشن می سازد.^{۲۳۰}

گرسنه نشدی نخور

عیسی (علیه السلام): در اندرزهایش: ای زادگان اسرائیل! مخورید، تا آن هنگام که گرسنه شوید. چون گرسنه شدید، بخورید، ولی سیر نخورید؛ چرا که اگر سیر شوید، گردن هایتان ستبر می شود، پهلوهایتان چاق می گردد و پروردگارتان را از یاد می برید.

برگ چغندر

امام رضا (ع) فرموده اند: برگ چغندر در جوار بهشت می روید و در آن شفای دردها نهفته می باشد. برگ چغندر مایه ی استواری استخوان و رویش گوشت است. و اگر دست خطا پیشگان آن را لمس نمی کرد، هر برگ آن چند نفر را می پوشاند. امام رضا (علیه السلام) پرسید: ای احمد! علاقه ات به سبزی ها چگونه است؟ گفتم: همه آنها را دوست دارم.

۲۲۸ الکافی ج ۶ ص ۳۶۱ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۳۸۱ ح ۱۲۷۷

۲۲۹ دعائم الاسلام ج ۲ ص ۱۵۱ ح ۵۳۹

۲۳۰ خصال: ۶۳۶

فرمود: اگر چنین است، بر تو باد چغندر؛ زیرا بر کرانه های فردوس می روید و شفای دردها در آن است. استخوان را درشت می کند، گوشت می رویاند و اگر نبود که دستان گناهکاران به آن می رسد، هر برگ از آن برای پوشش چند مرد، بسنده می کرد. گفتم: برای من، از دوست داشتنی ترین سبزی هاست. فرمود: خدا را بر این که با آن آشنایی، سپاس بگزار. ^{۲۳۱}

به پشت خوابیدن

امام حسین (علیه السلام): پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به من فرمود: فرزندم! به پشت بخواب تا شکمت کوچک شود، آب را به مکیدن بنوش تا خوردنت بر تو گوارا آید، به شمار دفعات فرد، سرمه بکش تا چشمانت روشن شود و یک روز در میان، روغن بزن تا به سنت پیامبر خویش، عمل کرده باشی. ^{۲۳۲}

غذاهای رنگارنگ

امام علی (علیه السلام): غذاهای رنگارنگ، شکم را بزرگ و سرین را سست میکند. ^{۲۳۳}

چاقی بلغمی (خیر اندیش) ^{۲۳۴}

اگر آب و چربی بدن زیاد است، به نسخه سردی معده عمل کنید. مانند اسفند، عسل ناشتا، کاهش سردی افزایش گرمی و .. و مخصوصا وسط غذا مایعات نخورد.

چاقی گوشتی (خیر اندیش) ^{۲۳۵} باید نهار نخورد علاوه بر اصلاح مزاج نهار را ترک کند.

۲۳۱ المحاسن ج ۲ ص ۳۲۷ ح ۲۱۰۹

۲۳۲ دعائم الاسلام ج ۲ ص ۱۶۴ ح ۵۹۱

۲۳۳ الکافی ج ۶ ص ۳۱۷ ح ۸

۲۳۴ سخنرانی در تربت حیدریه

برای لاغر شدن (تبریزیان) ^{۲۳۶}

گرمی جات و خرفه قبل از غذا اشتها را می برد و لاغر میکند.

لاغری همراه با نفخ شکم (تبریزیان) ^{۲۳۷}: مرکب ۷**برای چاق شدن (تبریزیان) ^{۲۳۸}**

حمام یک روز در میان - گوشت - سنجد - سویق - لباس نازک - سبوس گندم .

چاقی (باقری) ^{۲۳۹}

مصرف غذاهای پرچرب، قند و شکر سفید مصنوعی، نوشیدنی های صنعتی مثل نوشابه، و نیز مصرف بستنی و فالوده صنعتی باعث بروز چاقی می گردد. چاقی باعث بیماری های زیادی چون گرفتگی رگ قلب، دیسک کمر، آرتروز و سکت قلبی می گردد. ضمن پرهیز از تغذیه های ناسالم برای درمان چاقی خود از روش زیر استفاده کنید:

۱- اگر تیروئید کم کار دارید ابتدا تیروئید را بادکش و درمان کنید و گرنه داروی ضد چاقی جواب نمی دهد.

۲- یک استکان داروی ویژه چاقی را با نصف استکان آب کرفس مخلوط کرده همراه با یک قاشق نیم کوبیده تخم شوید و زیره سیاه میل کنید.

نکته ها

۱- برای تهیه مخلوط تخم شوید و زیره سیاه این دو را به نسبت مساوی باهم مخلوط کنید.

۲۳۵ سخنرانی در تربت حیدریه

۲۳۶ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۳۷ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۳۸ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۲۳۹ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۳۴

۲- توجه داشته باشید که داروی فوق را همراه با وعده غذایی خورده و از خوردن به تنهایی آن پرهیزید.

۳- برای گرفتن آب کرفس، از کرفس تازه استفاده کنید.

۴- هیکل درشت ها از قاشق غذاخوری و معمولی ها از قاشق مرباخوری استفاده کنید. با مراعات دستورالعمل فوق به یاری خدا بدون رژیم غذایی و بدون مضرات و عوارض جانبی ماهانه ۳ تا ۴ کیلو از وزن شما کاسته خواهد شد.

در مسئله تشخیص چاقی توجه داشته باشید که اگر کسی توپر بوده، عضلات قوی داشته باشد، بدنش گوشت زاید نداشته باشد، کمرش بتواند تحمل کند و از سرعت او کم نشود از نظر طب اسلامی او چاق نیست مثل حضرت علی (ع) که این اوصاف را داشت و هرگز چاق و بیمار نبود.

بادکش شکم

اندیکاسیون

- درمان تکمیلی چاقی در بلغمی ها

- درمان تکمیلی یبوست

- درمان تکمیلی زخم معده

- درمان تکمیلی مثانه نوروژنیک

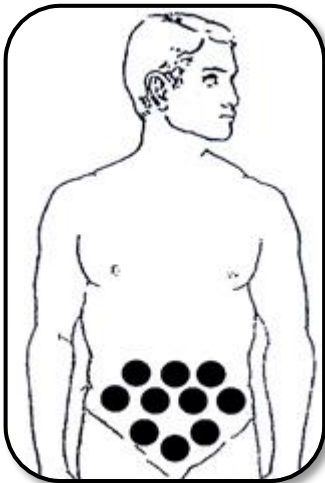
- درمان تکمیلی عفونت های تناسلی

- درمان تکمیلی کولیک های کلیوی و شکمی

- درمان تکمیلی دردهای مبهم شکمی

چاق و لاغر شدن (خدادادی)

- برای چاق شدن غذاهای شیرین و نشاسته ای بیشتر مصرف شود.

- برای لاغر شدن جویدن غذا تا ۶۴ بار و دو قاشق کمتر میل کردن و آب با فاصله از غذا آب خوردن.

چاق شدن (بنی هاشمی)

مرزه با پنیر برای چاق کردن خوب است.

انار غذا را شکسته و زودتر جذب میشود.

اگر خاکشیر با شیر مصرف شود چاق کننده است به خصوص اگر با ۲ برابر وزن خاکشیر شکر مخلوط شود و تازه روز بخورند.

اشتها آور و ضد انگل گوارشی (بنی هاشمی)

برای کسانی که کم اشتها هستند بالاخص برای بچه ها بعد از حذف تنقلات از عرق گیاه افستین بمدت ۱۰ روز به آنها بدهند زیاد نباید ادامه دهند ۱۰ روز بدهند بعد ۲ الی ۴ روز استراحت بدهند و بیمار نخورد دوباره شروع به دادن افستین کنند. این نسخه هم انگل های دستگاه گوارش را از بین میبرد و هم اشتها را خوب باز میکند برای رفع لاغری هم خوب است.

لاغری (بنی هاشمی)

۱- مداومت شیره انگور با شیر تازه گاو واند کی بادام تازه شکسته مفید است. اگر قصد لاغر شدن دارید انگور را در وعده ی صبحانه بصورت مداوم استفاده کنید و تظاهر غیر از انگور چیز دیگری نباید بخورید اگر قصد چاق شدن دارید ۴۰ روز انگور را با نان میل کنید که چاق کننده است.

۲- زیاده روی در خوردن زیتون لاغری می آورد.

نکته: کسانی که می خواهند لاغر شوند لاغری در زمان کم باعث فشار خون و سنگ کیسه صفرا می شود و درمانش سخت است سه وعده غذا در ۲ روز به لاغری کمک می کند باید اول مزاج را درمان کرده و غذا را اصلاح کنید بعد درمان را شروع کنید

ژل لاغری (کردافشاری)

در مورد ژل لاغری توضیح بدین و تاثیر گذاری آن هم توضیح بدین. پماد یا ژل لاغری از مواد محلل تشکیل شده که در صورت مالیدن موضعی بعث تحلیل مواد زائد و چربی های اضافه میشود که البته اگر بعد از مالیدن بادکش یا ورزش انجام شود تاثیرش بیشتر خواهد شد.

لاغری (روازاده) / مرد/سن ۳۴ سال/مجرد/۱۶۴قد/وزن ۵۰ کیلو

سوال: دچار لاغری در اندامها و صورت هستم. مثل پدرم عصبی ام (زود از کوره در میرم) و برخلاف ایشان که دارای اعتماد به نفس بالایی هستند، دارای استرسی زیادی در بعضی کارها مثل سخنرانی یا صحبت در جلسات کاری خاص یا حتی مسابقات ورزشی هستم بصورتی که دچار اسهال (شرمنده) و دل درد می شوم. البته وضعیت شکمم ماجرابی است (بعضی وقتها عادی کار می کند بعضی وقتها شل و سفت میشه) مخصوصاً وقتی شیر می خورم. قبل از سن بلوغ (۱۷ سالگی) صورتم کاملاً پر بود و بعد از آن کم کم لاغر شدم. وزنم همیشه بین ۵۰ تا ۵۳ در نوسان است بیشتر روی ۵۲ دور میزنه. سابقه کم کاری تیروئید در خانواده داریم (مادر و خواهرم). یادم هست دو سال پیش تست (تی اس اچ) من ۵ بود. خواهشمندم کمک کنید تا انشا الله وضعیت جسمیم تغییر کند. (راستش تصمیم گرفتم ۳۰۰ ساله بشم. انشا الله). البته آگه تا حالا سرطانی یا چیزی مثل این نگرفته باشم.

پاسخ:

لاغری شما می تواند از افزایش صفرا و سودا باشد.

اگر علائم حرارت در بدن خود نمی یابید بایستی از داروهای ضد سودا مثل جوشانده گل گاوزبان و سنبل الطیب و بادرنجبویه هر شب استفاده کنید.

انجیر و پونه را بطور روزانه مصرف کنید.

حداقل روزی ۷ عدد انجیر و ۲۱ عدد مویز میل کنید.

روزانه ۳-۲ قاشق کنجد میل کنید و یا از ارده همراه با شیر، انگور و یا عسل استفاده کنید.

خوردن شیر با شیره انگور و کمی مغز بادام آسیاب شده بسیار کمک کننده است.^{۲۴۰}

کوچک کردن شکم (خیر اندیش)

- مصرف ارده با شیره انگور یا عسل - مصرف اسفند.

ضرر های استفاده از گِن (شکم بند) (روازاده) زن/سن ۱۸ سال / قم

پرسش: آیا استفاده از گن (شکم بند) برای داخل رفتن شکم به علت شل شدن ماهیچه -

های شکم برای زنان مضر است یا خیر؟ آیا راه مناسب دیگری هست؟

پاسخ:

بسیار مضر است. چون جریان خون از اندام تحتانی به سمت بالا تنه را مختل می کند و می تواند زمینه ساز واریس در اندام های تحتانی شود.

ورزش های مناسب ناحیه شکم و لگن را به صورت مرتب انجام دهید.

با روغن زیره و زیتون شکمتان را چرب کنید.

در صورت افتادگی شکم مانند افتادگی بعد از زایمان با پارچه ای نخی آنرا بالا نگه

دارید.^{۲۴۱}

ضرر قرص های چربی سوز (روازاده) زن /سن ۲۴ سال

پرسش: مضرات قرصهای چربی سوز و جایگزین مناسبی برای این قرص ها که برای

۲۴۰. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روزاده، ج ۲، ص ۱۲۵.

۲۴۱. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روزاده ج ۲ ص ۱۰۴.

افراد چاق باعث عدم جذب چربی مواد غذایی بشود را بیان بفرمایید.

پاسخ: بسیار کار غلطی است و فقط با تنظیم اخلاط مشکل برطرف می شود.^{۲۴۲}

ضرر پودرهای چاق کننده (روازاده) / زن/سن ۳۰ سال / همدان

پرسش: آیا به نظر دکتر مصرف پودرهای چاق کننده مضر است. من از لاغری خیلی رنج می برم. این پودرها را در یکی از عطاری های قم دیدم که کاملاً گیاهی است. مثل SUPER PLANT افلاطون.

پاسخ: اگر گیاهی باشد می توان بررسی کرد ولی شیمیایی کلا ممنوع است.

لاغری را می توانید با حذف غذاهای خشک کننده و استفاده از غذاهای رطوبت بخش برطرف کنید.

غذاهای مضر: سوسیس، کالباس، گوشت گاو، پیتزا، غذاهای سرخ کرده و کبابی، ترشی ها، کلم، عدس، بادمجان، قارچ، برنج.

غذاهای مفید: انواع آش و سوپ مخصوصا آش جو، انجیر، مویز، بادام خام، شیر، ماست، دوغ، خامه و سرشیر و کره گاوی، روغن حیوانی، دنبه گوسفند، آب هویج، مربای هویج یا زردک.

ضمناً برای چاق شدن موارد ذیل توصیه می شود:

کاهش مصرف صفرزاهها (مواد غذایی گرم و خشک) و کاهش سرخ کردنی ها و افزایش خورش های چرب گوسفندی مفید است.

غذاهای ترش و تند و تیز و شور مصرف نکنید.

رب سیب ۱ قاشق غذاخوری قبل و بعد از هر غذا میل کنید.

ورزش هایی که در حین انجام آنها خیلی تعریق می کنید انجام ندهید.

پسته و بادام و کنجد و پودر نارگیل با عسل مخلوط کنید و هر روز ۲ قاشق از آن میل کنید. انجیر هر روز میل کنید.

روزانه بادام حداقل ۲۱ عدد و مویز حداقل ۴۰ عدد مصرف کنید.

شربت سودا ک و خاکشیر و قدومه شیرازی هم مفید است.

۲ ساعت بعد از خوردن غذا به حمام بروید و بدنتان را کیسه پشمی کیسه کشی کنید تا کاملاً قرمز شود.^{۲۴۳}

لاغر شدن عضلات پاها (موسوی)^{۲۴۴}

روی کعب پاها یا پایی که لاغر شده است یا بین انگشت سوم تا انگشت کوچک حداقل ۳ نوبت با رعایت فاصله زمانی زالو می اندازیم و روغن های مالشی و سایر درمان های گیاهی را اجرا می کنیم.

بلغمی بودن شکم (باقری)^{۲۴۵}

اگر شکم بلغمی است با استفاده از شیوه های زیر آن را درمان کنید:

۱- از خوردنی های سرد استفاده نکنید.

۲- هر روز بادکش موضعی کنید.

۳- از پمادهای موضعی گرم استفاده کنید.

۴- حجامت کرده یا زالو بیاندازید.

درمان چاقی (یکتا)^{۲۴۶}

در مورد چاقی و لاغری غالباً یک قاعده عمومی وجود دارد و آن کنترل خروجی و

۲۴۳. پرسش های شما پاسخ های حکیم دکتر روزاده ج ۲ ص ۱۰۲.

۲۴۴. زالوی ایرانی ۹۱

۲۴۵. طب اصولگرای اسلامی

۲۴۶. طب نجاتبخش ص ۱۴۹

ورودی بدن است. اما ورودی بدن یعنی چه؟ هر مقدار آب بیشتر می آشامیم و غذا بیش تر می خوریم بیش تر خود را در معرض چاق شدن قرار می دهیم. آب زایدی می رود توی سلول ها می گندد و آدم را چاق نشان می دهد. در حقیقت چاقی، گوشت نیست آب گندیده است بعد از کنترل ورودی بدن باید خودمان را درمان کنیم. اگر علت آشامیدن آب زیاد، عطش است باید عطش را درمان کنیم.

دیگر این که کلیه مرتب کار کند یعنی حداقل روزی ۴-۵ بار دفع ادرار داشته باشیم. البته این بدان معنا نیست که آب زیاد بخوریم تا کلیه مان کار کند بلکه منظور آن است که کلیه را اصلاح کنیم تا آبی که خورده ایم دفع شود. اگر مثلاً صبح تا شب روزه باشیم و آب نخورده باشیم و دو سه بار هم بیش تر برای تخلیه نیرویم اشکالی ندارد ولی اگر آب خورده باشیم کلیه هم باید کار کند تا آب در بدن نماند. اما اگر غذا زیاد می خوریم و دلیلش هم این است که اشتهایمان زیاد است باید اشتهایمان را کم کنیم. برای کم کردن اشتها می توانیم هر وعده قبل از غذا یک فنجان زیره سیاه بخوریم.

زیره سیاه هم اشتها را کم می کند و هم چربی ها را آب می کند و از هر دو جهت به لاغر شدن ما کمک می کند اما چون زیره سیاه برای چشم مضر است باید از مصلح آن که هلیله سیاه است نیز استفاده کنیم. برای این کار هلیله را آسیاب و با عسل مخلوط کرده روزی دو نخود از آن را مثل قرص با آب میل می کنیم.

این در مورد کنترل ورودی بدن اما ببینیم کنترل خروجی بدن یعنی چه؟ هر چه معده بیش تر کار کند چاقی زودتر درمان شده و زودتر لاغر می شویم. کسی که چاق است باید ببیند معده اش روزی چند بار کار می کند. اگر معده اش کم کار است باید کاری کند که بیش تر کار کند. برای این کار می تواند از داروهای ملین استفاده کند. داروهای ملین مثل عسل، آب هویج، هلیله سیاه، گزنه، خاکشیر و اسفزه.

به طور کلی برای درمان چاقی باید سعی کنیم غذا را خوب بخوریم و به جای غذای پر حجم از غذای کم حجم اما مقوی استفاده کنیم مثل خرما با گردو یا خرما با بادام که هم کم حجم است و هم مقوی و در کنار این ها از چای هایی استفاده کنیم که هم اشتها را کم می کند و هم برای اعصاب مفید است.

چربی خون و چاقی (ضیایی)^{۲۴۷}

مواردی که باید پرهیز شود:

۱- اسانسهای شیمیایی (آبمیوه های شیمیایی، نوشابه های گازدار، بستنی های صنعتی و ...)
 ۲- قندهای شیمیایی (قند، شکر، شیرینی جات قنادی ها و ...)،
 ۳- چربیهای با ترانس بالا (روغن جامد، میوه موز، غذاهای پرچرب، کیک خامه ای، خامه شکلاتی، سرشیر، کله پاچه، جگر سیاه، سرخ کردنی، تف دادنی، بو دادنی، ته دیگ)،
 ۴- کافئین زیاد (چای، شکلات، قهوه، کاکائو، نسکافه)،
 ۵- برنج سفید،
 ۶- ماکارونی،
 ۷- مسکرات مانند الکل و شراب و ...،
 ۸- داروی شیمیایی (دارو را بایستی زیر نظر متخصص متعهد مصرف کرد)،
 ۹- سحری یا صبحانه نخوردن.

درمان چاقی

توجه: در دوران حاملگی و دوران شیردهی مادر، رژیم لاغری ممنوع است.

۱- روزه شرعی بگیرید، لا اقل هفته ای دو مرتبه (دوشنبه ها، پنجشنبه ها)، توجه: سحری و افطاری بخورید.

۲- به مدت ۴۰ روز، هر روز به مقدار نیم گرم نخود لاک (یک نوع گیاه است) با یک قاشق غذاخوری سرکه طبیعی بنوشند، بدن را خیلی لاغر می کند (برای حامله و بچه شیرده ممنوع است).

- ۳- دارو مرکبه درمان چاقی و چربی سوز (مخلوط عرقیات لاغر کننده): عرق زنیان + عرق کرفس + عرق زیره + عرق شوید + عرق گشنیز. (حامله و بچه شیرده نباشید)
- ۴- در اول و آخر غذا، نمک کامل (= نمک دریا تصفیه شده) بخورید یا نمک سنگ تصفیه شده، بخورید؛ زیرا ضد چاقی، ضد کک و مک صورت، و ضد ورم و ... است.

برای تقویت و چاق شدن بدن

برای تقویت بدن و افزایش وزن افراد لاغر و ضعیف تجویزهای ذیل بسیار مفید و سودمند است:

- ۱- یک قاشق عسل + یک قاشق سرکه + مقداری گوشت بریان شده (با نهار و شام به مدت ۱۵ روز یا بیشتر)
- ۲- مخلوط مساوی از عسل + آب لیموترش و روغن ماهی (یک قاشق بعد از هر وعده غذا) این مخلوط یک مکمل غذایی خوب است و مصرف طولانی مدت آن نیز بلامانع است. افراد سالمند می توانند از این مخلوط به مقدار یک قاشق چای خوری بعد از نهار و شام صرف کنند)
- ۳- یک قاشق عسل + یک لیوان شیر (بعد از صبحانه، نهار و شام)
- ۴- نیم کیلو گرم عسل + کوبیده گردو یا مغز بادام (یک قاشق مرباخوری نهار و شام)
- ۵- یک قاشق مربا خوری عسل + یک فنجان دم کرده و صاف کرده ۳۰ گرم ساقه گلدان آویشن در یک لیتر آب (۳ فنجان در روز برای رفع خستگی و ضعف و چاق شدن).

برای ترک نهار (خیراندیش)

پروفسور سمیعی جراح ایرانی ۸۰ ساله معرف جهان علت پارانرژی بودنش را ترک نهار می داند که ۲۰ سال است آنرا ترک کرده است.

۳۰ نفر از مسئولین رده بالای دولت آقای احمدی نژاد به خود بنده (خیراندیش) می گفتند که ما از وقتی نهار نمی خوریم، کارایی ما بیشتر شده، مخصوصا در کارهای بعد از ظهر اثر خیلی مفید دارد. اگر معده گرم شود، اشتها زیاد و سردی معده از بین میرود و میتوان نهار را ترک کرد. هفته اول سخته ولی بعد اعادت میکنیم

مولف: ناشتا کمی مویز و سیب داخر ما و.. بخورید و صبحانه را حدودا ساعت ۱۰ بخورید و نهار نخورید و حداکثر چند لقمه غذای گرم بخورید و شام را اول شب بخورید. البته نباید برای ترک نهار فشار به روح و جسم بیاورید. بلکه به تدریج و همراه بانشاط و مدارا باشد. حقیقت مطلب آن است که حتی بزرگان طب نتوانسته اند نهار را ترک کنند. خیلی خودتان را اذیت نکنید. که ممکن است دچار ضعف اعصاب و بیماری روحی رانی میشوید. بلکه کم خوری کنید.

درمان لاغری (یکتا) ۲۴۸

اگر کسی لاغر است و می خواهد چاق شود باید ببیند اشتهايش چگونه است. اگر اشتهايش خوب است باید ببیند معده اش روزی چند بار کار می کند. بعضی وقت ها معده که زیاد کار می کند به خاطر عفونت است مثلا شبانه روزی ۵-۶ بار کار می کند. اگر اینجوری است روزی یک قاشق چایخوری اسفند بخورد. اسفند هم عفونت را از بین می برد و هم معده را جمع می کند. اسفند خوردن را ادامه دهد تا کار کردن معده به روزی سه بار برسد. خوردن اسفند در روایات توصیه شده است.

راه درمانی دیگر این است که سیر بخورد. سیر هم معده را جمع می کند و هم عفونت را از بین می برد. اما بیش از ۲ جبه نخورید. کسانی که اشتهايشان کم است مواد افزودنی

و غذاهای صنعتی نخورند. مادرانی که از کم اشتهایی فرزندانشان ناراحت هستند باید قطره آهن، انواع ویتامین، چپیس، بستنی و امثال این ها را به بچه ها ندهند.

و برای افزایش اشتها چنین عمل کنید:

۱- زنجبیل را در عرق بهار نارنج بجوشانید زیاد نریزید چون زنجبیل، تند است. بنابراین در یک لیوان، یک سوم قاشق چایخوری یا حداکثر نصف قاشق بس است. وقتی زنجبیل را در عرق بهار نارنج جوشانید بگذارید خنک شده و زنجبیلش ته نشین بشود تا ذرات زنجبیل داخل گلو نرود چون حالت تهوع ایجاد می کند. وقتی خنک شد و زنجبیلش ته نشین گردید به آرامی آن را داخل یک لیوان و فنجان ریخته و مقدار خیلی کم رب انار بدان اضافه کنید و آن را ۲۰ تا ۳۰ دقیقه قبل از غذا بخورید، به اذن خدا اشتهایتان خیلی خوب می شود.

۲- زنیان نیز خیلی اشتها آور است. یک فنجان زنیان قبل از غذا بخورید. بعضی وقت ها کمی اشتها ناشی از مشکلات گوارشی یا کم خونی است. اشتها که زیاد شد انسان با لذت غذا می خورد و همین بالذت غذا خوردن به گوارش نیز کمک می کند. بنابراین برای ایجاد اشتها زنیان را قبل از غذا بخورید.

۳- قبل از غذا سیب یا انار بخورید ولی چون سیب خودش حجم دارد و معده را اشغال می کند یک ساعت قبل غذا بخورید.

۴- هویج، کاهو و نعناع هم اشتها آور هستند. قبل از غذا از این ها بخورید.

۵- همراه غذا ترشی بخورید تا اشتهایتان بیشتر شود به این شرط که مشکل اعصاب و کبد نداشته باشید اعصاب و کبد با ترشی سازگاری ندارد. اگر این مشکلات را داشتید ترشی را همراه عسل بخورید. یا از ترشی ملایم استفاده کنید.

تأثیر خوردن زیره در رژیم لاغری (روازاده) / زن / سن ۴۶ سال / تهران

پرسش: می خواستم بدانم تا چه میزان خوردن زیره در رژیم لاغری موثر است؟ این موضوع در اینترنت زیاد دیده می شود.

پاسخ: خوردن عرق زیره سیاه در این مورد موثر است اما زیاد خوردن آن موجب بد رنگ شدن پوست می شود.

برای رژیم لاغری، تدابیر خوبی در طب ایرانی وجود دارد.^{۲۴۹}
خانم ها زیره نخورند چهره را زشت میکند.

۳۲- اشتهای کم، زیاد، کاذب

الف: معرفی بیماری

اشتهای زیاد^{۲۵۰}

علل

سندرم پیش از قاعدگی (۷۰٪) باعث اشتهای زیاد در خانم ها می شود) - کمبود سرتونین - سندرم پلی کیستیک (در خانم ها) - پارکینسون (میل به خوردن شیرینی جات) - هیپوگلیسمی (کاهش قند یا همان گلوکز خون که میل به خوردن شیرینی جات را افزایش می دهد) - میگرن - کاهش پروتئین (کم خوردن گوشت ها) - بیخوابی - حالت عصبی - تریاک (میل به خوردن شیرینی جات)

مضرات

ترش مزه ها

صرف غذا هنگام تماشای فیلم

جویدن آدامس نوشابه های رژیمی

لواشک سس ها

خیارشور - شور ادویه جات

آنتی بیوتیک ها پیاز

اشتهای کم^{۲۵۱}

علل

شوک و ناراحتی عصبی - بیماری های وخیم (سرطان ...) - بیماری های کبد و کلیه -

۲۵۰ درمانهای گیاهی قسمت اشتهای زیاد

۲۵۱ درمانهای گیاهی قسمت اشتهایی

سل ریوی - هپاتیت ها - افزایش اوره خون (اورمی) - تب مالت (ناشی از خوردن لبنیات بجز ماست) - یبوست - کم خونی ناشی از فقر (کمبود) آهن - آدیسون (کم کاری فوق کلیه)

علل اشتهای کم کودکان

بیماری عفونی یا انگلی (خصوصا دستگاه گوارش و تنفس) - رژیم غذایی یکنواخت و فاقد آهن و مواد لازم - استرس و مشاجرات داخل منزل - تنقلات بین وعده های غذایی - نوشیدنی های شیرین (باعث سیری کاذب می شود) - تنها غذا خوردن - سرخک - اورپیون ، آبله مرغان، گلودرد چرکی (آنژین) + تب .

مضرات

نوشیدنی های شیرین - تنقلات (پفک، بیسکوئیت...) - دیدن رنگ های سیاه یا قرمز - سرکه - غذاهای چرب یا آب پز - روغن هسته انگور - هروین - الکل - اسپرین - استامینوفن - اغلب آنتی بیوتیک ها - داروهای ضد تشنج - داروهای قلبی - داروهای کم کننده بزاق - داروهای خواب آور.

ب: نسخه ها

اشتهای کم، زیاد، کاذب (روایات)

مسواک

امام صادق (ع) فرمودند: دوازده ویژگی در مسواک نهفته است: سنت رسول خدا (ص). خوشبو کننده دهان، جلا دهنده بینایی، خشنودی خداوند رحمان، سفیدی دندان، زداینده لاغری، محکم کننده لثه، اشتهای آور، بلغم زاء، افزاینده امنیت، دوبرابر شدن حسنات و شادی فرشتگان.^{۲۵۲}

تلبینه

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): درباره کسی که به بیماری بی اشتها بی گرفتار آمده بود: بر شما باد (خوردن) تلبینه. آن را به وی (جرعه جرعه) بخورانید، که سوگند به آن که جانم در دست اوست، شکم هر یک از شما را چونان می شوید که کسی با آب، چرک را از صورت خویش، فرو بشوید.^{۲۵۳}

پنیر

امام صادق (علیه السلام): پنیر، چه نیکو لقمه ای است! نوشیدن انسان را خوش بو میسازد، آنچه را پیش از آن هست، هضم می کند و آنچه را پس از آن باشد، دوست داشتنی می سازد.^{۲۵۴}

امام صادق (علیه السلام): پنیر، غذاهای پیش از خود را گوارش می دهد و برای پس از خود، اشتها می آورد.^{۲۵۵}

زیاده روی نکنید و حتما همراه با گردو و گرمیجات بخورید.

باچاقو نبریدن گوشت

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): گوشت را با چاقو نبرید؛ چرا که این کار، کار عجم هاست. آن را به نرمی بدرید؛ چرا که گواراتر و خوش مزه تر است.

حوک یا باذروج (ریحان کوهی)

امام صادق (علیه السلام): حوک، سبزی پیامبران است. بدانید که در آن، هشت ویژگی است: اشتها آور است، گرفتگی های عروق و مجاری را می گشاید، آروغ با خوش بو می سازد، دهان را بوی خوش می بخشد، غذا را دوست داشتنی می سازد؛ درد

^{۲۵۳} کافی ج ۶ ص ۲۶۹

^{۲۵۴} الدعوات ص ۱۵۲

^{۲۵۵} مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۱۱

و بیماری را از بدن بیرون می کشد و امان انسان را از جذام است. چون در درون انسان جای گیرد، همه بیماری ها را فرو می نشاند.^{۲۵۶}

یکی از کسانی که با ابوالحسن اول (امام کاظم (علیه السلام) بر سر سفره ای حضور یافته بود، برایم نقل کرد که ایشان، بادروج خواست و فرمود: ((دوست دارم غذا را با آن آغاز کنم. انسدادها را باز می کند، غذا را دوست داشتنی می سازد و... غذای خویش را با آن، پایان ده؛ زیرا آنچه را پیش تر بوده، گوارش می دهد و آنچه را پس از آن خواهد بود، دوست داشتنی می سازد، سنگینی را از میان می برد و بوی آروغ و بوی دهان را خوش می سازد^{۲۵۷}

هدف از زندگی؟

لا تطلب الحیاء لئلا کل ، بل اطلب الاکل لتحیا؛ زندگی را برای خوردن مخواه؛ بلکه خوردن را برای زندگی بخواه. ۲۵۸.

من غرس فی نفسه محبة اءنواع الطعام ، اجتنی ثمار فنون الاسقام؛ هر کس در دل خود، درخت علاقه به انواع غذاها را بکارد، میوه گونه های ناتندرستی را می چیند. ۲۵۹.

کاهش محبت به خوراکی و نوشیدنی

من غرس فی نفسه محبة اءنواع الطعام ، اجتنی ثمار فنون الاسقام؛ هر کس در دل خود، درخت علاقه به انواع غذاها را بکارد، میوه گونه های ناتندرستی را می چیند. ۲۶۰.

۲۵۶ کافی ج ۶ ص ۳۶۴

۲۵۷ کافی ج ۶ ص ۳۶۴

۲۵۸ احادیث پزشکی ص ۴۰۵

۲۵۹ غرالحکم ح ۹۲۱۹

۲۶۰ غرالحکم ح ۹۲۱۹

گرسنگی

امام هادی (علیه السلام): شب زنده داری ، خواب را شیرین تر می کند و گرسنگی ، غذا را خوش مزگی می افزاید.^{۲۶۱}

بی اشتهایی کودکان (خیراندیش)

مالیدن روغن سیاهدانه یا روغن کرچک به ناف و شکم نوزادان علاوه بر تحریک اشتها موجب برطرف شدن نفخ، دل پیچه و قولنج کودکان نیز می شود.

معالجه کم اشتهایی (خیراندیش)^{۲۶۲}

اگر احساس می کنید کم اشتها شده اید، ۱۰ تا ۱۵ گرم از میوه های رازک را که خشک کرده اید در یک لیتر آب جوش ۱۲ دقیقه دم کنید. بعد آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و هر روز ۲ یا ۳ فنجان از آن را بنوشید. رازک تقویت کننده تلخی است که شما را زود به اشتها در می آورد.

- یک قاشق سوپ خوری بزرگ، برگ تازه ترشک را که ریزریز کرده اید با دو فنجان آب جوش، به مدت ۱۵ دقیقه روی آتش ملایمی بگذارید تا بجوشد. بعد، آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و در طول شبانه روز معادل یک فنجان از آن را چندین بار بنوشید تا عارضه کمبود اشتهای شما برطرف شود.

سیب و انار ناشتا، اصلاح مزاج و یبوست و خون و فعالیت بدنی مناسب، و املاح روح و روان و فکر و سایر مسلمات موثر است.

تقویت اشتها (تبریزیان)^{۲۶۳}

مرکب ۴

^{۲۶۱} نزه الناظر ص ۱۴۱-۱۸

^{۲۶۲} عسل

^{۲۶۳} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

پر اشتهایی (باقری) ۲۶۴

کسانی که اشتهایشان از حد طبیعی بیش تر است به روش زیر خود را درمان کنند:

چای سبز با زیره سبز را به مقدار چای معمولی دم کرده، روزانه سه وعده، هر وعده یک استکان قبل از غذا میل کنند.

- ترشی جات، اشتهای کاذب ایجاد کرده و باعث می شود انسان معده خود را بی مورد از غذا پر کند. از مصرف زیاد ترشی جات پرهیزید.

بی اشتهایی کودکان (روازاده) / زن / سن ۱ سال / مجرد / قد ۷۶ / وزن ۹

سوال: سلام! دختر یک و نیم ساله ام دچار بی اشتهایی شدید است بطوری که وزن نمی گیرد و حتی وزن هم کم کرده. حجامت عام یک مرحله انجام شده و از شیر مادر گرفته شده و غذا نمی خورد با اینکه گرسنه می شود و غذا طلب می کند ولی وقتی می آوریم نمی خورد. به تازگی دکتر گفته اند که هفت روز یک چهارم فنجان آبلیمو بعلاوه یک قاشق چایخوری نمک و مقداری آب گرم به او بخورانیم تا خلط مزاحمی که در سیستم گوارش او مانع اشتها شده دفع شود. ولی اصلاً نمی خورد و به زور به او داده ام ولی نمی بلعد و همه را بیرون می ریزد و فقط مقدار بسیار کمی از آن را می خورد. با او چه کنم؟

پاسخ: در صورتیکه مانع مهمی برای ادامه شیردهی وجود ندارد، شیردهی را تا پایان دو سالگی ادامه دهید.

به هیچ عنوان با فشار و دعوا به او غذا ندهید.

شیرخواران عاشق تنوع هستند پس چیدمان سفره و تنوع غذاها و رنگ و بوی غذا باید هر بار متفاوت با قبل باشد.

در صورتی که کودک شما یبوست دارد باید یبوست از بین برود.
کیک و بیسکویت و چیپس و پفک و... در اختیار وی قرار ندهید.

از شربت تمر هندی برای پاکسازی معده استفاده کنید. کمی تمر هندی را پس از پوست گرفتن -در آب جوش یک ساعت بخیسانید سپس هسته و لیف‌های آن را جدا کرده بقیه را با کمی شکر سرخ بجوشانید تا به قوام شربت در بیاید. این شربت را هر روز کمی با آب مخلوط کرده یک تا دو استکان به کودک خود بدهید.
پس از این پاکسازی می‌توانید از رب انار همراه با کمی نعناع خشک برای بهبود اشتهای وی استفاده کنید.^{۲۶۵}

اشتهای کاذب و پرخوری (روازاده)

- یکی از علل پرخوری و اشتهای کاذب معمولاً به دلیل سردی معده می‌باشد که علاج آن پرهیز از سردی‌ها و ترشی‌جات و مصرف شربت عسل است.

اشتهای کاذب و پرخوری (روازاده)

پرسش: مشکل بدخوری و پرخوری (مصرف نوشابه، کیک و شیرینی جات زیاد) دارم. لطفاً مرا راهنمایی بفرمایید؟

پاسخ: پرخوری و اشتهای کاذب به دلیل سردی معده می‌باشد میوه‌های خام و سرد و تر را مصرف نکنید. عرق انیسون و دم کرده زنجبیل را هفته‌ای سه بار میل کنید. بجای شیرینی‌های صنعتی از نوع طبیعی آن مصرف کنید.^{۲۶۶}

برای افزایش اشتها (خیراندیش)^{۲۶۷}

کسانی که دچار کمبود غذایی باشند و یبوست هم داشته باشند، یکی به دلیل دیر به دیر

۲۶۵. پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روزاده، ج ۲، ص ۱۶.

۲۶۶ پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۱۱۱

۲۶۷ عسل

بودن دفع مدفوع در اثر تحریک مکانیکی اندک دستگاه گوارش و دیگری به دلیل کمبود مواد غذایی، مشکل تغذیه ای مضاعفی خواهند داشت و عوارض سوء تغذیه با شدت بیشتری بر آن ها مسلط می شود. چنانچه این افراد مخلوطی از عسل و داروهای مسهل گیاهی را مصرف کنند با تحریک تخلیه مدفوع، امکان تحریک مکانیکی اشتها به وجود می آید که به علت افزایش اشتها و مصرف غذا، کمبودهای غذایی به طور نسبی رفع می شود. شایان ذکر است، کمبودهای ویتامین D سوخت و ساز فسفر و کلسیم را دگرگون می کند، در حالیکه کلسیم در غذای روزانه و ویتامین D و فسفر در عسل وجود دارد لذا با خوردن عسل سوخت و ساز خوبی برای بدن به وجود خواهد آمد.

به هر حال برای افزایش اشتها، تجویزهای زیر صورت گرفته است که بهتر است با توجه به اطلاعات فوق و آگاهی از علت بی اشتهایی، ابتدا به تشخیص علل و عوامل بی اشتهایی پرداخت، سپس از این تجویزها استفاده کرد:

۱- نوشیدن یک لیوان آب باران مخلوط با یک قاشق غذاخوری عسل یک ساعت قبل از غذا، سه نوبت در روز (هوای شهر تهران یا شهرهای بزرگ به دلیل آلوده بودن مصرف آب باران تا ۳ ساعت پس از شروع بارندگی، آلوده و خطرناک است)

۲- یک قاشق عسل + یک پیاز پخته (دو بار در روز)

۳- یک قاشق عسل + یک فنجان دم کرده ۲۰ گرم ساقه خشک و گلدار پونه کوهی در یک لیتر آب (قبل از هر وعده غذا)

۴- یک قاشق عسل + یک فنجان جوشانده ۳۰ گرم پوست خشک نارنج در یک لیتر آب (قبل از نهار و شام)

۵- مخلوط یک قاشق عسل + ۳۰ گرم سبوس گندم + یک لیوان شیر (دو بار در روز)

۶- مخلوط یک قاشق عسل + یک لیوان شیر (دوبار در روز)

۷- مخلوط یک قاشق عسل + یک لیوان جوشانده گیاهی مسهل (طبق دستور مصرف هر جوشانده گیاهی مسهل)

پراشتهایی و اشتهای کاذب (ضیایی)^{۲۶۸}

قبل از غذا و بین غذا و بعد از غذا چند عدد خرما و چند برگ کاهو بدون سس بخورید.

درمان میل زیاد به شیرینی: ۴۰ روز، بعد از هر غذا یک قاشق چایخوری سیاهدانه بخورید (منع مصرف در حاملگی).

اشتها آور (بنی هاشمی)

آویشن اگر همراه با گردو و پنیر استفاده شود اشتها آور بسیار خوبی است.

کم اشتهایی (ضیایی)^{۲۶۹}

الف. اگر از فقر روی zinc است: ۱- غذاهای خود را در ظروف روحی درست کرده، ۲- قرص روی (با تجویز پزشک)

ب. اگر التهابی است: ۱- به همراه غذا کاهو بدون سس بخورید، ۲- به همراه غذا پرتقال یا لیموشیرین مصرف کنید.

ج. اگر عصبی است: ۱- جوش نزنید، غصه نخورید، بحث نکنید، ۲- مربای گل بهار نارنج بخورید.

درمان عمومی کم اشتهایی:

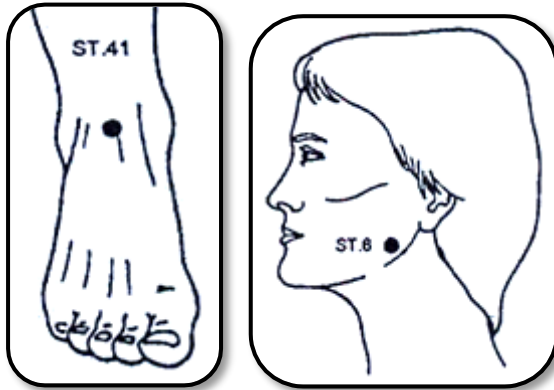
۱- گل میخک دارویی (غنچه های باز نشده)، توجه: کودکان زیر ۷ سال و زنان حامله

۲۶۸ نسخه های مورد تایید استاد...

۲۶۹ نسخه های مورد تایید استاد...

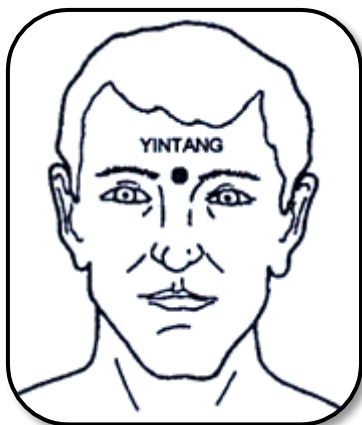
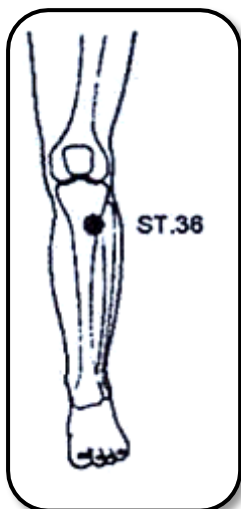
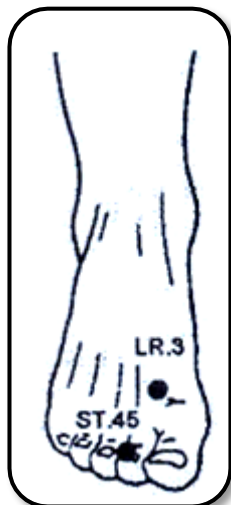
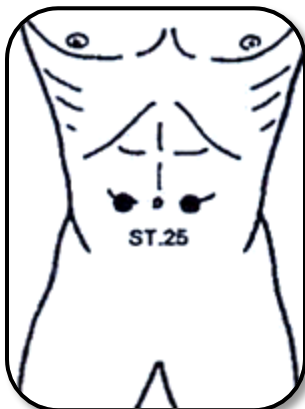
نبایستی استفاده کنند، ۲- کلپوره (توجه: کاهش قند خون نداشته باشید)

- نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)
- **زیاد کردن اشتها**

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

- کم کردن اشتها ۲۷۰

۳۳- عفونت ، بهداشت ، شستشو و پاکسازی معده

پاکسازی و شستشوی معده (روایات)

خریزه

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): بر شما باد خوردن خربزه ؛ چرا که در آن ، ده ویژگی است : غذاست ، آب است ، شستشو دهنده است ، خوش بو کننده است ، مثانه را می شوید، شکم را می شوید، آب کمر را فراوان می سازد، بر نیروی همبستری می افزاید، سردی مزاج را از میان می برد، و پوست را تمیز می کند.^{۲۷۱}

(خوردن خربزه بصورت ناشتا مضر می باشد)

انار با قسمت سفید آن

امام صادق (علیه السلام) : انار را با پیه آن بخورید؛ چرا که معده را می پالاید و ذهن را افزون می کند.^{۲۷۲}

شروع افطار با خرما یا...

امام صادق (علیه السلام) : پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) به هنگام افطار با حلوایی آغاز می کرد و بدان ، روزه می گشود. اگر حلوا نمی یافت ، با شکرینه ای دیگر یا چند دانه خرما، و اگر این نیز یافت نمی شد، با آب نیم گرم . آن گاه می فرمود: معده و جگر را پاک می کند، دهان را خوش بو می سازد و دندان ها را تقویت می کند...^{۲۷۳}

۲۷۱ کافی ج ۶ ص ۳۴۴

۲۷۲ کافی ج ۶ ص ۳۵۴

۲۷۳ الکافی ج ۴ ص ۱۵۳ ح ۴

باقلا با پوست

امام صادق (علیه السلام): باقلا را با پوستش بخورید؛ چرا که معده را پاک می کند^{۲۷۴}

سیب

امام علی (علیه السلام): سیب بخورید، که معده را می پالاید.^{۲۷۵}

میوه و دانه به

از امام صادق (علیه السلام) درباره حجامت در روز شنبه پرسیدم . فرمود: سستی می آورد.

گفتم: اصلا بیماری من، از ضعف و کم قوتی من است .

فرمود: در این صورت، به شیرین را با دانه اش بخور؛ زیرا ضعف را از بین می برد و معده را خوش بو می کند و آن را پاک می گرداند.^{۲۷۶}

امام علی (علیه السلام): خوردن به، نیرویی برای قلبی است که ضعیف شده باشد، معده را پاک می کند، بر توان دل می افزاید، ترسو را دلیر می کند و فرزند را نکو میسازد.^{۲۷۷}

سنجد

امام صادق (علیه السلام): سنجد، گوشتش گوشت می رویاند، استخوانش استخوان را رشد می دهد و پوستش پوست را می پرورد. علاوه بر این، سنجد کلیه ها را گرم می کند، معده را پاک می سازد، مایه ایمنی از بواسیر و تقطیر البول است، ساق پا را قوی می کند و رگ جذام را به کلی قطع می نماید.^{۲۷۸}

۲۷۴ الکافی ج ۶ ص ۳۴۴ ح ۳

۲۷۵ کافی

۲۷۶ طب النبی ص ۱۳۶

۲۷۷ الخصال ص ۶۱۲ ح ۱۰

۲۷۸ الکافی ج ۶ ص ۳۶۱ ح ۱

پاکسازی معده (روازاده)

- مصرف شربت تمر هندی که به صورت زیر تهیه می شود:
 - مقداری تمر هندی را پوست گرفته و در آب جوش به مدت یک ساعت بجوشانید؛ سپس لیفها و هسته آن را جدا کرده و با کمی شکر سرخ بجوشانید تا به قوام بیاید و سفت شود، از این شربت هر روز یک قاشق غذاخوری را در نصف لیوان آب ریخته و میل نمایید و بعد از آن مقداری رب انار شیرین را با کمی پودر نعناع خشک مخلوط کرده و میل نمایید.

بهداشت معده (روازاده)

- خوب جویدن غذا، پرهیز از پر خوری و تند خوری.
 - غذا را با آرامش و در محیط آرام میل کردن.
 - اول و آخر غذا نمک میل کردن.
 - اول غذا بسم الله و آخر غذا الحمد لله گفتن.
 - وسط غذا و بعد از غذا تا دو ساعت آب ننوشیدن.

عفونت روده و معده (روازاده)

اصلاح آب و نمک و روغن سالم و ظروف مناسب در تهیه پخت غذا
 پرهیز از مصرف غذاهای خام به همراه غذاهای پخته.

خوردن کباب زغالی

شستشوی معده (ضیایی)^{۲۷۹}

- یک قاشق مرباخوری عسل را در نصف لیوان آب ولرم حل کرده و صبح ها قبل از ناشتا به مدت یک هفته تا ده روز میل شود. (این دارو علاوه بر شستشوی معده برای

تقویت معده و کبد هم مفید می باشد.)

شستشوی معده (باقری) ^{۲۸۰}

برای شستشوی معده به دستورالعمل زیر عمل کنید:

عرق بابونه + سنا + گل سرخ

این ها را سه روز، میل کرده تا اسهال شده و معده شستشو داده شود.

نکته: آویشن برای شستشوی معده و پاکسازی آن از فضولات نافع و مفید است.

عفونت معده (روازاده)

پرسش: برای درمان عفونت معده چه باید کرد؟

پاسخ: برای عفونت معده باید دندانهایتان را پودر شویا بشوید. غذاها را متناسب با

مزاج تان بخورید. عرق انیسون روزانه یک استکان بخورید. ^{۲۸۱}

۲۸۰ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۰۸

۲۸۱ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۸۶

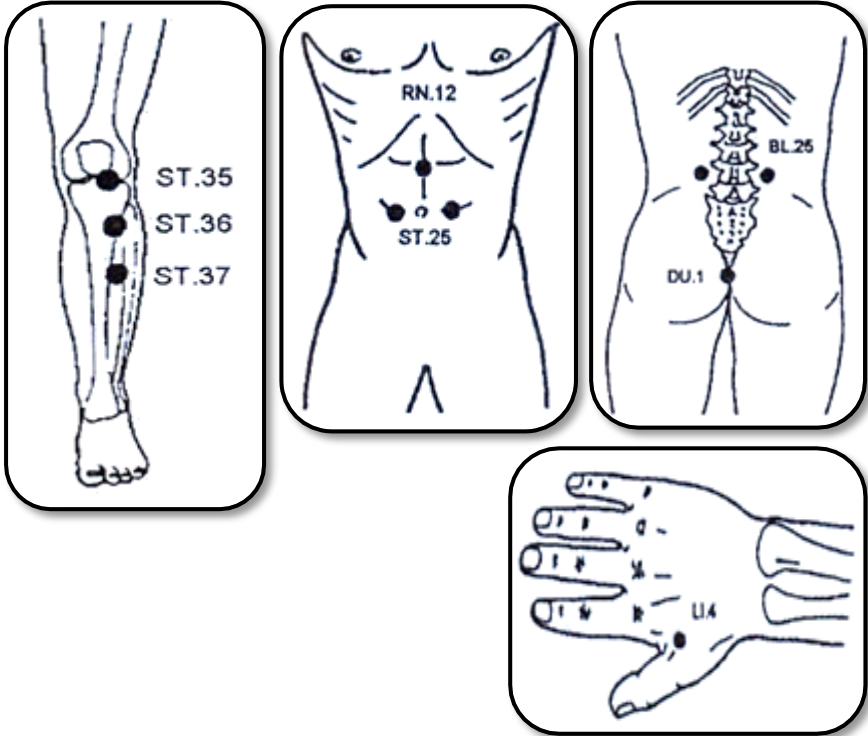
نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

– عفونت شدید باکتریائی روده

برای حمله شدید لحظه ای روده ای: ST25 – ST37 – LI4

برای عفونت روده ای مدت دار:

ST36-ST35-DU1-ST35-BL25-RN12-LI4^{۲۸۲}

۳۴- اسپاسم های گوارشی

اسپاسم های (گرفتگی) گوارشی^{۲۸۳}

بهترین داروی آن سوسنبر (آویشن) یا همان نعنای فلفلی است یک قاشق پودر سوسنبر در یک استکان بعد از غذا یک استکان عرق نعنای برای ترشی و اسپاسم در رفلاکس مفید است.

۳۵- کوچکی معده

کوچکی معده (روایات)

به

امام صادق (علیه السلام): به، معده را گشایش می دهد، دل را استحکام می بخشد؛ و خداوند، هیچ پیامبری را برنیا نگیخته، مگر آن که به نیز خورده است.

سیب

از امام صادق (علیه السلام): سیب، معده را گشایش می دهد. همچنین فرمود: سیب بخور؛ چرا که حرارت را فرو می نشاند، درون را سرد می کند و تب را می برد.

در حدیث دیگری است که فرمود: وبا را از بین می برد.^{۲۸۴}
غذاهای آبکی و تقویت اشتها نیز موجب بزرگ شدن معده میشود.

۳۶- ضعف معده و سوء هاضمه

تقویت معده و هضم (روایات)

آویشن با سیاهدانه

درباره پیامبر خدا، چنین روایت شده که داروی هضم کننده و آویشن و سیاه دانه خواست. چون مواد سفیده دار یا غذایی که سنگین بود، می خورد این مواد را باهم آسیاب کرده، آرد آنرا بانمک نیم کوفته همراه می کرد و غذای خویش را بدان آغاز می کرد و می فرمود: چون این دارو را بخورم، باکی از این ندارم که چه چیزی خورده باشم.

اومی فرمود: همین دارو معده را تقویت می کند، بلغم را از میان برمی دارد و مایه ایمنی از کژی دهان است. ^{۲۸۵}

امام صادق (علیه السلام) فرمود: چهار چیز، چشم را جلا می دهد، سودمند است و هیچ زیانی ندارد.

درباره آنها از امام (علیه السلام) پرسیدند.

فرمود: آویشن و نمک، وقتی باهم باشند، نانخواه و گردو، وقتی باهم باشند.

به ایشان گفتند: این چهار چیز، وقتی باهم باشند، به چه کاری آیند؟

فرمود: نانخواه و گردو، (چون در برهم قرار گیرند، بواسیر رامی سوزانند، باد را دور میکنند، رنگ پوست را زیبا می سازند، معده را سختی (مقاومت) می دهند و کلیه ها را گرم می کنند.

اما آویشن و نمک، (چون در برهم قرار گیرند، بادها را از دل بیرون می رانند، انسدادها را می گشایند، بلغم را می سوزانند، آب (منی) را زیاد می گردانند، بوی دهان را خوش می سازند، معده را نرمی می دهند، بوهای بد را از دهان می برند و آلت را سفتی می بخشند.^{۲۸۶}

گلابی

امام صادق (علیه السلام): گلابی، معده را می پالاید و تقویت می کند و با به، همگون است. خوردنش روی غذا سودمندتر است از ناشتا خوردن. هر کس هم که احساس سنگینی می کند، از آن (برروی غذا) بخورد.^{۲۸۷}

آویشن

امام کاظم (علیه السلام): داروی امیرمؤمنان (علیه السلام)، آویشن بود. اومی فرمود: آویشن برای معده، پرزی همانند پرز پارچه های مخمل می شود.^{۲۸۸}

سویق عدس

امام صادق (علیه السلام) فرمود: سویق عدس، تشنگی را از میان می برد، معده را تقویت می کند، درمان هفتاد درد در آن است، صفرا را خاموش می کند و درون را سردی می بخشد.

ایشان، چون سفر می کرد، از این سویق، جدایی نداشت و چون در کسی از خدمت گزارانش خون به جوش می آمد، به وی می فرمود: از سویق عدس بخور؛ چرا که جوش آمدگی خون را فرو می نشاند و حرارت را خاموش می کند.^{۲۸۹}

۲۸۶ مکارم الاخلاق ج ۱ ص ۴۱۶ ح ۱۴۱۰

۲۸۷ الکافی ج ۶ ص ۳۵۸ ح ۲

۲۸۸ الکافی ج ۶ ص ۳۷۵ ح ۱

۲۸۹ الکافی ج ۶ ص ۳۰۷ ح ۱

انار با پیه آن

حارث بن مغیره می گوید: از سنگینی معده و نامرتبی گوارش خود به امام صادق (ع) شکایت کردم. ایشان فرمودند: این انار شیرین را با پرده های میان دانه های آن بخور که معده را کاملاً پاکسازی می کند و نامیزانی گوارش را سامان می بخشد و غذا را هضم می کند و در دل تسبیح خداوند می گوید. ۲۹۰

درمان در طب اسلامی از معده و گوارش آغاز میشود و بدون اصلاح مشکلات گوارش، درمان کامل حاصل نخواهد شد، هضم و گوارش صحیح از مهمترین عوامل سلامتی دستگاه گوارش است.

ترب

امام صادق (علیه السلام): ترب، بیخش بلغم را از میان می برد، قسمت میانی اش، گوارش می دهد و برگش، ادرار را به طور کامل به جریان می اندازد. ۲۹۱

بسم الله قبل از غذا

به امام صادق (علیه السلام) گفتم: من گاه، احساس بدگواری می کنم. فرمود: آیا نام خدا می بری؟ گفتم: بسم الله هم گفته ام! فرمود: شاید غذاهای گوناگون می خوری؟ گفتم: آری. فرمود: برای هر گونه، بسم الله می گویی؟ گفتم: نه. فرمود: از همین جاست که به بدگواری، گرفتار می شوی. ۲۹۲

دراز کشیدن بعد از غذا (خوایدن ممنوع)

امام صادق (علیه السلام): دراز کشیدن پس از غذا، بدن را چاق می کند، غذا را هضم

۲۹۰ طب الائمه ص ۱۳۴

۲۹۱ الکافی ج ۶ ص ۳۷۱ ح ۲

۲۹۲ المحاسن: به نقل از مسمع بن عبدالملک

می نماید و درد را (از درون انسان)، بیرون می کشد.^{۲۹۳}

ایستاده نوشیدن آب در روز و نشسته در شب

امام صادق (علیه السلام): ایستاده آشامیدن آب در روز، غذا را گوارا می سازد و ایستاده آشامیدن آب در شب، زرداب می آورد.

نوشیدن آب روی غذای چرب

آشامیدن آب در پی چربی، بیماری را بر می انگیزد.^{۲۹۴}

آب وسط غذا

امام رضا (علیه السلام): هر کس می خواهد معده اش او را آزار ندهد، بر روی غذا آب نخورد تا هنگامی که غذا خوردن را به پایان می برد. هر کس چنین کند، بدنش به رطوبت می گراید، معده اش ضعیف می شود و رگهایش نیروی غذا را به خود نمی گیرند؛ زیرا اگر پشت سرهم روی غذا آب ریخته شود، آن غذا در معده نارس و بدگوارش می گردد.^{۲۹۵}

آب خوردن بعد از خوردن گوشت

امام علی (علیه السلام): پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) چون گوشت می خورد، در آشامیدن آب، شتاب نمی ورزید. یکی از یاران که از اهلیت پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) بود، از ایشان پرسید: ای پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)! چه قدر کم بر روی گوشت، آب می آشامی!

فرمود: هیچ کس نیست که این گوشت چرب را بخورد و تا پایان غذا از آشامیدن آب،

۲۹۳ الدعوات ص ۸۰

۲۹۴ فردوس ج ۲ ص ۳۶۲

۲۹۵ طب الرضا (ع) ص ۳۵

خود داری ورزد، مگر اینکه غذا را گوارا می یابد.^{۲۹۶}

نان خشک مصلح ترنج

امام باقر (ع) فرموده اند: ترنج وقتی خورده می شود سنگین است و نان خشک آن را هضم می کند.^{۲۹۷}

بادروج = حوک (ریحان کوهی)

امام صادق (علیه السلام): حوک (بادروج) سبزی پیامبران است. بدان که در آن، هشت ویژگی است؛ هضم کننده است؛ گرفتگی های عروق و مجاری را می گشاید؛ آروغ را خوش بو می سازد؛ دهان را بوی خوش می بخشد؛ غذا را دوست داشتنی می سازد؛ درد و بیماری را از درون بدن، بیرون می کشد؛ و امان انسان را جدام است؛ (و) چون در درون انسان جای گیرد، همه بیماری ها را فرو می نشاند.^{۲۹۸}

امام صادق (علیه السلام): حوک (بادروج)، سبزی پیامبران است... و امان انسان از جدام است. چون در درون انسان جای گیرد، همه بیماری ها را فرو می نشاند.^{۲۹۹}

تخم مرغ

امام صادق (علیه السلام): زرده تخم مرغ، سبک و سفیده، سنگین است.^{۳۰۰} در سایر روایات امر شده که تخم مرغ کم بخورید (آن هم از نوع طبیعی)

پنیر وسط غذا

امام صادق (علیه السلام): پنیر، چه نیکو لقمه ای است! نوشیدن انسان را خوشبو می

۲۹۶ جعفریات ص ۱۶۱

۲۹۷ بحارالانوار: ج ۶۶، ص ۱۹۱

۲۹۸ کافی ج ۶ ص ۳۶۴

۲۹۹ الکافی ج ۶ ص ۳۶۴

۳۰۰ کافی ج ۶ ص ۳۲۵

سازد، آنچه را پیش از آن هست، هضم می کند و آنچه را پس از آن باشد، دوست داشتنی می سازد. (در سایر روایات آمده که پنیر خالی مرض است، مخصوصا در صبحانه ها و به خصوص برای سرد مزاج ها و بیماران عصبی و میگرن سرد و... هرگز پنیر خالی نخورید و با گردو هم کم بخورید.)

کاهو

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): کاهو بخور؛ چرا که خواب می آورد و غذا را هضم می کند.^{۳۰۱}

انار یک وعده غذایی کامل

امام صادق (علیه السلام): بر شما باد انار؛ چرا که هیچ گرسنه ای آنرا نمی خورد، مگر اینکه وی را بسنده است و هیچ سیری آنرا نمی خورد، مگر اینکه غذا را بر وی گوارا می سازد.

ضعف معده (تبریزیان) ^{۳۰۲}

مرکب ۲ - چای زنجفیل - داروی شافیه ۴۰ روزه - کم خوری - کم نوشی - زیاد جویدن غذا - نمک قبل و بعد از غذا - آویشن و سیاهدانه بعد از غذا - به - انار - آب گرم و ولرم - سیب - نان خشک - شیر گاو روستا مفید است. و موارد زیر مضر است حمام در سیری - آب وسط غذا - پراکنده خوری - گوشت خشک و نمک سود (قوورما به ترکی) - نوشیدن آب سرد و آب جو در حمام و...

ضعف معده (باقری) ^{۳۰۳}

برای درمان ضعف معده به روش های زیر عمل کنید:

۳۰۱ الکافی ج ۶ ص ۳۰۵ ح ۱

۳۰۲ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۰۳ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۰۷

۱- جعفری را در عرق یونجه یا عرق بهار نارنج شب تا صبح بخیسانید. از این مخلوط میل کنید. ۲- ۴۰ گرم فلوس را در ۴ لیوان عرق دم کنید.

ضعف هاضمه (بنی هاشمی)

همراه غذا انار بخورند ولی هسته اش را نخورند

۳۷- درمان بیماریهای معده ورشد پرز معده

معده و روده استرسی (ضیایی)

مورد قبلی انجام شود، ۵ دقیقه راه رود سپس یک قاشق چایخوری پودر پوست میوه بلوط بخورد. ^{۳۰۴}

بیماریهای معده (تبریزیان) ^{۳۰۵}

مرکب ۲ (زنجفیلات) - مرکب ۳ (أسارون) - مرکب ۵ (به اندازه ۲ جو با زیره سیاه)

گرم کننده معده (تبریزیان) ^{۳۰۶}

مرکب مفاصل (یک مرتبه صبح ناشتا ۲ مثقال) مصرف شود.

برای رشد پرز معده (تبریزیان) ^{۳۰۷}

هضم کننده.

^{۳۰۴} اسپاسم های گوارشی

^{۳۰۵} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

^{۳۰۶} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

^{۳۰۷} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۸- اسید ترشی معده

الف: معرفی بیماری

اسید معده

اسید معده به انگلیسی Gastric acid: یکی از اجزای اصلی شیره معده که به انگلیسی: (digestive fluid) است. یک انسان بالغ روزانه بین ۲ تا ۳ لیتر شیره معده تولید می کند. شیره معده یک مایع گوارشی اسیدی ورقیق است که به وسیله غده های موجود در دیواره داخلی معده ترشح می شود. از جمله موادی که در این شیره وجود دارد، هیدروکلریک اسید است. پی اچ شیره معده به دلیل وجود این اسید در حدود ۱٫۵ بوده و غلظت هیدروکلریک اسید در آن ۰٫۰۳ مولار است. اسیدی با این غلظت می تواند فلز روی را در خود حل کند. علت وجود محیطی با این قدرت اسیدی وجود مقادیر یون های H^+ که از دیواره داخلی معده و از یاخته های درون بافت نفوذناپذیری ترشح می شوند. این غشا اجازه می دهد که آب و مولکولهای خنثی به سلول وارد یا از آن خارج شوند. اما این غشا معمولاً از تبادل یونهای آب پوشیده شده ای همچون K^+, Na, Cl, H جلوگیری می کنند.

ب: نسخه ها

اسید معده (تبریزیان) ^{۳۰۸}

عسل + سیاهدانه - مرکب ۲ (زنجفیلات) - آرد گندم - چای زنجفیل - داروی جامع + زیره.

اسید خورده و مری سوخته (تبریزیان) ^{۳۰۹}

روغن گل سرخ و سرکه هر روز ۲ قاشق روغن گل سرخ و ۱/۵ قاشق سرکه را مخلوط کرده میل کنند در صورتی که نتواند باید قطره قطره بخورد و لو اینکه ۳ ماه طول بکشد.

عسل برای درمان اسید معده (دریایی) ^{۳۱۰}

۱- یک قاشق چای خوری از پودر شنبلیله را بجوشانید و ناشتا بنوشید بعد از آن یک قاشق غذاخوری عسل بخورید.

۲- یک لیوان ماست که یک قاشق غذاخوری عسل به آن اضافه شده باشد، آن را روزانه سه بار بنوشید، اسید معده را به شدت کاهش می دهد. و دیگری اثری از ترشی معده نخواهید دید.

۳- سه پره سیر با چوب کبریت سوراخ شوند، آن را ناشتا بلعید تا با معده فعل و انفعال داشته باشد. فایده درمانی آن را خواهید دید، دقت بفرمایید اگر سه پره سیر بدون این که سوراخ شوند هیچ فایده ای نخواهند داشت، بعد از بلعیدن سیرها یک فنجان شنبلیله (به مقدار دو قاشق مرباخوری) جوشانده، که با عسل هم شیرین شده باشد، همراه با ده قطره روغن سیاه دانه به مدت یک هفته بنوشید. شما نه فقط دردهای معده و ترشی آن را احساس نمی کنید، بلکه آن را یک داروی مفید برای دردهای معده و روده ها خواهید دید.

اسید معده (یکتا) ^{۳۱۱}

اسید معده غیر از ترش کردن معده است. کسی که اسید معده اش زیاد است زود

۳۰۹ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۱۰ عسل ۳۶۰

۳۱۱ طب نجاتبخش ص ۱۲۰

گرسنه اش می شود و وقتی هم که گرسنه شد اگر غذا نخورد معده اش درد می گیرد و روزه گرفتن نیز برایش سخت است. برای درمان اسید معده باید از این روش ها استفاده کرد:

۱- بلوط و ریوند را آسیاب کرده یک قاشق چایخوری از آن را در یک فنجان عرق شیرین بیان ریخته و مخلوط می کنیم. لازم هم نیست آن را دم کرده یا بجوشانیم. این مخلوط را سه وعده، یک ربع، بیست دقیقه قبل از غذا میل می کنیم. کلا داروهایی که گفته می شود قبل از غذا، باید باافاصله باشد.

۲- برای درمان اسید معده، شنبلیله نیز مفید است. البته هر چه بهتر پرهیزها را رعایت کنیم زودتر نتیجه می گیریم.

۳- مصرف ارده و خرما نیز برای درمان اسید معده مفید است. کسانی که ماه مبارک رمضان به خاطر اسید معده نمی توانند روزه بگیرند یا خیلی اذیت می شوند چنانچه اسید معده را مهار کنند روزه گرفتن برایشان راحت تر می شود. برای این کار باید سحری ارده را با خرما بخورند. یعنی خرما را بگذارند لای ارده و میل کنند. این خیلی قوت دارد، بنیه را تقویت می کند و اسید معده را در روز مهار می کند. با این روش می توان به راحتی روزه گرفت. ولی چون خرما و ارده به شدت گرم است ممکن است باعث تشنگی بشود. روش مقابله با تشنگی را خواهیم گفت. با این روش هم اسید معده درمان می شود و هم عطش و تشنگی زیاد از میان می رود. بد نیست این نکته را بدانید که به طور کلی این گرسنگی و تشنگی های ناشی از روزه الان بر خلاف معمول است. دلیلش هم این است که بنیه ها خیلی ضعیف شده است. عطش های بیش از حد نیز به خاطر آن است که کبدها سمی و داغ است. با این روش ما وضعیت گرسنگی و تشنگی را می رسانیم به حد نرمال. و اما آن روش این است که یک ربع بیست دقیقه بعد از

خوردن سحری یک لیوان عرق کاسنی و شاهتره و خاکشیر بخورید. خربزه در کاهش عطش در رمضان بسیار مفید است.

زیادی اسید معده (روازاده)

- خوردن جوشانده یک قاشق چای خوری آویشن + یک قاشق چای خوری گل ختمی + هفت عدد انجیر در دو لیوان آب، روزی دوبار و هر بار نصف لیوان میل شود.
- خوب جویدن غذا و پرهیز از مصرف نوشیدنی و آب در وسط یا بلافاصله بعد از غذا.
- پرهیز از مصرف مواد کارخانه ای مثل کیک و کلوچه و بیسکویت و ...
- برای برطرف شدن بالا آوردن کودک شیرخوار، مادر کودک باید از غذاهای گرم استفاده کند.

ورم و اسید معده (روازاده)

پرسش: ورم معده، اسید معده و درد قفسه سینه و پشت دارم. روش درمان را بفرمایید؟
پاسخ: برای درمان؛ ۱. شربت زنجبیل و عسل را هفته‌ای سه بار حتما بخورید؛ ۲. غذای خام را به همراه غذای پخته میل نکنید؛ ۳. مدتی از خوردن مواد خام، میوه و ترشیجات خودداری کنید؛ ۴. عرق انیسون ۱/۲ استکان روزانه میل کنید. ۵. به یا انار را داخل فویل بیچید و در فر بپزید و روزانه یک عدد بخورید.^{۳۱۲}

درمان ترشی معده (یکتا)^{۳۱۳}

برای درمان ترشی معده آویشن را همراه با نعناع دم کنید، پونه را هم می شود اضافه کرد. شیرین بیان را هم می شود اضافه کرد. یک ربع قبل از غذا یک فنجان از این دارو

^{۳۱۲} پرسش‌های شما، پاسخهای حکیم دکتر روزاده، ج ۱، ص ۸۴

^{۳۱۳} طب نجاتبخش ص ۱۲۱

را مصرف کنید و یا همان لحظه که معده ترش می کند فنجان از این دارو را جرعه جرعه به آرامی میل کنید.

جهت رفع اسید معده و ترش کردن معده (آل اسحاق)

۱- خوردن آب سیب زمینی خام ناشتا ۲- سیاه دانه را پودر کرده با عسل مخلوط کند و بخورد ۳- نوشیدن چای خنک ۴- خوردن سه چهار دانه انجیر خشک شیرازی قبل از خواب ۵- کمتر خوردن گوشت ۶- یک قاشق مرباخوری عسل را در نصف استکان آبلیمو حل کرده قبل از غذا میل نماید. ۷- خوردن نصف استکان عرق زنیان بعد از هر غذا. ۳۱۴

ترشی معده (باقری) ۳۱۵

در ترشی معده، معده می سوزد. برای درمان ترشی معده چنین عمل کنید:

۱- شیر کوبیده کنگد با نبات طبیعی را با ۱۰ گرم جوشانده ریشه ریوند معمولی یا ریوند چینی با عرق نعناع و عرق آویشن مخلوط کنید.

اگر ترشی معده شدید است سه وعده هر وعده یک لیوان و اگر معمولی است صبح و شب، هر وعده یک لیوان میل کنید.

مقدارها: ۱۰ گرم ریشه ریوند با یک لیوان عرق نعناع و آویشن و به همین تناسب مقدارها را زیاد می کنیم.

۲- یک عدد لیموترش عمانی را با پوست در مخلوط (شماره یک) ریخته و با همان کوبیده نسخه قبلی میل کنیم. و برای شیرین کردن آن از عسل طبیعی، استفاده کنید. هر وعده ۲ قاشق غذاخوری از آن کوبیده را انتخاب کنیم.

توصیه ها: غذا را خوب بجویم و وسط غذا آب میل نکنیم.

ترش کردن معده^{۳۱۶}

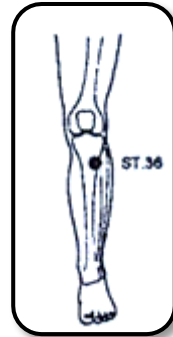
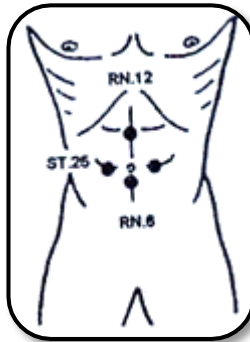
علل

غذاها (در مضرات ذکر شده) - سندرم روده تحریک پذیر - سرطان معده - استرس (به دلیل افزایش اسید معده) - شل شدن متناوب اسفنکتر (دریچه ورودی) مری به معده (ریفلاکس) - یبوست - داروهای درمان فشار خون

مضرات

چای زیاد - کلم موجود در آب - چپس - قهوه - سیر - میوه های ترش - آبغوره - آب زیاد - مصرف مایعات بین غذا - گوجه فرنگی و رب آن - شکلات - قند - شکر - سیگار - روغن هسته انگور - سس ها - غذاهای آماده - نعنا یا پونه - پیاز - زردچوبه - دویدن - خربزه - سیر شدن از غذا - غذاهای خمیر (نان - ماکارونی - برنج - آبگوشت - پیتزا - پفک ...) - افزایشنده های بزاق (استرس - آدامس - ترش مزه ها - غذاهای تند و پرادویه - سرکه).

- سوزش سردل و ترش کردن^{۳۱۷}

۳۱۶ درمانهای گیاهی قسمت ترش کردن معده

۳۱۷ کتاب درمان جامع طب سوزنی

۳۹- بازگشت غذا از معده به مری (ریفلاکس)

الف: معرفی بیماری

ریفلاکس^{۳۱۸}

ریفلاکس (REFLUX): برگشت اسید از معده به مری به علت خرابی دریچه یک طرفه مری به معده ۴۰٪ مردم (بالای ۳۰ سال) به آن مبتلا می شوند و با ترش کردن معده اشتباه گرفته می شود.

علائم

احساس برگشت اسید از معده به مری و حالت ترش کردن و اختلال در طبع - آروغ مکرر - سرفه های زیاد و خشک - سوزش سردل - تنگی نفس - افزایش بزاق - گلودرد - عرق شبانه (احتمال کمی دارد) - پوسیدگی دندان ها
توجه: علائم هنگام ایستادن بهبود می یابد و حالت خوابیدن افزایش می یابد.

علل

خرابی دریچه یک طرفه مری به معده - استرس - رژیم گرفتن - سلولیت (چاقی شکمی) - کم کاری فوق کلیه - کاهش اسید معده - سرطان حنجره - عدم ترشح صفرا (علامت آن این است که مریض از درد معده پس از خوردن خوراکی های چرب شکایت دارد).

مضرات

مایعات بین غذا - پر خوری - خوابیدن بلافاصله پس از صرف غذا - شکلات - الکل - کافئین (قهوه) - غذاهای خمیری - زیاده روی در ترش مزه ها

بازگشت اسید به مری

ریفلاکس معده‌ای یا ریفلاکس گاستروازوفازئال به معنی آسیب‌های موکوزی و نشانه‌های مزمن در اثر بازگشت غیر عادی محتویات و اسید معده به مری است. یکی از نشانه‌های متداول ریفلاکس معده‌ای سوزش شکم (Heartburn) است. یک پنجم ایرانی‌ها (به خصوص تهرانی‌ها) مبتلا به ریفلاکس معده هستند، یعنی حداقل هفته‌ای یک یا دوبار ترش می‌کنند. علل مختلفی مانند شل بودن اسفنکتر تحتانی مری یا زیاد بودن دفعات شل شدن این اسفنکتر یا ضعف مکانیسمهای دفاعی انتهای مری موجب این آسیب می‌شود. در واقع تغییرات دائمی یا ناپایدار در مانع بین معده و مری (اسوفاگوس) موجب این بیماری می‌شود. افرادی که اضافه وزن دارند، وعده‌های غذایی حجیم می‌خورند، لباسهای تنگ می‌پوشند یا سیگار می‌کشند بیشتر در معرض خطر هستند. علایم متداول عبارتند از: سوزش سردل و جناغ سینه - استفراغ - نارسایی بلع. علایم کمتر متداول نیز عبارتند از: درد در هنگام بلع - ترشح بیش از حد بزاق - حالت تهوع - درد در محل قفسه سینه.

ب: نسخه‌ها

ریفلاکس معده (خیراندیش)

علت آن زیاد بودن بلغم معده می‌باشد و درمان آن جوشانده یک قاشق مربا خوری بارهنگ در یک لیوان عرق نعناع به مدت ۵ دقیقه می‌باشد که بعد با یک قاشق غذاخوری عسل صبح‌ها نصف لیوان و شبها نیز نصف لیوان میل شود.

ریفلاکس (تبریزیان)^{۳۱۹}

استفاده از آب به و آب سیب معده را بزرگ می کند - کم خوری - کاهش سردی - داروی مرکب ۲ که درمان تمام بیماریهای معده است و داروی دیگر داروی جامع با آب زیره پخته است.

ترشا، تخمه، سردل، برگشت اسید معده به مری^{۳۲۰}

توجه: در روایات داریم: اگر در اول غذا مخلوط پودر نمک سنگ با پودر آویشن بخورید، بسیار خوب است.

۱- بعد از نهار، انار شیرین را با پرده نازک روی دانه ها بخورید، و به همراه غذا آویشن و نعنا بخورید. ۲- بعد از شام یک عدد سیب بخورید؛ توجه: اگر یبوست دارید، به جای سیب، یک استکان آب سیب طبیعی رسیده شیرین بنوشید.

۳- بعد از صبحانه، نهار، شام، حداقل ۱۰ دقیقه راه بروید صبحانه را اول آفتاب و شام را ابتدای شب بخورید) ۴- قبل از خواب، دستشویی رفته و سپس وضو بگیرید.

۵- متکا و بالش خود را ضخیم تر قرار دهید که سر و گردن در راستای تنه نباشد.

۶- پیوره سیب زمینی (یعنی سیب زمینی تراشیده شده) یا یک سیب زمینی آب پز بعد از غذا بخورید.

۷- کسیکه کبد چرب دارد و همچنین ترشا دارد و همچنین پر خوری کرده، برای درمان به موارد زیر عمل کند: مخلوط گل و برگ کلپوره (=مریم نخودی) + سبزی شاهتره، به نسبت مساوی، یا مخلوط جوشانده گل و برگ کلپوره + عرق شاهتره به نسبت مساوی

۸- خوردن یک قاشق چایخوری مصطکی (مستکی = صمغ درخت پسته جنگلی) بعد از غذا.

رفلاکس گوارشی (بنی هاشمی)

بر اثر سردی معده است همراه با آروغ های بعد از غذا می باشد پیاز تسکین دهنده این نوع آروغ هاست.

۴۰- صدا و قاروقور شکم و روده

قار و قور شکم

سیاهدانه و عسل

[عبدالرحمن بن جهم می گوید:] ذریح از قرقر شکم خود به امام صادق (ع) شکایت کرد. حضرت به وی فرمودند: آیا درد داری؟ عرض کرد: آری. حضرت به وی فرمودند: چرا سیاه دانه و عسل نمی خوری؟! ^{۳۲۱}

صدای شکم = قراقر ^{۳۲۲}

پرهیز شود از: نوشابه های گازدار و دوغ گازدار، پوست حبوبات، تخم مرغ، کوکو، خامه، سرشیر، کیک خامه ای، جگر سیاه، کله پاچه، میوه موز، سرخ کردنی (بطور کلی ترانس چربی بالا)

درمان: ۱- زیره سبز، زیره سیاه و بادیان رومی (انیسون)، تخم شوید، بادیان سبز (خوردانه، اجقو) به نسبت مساوی مخلوط شود و از این مخلوط یک قاشق مربا خوری به همراه ناهار و شام خورده شود. ۲- یک قاشق چایخوری سیاهدانه بعد از هر غذا بخورید.

صدای غرغر شکم ^{۳۲۳}

خوردن عرق زنیان + عسل از هر کدام یک قاشق غذاخوری در نصف لیوان آب بعد از هر غذا.

۳۲۱ بحارالانوار: ج ۶۲، ص ۱۷۷.

۳۲۲ اسپاسم های گوارشی

۳۲۳ اسپاسم های گوارشی

ازدیاد گاز معده، قرقره های شکمی

توجه: نوشابه های گازدار، دوغ گازدار و پوست حبوبات نخورید.

درمان: به همراه غذا: یک قاشق مرباخوری چهار زیره سائیده شده و نصف قاشق چایخوری پودر گلپر بخورد (منع مصرف در حاملگی)، بعد از غذا: یک قاشق چایخوری سیاهدانه بخورد (منع مصرف در حاملگی).

قار و قور شکم (روازاده) ۳۲۴ زن/سن ۱۹ سال/همدان

پرسش: برای درمان قاروقور شکم (بیش از حد معمول) چه باید کرد. این مسئله گریبان گیر مادرم نیز است و زیاد هم ربطی به گرسنگی ندارد. مثلاً بعد از غذا خوردن هم دچار این مشکل می شوم (لازم به ذکر است که من خیلی آرام غذا می خورم) یا صبح زود آب کمی که در اثر مسواک کردن پایین می رود نیز این مسئله را ایجاد می کند. خلاصه برای حضور در اجتماع خیلی دچار مشکل هستم. لطفا راهنمایی بفرمایید.

پاسخ: از نوشیدن آب و سایر نوشیدنی ها در بین غذا پرهیزید.

کمی نمک اول و آخر غذا میل کنید.

دم کرده زیره با نبات یک استکان بعد از هر غذا میل کنید.

کمی صبر زرد را با روغن بادام شیرین چرب کرده با جوش شیرین داخل کپسول کنید و روزی یک عدد بمدت یک هفته میل کنید که البته کمی باعث اسهال می شود. این اقدام در کسی که یبوست شدید دارد یا بواسیر دارد ممنوع است.

اگر یبوست دارید بهتر است خاکشیر با آب جوش و عسل یک لیوان صبح ناشتا میل کنید. ۳۲۵

۴۱-درد و سوزش معده، روده، شکم

الف: معرفی بیماری

علل دل درد^{۳۲۶}

آپاندیسیت (درد دور ناف) - قولنج (انسداد) روده کوچک (درد دور ناف) - غذاهای نامناسب (پس از صرف غذا ایجاد می شود) مانند هر نوع غذای ثقیل، مانده، نفاخ - زخم معده (حدود ۱۰ دقیقه پس از صرف غذا ایجاد می شود) - زخم روده (حدود ۳۰ دقیقه پس از صرف غذا ایجاد می شود) - انگل ها - باد خوردن شکم (مثلا شب پس از استحمام در معرض هوایی سرد یا کولر قرار گرفته یا بلافاصله پس از دوش گرفتن خوابیدن) - قولنج صفراوی (پس از خوردن غذاهای چرب و سمت راست بدن درد می گیرد).

علل دل درد زنان

پیچ خوردگی کیسه تخمدان - التهاب حاد عفونی لوله های تخمدان - حاملگی خارج رحمی - خونریزی داخل کیست تخمدان.

ب: نسخه ها

دل درد (روایات)

عسل با آب گرم

رسول خدا(ص): برای درمان دل درد فرموده اند: عسل را با آب گرم بنوش و هفت بار سوره حمد را بر آن بخوان که به خواست خداوند شفا خواهد یافت.

سیاهدانه وعسل

نزد امام صادق (علیه السلام)، اظهار کرد که شکمش غرغر می کند. امام پرسید: آیا

درد هم داری؟ گفت: آری. فرمود: چرا برای درمان آن، از سیاه دانه و عسل، بهره نمی جویی؟

گردوی پخته

کسی به شکم پیچی شدیدی دچار شده و نزدیک مرگ بود. وی داروهای زیادی مصرف کرده ولی فایده ای نداشته بلکه درد او را افزون کرده بود او در این حال به امام رضا (ع) شکایت کرد و از ایشان خواست تا برایش دعا کنند. حضرت تبسمی کرده و فرمودند: وای بر تو! دعای مانزد خداوند جایگاهی دارد و من از تو می خواهم که به چاره و قدرت خود درد تو را آرام کند. هرگاه کار بر تو سخت شد و از آن به درد آمدی گردویی بردار و در آتش انداز و صبر کن تا مغز آن برشته شده و آتش آن را تغییر دهد. آنگاه پوست آن را گرفته و بخور که فوراً آرام خواهد شد.

وی می گوید: به خدا سوگند تنها یک بار آن را انجام دادم که به اذن خداوند درد آن آرام شد.^{۳۲۷}

دعای مخصوص

و فرمودند: بر بیماریهای فلج و قولنج و ناراحتی معده و سرد مزاجی و باد بوجود آمده از هر بیماری، سوره های حمد و توحید و فلق و ناس را می خوانی سپس این کلمات را می نویسی: (أَعُوذُ بِوَجْهِ اللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِعِزَّتِهِ الَّتِي لَا تَرَامِسُ وَقُدْرَتِهِ الَّتِي لَا مَمْتَنَعُ مِنْهَا شَيْءٌ، مِنْ [شَرِّ ۳۲۸] هَذَا الْوَجَعِ وَمِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا أَجِدُ مِنْهُ)^{۳۲۹} این کلمات را بر

^{۳۲۷} طب الاثمه ص ۱۰۱

^{۳۲۸} در کتاب نیست.

^{۳۲۹} از این درد و شر نهفته و در آن و شری که از آن به من می رسد، پناه می برم به وجه خداوند بزرگ و به عزت خواری

ناپذیرش و به قدرت بلا منازعش.

روی استخوان کتف [یا لوحی^{۳۳۰}] نوشته و با باران شستشو داده و پیش از خواب و با شکم خالی خورده می شود به خواست خداوند خوب خواهد شد.^{۳۳۱}

دل پیچه (منصا = پیچش های شکمی توام با درد)^{۳۳۲}

پرهیز شود از: غذای مانده، اسانس های شیمیایی، تراش چربی بالا، سرخ کردنی، استرس، کافئین زیاد، تخم مرغ، کوکو، فست فودها و میوه موز
درمان: ۱- گردو را با پوستش روی آتش قرار می دهد تا مغز پخت شود، روزی یکی، دو عدد می خورد.

۲- مصرف سنجد، و عناب و پودر هسته انار در درمان بیماری که نارسایی انتهایی روده کوچک به نوع ۲ دارد یعنی IBS که دائم شکم روش دارد، بسیار مفید است، ۳- نصف قاشق چایخوری پودر کندر خوراکی مرغوب مخلوط با یک قاشق غذاخوری شکر میل کنید. ۴- نعناع: ضد نفخ، درمان دل پیچه های گوارشی (آنتی اسپاسمودیک)، مقوی معده، و درمان چنگ زدگی معده، درمان سوء هاضمه ۵- هل سبز: در درمان نفخ شکم، درمان سوء هاضمه، کاهش دل پیچه (اسپاسم عضلات دستگاه گوارش)

اسهال - قولنج - ورم و نامنظمی کار روده ها^{۳۳۳} (خیراندیش)

۱۰ الی ۱۲ گرم میوه های راج را که تازه خشک باشد در صد گرم آب بریزید. ظرف محتوی آن را ۱۲ ساعت بگذارید بماند. بعد آن را در صافی بریزید و فشار دهید تا آب آن گرفته شود، با عسل شیرین سازید. هنگامی که بحران اسهال داشتید، یک بار آن را

۳۳۰. در کتاب نیست.

۳۳۱. مکارم الاخلاق: ج ۲، ص ۲۲۴.

۳۳۲ اسپاسم های گوارشی

۳۳۳ عسل ص ۸۲

بخورید از اسهال شفا می یابید.

- ۳۰ تا ۵۰ گرم پوست درخت شاه بلوط هندی را که خشک کرده اید در ظرفی که در یک لیتر آب سرد دارد بریزید. ظرف را روی آتش بگذارید تا جوش آید و ۱۲ دقیقه بجوشد. بعد آن را از روی آتش بردارید و ۵ دقیقه بگذارید دم بکشد. سپس، صاف کنید و با عسل شیرین سازید و هر روز دو یا سه فنجان از آن را قبل از صرف غذا بنوشید. (جوشانده پوست شاه بلوط هندی انواع قولنج را آرام کرده و قوت و نیروی روده ها را باز می گرداند).

- ۲۵ تا ۵۰ گرم گل مینای چمنی را که تازه چیده اید، در یک لیتر آب سرد بریزید و ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا یک تا دو دقیقه بجوشد. بعد، آن را از روی آتش بردارید و پانزده دقیقه دم کنید. بعد، آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و در طول روز ۴ تا ۵ بار هر بار نیم فنجان از آن را بنوشید. (نوشیدن این دم کرده اعمال روده ها را منظم خواهد کرد در صورتی که ورم داشته باشید)

- بیست گرم ریشه ترشک تازه را که تکه تکه بریده اید در یک لیتر آب سرد بریزید و ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا به جوش آید و یک ربع بجوشد بعد آن را از روی آتش بردارید و زمین بگذارید تا دوازده دقیقه به حال خودش بماند و دم بکشد. سپس آنرا صاف کنید و با عسل شیرین سازید و کم کم آن قدر آن را در طول روز بخورید که هر دوازده ساعت یک فنجان از آن نوشیده باشید.

- سی گرم پوست درخت تامول را در یک لیتر آب سرد بریزید و ظرف محتوی آن را روی آتش بگذارید تا دوازده دقیقه بجوشد بعد آن را صاف کنید و با عسل شیرین سازید و یک فنجان صبح ناشتا و یک فنجان بعد از ظهر بنوشید. اگر مبتلا به اسهال عادی و یا اسهال خونی بودید درمان می شوید.

- کسانی که دچار ورم روده هستند و یا گاه به گاه قولنج می کنند و یا دچار اسهال می شوند برای معالجه آن باید پانزده تا سی گرم گل خشک هزارچشم را در یک لیتر آب جوش به مدت دوازده دقیقه دم کنند و بعد آن را صاف کرده و با عسل شیرین سازند و هر روز سه فنجان از آن را بنوشند.

- یک قاشق چای خوری گلپر + یک قاشق مرباخوری اسپند در سه چهارم لیوان آب جوش به مدت ده دقیقه دم کرده و بعد از صاف کردن با یک چهارم لیوان عرق نعناع و یک قاشق چای خوری عسل، شیرین کرده و صبح و شب نصف لیوان میل شود که در درمان اسهال بسیار موثر می باشد. (اگر کودک شیرخوار باشد مصرف این دارو توسط مادر در درمان اسهال کودک موثرتر است ولی می توان به مقدار چند قاشق مربا خوری نیز به کودک داده شود).

- بهترین داروی موثر برای اسهال یک قاشق اسپند با گلپر و عرق نعناع و عسل می باشد. - اگر اسهال معمولی باشد یک قاشق مرباخوری بارهنگ در یک لیوان عرق نعناع به مدت ده دقیقه ملایم جوشانده و بعد از ولرم شدن با کمی عسل هر ۴ تا ۶ ساعت مصرف شود.

عرق زنیان و عرق نعناع از هر کدام نصف استکان با یک قاشق مرباخوری عسل میل شود

درمان دل درد^{۳۳۴} (خیراندیش)

۱۰ تا ۱۵ گرم میوه های خشک رازک را در یک لیتر آب جوش دوازده دقیقه دم کنید بعد آن را صاف کنید و با عسل شیرین کنید و از آن بنوشید. دم کرده رازک تقویت

کننده صفرا است و هر وقت دچار بحران های کبدی - یرقان و سنگ کیسه صفرا شدید از این دم کرده کمک بگیرید.

- وقتی دچار دل درد و سوزش معده شدید بعد از غذای ظهر و شام یک فنجان دم کرده تاجریزی سیاه را بخورید. برای تهیه این دم کرده باید پنج گرم ساقه و برگ تاجریزی سیاه را که خشک کرده ایم در نیم لیتر آب جوش دوازده دقیقه دم کنید. بعد صاف کنید و بعد از ولرم شدن با عسل شیرین سازید و مصرف نمایید

درد شکم (تبریزیان) ۳۳۵

۱- به پهلو سرایت کرده و نیمی از بدن گرم و نیمی از بدن سرد می شود علت آن غلبه صفرا و غلبه بلغم است. لبنا عسل و داروی جامع مصرف شود.

۲- گاهی درد شکم به کمر سرایت می کند و باعث تهوع می شود مرکب ۱ - مرکب ۴ - مرکب ۲ - داروی جامع با آب زیره مفید است.

دل درد (تبریزیان) ۳۳۶

مرکب ۱ - مرکب ۳ - داروی جامع با آب زیره و برای دل درد بعد از غذا داروی هاضوم (هضم کننده) مصرف کنید.

شکم درد همراه با کمر درد (تبریزیان) ۳۳۷

صمغ درخت استرک که شبیه میوه به است و لبنا عسل هم مفید است.

دل پیچه (تبریزیان) ۳۳۸: مرکب ۴.

۳۳۵ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۳۶ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۳۷ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۳۸ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

ورم شکم (تبریزیان)^{۳۳۹}: مرکب ۳ (أسارون).

دل درد (رودزاده) / مرد / سن ۴۰ روز / مجرد / قد ۵۰ / وزن ۳۰۹

سوال: با وجود تمامی پرهیزهای غذایی و مراعات‌هایی که مادر نوزاد می‌کند، نوزاد دچار دل درد و دل پیچه می‌شود. تا حدود ۲۱ روزگی هیچ دارویی به او ندادیم ولی در حال حاضر از گریپ میکسچر و اینفکل استفاده می‌کنیم که شاید تا ۵۰-۴۰ درصد موثر بوده است. چه کنیم!؟

پاسخ: پس از شیر دادن حتما آروغ نوزاد را بگیرید. سر نوزاد را روی شانه خود قرار دهید و آرام آرام به پشت او بزنید تا باد گلو بزند.

مادر هر روز یک لیوان جوشانده رازیانه و زیره همراه با نبات میل کنند.

به نوزاد هم می‌تواند بجای داروهای مذکور عرق نعناع یا عرق زنیان گرم کرده که با کمی ترنجبین شیرین کرده‌اید بخورانید.^{۳۴۰}

سوزش و درد و ریفلاکس معده^{۳۴۱}

غذای سنگین و شیمیایی، پرخوری، آب وسط غذا و چربی زیاد و کم جویدن و ... از علل اصلی این موارد است شام دیر خوردن، خوابیدن بعد از غذا نیز از علل دیگر است. خرمای رطب و خشک، خربزه رسیده، سیب برای معده مفید و هضم کننده است خرمای خشک برنی در اطراف مدینه می‌روید و عالی است.

درمان درد اثنی عشر^{۳۴۲} (یکتا)

گاهی وقت‌ها وسط سینه درد می‌گیرد این درد اثنی عشر است. درد اثنی عشر خیلی

۳۳۹ کتاب و سخنرانی‌های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۴۰ پرسش‌های شما پاسخ‌های حکیم دکتر روازاده، ج ۲، ص ۲۰.

۳۴۱ اسپاسم‌های گوارشی

۳۴۲ طب نجات بخش ص ۱۲۱

وقت ها از فشار اعصاب است. برای درمان درد اثنی عشر یک تکه کتیرای کاغذی گون مثل آب نبات توی دهان انداخته و بمکید به اذن خدا درد اثنی عشر را اورژانسی ساکت می کند. بادکش هم مفید است.

سوزش معده^{۳۴۳} (باقری)

برای درمان سوزش معده از نسخه زیر استفاده کنید.

پودر مکمل اصلاح معده را در - اصلاح معده بجوشانید با ۲ دانه قرص شیرین بیان میل کنید.

درد معده^{۳۴۴} (گزارش درمان غلامرضا مختاری) نام بیمار: خانم خ. ر سن: ۴۳ سال

علت مراجعه: درد معده ۲ ماه، درد پشت ۴ ماه، درد گردن ۴ ماه، سردرد

درمان های انجام شده: حجامت ۲ ماه سیر درمان: بهبود کامل

پزشک معالج: دکتر غلامرضا مختاری

درمان دل درد^{۳۴۵} (یکتا)

باید ببینیم فرد مبتلا به دل درد، یبوست دارد یا نه. خود یبوست باعث دل درد می شود. البته چه یبوست عامل دل درد باشد و چه عامل دیگری در میان باشد بادکش دور ناف با فاصله دو انگشت از چهار طرف باعث می شود در جا درد آرام می شود. ولی اگر یبوست دارد معده باید روان بشود. عفونت هم می تواند باعث دل درد بشود. در هر حال بادکش، تسکین اورژانسی است. ان شاء الله. پس باید یبوست و عفونت را هم رفع کرد.

۳۴۳ طب اصولگرای اسلامی ص ۱۱۲

۳۴۴ حجامت درمانی ص ۱۷۵

۳۴۵ طب نجات بخش ص ۱۴۲

درد معده (تبریزیان)^{۳۴۶}

اگر همراه با تنگی نفس است: مرکب ۲ (داروی تقویت معده) مرکب ۳ - مرکب ۱ -
جامع + آب زیره - افطار با آب ولرم.

درمان درد معده^{۳۴۷} (یکتا)

اگر کسی درد معده دارد باید ببینیم مشکلات گوارشی - مخصوصا یبوست - دارد یا نه.
اگر یبوست دارد باید برطرف شود. همچنین از افزایش اسید معده باید جلوگیری کرد.
ترشیجات مثل میوه های ترش و غذاهای ترش این ها باعث تشدید اسید معده می شود
مخصوصا این سرکه های کارخانه ای و مغازه ای که اصلا سرکه نیست.

کسانی که درد معده دارند و معده شان سنگین است این ها ناپرهیزی کرده اند و معده
شان سنگین شده است. برای درمان درد معده چنین عمل می کنیم.

۱- نصف قاشق چایخوری پودر شیرین بیان به اضافه نصف قاشق چایخوری دارچین را
در یک فنجان عرق شیرین بیان یا عرق دارچین و اگر نبود در آب خنک مخلوط کرده
و همان لحظه ای که معده مان درد می کند میل می کنیم.

۲- دور ناف را با فاصله دو انگشت بادکش می کنیم درد معده را اورژانسی ساکت می
کند.

درد شکم^{۳۴۸} (گزارش درمان محسن زحمتکش) نام بیمار: خانم م.خ سن: ۳۳ سال

علت مراجعه: درد شکم

علائم بیماری: بیمار اظهار می دارد که از حدود ۸ سال قبل دچار درد شکم بوده است
که این درد بر اساس تشخیص متخصصان زنان و زایمان ناشی از پارگی کیست

۳۴۶ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۴۷ طب نجات بخش ص ۱۲۱

۳۴۸ حجامت درمانی ص ۱۷۱

تخمندان و ریختن محتویات کیست به داخل حفره شکم بوده است. و به طور مداوم از قرص های ضدبارداری استفاده می نموده است.

درمان انجام شده:

۱- خوردن پودر ۲۱

۲- استفاده از قطره ویتاگنوس

۳- مالیدن پماد ضد درد به پهلوها و شکم

سیر درمان: پس از استفاده ۴۵ روزه از داروهای فوق در سونو جدید هیچ گونه کیستی وجود نداشت و هم چنین بیمار اظهار می دارد که در طی این مدت هیچ گونه دردی نداشته است. پزشک معالج: دکتر محسن زحمتکش

سوزش سر دل (گزارش درمان دکتر حمید فلاحتی)^{۳۴۹}

علت مراجعه: سوزش سر دل

علائم بیماری: بیمار با شکایت سوزش سر دل خصوصا هنگام گرسنگی و خالی بودن معده مراجعه نمود. این علائم عمدتاً با خوردن غذا برطرف می شد. سایر علائم بیمار عبارت بودند از: یبوست، خشکی دهان صبحگاهی و ترش کردن خصوصا بعد از مصرف چائی. در معاینه بار زردرنگ روی زبان وجود داشت. BS افزایش یافته بود. نبض محیطی بیمار منظم و تند بود. رنگ چهره گندمگون وزیر چشم ها کبود بود. بیمار تمایل به مصرف آب فراوان و ترشی داشت. در ضمن قادر به تحمل گرما نبود. درمان های انجام شده: توصیه های زیر انجام شد:

۱- پرهیز از مصرف غذاهای تند و تیز و ادویه دار، شور و سیر و پیاز

۲- روغن بادام شیرین، روزانه ۲ بار، یک قاشق غذاخوری بعد از نهار و شام

۳- استفاده از بارهنگ، خاکشیر، قدومه و اسپرزه که ۲۰g از هر کدام را آسیاب نموده و یک قاشق غذاخوری در ۱/۲ لیوان آب جوش یک شب تا صبح بماند و بقیه لیوان را عرق نعناع ریخته و مصرف نماید.

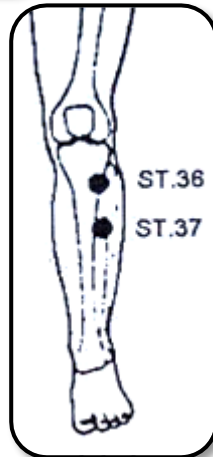
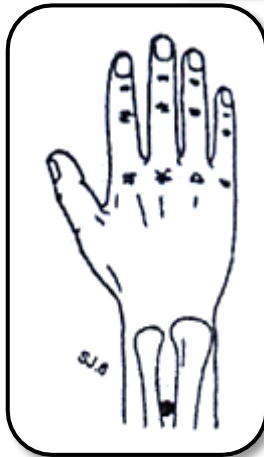
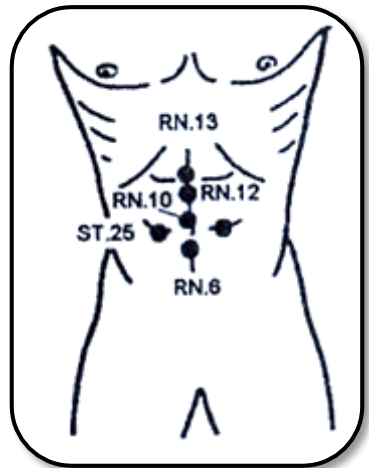
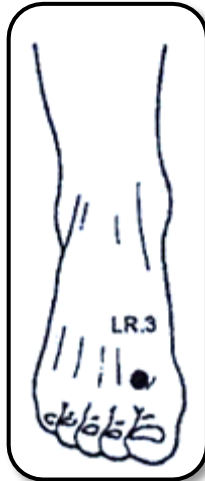
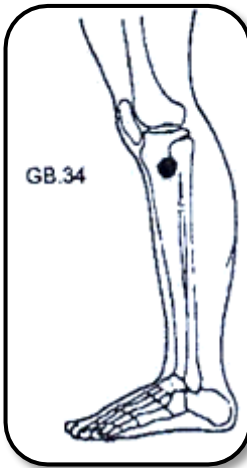
۴- استفاده از دم کرده بابونه، افسنتین رومی، رازیانه، زنیان و گل ختمی از هر کدام ۲۰g آسیاب کرده و روزانه یک قاشق مرباخوری در یک لیوان آب جوش ۲۰ دقیقه دم کرده و مصرف نماید.

سیر درمان: بعد از یک هفته مصرف از ترکیبات بالا سوزش سردل کاملا بهبود پیدا کرد و داروها را به مدت ۳ هفته استفاده نمود و سپس قطع کرد. هم اکنون بعد از گذشت ۲ ماه هیچ گونه مشکلی ندارد و کلیه داروهای شیمیایی را نیز قطع کرده است. پزشک معالج: دکتر حمید فلاحتی مروست

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

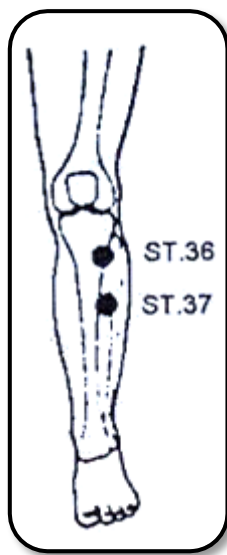
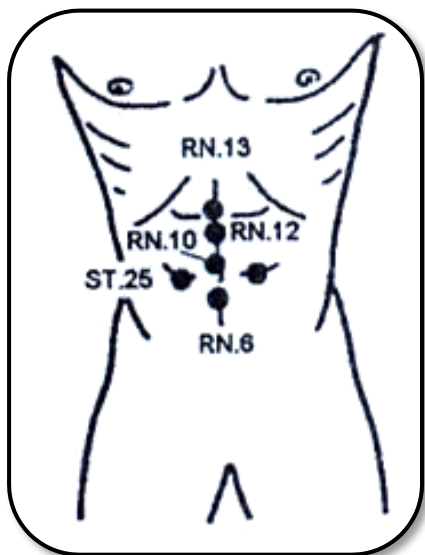
- ناراحتی های عمومی شکم (برای دردهای بالای شکم)

RN12- LR3 - GB34 - RN12 - SJ6

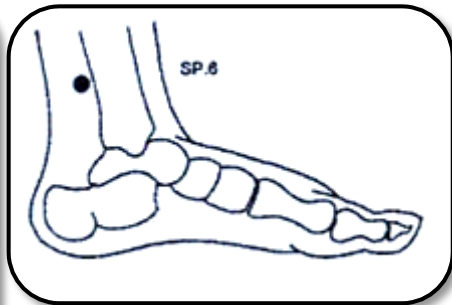
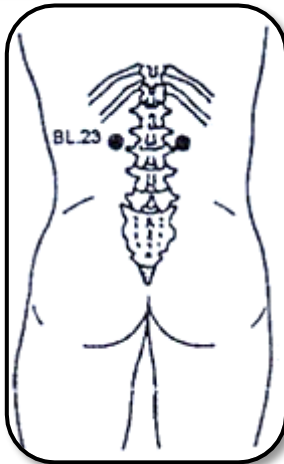
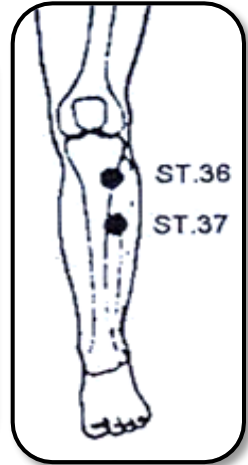
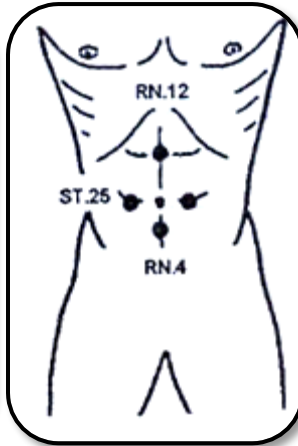
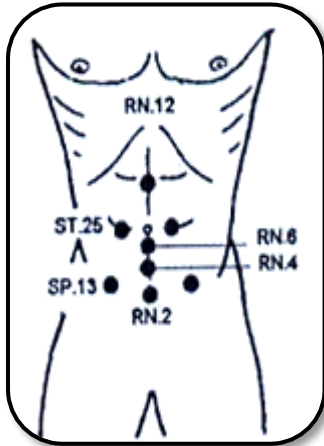
۳۵۰ - ناراحتی های عمومی شکم (برای دردهای میانی شکم)

ST36 - ST37 - RN6 - RN12 - RN13 - ST25

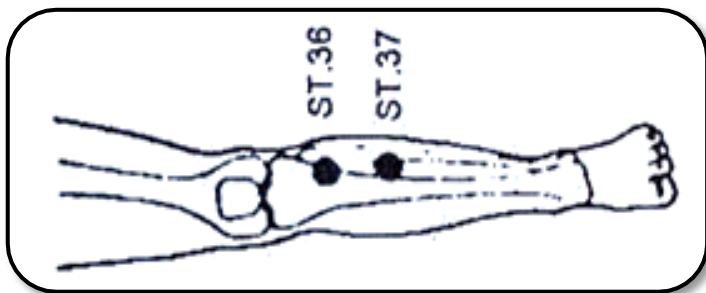
نقاط فشاری - ناراحتی های عمومی شکم (برای دردهای پایین شکم)

SP6- ST36 -RN2 -RN4 -SP13 -BL23

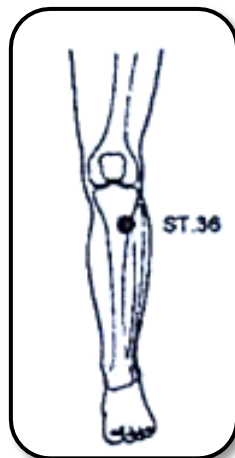
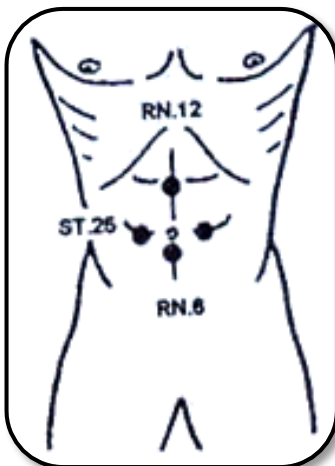

نقاط فشاری - ناراحتی های عمومی شکم

(برای دردهای شدید شکمی کودکان) نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور

- سوزش سردل و ترش کردن^{۳۵۱}

۴۲- ورم معده

الف: معرفی بیماری

ورم معده

ورم معده ممکن است در نتیجه مصرف الکل، استفراغ مزمن، استرس و یا مصرف داروهای خاص همچون آسپرین و یا سایر داروهای ضدالتهاب رخ دهد. ورم معده همچنین در نتیجه:

عفونت هلیکوباکتر پیلوری (*H. pylori*) این باکتری نوعی باکتری بوده که در مخاط معده زندگی می کند. بدون درمان کردن، عفونت می تواند باعث زخم معده و در بعضی از افراد سرطان معده شود.

کم خونی خطرناک Pernicious anemia - این نوع کم خونی زمانی رخ می دهد که معده قادر به جذب و هضم ویتامین ب ۱۲ در بدن نمی باشد.

ریفلاکس صفراوی - بازگشت صفرا از کیسه صفرا به معده شما.

عفونت - عفونت های ناشی از باکتری ها و ویروس ها.

اگر ورم معده درمان نشود، می تواند باعث از دست دادن شدید خون شده و می تواند باعث افزایش خطر سرطان معده شود.

علائم ورم معده کدام است؟

علائم گاستریت (ورم معده) بسته به افراد متفاوت بوده و حتی خیلی از افراد علائم این بیماری را حس نمی نمایند. با اینحال اگر علائم ظاهر شوند، شایع ترین آنها شامل:

تهوع و یا ناراحتی همیشگی معده

باد و نفخ شکم

درد شکم

استفراغ

سوءهاضمه

احساس سوزش در معده بین غذاها و یا شب ها

استفراغ خون و یا مواد شبیه قهوه

مدفوع خونی و تیره

پیشگیری از ورم معده در طب جدید

یکی از راههای پیشگیری از ورم معده پیشگیری از آلوده شدن به باکتری هیلکوباکتر پیلوری می باشد. شواهد نشان می دهد که این باکتری از انسان به انسان و یا از طریق غذای آلوده منتقل می شود. دست های خود را بطور مرتب با صابون و آب بشوید و از غذاهای کاملاً پخته شده استفاده نمایید

در ورم عمومی بدن، فشار بین داخل سلول و خارج سلول به هم خورده است، بنابراین اگر مشکلی برای یکی از اعضای بدن مانند قلب، کلیه یا کبدروی دهد علایم این بیماری در سراسر بدن پخش خواهد شد. به طور مثال، یک بیمار مبتلا به نارسایی قلبی را تصور کنید که نخست دچار یک بیماری دریچه‌ای شده و بعد به دلیل اینکه عضلات قلب به خوبی از عهده خون رسانی بر نمی آید، رفته رفته از میزان خروجی قلب کاسته می شود و در نتیجه جلوی قلب و درون ریه مقداری مایع جمع می شود که به نوعی تورم ایجاد می شود. از طرف دیگر، قلب به خوبی نمی تواند به اعضای اصلی دیگر خون رسانی کند و یکی از دستگاه‌های دیگر که کلیه است، به دلیل دریافت ناکامل خون وادرار می شود از خودش دفاع کند. بنابراین آنزیمی را تحریک می کند که از دفع آب و نمک جلوگیری می کند.

در این سیستم که موسوم به رنین آنژیوتانسین است برای بالارفتن حجم خون مقدار زیادی نمک از داخل ادرار و از طریق کلیه باز جذب می شود که همراه این سدیمی که جذب می شود، مقدار زیادی مایع نیز جذب می شود. در نتیجه هم در وریدها مایع زیادی داریم و هم اینکه کلیه ها اجازه نمی دهند سدیم دفع شود. به همین دلیل بیماری که مدت ها است گرفتار بیماری قلبی است احساس می کند انگشترش یا حلقه دستش داخل انگشت نمی رود.

ب: نسخه ها

ورم معده، ورم روده و یبوست^{۳۵۲}

۸ قاشق غذاخوری گرد ریحان را در یک لیتر (۴ لیوان) آب دم کنید و هر لیوان آن را همراه با یک قاشق مرباخوری عسل به تدریج در طول یک روز بنوشید. پس از مصرف ۱۶ لیوان در طول ۴ روز در صورت نیاز تا ۲ روز دیگر تکرار کنید.

ورم شکم (تبریزیان)^{۳۵۳} : مرکب ۳ (أسارون).

ورم معده (روازاده)

مصرف شربت عسل + زنجبیل (نصف قاشق مرباخوری) هفته ای سه مرتبه و هر مرتبه نصف لیوان.

مصرف بیشتر عسل و خوردن کباب زغالی
پرهیز از مصرف غذاهای خام به همراه غذاهای پخته.

ورم معده (روازاده)

پرسش: برای درمان ورم معده چه راهکاری ارایه می فرمایید؟

۳۵۲ اسپاسم های گوارشی

۳۵۳ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

پاسخ: سعی کنید مدتی مواد خام و میوه خام را کاهش دهید، از سیرابی استفاده کنید، از خوردن چای پرهیزید، کباب زغالی مصرف کنید تا ورم معده زودتر بهبود یابد. از غذاهای سرد و تر پرهیز کنید. عرق انیسون ۱/۲ لیوان روزانه میل کنید. میوه به و انار میل کنید.^{۳۵۴}

ورم معده (خیراندیش)

خوردن عرق نعناع مخلوط با گلاب و عسل. صبح و شب، نصف استکان تا ۲۱ روز خوردن روغن بادام شیرین با عسل هر ۸ ساعت یک قاشق غذاخوری.

ورم معده (ناراحتی غیرعضوی معده)^{۳۵۵}

پرهیز شود: سرخ کردنی، ته دیگ، کوکو، گوجه فرنگی، گوشت قرمز (گوشت گاو)، خوردن مایعات قبل از غذا، بعد از غذا و بین غذا، فست فودها، نوشابه های الکلی، نوشابه های گازدار، کافئین زیاد (چای، قهوه، شکلات، کاکائو، نسکافه).

درمان: ۱- مخلوط ریشه شیرین بیان و برگ بارهنگ را به نسبت مساوی پودر کرده و به مقدار یک قاشق چایخوری از این مخلوط را با نصف استکان عرق طبیعی گل بومادران میل کنید، ۲- افسنتین، سنبل هندی و گل محمدی، از هر کدام ۱۰ گرم، همه را پودر کنید و در شربت قند مخلوط کنید و بعد از هر غذا دو قاشق غذاخوری میل کنید.

درمان ورم معده و روده (آل اسحاق)

یک قاشق مرباخوری بارهنگ و یک قاشق غذاخوری عسل را در یک لیوان آب ولرم حل نموده و یک ساعت قبل از نهار آنرا میل نمایید.^{۳۵۶}

۳۵۴ پرسش های شما، پاسخهای حکیم دکتر روازاده، ج ۱، ص ۱۲۰

۳۵۵ اسپاسم های گوارشی

۳۵۶ طبیب همراه ص ۴۴

ورم مخاط معده (کاستریت) خدادادی

- پرهیز از استرس و اضطراب و عصبی شدن.
- پرهیز از غذاهای ممنوعه بخصوص سردی جات ماست و سرکه، چای و قهوه و نسکافه و انواع نوشابه های گازدار.
- خوب جویدن غذا و دست کشیدن قبل از سیر شدن.
- پرهیز از خوردن چند نوع غذا در یک وعده.
- مصرف سبزی نعناع همراه غذا یا نصف استکان عرق نعناع بعد از غذا.
- کاهش مصرف فرآورده های حیوانی.
- خوردن یک قاشق چای خوری گلپر بعد از هر غذا.
- نظم در خواب و خوراک و استراحت.

۴۳- ورم روده

الف: معرفی بیماری

ورم معده و روده^{۳۵۷}

علل

زخم معده یا روده - کم کاری فوق کلیه (آدیسون) - سیروز - سرطان تخمدان (در زنان) - انکراتیت حاد - ترشح زیاد کورتیزون - افزایش سن - عفونت (هلیوباکتریلوری که عامل زخم معده است) - اختلال صفرا - حساسیت غذایی - بیماری کرون - بیماری های ویروسی - تغذیه سالم - کولیت (معده یا روده) - مسمومیت (با کشک و ...) مسمومیت غذایی - وبا

علائم

احساس ناراحتی در معده یا روده (پس از صرف غذا شدت یابد) - بی اشتها - خشکی دائمی لب ها - درد معده یا پایین تر - خستگی

مضرات

ترش مزه ها - غذاهای خمیری ، پیتزا - جوهر لیمو (در لواشک ها و خیارشور استفاده می شود) مسهل ها - الکل - غذاهای چرب - غذاهای آماده - پرخوری - مصرف چند غذا سر سفره - اسپرین - استامینوفن - غذاهای سرخ کرده - ادویه جات - مایعات بین غذا - آب حاوی کلر - سرکه - چای - پفک - رب - سس ها - سبزیجات نپخته - آلوها - اسفناج سرخ کرده - کلم ها - سماق - بادمجان سرخ کرده - هر چیز نفاخ (حبوبات، فلفل) - زیتون کنسرو شده یا پرورده - لیمو عمانی - میوه های هسته دار - شاهدانه

ب: نسخه ها

ورم روده

- در صورت داشتن اسهال های مکرر شربت عسل و عرق نعنا را مخلوط کرده و با آب خنک بنوشد روزی چند لیوان و این کار را به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت و در صورت شدید بودن اسهال تا ۷۲ ساعت ادامه دهد.

- بعد از هر وعده غذا بلافاصله نصف لیوان عرق نعناع با مقداری عسل میل شود.

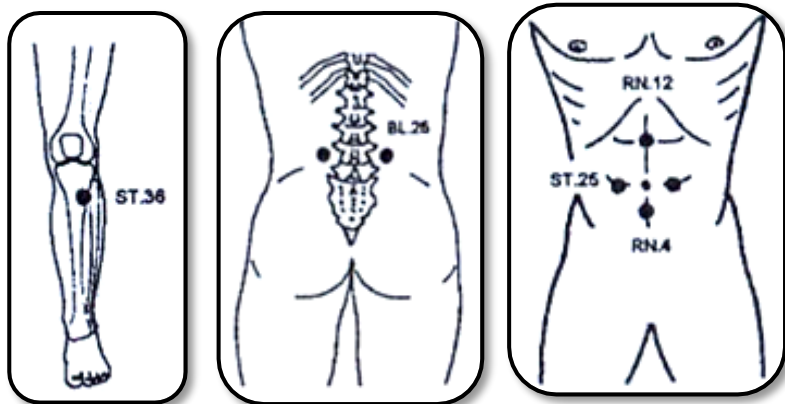
ورم معده، ورم روده و یبوست^{۳۵۸}

۸ قاشق غذاخوری پودر ریحان را در یک لیتر (۴ لیوان) آب دم کنید و هر لیوان آن را همراه با یک قاشق مرباخوری عسل به تدریج در طول یک روز بنوشید. پس از مصرف ۱۶ لیوان در طول ۴ روز در صورت نیاز تا ۲ روز دیگر تکرار کنید.

۴۴- التهاب ایلیوت

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنیور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

۳۵۹ - التهاب ایلیوت

۴۵- نفخ و باد معده، روده

الف: معرفی بیماری

نفخ شکم، گاز معده^{۳۶۰}

گازهای داخل معده: اکسیژن - ازت (نیترژن) - منواکسید کربن - گاز معده طبیعی است و انسان در صورت عدم تولید گاز معده (۱۴ بار در روز) جانش به خطر می افتد.

علل

استرس - غذاهای نفخ - سرطان ها (مانند کبد ...) - کاهش قند خون - کاهش پتاسیم - سلیاک - انگل معده - سقوط معده - سندرم عدم تحمل لاکتوز - دیورتیکولوز - اختلالات کیسه صفرا

مضرات

چای	حرف زدن بین غذا
نان	غذاهای ثقیل یا چرب
تند غذا خوردن	مصرف مایعات بین غذا
آنتی اسیدها	جوش شیرین
آلبالو - گیلان	
نشاسته (نان، برنج، سیب زمینی، ماکارونی)	
فلفل دلمه ای	
کاهو	گوجه سبز
فندق	غذای سرخ کرده

۳۶۰ درمانهای گیاهی قسمت نفخ شکم

حبوبات میوه های هسته دار

قارچ سردیجات

غذاهای خمیری (نان زیاد، برنج، پیتزا - ساندویچ ها - ماکارونی)

تخم مرغ (بیش از یک عدد در هفته)

دیگر علل شایع نفخ شکم

۱- بلعیدن هوا (یک نوع عادت عصبی)

۲- یبوست

۳- بازگشت غذا و اسید معده از معده به مری

۴- سندرم روده تحریک پذیر

۵- عدم تحمل لاکتوز و سایر عدم تحمل های غذایی

۶- پر خوری

۷- رشد بیش از حد باکتری ها در روده باریک

۸- افزایش وزن

۹- آکاربوز (داروی بیماری دیابت) و هر دارویی که دارای لاکتولوز و یا سوربیتول

باشد می تواند باعث نفخ شود.

۱۰- قاعدگی زنان: خانم ها قبل، بعد و در طی قاعدگی ممکن است دچار نفخ شکم

شوند. برای کاهش این نفخ می توان ورزش کرد و غذاهای با فیبر بالا مصرف نمود.

سایر اختلالات جدی که می توانند باعث نفخ شوند عبارتند از:

۱۱- آسیت (آب آوردن شکم) و تومورها

۱۲- بیماری سلیاک

۱۳- سندرم دامپینگ (زمانی رخ می دهد که محتویات هضم نشده معده خیلی سریع به داخل روده کوچک منتقل شوند)

۱۴- سرطان تخمدان

۱۵- زمانی که لوزالمعده (پانکراس) نمی تواند آنزیم های مورد نیاز برای هضم غذاها را بسازد (خوب کار نکردن پانکراس).

چند توصیه

۱- از مصرف آدامس و نوشابه گازدار خودداری کنید، مخصوصا از آنهایی که فروکتوز یا سوربیتول زیادی دارند.

۲- از مصرف مواد غذایی نفاخ مثل کلم، شلغم، نخود، عدس و لوبیا خودداری کنید.

۳- سریع غذا نخورید.

۴- سیگار نکشید.

۵- اگر دچار یبوست هستید باید درمان شوید، اما مکمل های دارای فیبر مثل پسیلیوم (برای درمان یبوست) می توانند نفخ شما را بدتر کنند .

ب: نسخه ها

باد معده (روایات)

نکته: روایاتی که در جلد یک برای باد های بدن آمده است ، برای هر نوع باد ، از جمله باد معده و روده ، سر ، عضلات و.... مفید است. **در همه بیماری ها لازم است ابتدابه درمانهای مشترک وریشه های مشترک بیماریها عمل شود.**

تخم مرغ

امام رضا (علیه السلام): تخم مرغ بسیار خوردن و معتاد شدن به آن ، بیماری سپرز می آورد و ایجاد کننده بادهایی در سر معده است ، و زیاد خوردن تخم مرغ آب پز ، نفس

تنگی و نفس بریدگی می آورد.^{۳۶۱}

روایات افزایش بادهای بدن در جلد اول باید رعایت شود. اختصارا تکرار نمیشود.

نفخ شکم (خیر اندیش)

علت از سردی معده است

- ترک آب خوردن بین غذا و پرهیز از خوردن آب سرد.

- مصرف عرق نعناع یا جوشانده نعناع بعد از غذا

- مصرف اسپند و زیره.

باد شکم و نفخ (تبریزیان) ^{۳۶۲}: مرکب ۴

نفخ معده و دستگاه گوارش ^{۳۶۳}

خوردن یکی از این مخلوط ها

۱- سیاهدانه با عسل یا کره با عسل

۲- گرد زینان با عسل یا گرد بالنگ با عسل مفید است.

۸- مصرف یک قاشق عسل قبل از صبحانه برای درمان ترش کردن معده، آبریزش

دهان، آروغ زدن و کلا سردی مزاج تا رفع کامل مشکل توصیه می شود.

نفخ معده (خدادادی)

- مصرف مقداری کمی نمک قبل و بعد از غذا.

- مصرف کره با عسل برای نفخ معده مفید می باشد.

- مصرف یک قاشق غذاخوری عرق زینان با عسل بعد از غذا.

^{۳۶۱} طب الامام رضا ص ۲۸

^{۳۶۲} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

^{۳۶۳} اسپاسم های گوارشی

- مصرف پوست هندوانه برای نفخ معده که بر اثر خوردن هندوانه بوجود آمده بسیار مفید می باشد.

درمان نفخ معده (یکتا)^{۳۶۴}

وجود بلغم در معده ایجاد نفخ می کند. میوه های خام و پخته همراه غذا، سبزیجات خام، حبوبات بادگیری نشده نفخ معده را می تواند تشدید کند. می توان همراه با مصرف حبوبات و سبزیجات خام داروی ضد نفخ خورد تا نفخ اذیتشان نکند.

حالا ضد نفخ چیست؟ نعناع، زیره، مرزه، زنیان، گلپر، و ریحان. می توان از این مواد، داخل غذایی که با حبوبات تهیه شده است ریخت. اگر شخص، صفاوی مزاج بود باید این گیاهان ضد نفخ را همراه با عناب در عرق کاسنی شاهتره دم کرده و همان روغن تقویت کبد با مصطکی بخورید یا این که آن را به تنهایی مصرف کنید. مثلاً یک قاشق غذاخوری زیتون را توی غذا بریزید و اگر مزه اش شما را اذیت می کند از یک قاشق چایخوری استفاده کنید و به تدریج مصرف خود را به یک قاشق غذاخوری برسانید. روغن زیتون را هم نگذارید حرارت ببیند همان موقع صرف غذا آن را به غذا اضافه کنید و یا این که خود زیتون را کنار غذا بخورید.

داروی دیگر برای گوارش این است که مقل ازرق، مرمکی و هلیله سیاه را باهم ترکیب و آسیاب کرده سپس با عسل، خمیر کنید. مقدار عسل باید به اندازه ای باشد که داروی ترکیبی مانده شل شود و نه خیلی سفت بماند. اگر بیوست کم است سه وعده، هر وعده، یک ربع تا نیم ساعت بعد از غذا یک حبه با آب مثل قرص بخورید. اگر حبه اش را کوچک بگیرید بهتر است چون اگر بزرگ باشد ممکن است گیر کند و خطر به بار آورد. مثلاً اگر می خواهید به اندازه یک نخود بخورید آن را به چهار حبه تقسیم کنید.

اگر یبوست بیش تر بود باید بیش تر مصرف کنید. یبوست میزان دارد. ما برای هر یبوستی نمی توانیم یک دارو تجویز کنیم. بنابراین مثلا اگر یبوستش سطحی است با یک روغن زیتون و اگر شدید است با داروهای قوی تر درمان می شود.

حالا چطوری می توانیم بفهمیم یبوست، سطحی است یا نه؟ از بیمار می پرسیم ملین مصرف می کنید یا نه؟ اگر بگوید استفاده می کنم می پرسیم چه ملینی مصرف می کنید؟ مثلا اگر بگوید سیلاکس می خورم، می پرسیم چند تا؟ اگر گفت روزی یک دانه، معلوم می شود یبوستش حاد نیست. اگر گفت هیچ دارویی نمی خورم معلوم می شود یبوستش خیلی سطحی است. اگر گفت دارو می خورم اما مقدار آن کم است باز هم درمانش راحت است. بنابراین هر چه مقدار داروی ملینی که استفاده می کند بیش تر باشد نشان دهنده آن است که یبوستش مزمن تر و حادتر است و ما نیز برای درمان یبوستش باید داروی قوی تری استفاده کنیم. اگر از این روش نتوانستیم میزان یبوست را تشخیص بدهیم راه دیگر این است که از ملین سبک شروع کنیم.

روش دیگر استفاده از خاکشیر است. برای این کار باید خاکشیر را شسته و با آب شیرین سرد خیس کنیم. سپس آن را داخل یخچال می گذاریم تا سه چهار ساعت خوب خیس بخورد؛ چون خاکشیر برای این که وقتی خیس خورد لعاب می اندازد. اما اگر خاکشیر را با آب گرم خیس کنیم باید همان لحظه آن را مصرف کنیم. چون اگر بماند تلخ می شود.

نفخ معده (باقری)^{۳۶۵}

برای درمان نفخ معده نسخه های زیر تجویز می شود:

۱- اصلاح معده با مکمل اصلاح معده یک استکان

۲- نعناع + زیره + تخم جعفری + ریشه شیرین بیان

این مخلوط ضد نفخ شدید است. توجه داشته باشید که شیرین بیان به تنهایی برای کلیه مضر است.

نفخ شکم (ازدیاد گاز معده)^{۳۶۶}

پرهیز شود از: پوست حبوبات نخورید، پوست سیب، نوشابه های گازدار، دوغ گاز دار،

پوست گوجه فرنگی، پوست گوجه سبز و رفع نارسایی کبد

درمان: ۱- شربت گریپ واتر بخورید. ۲- هرگاه خواستید برنج و ماکارونی بخورید به

همراه زیره باشد، ۳- چهار زیره به همراه غذا و بعد از غذا یک قاشق چایخوری

سیاهدانه بخورید، ۴- دمکرده گل بومادران با شکر، ۵- هلیله سیاه، ۶- دمکره مورد:

ضدنفخ و خلط آور و رفع ترشحات نابجای رحمی و درمان آفت دهان و تبخال (درمان

موضعی)، ۷- گلپر: ضدنفخ و رفع سوء هاضمه (کمک به هضم غذا)، ۸- گشنیز: ضد

نفخ، ضد اسپاسم دستگاه گوارش (پیشگیری و کاهش دل پیچه)، اشتهاآور، درمان

اسهال و عفونتهای روده ای؛ چون خاصیت ضدقارچ و ضد باکتری دارد.

- مرزه: ضد نفخ، تسهیل کننده هضم غذا، رفع چنگ زدگی معده،

مرزنجوش: ضد نفخ، آرام بخش و مقوی معده، شوید: ضد نفخ بویژه ضد نفخ و قولنج

کودکان، رفع استفراغ و رفع سسکسکه مخصوصا در افرادی که چربی بالا دارند.

باد معده و نفخ ناف (بنی هاشمی)

اگر عرق آویشن را با عسل مخلوط کنید کمی عرق یا پودر زیره را به آن اضافه کنید و

بصورت ضماد روی آن قسمت بگذارید. مقوا یا چرم یا چوب را آرام روی قسمت

بگذارید و آرام با باند بسته شود. (نفخ ناف همان افتادگی ناف است).

همچنین در آخر شب قبل از خواب یک قاشق مرباخوری بذراسفند همراه با آب میل کنند و صبح یک قاشق چایخوری سیاهدانه یا دوسین میل کنند مفید است.

تدابیر معده و نفخ (کردافشاری)

«بیماریهای معده»

نفخ: احساس سفتی و پری شکم و احساس حرکت گاز در شکم.

علل نفخ: عدم رعایت نحوه صحیح غذا خوردن | تجمع اخلاط سوء و مواد نامناسب در دستگاه گوارش | مصرف غذاهای ایجاد کننده نفخ. | نحوه صحیح غذا خوردن: قبل از گرسنگی غذا نخورید و قبل از سیر شدن دست از غذا بکشید - غذا خوب جویده شود و در آرامش میل شود - سر سفره مطالب ناراحت کننده مطرح نشود و مطالب نشاط آور مطرح شود. مصرف میوه و سالاد و مایعات با فاصله از مصرف غذا باشد. چند نوع غذا با هم مصرف نشود.

پرهیزات:

غذاهای چرب و سرخ کرده و سنگین و ترش یا شور یا تند پرادویه - غذاهای کارخانه ای و آماده، قهوه و نسکافه و کاکائو چای پررنگ نوشابه های گازدار، غذاهای خمیری و فست فود، آب یخ، سیر پیاز چغندر و شلغم خام، حبوبات نفاخ، پرتقال نارنگی و میوه های گازدار، کلم، میوه هایی مثل هلو و آلو و خیار و کدو و...

توصیه ها:

۱. غذاهای با هضم راحت و کاهنده نفخ: سبزی پلو (شوید، گشنیز، اناریچه، زولنگ) کباب برگ و جوجه کباب.

۲. قرار دادن سبزیجاتی مثل شوید و جعفری و ریحان و نعنا و پونه و زیره در رژیم

غذایی

۳. استفاده از زنجبیل، آویشن، رازیانه، انیسون و زیره به عنوان ادویه در غذا
  ۴. مصرف مخلوط سیاهدانه و زنیان (به مقدار مساوی) قبل و بعد از غذا.
  ۵. ۱۰ گرم زیره، ۱۰ گرم رازیانه ۵ گرم انیسون با هم نرم شود ۱ قاشق غذا خوری از آن را در یک لیوان آب جوش دم کرده و نیم ساعت بعد از غذا میل شود.
  ۶. ماست و آویشن و نمک یا ماست و آویشن و سیاهدانه و مصطکی و زنیان و نمک
  ۷. ترکیب زنجبیل و شکر بعد از غذا
  ۸. سیاهدانه کوبیده با عسل
  ۹. آدامس سقز و مصطکی و عسل
  ۱۰. شربت انار و نعنا: ۶۰۰ گرم آب انار ترش و شیرین و ۳۰۰ گرم شکر ۱۲ گرم عرق نعنا مخلوط کرده و بجوشانید تا به قوام آید
  ۱۱. زنیان ۱ قاشق چایخوری وسط غذا و پونه قبل و زیره بعد از غذا
- چند توصیه به بیماران دچار زخم معده:
۱. اصلاح عادات غذا خوردن.
  ۲. بیماران دچار زخم معده باید از غذاهای سنگین و پرچرب و دیر هضم پرهیز کرده و از غذاهای با هضم سریع استفاده کنند.
  ۳. از جمله غذاهای مفید برای این بیماران، آش جو، شیربرنج و فرنی است که با شیر بز تهیه شده باشد. این غذاها به خصوص برای بیماران دارای معده گرم مناسب است. در مقالات طب جدید اثر جو در پیشگیری از بروز زخم معده به اثبات رسیده است.
  ۴. تمام افراد به خصوص بیمارانی که از مشکلات معده رنج می برند باید از مصرف غذاهای تند، قهوه، کاکائو و نوشابه های گازدار پرهیزند.
  ۵. سالم ترین روغن برای بیماران دچار مشکلات معده، روغن زیتون است.

۶. بیماران دچار زخم معده بهتر است در غذای خود از گوشت جوجه مرغ که با کمی زرشک و سماق طعم دار شده است استفاده نمایند.

۷. یکی دیگر از غذاهایی که هم جنبه تغذیه ای و هم جنبه درمانی برای بیماران دچار زخم معده دارد به این شرح است: برنج سفید یک جزء، جو پوست کنده کوبیده نیم جزء را با آب بپزند تا نیم پز شود. سپس نیم جزء نشاسته را در آب سبوس گندم حل کنند و اضافه نمایند و مخلوط را روی حرارت قرار دهند تا خوب بپزد و مانند حریره شود. در انتها ۵ گرم صمغ عربی و ۵ گرم کتیرا اضافه کرده و غذا را نیم گرم میل کنند.

۸. بهترین شربت ها برای بیماران دچار زخم معده استفاده از ماء العسل، جلاب و ماء الشعیر است.

۹. بهترین میوه ها برای بیماران دچار زخم معده استفاده از به، گلابی، سیب، مویز و سبزیجاتی مانند خرفه است.

۱۰. برای این دسته از بیماران جهت التیام و کاهش ناراحتی های ناشی از زخم از ترکیباتی به شرح زیر نیز می توان استفاده نمود:

الف) خاکشیر روزانه ۱ قاشق غذاخوری در یک فنجان آب جوش + کمی نبات
ب) ۳۰ گرم ریشه شیرین بیان با ۵ گرم زنیان مخلوط کرده، کوبیده و جوشانده یک شب در هوای خنک بگذارند و صبح ناشتا میل کنند.

ج) روزانه ۱ قاشق چایخوری پودر کتیرا در یک استکان آب گرم حل کرده و میل نمایند.

د) ۳۰ گرم ریشه شیرین بیان، ۵ گرم انیسون، ۵ گرم زیره سبز، ۵ گرم بابونه، ۵ گرم افسنتین و ۵ گرم بادرنجبویه را شب بخیسانند و صبح صاف کنند و آب آن را بنوشند.

ه) ۱۵ گرم زنیان، ۲۰ گرم آویشن، ۱۰ گرم شاهتره، ۱۵ گرم انیسون، ۴۰ گرم شیرین

بیان، ۱۰ گرم بومادران را مخلوط کرده یک قاشق غذاخوری از مخلوط فوق را در ۲ لیوان آب کمی جوشانده و قبل از غذا ۲ استکان میل شود.

(و) ۱۵ گرم زینان، پودر شیرین بیان ۲۰ گرم، تخم شوید ۱۰ گرم، انیسون ۱۵ گرم، زیره سبز ۱۰ گرم، سیاهدانه ۱۵ گرم: همه را نرم کوبیده و بعد از هر غذا یک قاشق مربا خوری میل شود.

(ز) عرق زینان ۱۵ گرم، عرق انیسون ۱۵ گرم، عرق زیره سبز ۱۰ گرم، عرق آویشن ۱۰ گرم، مخلوط این عرقیات برای بیماران دچار زخم معده و اثنی عشر بسیار مفید است. ضعف معده و ضعف هضم:

در این بیماری نیز باید عادات ناپسند غذایی ترک شده و آداب صحیح غذا خوردن رعایت شود.

اگر علت ضعف معده از تجمع اخلاط در معده است، باید با مراجعه به پزشک جهت پاکسازی معده از اخلاط نامناسب اقدام نمایند و سوء مزاجهای حاکم بر معده را اصلاح نمایند.

از دیدگاه طب سنتی، بهترین علاج در ضعف معده تقلیل غذاست. حکیم محمد اعظم خان در کتاب اکسیر اعظم می نویسد: "اکثر مریضان ضعف معده که تقلیل غذا کردند، در مدت قلیل به عنایت رب جلیل شفای کلی یافتند و کسانی که از تکثیر طعام و امتلای شکم دست نکشیدند، دچار ذرب و استسقا گردیده و عاقبت شربت مرگ چشیدند."

۱. کسانی که دچار این بیماری هستند، علاوه بر پرهیزات ذکر شده در مشکلات معده، از مصرف شنبلیله و کنجد نیز پرهیز نمایند که هر دو مضعف معده اند.

۲. در رژیم غذایی این افراد مربای زنجبیل، مربای آمله، مربای هلیله، ماش، بادام، عسل و گشنیز قرار گیرد.

۳. گوشت‌های مفید برای این بیماران گوشت پرندگان چون جوجه مرغ، دراج، تیهو، کبک و گنجشک است که سریع الهضم بوده و معده را برای هضم دچار اشکال نمی‌کنند.

۴. یکی از غذاهای مفید برای این بیماران گوشت جوجه مرغ است که بنا بر مزاج فرد با دارچین، زعفران و زیره سبز و سیاه و نیز سماق و آبلیمو و آب انار چاشنی دار شده باشد.

۵. مصرف مویز، کرفس و نعناع برای انواع بیماری‌های معده از جمله ضعف معده مفید است.

۶- بهترین شربت‌هایی که بیماران دچار ضعف معده می‌توانند از آنها استفاده نمایند عبارتند از:

الف) شربت لیمو، آب سیب، آب به
سکنجین به و لیمو

مواد لازم: آب به شیرین ۲۵۰ گرم، سرکه انگوری کهنه ۱۳۰ گرم، گلاب ۱۳۰ گرم، آب لیموترش ساده ۱۳۰ گرم، عسل ۳ کیلوگرم.

طرز تهیه: این مواد را با هم مخلوط کرده با آتش ملایم بجوشانید تا قوام آید.

• برای تقویت معده و کبد و قلب، افزایش اشتها و رفع استفراغ مفید است.

ب) شربت سکنجین سفرجلی: این شربت به گفته جالینوس در تمام بیماری‌های معده که خیلی گرم نباشند اثر دارد.

طرز تهیه: آب به ترش صاف شده ۴۰۰ گرم، سرکه ۱۰۰ گرم را با ۴۰۰ گرم شکر به قوام آورده شده و سپس به ازای هر ۱ کیلو مایه به دست آمده (سکنجبین)، ۱۰ گرم زنجبیل به آن اضافه شود. مایه شربت فوق در هنگام مصرف با آب رقیق شود.

ج) شربت سکنجبین سفرجلی لیمویی: مقوی معده و کبد

طرز تهیه: آب به ۲۵۰ گرم، سرکه و گلاب و آبلیمو از هر کدام ۱۵۰ گرم، با مقداری شکر به قوام آورده شود.

د) شربت مقوی معده: آب گلابی رسیده با مقداری شکر به قوام آورده شود.

ه) شربت دیگری مقوی معده: آب انار شیرین ۱/۵ کیلو، آب سیب ۴۰۰ گرم با ۴۰۰ گرم شکر به قوام آورند. در موقع مصرف ۷۵ گرم از مایه شربت فوق را با آب رقیق کرده، بنوشند.

۷- اگر ضعف معده از رطوبت بیش از حد معده باشد، مصرف پسته در این بیماری مفید است.

۸- جوارشی که مقوی معده ضعیف است و موافق مزاج جمیع مردم در جمیع اوقات: ۴۰ گرم آب بالنک یا نارنج را با ۴۰۰ گرم آب سیب روی حرارت ملایم بگذارند تا به نصف برسد. سپس با ۴۰۰ گرم شکر، ۴۰۰ گرم عسل و ۲۰۰ گرم گلاب با حرارت ملایم به قوام بیاورند. سپس ۳/۵ گرم مصطکی و ۱۰/۵ گرم بادرنجبویه اضافه نمایند و مایه را در ظرف چینی نگاهداری کنند و روزانه ۱۰/۵ گرم از مایه فوق مصرف نمایند.

۹- جوارش مصطکی: معده را تقویت می کند و برای گوارش مفید است و از رطوبتهای زاید جلوگیری می نماید: ۱۷ گرم مصطکی را در ۳۵ گرم گلاب حل کنند، سپس با ۳۵۰ گرم قند به قوام بیاورند، در هر وعده ۱۷ گرم مصرف شود.

۱۰- ترکیب زیر نیز در درمان ضعف معده مجرب است: میخک، انیسون، مصطکی از هر کدام ۷ گرم، زنجبیل و شکر از هر کدام ۳/۵ خوب بکوبند و الک کنند و در هنگام مصرف ۷ گرم از مخلوط فوق را بخورند.

۱۱- پوست داخلی سنگدان مرغ خانگی را از گوشت جدا کرده، آویزان کنند تا خشک شود سپس بکوبند و ۲/۵ گرم میل نمایند.

۱۲- مالیدن روغن سنبل الطیب، روغن مصطکی و ضماد پوست سیب و به، بر روی معده در ضعف معده مفید است.

سوزش و ترش کردن معده:

از دیدگاه طب سنتی سوزش معده و ترش کردن آن می تواند به علت رطوبت زیاد در دهانه معده باشد که در این صورت احساس سوزش و ناراحتی با گرسنگی بهبود یافته و با مصرف غذا تشدید می شوند. علت دیگر ریختن زیاد از حد خلط سودای ترش بر دهانه معده است که در این صورت سوزش با غذا خوردن تسکین یافته (به علت اختلاط غذا با خلط مودی) و گرسنگی تشدید می یابد.

رعایت توصیه های زیر در بیماران دچار ترش کردن و سوزش معده مفید است.

۱- رعایت آداب صحیح غذا خوردن .

۲- پرهیز از غذاهای غلیظ و نانهای مثل نان فطیر که هضم خوبی ندارند.

۳- اگر علت سوزش و ترش کردن از رطوبت باشد بهتر است به عنوان غذا از گوشت های لطیف و سریع الهضم به صورت کبابی استفاده شود.

۴- اگر علت سوزش و ترش کردن معده از فزونی ریختن خلط سوداست، استفاده از مربای آمله، مربای هلیله و شربت سکنجبین بزوری مفید واقع می شود.

۵- مصرف مخلوط کنجد له شده و کوبیده با نبات ترشی و رطوبت معده را برطرف می سازد.

۶- استفاده از دم کرده بابونه، نعناع، رازیانه و بادرنجبویه نیز سوزش معده را تسکین می بخشد.

تدابیر معده :

قبل از گرسنگی غذا مصرف نکنند و قبل از سیر شدن دست از غذا بکشند. هر لقمه را ۳۰ تا ۴۰ بار بجوند. سر سفره حرف نزنند. مصرف مایعات و میوه و ماست با فاصله قبل و بعد از غذا -چند نوع غذا با هم نخورند.

پرهیزات: غذاهای تند - شور - ترش - پرادویه - چرب - سرخ کرده - کارخانه ای - آماده - سنگین مصرف نکنند.

قهوه - کاکائو - چای پر رنگ - نوشابه گاز دار - غذاهای خمیری - فست فود و آب یخ مصرف نکنند.

غذاهای مفید: ۱. آش جو - شیر برنج - فرنی شیر بز (خصوصا برای معده های گرم) ۲. روغن زیتون ۳. گوشت جوجه مرغ با کمی زرشک و سماق طعم دار شود ۴. برنج سفید ۱ واحد جو پوست کنده نیم واحد را مخلوط و با آب پخته شود و سپس نیم واحد نشاسته را در آب سبوس گندم حل کرده و به آن اضافه کنید تا خوب بپزد و مثل حریره شود و در انتها ۵ گرم صمغ عربی و ۵ گرم کتیرا اضافه شود و به صورت نیم گرم مصرف شود ۵. شربت آب و عسل - جلاب - ماءالشعیر طبی

میوه ها: به - گلابی - سیب - مویز - مربای بالنگ - مربای آمله - مربای هلیله - مربای پوست پسته

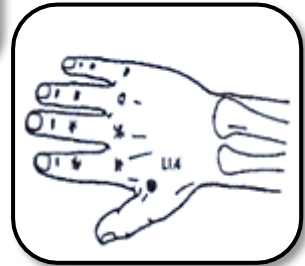
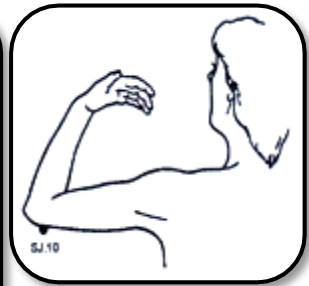
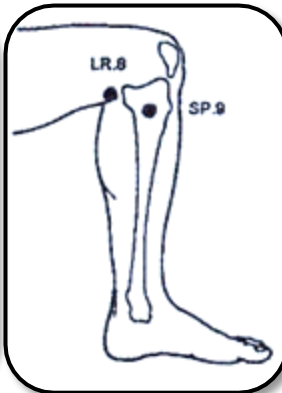
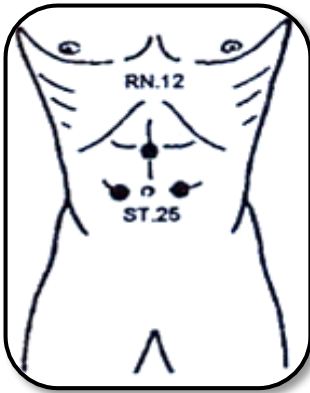
ترکیبات مفید: خاکشیر و نبات و آب جوش ۱۵ گرم زنیان و ۲۰ گرم شیرین بیان و ۱۵ گرم انیسون و ۱۰ گرم زیره سبز و ۱۵ گرم سیاهدانه را نرم کوبیده و بعد از هر غذا ۱ قاشق مربا خوری مصرف شود.

جویدن سقز و مصطکی و عسل روزی ۴-۵ بار

گل ختمی ۱۰ گرم + ریشه ختمی ۱۵ گرم + گل پنیرک ۱۰ گرم، همه ی گیاهان را با ۱ لیوان آب جوشانده و صاف نموده و در لعاب آن نصف قاشق چایبی خوری پودر کتیرا + ۱ قاشق چایبی خوری صمغ عربی حل می کنیم و سپس ۱ قاشق غذاخوری گل ارمنی را کمی تفت داده و آن را در ظرفی بریزید، کمی گلاب به آن اضافه کنید و آن را هم بزنید تا گلاب گل آلود شود. سپس منتظر بمانید تا گل ها ته نشین شود. گلاب روی آن را بیرون ریخته و این کار را ۳ بار تکرار کنید. در مرحله ی آخر گلاب را بیرون ریخته و گل ارمنی را به جوشانده فوق الذکر که درست کرده اید اضافه کنید و آن را در ۲ وعده ی صبح و عصر به صورت میان وعده میل نمایید. (افراد دیابتی از شیرین کردن آن خودداری نمایند).

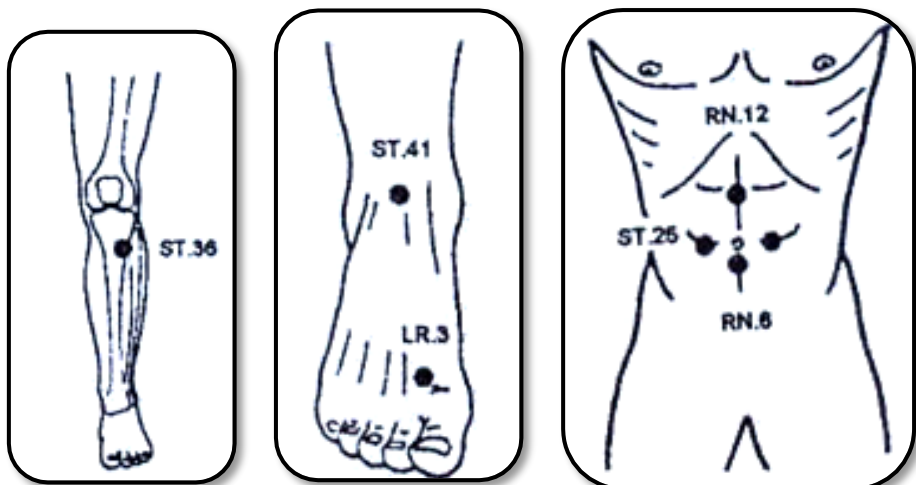
نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

۳۶۷ - نفخ و باد شدید معده

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

– نفخ روده و فتق^{۳۶۸}

۶۶- گیر کردن غذا و جسم خارجی در معده

روایات

انجیر

امیرالمؤمنین (ع) فرموده اند: خوردن انجیر معده ی بسته شده را نرم می کند و برای قولنج مفید است. روز هنگام از آن زیاد بخورید و شب هنگام اندک .

ضایعه گوارش و رسوبات و غذایی که به سنگ تبدیل شده است (تبریزیان) ^{۳۶۹}

قسط هندی با نمک و آب باران ۲ با در روز - داروی جامع ۳ عدد و آویشن ۳ شب پشت سرهم مصرف شود.

(گزارش درمان دکتر سید مسعود قطب) ^{۳۷۰}

بیمار ۱.ع - ۳۱ ماهه - اهل تهران

که به علت خوردن سکه ۲ ریالی در اواسط سال ۸۲ به این مرکز مراجعه و تحت درمان قرار گرفتند.

بیمار ۴ روز قبل از مراجعه با خوردن سکه به پزشکان جراح مراجعه کرده که با توجه به جابجا شدن سکه در گرافی های متعدد پیشنهاد به اندوسکوپی و یا جراحی و ... شده بود که پدر و مادر بیمار با توجه به نظرات مختلف اقدامی نکرده و به این مرکز مراجعه کرده بودند.

در سابقه پزشکی و خانوادگی بیماری خاصی را ذکر نمی کردند.

در گرافی های گرفته شده از شکم ۱۲ ساعت و ۲۴ ساعت بعد وجود سکه در معده را گزارش و جابجایی را نشان نمی داد. بیمار با تشخیص فوق تحت درمان قرار گرفت؛

^{۳۶۹} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۷۰ حجامت درمانی ص ۱۵۳

۱- روغن بادام شیرین نصف استکان یک مرحله

۲- گلاب + عسل به صورت شربت نصف استکان نیم ساعت بعد از خوردن روغن بادام

شیرین

حدود ۳ ساعت بعد از خوردن روغن بادام شیرین سکه خارج گردید و در حال حاضر بیمار در بهبودی کامل به سر می برد.

پزشک معالج: دکتر سید مسعود قطب

گیر کردن غذا سر دل (باقری) ۳۷۱

کسی که نمی تواند غذا بخورد؛ غذا گیر می کند و بالا می آورد از راه های زیر خود را درمان کند:

۱- بارهنگ را در عرق نعناع جوشانده سه وعده، میل کند.

۲- دو سه قاشق ژل گیاه آلوئه ورا را صبح و ظهر و شب قبل از غذا تناول کند.

۳- خاکشیر را در عرق نعناع جوشانده، سه وعده در حالی که داغ است قبل از غذا میل کند.

این مشکل در طب مدرن شیمیایی حاکم بر جهان درمان اساسی ندارد، مسکن می دهند و نمی دانند چه کار کنند!

۴۷- قولنج (کولیت) معده

الف: معرفی بیماری

کولیت معده^{۳۷۲}

علائم

درد شکم (در ناحیه چپ) - احساس ناراحتی هنگام صرف غذا و حتی احساس ناتوانی در هضم غذا (سردل ماندن) - احساس سفتی شکم همراه با سوء هاضمه (نفخ و ...)

علل

پر خوری و بدخوری (غذاهای نامناسب) - عدم ترشح کافی صفرا - اختلالات کبد یا صفرا

مضرات

پر خوری - غذاهای آماده - تمر هندی - رب - غذاهای سرخ کرده - غذاهای چرب - چند غذا را باهم خوردن - برگ مو (زیاده روی) - سس ها - تخم مرغ (هر نوع طبخ شود) - بادمجان سرخ کرده - اسفناج سرخ کرده - آنتی بیوتیک ها - مایعات بین غذا - غذای مانده و یخچالی (سرد) - میوه جات پس از غذا - سردیجات (زیاده روی) ولی کم آن مفید است. - غذاهای خمیری (آبگوشت، نان زیاد با غذا، پیتزا، ماکارونی...)

قولنج^{۳۷۳}

صبح بجای چای در یک استکان ابجوش ولرم نوک قاشق چایخوری زعفران ریخته و با شاخه نبات شیرین نموده و بخورد - وسط روز: یک لیوان اب زرد ک = هویچ زرد یا سه عدد هویچ زرد - روزی دو بار خوردن مخلوط زنیان و مغز گردو.

۳۷۲ درمانهای گیاهی قسمت قولنج

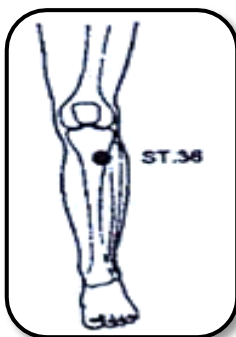
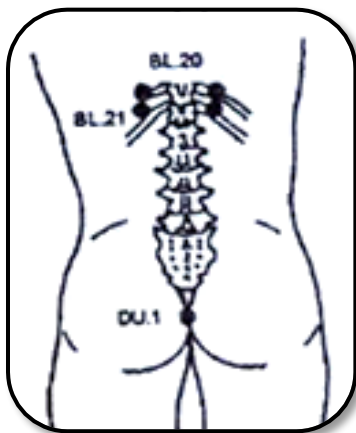
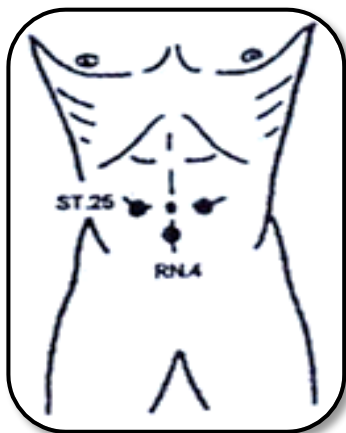
۳۷۳ اسپاسم های گوارشی

قولنج (تبریزیان) ^{۳۷۴}

معلول غلظت خون است و درمان آن صاف کننده خون است

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنبور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

– زخم کولیت یا کولیت بلغمی ^{۳۷۵}

۳۷۴ کتاب و سخنرانی های استاد – نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

۳۷۵ کتاب درمان جامع طب سوزنی

۴۸- هلیکوباکتری

الف: معرفی بیماری

هلیکوباکتر

باکتری گرم منفی، کم هوازی و تاژکدار می‌باشد که برخی از گونه‌های آن بیماریزا هستند. برای نمونه هلیکوباکتر پیلوری و هلیکوباکتر هیلمانی (*H. heilmannii*)، باعث زخم معده می‌شوند. هلیکوباکتر پیلوری اوره آز مثبت بوده در برابر اغلب آنتی بیوتیکها مقاوم است. این باکتری در بسیاری از بیماران مبتلا به مشکلات گوارشی در مخاط معده مشاهده میشود.

هلیکوباکتر هیلمانی بر خلاف هلیکوباکتر پیلوری محدود به انسان نبوده و ۸۰-۱۰۰٪ گربه‌ها، سگها و خوک‌ها را نیز دچار گاستریت خفیف می‌نماید. بدلیل ارتباط انسان با جانوران اهلی این بیماری به عنوان بیماری مشترک انسان و حیوان در نظر گرفته شده‌است

ورم معده (Gastritis) التهاب، ناراحتی و فرسایش استر معده است که می‌تواند بشکل ناگهانی (حاد) و یا بتدریج (مزمن) ظاهر شود. ورم معده تشریح کننده گروهی از بیماری‌های معده بوده که در یک موضوع یعنی التهاب معده مشترک می‌باشند. ورم معده عموماً ناشی از عفونت و آلوده شدن به همان باکتری است که باعث زخم معده می‌شود. آسیب دیدن، مصرف منظم داروهای مسکن و نوشیدن الکل نیز می‌تواند باعث ورم معده (گاستریت) شود. ورم معده می‌تواند باعث زخم معده و همچنین افزایش خطر سرطان معده شود.

ترش کردن معده، نفخ، هلیکوباکتر (خیر اندیش)

- یک قاشق مرباخوری بارهنگ را در یک لیوان عرق نعناع به مدت ده دقیقه جوشانده سپس یک قاشق مرباخوری عسل به آن اضافه شود و شبها قبل از خواب مصرف شود.
- بهترین زمان نوشیدن آب، نیم ساعت قبل از غذا و دو ساعت بعد از غذا می باشد.
- ترک یا کاهش مصرف سردی ها مثل ماست، دوغ، چای، نوشابه و ... بخصوص هنگام شب.
- در صورت مصرف سردی ها از مصلحات آنها استفاده شود مثلا مصلح دوغ و ماست، نعناع یا کاکوتی و مصلح شیر، عسل و خرما یا نبات می باشد.

هلیکوباکتر (خدادادی)

- این میکروب موجب زخم اثنی عشر و معده و سرطان معده و آلوده کردن مخاط معده می شود.. عسل بخاطر اسیدی بودنش بهترین دارو برای برطرف کردن این باکتری می باشد.
- روزی یک عدد سیب درختی با پوست و دانه با مقداری عسل میل شود.
- بیشتر از غذاهای گیاهی و از گوشت قرمز و سفید به مقدار کم استفاده شود.
- خوردن شربت عسل (یک قاشق غذاخوری عسل در یک لیوان آب خنک با مقداری آب لیمو ترش) به مدت سه روز.
- عسل بخاطر اسیدی بودنش بهترین دارو برای برطرف کردن این باکتری می باشد.
- مصرف شربت عسل با لیموترش تازه و مقداری یخ به آرامی میل شود به مدت سه روز.. روزی یک عدد سیب درختی با پوست و دانه با مقداری عسل میل شود.

هلیکو باکتری (ضیایی) ۳۷۶

توجه: از غذاهای چرب، سرخ کردنی، غذاهای مانده و فست فودها پرهیز کنید.

درمان: ۱- بین روز و عصرانه: یک قاشق چایخوری سقزبجود، ۲- ۱۲ ساعت پشت سر هم، هر ساعت یک قاشق غذاخوری ماست شیرین (فقط یکبار)، ۳- بعد از هر غذا یک عدد سیب درختی رسیده شیرین، ۴- یک قاشق چایخوری مصطکی (مستکی = صمغ درخت پسته جنگلی) بخورید.

۴۹- دل پیچه

دل پیچه^{۳۷۷} (باقری)

دل پیچه از راه های زیر قابل درمان است:

- ۱- یک استکان عرق نعناع را با نصف استکان گلاب طبیعی مخلوط کرده همراه با یک قاشق بزرگ تخم تره بو داده و یک قاشق روغن بادام شیرین میل کنید.
اگر دل پیچه، شدید بود سه وعده و اگر معمولی بود دو وعده (صبح و شب) از این دارو استفاده کنید.
- ۲- سه وعده، زردک بخورید و اگر نداشتید از هویج فرنگی استفاده کنید ولی اولویت با همان زردک است.
- ۳- برنج سبوس دار را بو داده اگر دل پیچه شدید بود سه وعده و اگر معمولی بود دو وعده (صبح و شب)، هر وعده ۲ قاشق غذاخوری از آن برنج را با یک استکان گلاب طبیعی میل کنید.
- ۴- هویج + بادام + بلوط
- ۵- یک قاشق غذاخوری روغن بادام شیرین را با یک استکان گلاب میل کنید.
- ۶- تخم تره را بو داده، دو وعده (صبح و شب)، هر وعده یک قاشق غذاخوری از آن را با یک استکان گلاب میل کنید. این نسخه دل پیچه های طولانی مدت و قوی را درمان می کند.

- بچه هایی که وقتی شیر می خورند در اثر سردی و ثقل دچار دل درد می گردند با شربت عسل طبیعی قابل درمان هستند.

دل پیچه کودکان و نوزادان (خیراندیش)

- یک قاشق مرباخوری عرق نعناع + یک قاشق مرباخوری عرق زنیان با مقداری آب گرم مخلوط و با کمی ترنجبین شیرین کرده و به کودک خورانده شود.
- مادر نوزاد هر روز یک لیوان جوشانده رازیانه همراه نبات میل نماید.
- گاهی با بلند کردن نوزاد و آرام آرام به پشت او زدن آروغ زده و آرام می شود.

رودل کردن کودکان (خیراندیش)

مالیدن روغن زیتون به شکم کودک.

۵۰- گرفتگی عضله تحتانی مری

تخم کرفس و صمغ کنار به نسبت مساوی تهیه شود و سپس پودر شود و مخلوط گردد و قبل از هر غذا خوردن، یک قاشق چایخوری از این مخلوط بخورد.^{۳۷۸}

۵۱- زخم و خونریزی های معده و روده و اثنی عشر

الف: معرفی بیماری

زخم معده - گاسترووراژی (خونریزی از معده)^{۳۷۹}
علائم

خون در مدفوع - سوء هاضمه شدید (ترش کردن معده یا سوزش معده، نفخ) - درد در ناحیه گودی شکم.

علل

هلیکوباکتریلوری (HP) - سرطان معده - داروها - استرس - تغذیه نامناسب - ضربه یا خوردن شی تیز (استخوان) - عفونت ها - غلظت خون - فعالیت شدید

مضرات

آسپرین - استامینوفن - غذاهای آماده، چرب یا خمیری، سرخ کرده، مایعات بین غذا - تخم مرغ - خردل - کوکوها - آب مایعات سرد - مایعات زیاد - سیگار - غذاهای سرد (یخچالی) - الکل - خالی نگه داشتن معده - خوردنی نفاخ - آنتی اسیدهای شیمیایی - سیر - با عجله غذا خوردن - پیاز - پیازچه - آب حاوی کلر - موسیر - شیر (به تنهایی) - سردیجات (ترش یا بیمزه) - خیار - رنگ های مصنوعی خوراکی - ادویه جات - بستنی

زخم روده، اثنی عشر^{۳۸۰}

۳۷۹ درماتهای گیاهی قسمت زخم معده

۳۸۰ درماتهای گیاهی قسمت زخم روده

علائم

مدفوع خونی - احساس ناراحتی در شکم (بالای ناف چپ یا راست) که با مصرف غذا کمتر می شود.

علل

اعتیاد - بیماری کرون روده - استرس و شوک روحی - سیگار - الکل - عدم استراحت کافی - تغذیه نامناسب (غذاهای آماده، سرخ شده، سس ها...) کمی مصرف پروتئین

علل خون در مدفوع

زخم معده یا روده، اثنی عشر (۲۵ سانتیمتری اول روده کوچک) - هموفیلی - بیماری های کبد یا صفرا - ورم طحال - بواسیر - سرطان (روده - معده ...) - انگل ها - کمبود آهن - افزایش اوره خون

توجه: مدفوع پر خون معمولا دلیل زخم معده است.

علل سوراخ شدن روده

سرطان روده کوچک - تیفوئید

مضرات

آستامینوفن - آسپرین - افزایشنده اسید معده (ترش مزه ها، گوشت، سرکه، آبلیمو، قند...) - غذاهای آماده یا چرب یا آبکی یا خمیری یا سرخ کرده - مایعات بین غذا - سردیجات - لبنیات زیاده روی خصوصا نوع چرب - سبزیجات تازه - شاهدانه - کاهو - دوغ - چای - هندوانه - نیمرو - سس ها - چیپس - فلفل سبز دلمه ای - آلو - لواشک - اغذیه نفاخ

ب: نسخه ها

زخم معده (روایات)

آویشن

امام کاظم (علیه السلام): داروی امیرمومنان (علیهالسلام)، آویشن بود. اومی فرمود:
 آویشن برای معده، پرزی همانند پرز پارچه های مخمل می شود.^{۳۸۱}

زخم معده وروده^{۳۸۲}

عسل ملین است و قندهای موجود در آن به مراتب بهتر از قند یا شکر معمولی در بدن مصرف می شوند. افراد مبتلا به یبوست مزمن، با مصرف دو لیوان شیر و عسل یا دو لیوان آب گرم و عسل در روز، از کندی تخلیه مزاج راحت می شوند.
 در مورد زخم معده و زخم اثنی عشر بایستی صبح ناشتا یک قاشق سوپ خوری عسل بخورند تا یک ساعت هیچ چیز میل نمایند.

نسخه ای دیگر

مصرف عسل در حالت ناشتا به خصوص به صورت محلول در آب برای درمان زخم معده و روده موثر می باشد.

یک قاشق غذاخوری بارهنگ با یک لیوان عرق نعناع به مدت ده دقیقه جوشانده و بعد با یک قاشق غذاخوری عسل مخلوط کرده و هر شب یک لیوان قبل از خواب میل شود و بستگی به مقدار زخم از ۷ روز الی ۱۴ تا ۴۰ روز تکرار شود.

بهترین دارو برای درمان زخم معده خوردن موم عسل می باشد.
 یک قاشق غذاخوری بارهنگ را به مدت ده دقیقه در یک لیوان آب جوشانده سپس دو قاشق غذاخوری عرق نعناع و یک قاشق غذاخوری عسل به آن اضافه و روزی یک سوم لیوان قبل از هر غذا میل شود به مدت ده تا چهل روز.

انجیر و عسل را به نسبت مساوی باهم مخلوط کرده و هر روز میل نمایید.

۳۸۱ الکافی ج ۶ ص ۳۷۵ ح ۱

۳۸۲ اسپاسم های گوارشی

جوشانده ۲۰ گرم برگ و ریشه کاسنی به مدت ده دقیقه و بعد از صاف کردن با عسل صبحها به عنوان ناشتا به مدت حداقل ده روز میل شود.

با نوشیدن شربت عسل درد معده به مرور کمتر خواهد شد.

بارهنگ + سبوس گندم از هر کدام یک قاشق چای خوری در نصف لیوان آب جوش حل کرده و قبل از غذا میل شود

نیم کیلو ماست شیرین + سه قاشق غذاخوری عسل + سه قاشق غذاخوری بارهنگ + یک قاشق غذاخوری پودر مالت با دو قاشق غذاخوری عرق زنیان مخلوط کرده و دو روز به جای هر وعده غذایی مصرف کند. و بعد دو روز (۴۸ ساعت) از معجون فوق قبل از هر غذا یک استکان به مدت دو روز دیگر مصرف شود.

دمکرده نعناع، پونه و شیرین بیان که با عسل شیرین کرده و قبل از هر وعده غذا یک فنجان از آن میل شود. (هنگام مصرف این دارو معده نباید خالی باشد چون موجب تشدید اسید و زخم معده می شود)

دانه انار با عسل در علاج زخم معده موثر می باشد.

زخم معده (تبریزیان)^{۳۸۳}

عسل با سیاهدانه - مرکب ۲ (زنجفیلات) - سویق گندم - چای زنجفیل - داروی جامع + جوشانده زیره. و همچنین داروی جامع با عسل هم خوب است.

درد وزخم معده (بنی هاشمی)

یک قاشق مرباخوری بذر بارهنگ را در یک لیوان عرق بابونه یا بومادران ۱۰ دقیقه جوشانده و ترجیحا قبل از غذا مصرف کنید.

زخم روده و کولیت (بنی هاشمی)

ابتدا مقداری گل ارمنی را بدون آنکه خرد شود در ۲ لیوان آب جوش بمدت ۱۰ دقیقه جوشانده صاف کنید و یک قاشق غذاخوری بذربارهنگ را اضافه کرده مجدداً ۵ تا ۶ دقیقه با حرارت ملایم بجوشانید تا بارهنگ شکفته و ژله ای شود سپس در طول روز استفاده نماید یک وعده صبح ناشتا بهتر است که ۱۵ تا ۲۰ دقیقه قبل از غذا مصرف شود.

خونریزی فوقانی دستگاه گوارش (بنی هاشمی)

رب انار بهترین است سریعاً آنجا را سخت میکند و مسام را می بندد و نمی گذارد خون بیاید برای بچه های زیر ۱۰ سال یک قاشق مرباخوری و برای بالای ۱۰ سال یک قاشق غذاخوری مصرف شود.

عسل برای زخم معده (دریایی) ۳۸۴

یک تخم مرغ خام که با عسل مخلوط شده باشد به یک فنجان شیر تازه گاوی که جوشیده شده، بعد از ولرم شدن، اضافه می شود. آن را ده روز ناشتا بنوشید. بعد از آن هیچ اثری از زخم معده نخواهید دید. در زمان درمان، بیماران مبتلا به زخم معده باید از خوردن غذاهای حاوی فیبر و ایاف گیاهی و سبوس دار پرهیزید.

درمان زخم معده (آل اسحاق)

- اصلاً غذای خام به همراه غذای پخته میل نکنید
- مدتی از خوردن مواد خام، میوه ها و ترشیجات (خصوصاً پرتقال و نارنگی) جدا جلوگیری کنید
- عسل و انجیر را به نسبت مساوی مخلوط کرده و میل نمایید.
- استفاده از زردچوبه در غذاها یا اینکه هفته ای دو بار از دم کرده آن استفاده کنید

- پانصد گرم ماست شیرین، یک قاشق غذاخوری بارهنگ و دو قاشق غذاخوری عسل را با هم مخلوط کرده و شبها به جای شام و بدون نان میل کنید.^{۳۸۵}

درمان زخم معده (یکتا)^{۳۸۶}

زخم و خونریزی نوعی عفونت است. جایی که زخم می شود و خونریزی می کند شاید عفونت دارد. قدیم جایی از بدن را که زخم می شد با عنبر نسا را (که به آن ماچلاق نیز می گویند) دود می دادند، سریع عفونت را از بین می برد و زخم خوب می شد چرا؟ چون دود عنبر نسا ضد عفونی کننده و آنتی بیوتیک خیلی قوی است. عنبر نسا همان فضله الاغ ماده است. روش دیگر برای درمان زخم معده این است که نعناع، پونه و شیرین بیان را دم کرده و با عسل مخلوط کنید. قبل از هر وعده غذایی یک فنجان از آن را میل کنید. هنگام مصرف این دارو معده نباید خالی باشد چون دوباره اسید، زخم را تشدید می کند. پرهیزها را هم باید کاملا مراعات کرد.

زخم روده (تبریزیان)^{۳۸۷}

داروی زحیر، مرکب از ۴ ماده: گل ارمنی + خریق سفید + صمغ عربی + اسفرزه. اگر زخم در انتهای روده بزرگ باشد، تزریق عسل با داروی جامع تزریق شود قرص خون هم مفید است.

زخم روده بزرگ (دوازدهه) (خدادادی)

- پرهیز از مصرف چند نوع غذا باهم. - خوردن نعناع تازه همراه با غذا یا نصف استکان عرق نعناع بعد از هر غذا - کمتر مصرف کردن فرآورده های حیوانی؛ زیرا موجب اسیدی شدن مخاط معده میشود. - بلافاصله بعد از غذا یک قاشق چای خوری پودر گلپر میل شود.

۳۸۵ طبیب همراه ص ۴۴

۳۸۶ طب نجاتبخش ص ۱۲۱

۳۸۷ کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

زخم معده (باقری) ۳۸۸

مصرف ترشی جات غیرطبیعی، شیر پاستوریزه، قهوه و چای نسکافه، تنقلات مصنوعی (به ویژه آدامس) و دخانیات (مواد مخدر و الکل) از جمله علل پیدایش زخم معده است. زخم درونی بدن همیشه حاصل عفونت است. برای درمان زخم معده دستورالعمل های زیر را عملی کنید:

۱- آب زرشک همراه با عسل بنوشید.

۲- آب برگ بارهنگ با ترنجبین در درمان زخم معده و روده فوق العاده نافع است.

۳- شیرین بیان + آویشن + پونه + نعناع + زنیان + زیره

زخم معده (خدادی)

بهترین دارو برای درمان زخم معده خوردن موم عسل می باشد.

یک قاشق غذاخوری بارهنگ را به مدت ده دقیقه در یک لیوان آب جوشانده سپس دو قاشق غذاخوری عرق نعناع و یک قاشق غذاخوری عسل به آن اضافه و روزی یک سوم لیوان قبل از هر غذا میل شود به مدت ده تا چهل روز.

مصرف یک قاشق چای خوری بارهنگ نیم ساعت قبل از هر غذا به مدت ده تا چهل روز. انجیر و عسل را به نسبت مساوی باهم مخلوط کرده و هر روز میل نمایید.

جوشانده ۲۰ گرم برگ و ریشه کاسنی به مدت ده دقیقه و بعد از صاف کردن با عسل صبحها به عنوان ناشتا به مدت حداقل ده روز میل شود.

زخم معده و اثنی عشر (خیراندیش) ۳۸۹

۱- یک قاشق غذاخوری بارهنگ با یک لیوان عرق نعناع جوشانده و بعد از نیم ساعت

با یک قاشق عسل مخلوط گردیده و هر شب یک لیوان قبل از خواب میل شود. داروی فوق به تناسب گستردگی زخم ۷ یا ۱۴ یا ۴۰ شب مصرف شود.

۲- از مصرف آب بین غذا، مصرف نوشابه گازدار، چای، چربی های غیرطبیعی احتراز شود.

۳- صبح و شام غذا کامل میل گردد.

۴- از خوردن سریع بعد غذا احتراز شود.

۵- عسلاب با عرق نعناع هر ۷ ساعت یک لیوان تا ۷ روز میل گردد.

زخم معده و اثنی عشر (روازاده)

مصرف شربت عسل با زنجبیل

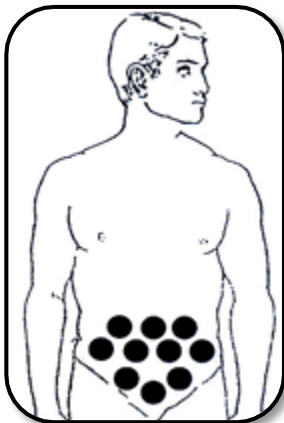
پرهیز از مصرف غذاهای خام به همراه غذاهای پخته.

مصرف عصاره شیرین بیان + شیره انگور + آویشن شیرازی.

بادکش زخم معده

چاقی در بلغمی ها - یبوست - زخم معده - مثانه نوروژنیک - عفونت های تناسلی - کولیک

های کلیوی و شکمی - دردهای مبهم شکمی

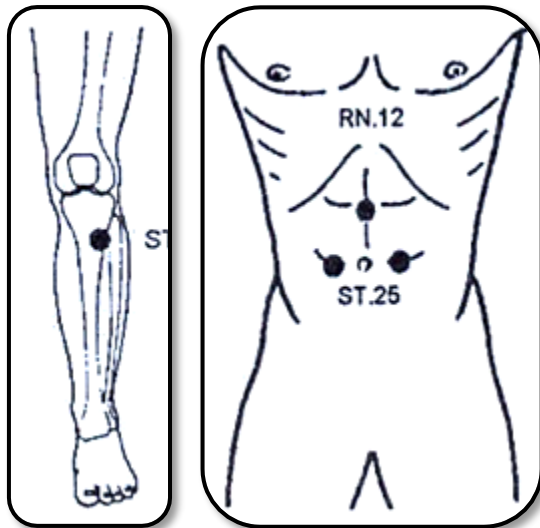

زخم معده و اثنی عشر (ضیایی)^{۳۹۰}

همه موارد قبلی رعایت شود، یک عدد سیب بعد از غذا بخورد و ۵ دقیقه راه رود سپس یک قاشق چایخوری مومیائی شیرین بیان (یا یک عدد قرص گیاهی شیرینوش) بخورد، سپس ۵ دقیقه راه رود و بعد از آن یک عدد میوه شاه بلوط بخورد.

نقاط فشاری، طب سوزنی، ماساژ، زنیور درمانی، دستگاه الکترونیکی بدون سوزن، انرژی درمانی (برای عمل به این نسخه حتما طبق راهنمای نسخه ها عمل کنید)

— زخم معده^{۳۹۱}

^{۳۹۰} نسخه مورد تایید استاد

^{۳۹۱} کتاب درمان جامع طب سوزنی

۵۲- سردی و رفلاکس معده

سردی معده (خیراندیش) ^{۳۹۲}

از علائم سردی معده، قار و قور شکم، نفخ، بوی معده، آب ریزش دهان و ... است. معده را گرم کنید و سردی را کاهش دهید. زیره فوری گرم می کند ولی قیافه زن ها را خراب می کند.

گرم کننده معده (تبریزیان) ^{۳۹۳}

مرکب مفاصل (یک مرتبه صبح ناشتا ۲ مثقال) مصرف شود.

سردی معده، صدای شکم، درد معده (روازاده)

مصرف روزی سه بار شربت زنجبیل با عسل (یک قاشق مرباخوری عسل + نصف قاشق چای خوری پودر زنجبیل در یک لیوان آب جوش ریخته و به مدت یک هفته تا ده روز مصرف شود)

مصرف دمکرده پونه، نعناع، آویشن با عسل از هر کدام یک قاشق چای خوری در یک لیوان آب جوش بریزید به مدت ده دقیقه و بعد با مقداری عسل میل شود.

پرهیز از مصرف غذاهایی که طبیعت سرد دارند مثل گوشت گاو، سوسیس، کالباس، و میوه ها و ترشیجات خصوصا پرتقال و نارنگی.

پرهیز از مصرف غذاهای خام به همراه غذاهای پخته.

خوردن کباب زغالی و مصرف بیشتر عسل.

^{۳۹۲} سخنرانی در تربت حیدریه

^{۳۹۳} کتاب و سخنرانی های استاد - نحوه مصرف داروها در جلد ۱ آمده.

سردی بدن و معده (روازاده)

پرسش: مدت ۳ سال است که هر غذای سردی که می‌خورم مثل میوه‌ها و غذاهای سرد، دچار سردرد شدید می‌شوم تا حدی که استفراغ کرده و یک روز کامل غذا نمی‌خورم و روده‌هایم درست کار نمی‌کند. لطفا علت را بفرمایید؟

پاسخ: سردی بسیار شدیدی بر شما حاکم است. حتما باید معده‌تان گرم شود. مواد غذایی سرد و تر، سرد و خشک نخورید، موادی مثل میوه‌ها، ترشیجات؛ خصوصا پرتقال و نارنگی نخورید، گرمیجات و عسل زیاد استفاده کنید. دم کرده اسطوخدوس و بادرنجبویه را روزی دو لیوان میل کنید.^{۳۹۴}

سردی معده (خیر اندیش)

مصرف جوشانده یک قاشق مرباخوری بارهنگ در یک لیوان عرق نعناع روزی سه بار و هر بار نصف لیوان میل شود.

۵۳-سرطان معده

سرطان معده (تبریزیان)^{۳۹۵}: داروهای سرطان را مصرف کنید. داروی ثفا - پودر هسته سیب - عسل + سیاهدانه - شافیه - داروی پیامبر (ص) - نسخه ورم - ودرناچاری پودر خرچنگ و.. نسخه سرطان برای همه انواع سرطان مفید است.

فهرست مطالب

- ۶..... مقدمه
- ۱۳..... ۱-درمان مشترک بیماریها و اختلالات دستگاه گوارش و هضم
- ۲۶..... ۲-درمان دردهای ناحیه روده بزرگ
- ۲۷..... ۳-انگل و کرم روده و معده
- ۳۷..... ۴- روده تحریک پذیر
- ۴۲..... ۵- درمان مشترک بیماریها و اختلالات روده ها
- ۴۴..... ۶- شقاق مقعد
- ۴۸..... ۷- بواسیر
- ۶۳..... ۸-پولیپ روده
- ۶۵..... ۹- آروغ زیاد یا بدبو زدن
- ۶۸..... ۱۰-تب روده
- ۶۹..... ۱۱- هیرشپروننگ (مگا کولون)
- ۷۱..... ۱۲- سم و مسمومیت ها
- ۷۶..... ۱۳- استفراغ و تهوع
- ۸۵..... ۱۴- شکم کلن
- ۸۶..... ۱۵- مجرای غیرطبیعی خروج مدفوع (فیستول مدفوعی، باسور مقعدی)

- ۱۶- ورم مری ۸۷
- ۱۷- کولیت روده ۸۸
- ۱۸- درد نشیمنگاه ۹۸
- ۱۹- امتلاء ناشی از شراب ۹۹
- ۲۰- سرطان گوارش ۱۰۰
- ۲۱- درمان قولنج ۱۰۲
- ۲۲- چسبندگی و تنگی روده ۱۰۵
- ۲۳- کولون زخمی ۱۰۶
- ۲۴- کیسه های حبابی در روده= دیورتیکولوز و کیست های گوارشی ۱۰۷
- ۲۵- درمان آنروفاژی (بلعیدن هوا در معده)** ۱۰۸
- ۲۶- درمان آسیت (آب آوردگی شکم) ۱۰۹
- ۲۷- غم باد یا گواتر ۱۱۰
- ۲۸- انواع اسهال ۱۱۲
- ۲۹- درمانهای مشترک بیماریهای معده ۱۲۶
- ۳۰- یبوست و بند آمدن مدفوع (مادر بیماری ها) ۱۳۴
- ۳۱- چاقی، لاغری، بزرگی و کوچکی و تناسب شکم و اندام ۱۵۰
- ۳۲- اشتهای کم، زیاد، کاذب ۱۷۰

- ۳۳- عفونت ، بهداشت ، شستشو و پاکسازی معده ۱۸۱
- ۳۴- اسپاسم های گوارشی ۱۸۶
- ۳۵- کوچکی معده ۱۸۷
- ۳۶- ضعف معده و سوء هاضمه ۱۸۸
- ۳۷- درمان بیماریهای معده و رشد پرز معده ۱۹۵
- ۳۸- اسید ترشی معده ۱۹۶
- ۳۹- بازگشت غذا از معده به مری (ریفلاکس) ۲۰۲
- ۴۰- صدا و قاروقور شکم و روده ۲۰۶
- ۴۱- درد و سوزش معده ، روده ، شکم ۲۰۸
- ۴۲- ورم معده ۲۲۳
- ۴۳- ورم روده ۲۲۸
- ۴۴- التهاب ایلئوت ۲۳۰
- ۴۵- نفخ و باد معده ، روده ۲۳۱
- ۴۶- گیر کردن غذا و جسم خارجی در معده ۲۴۹
- ۴۷- قولنج (کولیت) معده ۲۵۱
- ۴۸- هلیکوباکتری ۲۵۳
- ۴۹- دل پیچه ۲۵۶

- ۵۰- گرفتگی عضله تحتانی مری ۲۵۸
- ۵۱- زخم و خونریزی های معده و روده و اثنی عشر ۲۵۹
- ۵۲- سردی و رفلاکس معده ۲۶۸
- ۵۳- سرطان معده ۲۷۰

فهرست منابع

۱. قرآن مجید؛
۲. نهج البلاغه؛
۳. میزان الحکمه، اثر محمدی ری شهری، ناشر دارالحدیث، چاپ پنجم؛
۴. احادیث پزشکی، اثر محمدی ری شهری؛
۵. طب الائمه علیهم السلام، اثر علامه شبر، نشر مهر حدیث ۱۳۸۹، چاپ چهارم؛
۶. طب الکبیر اثر محمد سرورالدین، تهران، چاپ ۲۲، چاپخانه حیدری، ۱۳۸۲؛
۷. توصیه‌های پزشکی عارفان اثر محمد بستان، چاپ ۱۵، نشر عطر یاس، ۱۳۹۱؛
۸. درمان میگردن و سردردهای رایج، اثر دکتر پور فخاران، چاپ اول، ۱۳۹۰، نشر ابتکار دانش؛
۹. طب الکبیر، اثر محسن شگری پینودی، نشر، آوای شمال، چاپ اول، ۱۳۹۱؛
۱۰. آشنایی با طب سوزنی اثر محمد رضا صافی، نشر ابتکار دانش، چاپ اول ۱۳۹۱؛
۱۱. میوه درمانی اثر دکتر گیلوردهاوزر، نشر وفائی، چاپ هفتم، ۱۳۸۹، قم؛
۱۲. بادکش درمانی اثر محمد رضا صافی و...، نشر ابتکار دانش، چاپ سوم، ۱۳۹۱؛
۱۳. داروخانه گیاهی اثر کاظم مقدم، نشر برگزیده، چاپ اول، ۱۳۸۶
۱۴. استرس، اثر پرفسور ویلکینسون، نشر آینه دانش، چاپ اول، ۱۳۸۹؛
۱۵. چهره جان اثر محمد لک علی آبادی، نشر انتشارات هنارس، چاپ دوم، ۱۳۹۰؛
۱۶. آب درمانی اثر محمد رضا صافی و...، نشر ابتکار دانش، چاپ اول، ۱۳۹۱؛
۱۷. معجزه درمان در طب سنتی ایران، اثر احمد حبیب الهی، چاپ سوم، چاپ
ذاکر، ۱۳۸۷؛

۱۸. روش های درمان طبیعی و بدون دارو، ترجمه نسیم سادات میر باقری، چاپ اول، نشر نسیم کوثر؛
۱۹. گیاه درمانی، اثر مصطفی نورانی، نشر کوثر غدیر، چاپ اول، ۱۳۸۹؛
۲۰. طب الصادق اثر محسن شکری پینوندی، نشر اسماء الزهرا، چاپ ۶، ۱۳۹۰؛
۲۱. عسل درمانی، اثر روح الله نائینی، نشر عصر جوان، چاپ اول، ۱۳۸۸؛
۲۲. راز سلامتی و شادابی اثر علی سپهر منصوری، نشر بوستان دانش، چاپ ۳، ۱۳۹۰؛
۲۳. اکسیر شفا بخش اثر علیرضا عمویی، نشر بقیه الله عج، چاپ دوم، ۱۳۹۰؛
۲۴. میوه درمانی اثر آتیه متقی زاده، نشر بوستان دانش، چاپ اول، ۱۳۹۰؛
۲۵. خدایا چه بخورم؟ اثر زینبده خدائی، سنتر نگاران نور، چاپ ۶، ۱۳۸۸؛
۲۶. طب النبوی (ص) و الصادق (ع)، اثر ابوالعباس مستغفری نشر مؤمنین چاپ ۴، ۱۳۸۵؛
۲۷. خلاصه ۱۵ روز تا سلامتی، اثر جمشید خدادادی، نشر شهر، چاپ ۴، ۱۳۹۱؛
۲۸. طب الاثمه علیهم السلام، ترجمه دکتر حسین صابری، نشر عروج اندیشه، چاپ ۱۳، ۱۳۹۰؛
۲۹. آشنایی با زالودرمانی، اثر محمود حبیب الهی و... نشر ابتکار دانش، چاپ ۱، ۱۳۹۱؛
۳۰. معجزه نگین اثر علیرضا اسداللهی فرد، نشر صبح پیروزی، چاپ ۵، ۱۳۸۹؛
۳۱. مائده صالح؛
۳۲. تغذیه در طب اسلامی ایران؛
۳۳. چند سایت اینترنتی؛

۳۴. آموزه‌های شفاهی و حضوری و کتبی اساتید و محققین طب مانند استاد خیر اندیش، روازاده، آل اسحاق، حکیم و شاگرد ایشان یکتا، آبیاری، الهی، گوارا، درخشان پور و...؛
۳۵. خلاصه قانون در طب؛
۳۶. کتاب رازی؛
۳۷. طبع و مزاج؛
۳۸. طب ایرانی اسلامی؛
۳۹. نرم‌افزار آموزش طب حقیقت نجات؛
۴۰. دوره ۲۰ جلدی آموزش مقدمات طب استاد روازاده؛
۴۱. کتاب‌های زبان خوراکی‌ها از محمد سرورالدین.
۴۲. حجامت درمانی، دکتر شهلا اسدزاده، انتشارات ابتکار دانش، چاپ چهاردهم
۴۳. زالوی ایرانی، سید محمد موسوی، انتشارات زعیم، چاپ دوم
۴۴. دوره ۲۰ جلدی آموزش طب سنتی استاد روازاده، نشر طلایی پویندگان دانشگاه، چاپ اول
۴۵. اکسیر شفا بخش، علیرضا عمویی، انتشارات بقیه الله (عج)، چاپ دوم ۱۳۹۰
۴۶. عسل، دکتر حسین خیراندیش، انتشارات ابتکار دانش، چاپ دوم ۱۳۹۰
۴۷. درمان بیماری‌های زنان و زایمان، سید محمد موسوی، انتشارات زعیم، چاپ اول ۱۳۹۰
۴۸. درمان ساده بر پایه مزاج شناسی و تغذیه، دکتر سیده زهره اولیایی، انتشارات ابتکار دانش، چاپ اول ۱۳۹۰
۴۹. گیاه درمانی، آیت الله مصطفی نورانی، انتشارات کوثر غدیر، چاپ اول ۱۳۸۹

۵۰. رمزو راز جوانی و سلامتی، دکتر محمد دریایی، انتشارات سفیر اردهال، چاپ چهارم
۵۱. درمانهای گیاهی خانگی، محمد حسن نعیمی، انتشارات کهکشان دانش، چاپ دوم ۱۳۹۱
۵۲. طب الصادق، ابوالعباس مستغفری، انتشارات مومنین، چاپ چهارم ۱۳۸۵
۵۳. روش تهیه غذاهای طبیعی و بدون پخت، محمود خوشنویس، چاپ اول
۵۴. درمان طبیعی، رابین هیفیلد و سوهاکی ترجمه: جواد ثابت نژاد، انتشارات آراد، چاپ اول
۵۵. آموزش طب سوزنی، پروفیسور یوهان بیشکو ترجمه: نادعلی اسماعیلی، چاپ پنجم ۱۳۹۲
۵۶. اصول پایه و بالینی طب سوزنی، دکتر علی اصغر نویدی، انتشارات طبیب، چاپ اول ۱۳۸۱
۵۷. اعجاز زهر زنبور عسل در درمان بیماریها، میهالی سیمیچ ترجمه: سید مظاهر سیدی، انتشارات نصوص، چاپ ششم ۱۳۹۰
۵۸. بره موم، جیمز فارنلی ترجمه سید مظاهر سیدی، انتشارات نصوص، چاپ چهارم ۱۳۹۱
۵۹. زنبوردرمانی، نیلا حینسماتولیلیا ترجمه: دکتر احمد چیت ساز، نشر نصوص، چاپ چهارم ۱۳۹۰
۶۰. گلبرگ سلامت، حوریه رضوانی اصل، انتشارات ابتکار دانش، چاپ سوم ۱۳۹۰
۶۱. زاج شناسی و تغذیه در طب ایرانی اسلامی، مریم نواب زاده، چاپ اول ۱۳۹۲
۶۲. آشنایی با حجامت، علی اکبر روزگاری، انتشارات نسل نیکان، چاپ هفتم ۱۳۹۰
۶۳. گرده درمانی، سید جواد سعادت مند، چاپ چهارم

۶۴. میوه درمانی، آتیه متقی زاده، انتشارات بوستان دانش، چاپ اول ۱۳۹۰
۶۵. روش صحیح تغذیه، ابراهیم نیکبخت، انتشارات سلوک جوان، چاپ دوم ۱۳۹۰
۶۶. معجزات درمانی سیاه دانه و عسل، محمد دریایی، انتشارات سفیر اردهال، چاپ
دهم ۱۳۹۲
۶۷. معجزات درمانی عسل و انگبین ها، محمد دریایی، انتشارات یاس بهشت، چاپ
دوم ۱۳۸۹
۶۸. درمان سردردها، سید محمد موسوی، انتشارات فجر قرآن، چاپ اول ۱۳۹۲
۶۹. درمان تومورهای مغزی، سید محمد موسوی، انتشارات مشعل، چاپ اول ۱۳۸۷
۷۰. طب الائمه، عبدالله شبر مترجم: عباس پسندیده، انتشارات حدیث مهر، چاپ چهارم
۱۳۹۱
۷۱. طب الکبیر، محمد سرورالدین، انتشارات آشیانه، چاپ بیست و هشت
۷۲. طب نجات بخش، محمد علی محمدی یکتا، انتشارات راه سبز، چاپ چهارم ۱۳۹۳
۷۳. آموزش طب سوزنی گوش، نادعلی اسماعیلی، چاپ ششم ۱۳۹۲
۷۴. تغذیه در طب ایرانی و اسلامی، دکتر غلامرضا کرد افشار، انتشارات نسل
نیکان، چاپ بیست و چهارم
۷۵. پرسش های شما و پاسخ های دکتر روازاده، موسسه فرهنگی هنری اندیشه
صواب، چاپ هشتم
۷۶. رساله ذهبیه، دکتر محمد دریایی، انتشارات سفیر اردهال، چاپ پنجم ۱۳۹۱
۷۷. چگونه غذای ما دوای ما باشد؟، رضامیرزایی، انتشارات عصر جوان، چاپ دوم
۱۳۹۳

* به نظر برتر یک میلیون تومان و به بیست نفر کمک هزینه سفر به مشهد مقدس اهداء میشود *

فرم نظر سنجی و ثبت نتایج عمل به نسخه ها

نام: نام خانوادگی: سن: جنسیت:
نام شهر / استان محل سکونت: تلفن تماس:

۱. شرح مختصری از بیماریهایی که مبتلا هستید:

۲. متن نسخه ای که به آن عمل کرده اید:

۳. نتایج مثبت درمانی عمل به این نسخه:

۴. عوارض منفی عمل به این نسخه ها:

۵. نظر شما درباره این مجموعه کتابها چیست؟

۶. چه کمکی میتوانید برای توسعه طب اسلامی ایرانی و نجات بیماران انجام دهید؟

مهم: پاسخ و نظرات خود را به ایمیل یا سامانه پیامکی یا کدپستی ارسال نمایید تا در چاپ های بعدی کتاب چاپ شود و زمینه تبلیغ و توسعه طب اسلامی را فراهم نماید.

توجه: خواهشمند است حتماً نتایج مثبت عمل به نسخه ها را همراه با نام بیماری و نام بیمار به ایمیل یا کدپستی ارسال نمایید. بعد از پر کردن این فرم، آنرا به داخل پاکت نامه با صندوق پستی رایگان ارسال کنید.

ایمیل: tebeslamiqom@gmail.com

سامانه پیامکی: ۱۰۰۰۰۱۱۰۱۱۰۱۱

کدپستی: ۳۷۱۷۲۵۹۵۸۴

"مطلب بسیار مهم زیر را حتماً مطالعه نمایید"

فرستی نو و تحولی بزرگ در احیاء سلامتی و سبک زندگی اسلامی

مقام معظم رهبری فرمودند: "از دغدغه های قلبی من احیاء طب اسلامی ایرانی است، به آن بپردازید."

ستاد احیاء طب اسلامی ایرانی در راستای فرمایش رهبری، با هدف نجات بشر از توطئه های اشرار یهود و زمینه سازی برای احیاء سبک زندگی اسلامی و اسلامی سازی علوم و زمینه سازی برای ظهور مولا صاحب الزمان عج و رفع گرفتاریهای جسمی و روحی جامعه بشری با همکاری جمع کثیری از طلاب محقق در زمینه طب اسلامی ایرانی برگزار میکند.

۱. برگزاری همایش های آموزشی و تبلیغی طب اسلامی ایرانی و سبک زندگی اسلامی در شهرهای ایران.
۲. برگزاری دوره های مجازی و غیر حضوری طب اسلامی سنتی و ارسال منابع آموزشی به سراسر کشور.
- با عمل به برنامه آموزشی ما همه طب، از پیشگیری تا درمان طبیعی همه بیماریها، حتی سرطان را بیاموزید.
۳. قابل توجه همه مولفین و ناشرین و محققین طب اسلامی ایرانی سنتی:

این مرکز آماده پخش آثار تألیفی، نرم افزاری، فیلم ها و تحقیقات شما در سراسر کشور میباشد.

۴. قابل توجه محققین طب، عطاران، کتاب فروشان، مبلغین دینی، مدیران و عموم مردم: برای تهیه محتواهای آموزشی طبی اعم از کتابها، نرم افزار، فیلم و جدیدترین آثار بزرگان طب با ما تماس بگیرید.

توجه: بعد از مطالعه این منابع، جهت تکمیل مهارت عملی و تئوری، به مراجع آموزشی معتبر و موفق معرفی خواهید شد. کار را برای شما بسیار آسان و مطمئن خواهیم کرد. انشاء...

از جمله موارد آموزشی موارد زیر است: آموزش اصلاح تغذیه، مهارتهای پیشگیری و حفظ سلامتی، کلیات و مسلمات برای عموم مردم، درمانهای مشترک برای همه بیماریها، مزاج شناسی، حجامت، زالو، طب سوزنی، ماساژ، نسخه نویسی، گیاه شناسی و گیاه درمانی، عنبیه شناسی، نبض، رایحه درمانی، آب درمانی و آثار تألیفی و تحقیقی اساتید طب اسلامی ایرانی سنتی، متون مرجع و..

برای اطلاعات بیشتر و خرید محصولات و گرفتن نمایندگی بخش و فروش با شماره های:

۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶ - ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷ و ۰۲۵۳۸۸۳۴۸۴۶ تماس بگیرید یا به وبلاگ آموزش و درمان

صلواتی طب اسلامی مراجعه کنید. **وبلاگ: www.Tebeslamiqom.blogfa.com**

هدف اصلی ما احیاء "سبک زندگی اسلامی" در همه جهان است. ان تنصر الله ینصرکم "اگر خدا را یاری کنید شما را یاری میکند"، پس در این راه مقدس، هر چه در توان دارید صرف نمایید که ظهور بسیار نزدیک است. انشاء الله

قابل توجه اطبا و عطاران ، فروشندگان و خانواده ها

اگر هر خانواده ماهی ۲ کیلو عسل مصرف کنند، یعنی در سال ۲۴ کیلو عسل نیاز دارند.
طبق استانداردهای ملی اگر ساکارز عسل زیر ۵ باشد، عسل طبیعی میباشد
عسل ۴۰ گیاه با ساکارز زیر ۳ در قیمت گذاری اتحادیه عسل فروشان و بازار رایج
خرده فروشان بالای ۳۵ هزار تومان فروخته میشود، البته متأسفانه بدلیل بی اطلاعی
مردم و گرانفروشی برخی فروشندگان تا ۷۰ هزار تومان نیز فروخته میشود.

پخش عسل طبی با ساکارز زیر ۳ ، مناسب برای بیماران

کیلویی ۱۸ هزار تومان " قیمت خرده فروشی اتحادیه بالای ۳۵ هزار تومان "

و عسل با ساکارز زیر ۴ با قیمت ۱۷ هزار تومان

و با ساکارز زیر ۵ با قیمت ۱۶ هزار تومان

و با ساکارز بالای ۷ به قیمت ۱۰ هزار تومان

فروش عسل در حلب های ۲۶ کیلویی " به سراسر کشور "

حداقل خرید عمده (در سال ۹۴) = یک حلب

"میتوانید بین دو خانواده تقسیم کنید"

فقط تماس بگیرید - ۰۹۱۰۵۸۶۴۸۵۰ - ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

برای دریافت داروهای طب اسلامی سنتی

و ابزارهای درمانی و آموزشی (بصورت عمده و خرده)

که در این مجموعه کتب آمده است میتوانید با

شماره های ذیل تماس بگیرید یا پیام بدهید.

۰۹۱۰۵۸۶۴۸۵۰ – ۰۹۳۵۵۳۸۸۲۶۷

۰۹۳۸۰۸۰۳۰۰۵ – ۰۹۱۰۰۹۶۹۷۹۶

(فهرست داروهای مورد نیاز را پیام دهید)

تا در سراسر کشور در درب منزل تحویل بگیرید.